

ALLMÄNNA
BOSTADSRÄKNINGEN
1939

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

INLEDNING TILL

Folk- och bostadsräkningarna 1860-1990

Folkräkningar utfördes under perioden 1860-1900 vart tionde år och publicerades i ”Bidrag till Sveriges officiella statistik. A, Befolkningsstatistik (BiSOS A)”. Dessa är digitaliserade och finns på adressen: <http://www.scb.se/BiSOS>

Därefter har resultaten från räkningarna ingått i serien Sveriges officiella statistik (SOS).

1910 till 1930 genomfördes räkningen vart tionde år och därefter vart femte år med undantag för 1955. Publikationerna har t o m 1960 benämnts Folkräkningen.

De allmänna bostadsräkningarna utfördes 1912-1914, 1920, 1933, 1939, 1945 och 1960. År 1945 bar titeln ”Bostäder och hushåll”.

1965 till 1990 ägde Folk- och bostadsräkningen rum vart femte år.

ALLMÄNNA
BOSTADSRÄKNINGEN
1939

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

I föreliggande redogörelse ha sammanförts resultaten av tre olika bostadsstatistiska undersökningar, nämligen

- 1) en i enlighet med kungl. kungörelsen den 8 september 1939 (SFS 1939 nr 644) verkställd hyresräkning, omfattande helt eller delvis 378 kommuner eller 495 orter och närmast avsedd att utgöra ett led i arbetet för upprättandet av ny dyrortsgruppering;
 - 2) en enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 januari 1940 på grundval av samma material verkställd allmän bostadsräkning av mera summarisk natur, avseende bostadsstandarderna i hyresräkningsorterna; samt
 - 3) en ävenledes på grundval av hyresräkningsmaterialet utförd partiell bostadssocial intensivundersökning enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 januari 1940.
- Denna partiella undersökning består av en större, omfattande 108 kommuner med i allt 118 tätorter och kommundelar och en mindre, omfattande 45 av dessa orter, nämligen de vilka ingingo i 1933 års representativa bostadsundersökning. Den större undersökningen ger en ingående redovisning av bostadshusen, bostadslägenheternas utrustning, bostadshushållens sammansättning, hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder m.m.; den mindre innehåller jämväl uppgifter om familjeinkomsten och redovisar bostadsförhållandena inom olika kategorier av hushåll, sambandet mellan bostadsstandard och familjeekonomi, hyra och familjeinkomst m.m.

Tabellbilagan ger vissa huvuduppgifter för samtliga orter, medan redogörelsen i övrigt begränsats till tätorter över 1 000 inv.

För hyresräkningen har redogörelse tidigare publicerats i Soc. Medd. (årg. 1941 sid. 101 ff och 256 ff). Dessutom har en sammanfattning av viktigare undersökningsresultat både ur den summariska, allmänna bostadsräkningen och den partiella intensivundersökningen meddelats främst i bostadssociala utredningens slutbetänkande, del I med allmänna riktlinjer för den framtida bostadspolitiken och förslag till låne- och bidragsformer (S.O.U. 1945:63, bl.a. sid. 267 ff) och del II angående saneringen av stadssamhällellas bebyggelse m.m. (f.n. i manuskript).

Bostadsräkningens material har även begagnats vid en del andra undersökningar. Sålunda utförde styrelsen enligt uppdrag av Kungl. Maj:t den 26 september 1941 en partiell hyresräkning för hyresåret 1941/42 med uppgifterna i ovannämnda partiella undersökning som stomme och med kompletterande uppgifter endast rörande förändringar i hyresvillkoren m.m. På liknande sätt anknöts till bostadsräkningen en undersökning rörande hyran per kvadratmeter för vissa lägenheter färdigställda åren 1935 - 1939, vilken enligt Kungl. Maj:ts upp-

drag den 7 augusti 1942 verkställdes av statens byggnadslånebyrå i samråd med socialstyrelsen. Slutligen kan nämnas, att urvalet av fastigheter baserades på bostaderäkningen vid de undersökningar styrelsen utfört angående fastighetsomkostnadernas utveckling, första gången år 1942.

Resultaten av sistnämnda undersökningar ha meddelats i särskild ordning och redovisas icke i föreliggande redogörelse.

Den närmaste ledningen av bostadsräkningen m.m. har, under inseeende av dåvarande byråchefen Alf Johansson och under dennes tjänstledighet t.o.m. 30 juni 1945 av undertecknad Twengström, handhafts av undertecknad Hävermark oavbrutet till januari 1941, viss tid under Hävermarks tjänstledighet för offentliga uppdrag åren 1941 och 1942 av tf aktuarien Curt Olsson och nuvarande förste aktuarien i statens byggnadslånebyrå Gunnar Ekdahl samt från januari 1943, med vissa avbrott för offentliga uppdrag och andra arbetsuppgifter, av Hävermark. Fr.o.m. den 1 juli 1945 har Hävermark biträts först av tf förste aktuarien Sven Andersson och därefter tf aktuarien Gunnar Nelker.

Stockholm i februari 1947.

Ernst Bexelius

Anders Twengström

Gunnar Hävermark

Utredigeringen av föreliggande stencilerade upplaga av redogörelsen har, under inseeende av undertecknad Hävermark, handhafts av tf aktuarien Robert Björkenheim, vilken därvid särskilt bearbetat vissa delar av kap. 5 samt kap. 3 och 7 - 12. Tabellbilagan har tidigare utkommit av trycket.

Stockholm i mars 1949.

Ernst Bexelius

Gunnar Hävermark

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

	sid.
Kap. I. Tidigare bostadsundersökningar	1
1. Före 1912	1
2. 1912 - 1938	2
Kap. II. Bostadsräkningens tillkomst och utförande	6
1. Tillkomst och syfte	6
2. Materialinsamlingen	7
3. Frågeformulär	8
Kap. III. Omfattning och representativitet	10
1. Den totala bostadsräkningen	10
2. Den partiella undersökningen	11
3. Den partiella undersökningens representativitet	13
Kap. IV. Bostadshus	26
1. Statistik över bostadshus	26
2. Begreppet bostadshus	26
3. Bostadshusens storlek	27
4. Bostadshusens byggnadsmaterial	31
5. Bostadshusens belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse	33
6. Bostadshusens ålder och ombyggnad	34
7. Förekomsten av lokaler för andra ändamål än bostad	40
8. Bostadshusens ägare	42
Kap. V. Bostadslägenheter	45
1. Begreppet bostadslägenhet	45
2. Blandade lägenheter	46
3. Lägenheternas fördelning på hus av olika storlek och byggnadsmaterial	48
4. Lägenheternas fördelning på hus av olika ålder	50
5. Lägenheternas fördelning på hus med olika ägare	55
6. Lägenheternas upplåtelseform	58
7. Lägenheternas storlek (rumsantal)	66
8. Förekomst av hall, förstugor, jungfrualkov, serveringsrum och garderober	71
9. Lägenheternas beskaffenhet och utrustning	74
a) Förekomst av kallrum, låg rumshöjd och otillfredsställande grundförhållanden	74
b) Förekomsten av centralvärme och andra uppvärmningsanordningar	78
c) Förekomsten av badrum och centralvarmvatten	81
d) Förekomsten av vattenledning och avlopp	97
e) Förekomsten av spis	100
f) Förekomsten av skafferier och matkällare m.m.	103
g) Förekomsten av avtråde och elektriskt ljus	104
h) Kvalitetsgruppering	106

Kap. VI.	Hyresförhållanden	113
	1. Begreppet hyreslägenhet	113
	2. Begreppet hyra	113
	3. Medelhyror och hyresvariationer	114
	4. Hyresutvecklingen 1914 - 1939	115
Kap. VII.	Bostadshushållen och de boende	125
	1. Begreppet bostadshushåll	125
	2. Antalet boende och mantalsskriven folkmängd	126
	3. Bostadshushållens sammansättning av boende av olika kategorier	127
	4. Bostadshushållens och de boendes fördelning efter antal boende, vuxna och barn per hushåll	128
	5. Bostadshushållens och de boendes fördelning efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	128
	6. Bostadshushållens fördelning efter hushållstyp	129
	7. Förekomsten av tjänare och inneboende	130
	8. Hushållsbildningskvoter (som bas för prognoser rörande bostadsbehovet)	131
	9. Bostadshushåll med olika kategorier av hushållsföreståndare, fördelning efter lägenhetens upplåtelseform	131
Kap. VIII.	De boende och bostadsutrymmet	153
	1. De boende och lägenhetsstorleken	153
	2. Hushållstyp och lägenhetsstorlek	153
	3. Tabellavdelning (Tab. VIII: 1 - 6)	155
Kap. IX.	Boendetäthet och trångboddhet	161
	1. Begreppet boendetäthet	161
	2. Boendetätheten efter lägenhetsstorlek samt dess lokala variationer	161
	3. Boendetäthet efter hushållstyp	161
	4. Trångboddhet	163
	5. De trångbodda lägenheternas storlek	164
	6. Tabellavdelning (Tab. IX: 1 - 18)	165
Kap. X.	De boendes ekonomi	175
	1. Begreppet familjeinkomst	175
	2. Familjeinkomsten efter ortstyp, upplåtelseform och hushållstyp	175
	3. Familjeinkomst och hyra	176
	4. Tabellavdelning (Tab. X: 1 - 15)	178
Kap. XI.	Bostadsutrymmet och de boendes ekonomi	189
	1. Lägenhetsstorlek och familjeinkomst	189
	2. Lägenhetsstorlek och hyresprocent	189
	3. Boendetäthet och familjeinkomst	189
	4. Tabellavdelning (Tab. XI: 1 - 8)	191
Kap. XII.	De boende och bostadens kvalitet	197
	1. Hushållstyp, familjeinkomst och lägenhetstyp	197
	2. Tabellavdelning (Tab. XII: 1 - 9)	199

T E X T T A B E L L E R

sid.

Tabell III:1.	Bostadshusens och bostadslägenheternas fördelning på ortsgrupper samt efter husstorlek och byggnadsår	14
"	III:2. Bostadshus av olika ålder fördelade efter antalet lägenheter	15
"	III:3. Bostadshus av olika storlek fördelade efter ålder	15
"	III:4. Det partiella materialet i procent av det totala för bostadshus av olika storlek och ålder	16
"	III:5. Bostadslägenheter av olika ålder fördelade efter husstorlek	16
"	III:6. Bostadslägenheter i hus av olika storlek fördelade efter byggnadsår	17
"	III:7. Bostadslägenheternas och de boendes fördelning på ortsgrupper, lägenhetens storlek och upplåtelseform samt procentuella antalet lägenheter med centralvärme, enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten	18
"	III:8. Bostadslägenheter av olika upplåtelseform fördelade efter rumsantal	19
"	III:9. Bostadslägenheter med olika rumsantal fördelade efter upplåtelseform	20
"	III:10. Det partiella materialet i procent av det totala för bostadslägenheter med olika upplåtelseform och rumsantal	21
"	III:11. Procentuella antalet bostadslägenheter med centralvärme, enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten bland lägenheter av olika storlek	22
"	III:12. Bostadshushållens och de boendes fördelning efter antal boende, vuxna och barn per hushåll	23
"	III:13. Bostadshushållens fördelning efter antal vuxna och barn per hushåll	23
"	III:14. De boendes fördelning efter antal vuxna och barn per hushåll	24
"	III:15. Det partiella materialet i % av det totala för bostadshushåll med olika antal vuxna och barn per hushåll	24
"	III:16. Procentuella antalet trångbodda bostadshushåll och boende efter ortsgrupp, lägenhetstyp och antal boende per hushåll	25
"	IV:1. Bostadshusens fördelning efter antalet våningar inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen)	27
"	IV:2. Bostadshusens fördelning efter antalet lägenheter samt antalet lägenheter per hus inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen)	28
"	IV:3. Orternas fördelning efter antalet lägenheter per hus (enligt den totala räkningen)	28
"	IV:4. Bostadshusens procentuella fördelning efter antalet våningar (enligt den partiella undersökningen) samt efter antalet lägenheter (enligt den totala räkningen) i 46 orter med mer än 5 000 inv.	29

Tabell	IV:5. De egentliga bostadslägenheternas fördelning på hus av olika storlekskategorier inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen)	30
"	IV:6. Orternas fördelning efter procentuella antalet lägenheter i hus med mer än 10 lägenheter (enligt den totala räkningen)	31
"	IV:7. Bostadshusens fördelning efter byggnadsmaterial inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen)	31
"	IV:8. Bostadshusens procentuella fördelning efter byggnadsmaterial och belägenhet i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen)	32
"	IV:9. Bostadshusens fördelning efter belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen)	33
"	IV:10. Bostadshus av olika våningshöjd fördelade efter belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse (enligt den partiella undersökningen)	34
"	IV:11. Bostadshus av olika våningshöjd och belägenhet fördelade efter byggnadsmaterial (enligt den partiella undersökningen)	34
"	IV:12. Bostadshusens fördelning efter byggnads- resp. ombyggnadsår inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen)	35
"	IV:13. Bostadshus byggda under olika tioårsperioder fördelade efter våningshöjd (enligt den partiella undersökningen)	36
"	IV:14. Bostadshus av olika våningshöjd fördelade efter byggnadsår (enligt den partiella undersökningen)	36
"	IV:15. Bostadshusens procentuella fördelning efter byggnads- resp. ombyggnadsår i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	37
"	IV:16. Bostadshus av olika ålder fördelade efter antalet lägenheter (enligt den totala räkningen)	37
"	IV:17. Bostadshus av olika storlek fördelade efter ålder (enligt den totala räkningen)	38
"	IV:18. Det genomsnittliga antalet egentliga bostadslägenheter per hus inom olika åldersklasser av hus (enligt den totala räkningen)	38
"	IV:19. Bostadshus av olika ålder fördelade efter belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse (enligt den partiella undersökningen)	39
"	IV:20. Bostadshus av olika ålder fördelade efter våningshöjd och byggnadsmaterial (enligt den partiella undersökningen)	39
"	IV:21. Bostadshusens fördelning efter förekomst av lokaler för annat ändamål än bostad (enligt den partiella undersökningen)	40
"	IV:22. Bostadshusens fördelning efter förekomst av lokaler för annat ändamål än bostad i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen)	41

Tabell	IV:23. Bostadshusens fördelning efter användning (enligt den partiella undersökningen)	42
"	IV:24. Bostadshusens fördelning på ägarekategorier inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen)	43
"	IV:25. Bostadshus av olika storlek fördelade efter ägarekategorier (enligt den partiella undersökningen)	43
"	IV:26. Bostadshusens fördelning på ägarekategorier i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen)	44
"	V:1. Egentliga bostadslägenheter och bländade lägenheter inom administrativa orter av olika storleksklasser och vissa landskommuner (enligt den totala räkningen)	46
"	V:2. De blandade lägenheternas fördelning efter typ (enligt den totala räkningen)	47
"	V:3. Lägenheternas fördelning på hus av olika storlek i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	49
"	V:4. Procentuella antalet lägenheter i trähus bland lägenheter i hus av olika storlek (enligt den partiella undersökningen)	50
"	V:5. Lägenheternas fördelning efter byggnadsår inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen)	51
"	V:6. Lägenheternas fördelning efter byggnadsår i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	52
"	V:7. Lägenheter av olika ålder fördelade efter husstorlek (enligt den totala räkningen)	53
"	V:8. Lägenheter i hus av olika storlek fördelade efter byggnadsår (enligt den totala räkningen)	53
"	V:9. Ombyggda och icke ombyggda lägenheter fördelade efter byggnadsår (enligt den partiella undersökningen)	53
"	V:10. Procentuella antalet lägenheter i trähus bland lägenheter i hus av olika ålder (enligt den partiella undersökningen)	55
"	V:11. Orternas fördelning dels efter procentuella antalet lägenheter byggda åren 1935 - 39, dels efter procentuella antalet lägenheter byggda före år 1900 (enligt den totala räkningen)	55
"	V:12. Lägenheternas fördelning efter ägare inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen)	56
"	V:13. Lägenheternas fördelning efter ägare i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen)	57
"	V:14. Lägenheter av olika ålder fördelade efter ägare (enligt den partiella undersökningen)	58
"	V:15. Lägenheter med olika ägare fördelade efter ålder och ombyggnad (enligt den partiella undersökningen)	58
"	V:16. Lägenheternas fördelning efter upplåtelseform i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	59
"	V:17. Lägenheternas fördelning efter upplåtelseform inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen)	63

Tabell V:18.	Orternas fördelning efter den procentuella andelen hyreslägenheter (enligt den totala räkningen)	63
"	V:19. Orternas fördelning efter den procentuella andelen arbetsgivarlägenheter (enligt den totala räkningen)	63
"	V:20. Orternas fördelning efter den procentuella andelen ägarelägenheter (enligt den totala räkningen)	64
"	V:21. Lägenheter med olika upplåtelseform fördelade efter ägare (enligt den partiella undersökningen)	64
"	V:22. Lägenheternas fördelning efter rumsantal i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	67
"	V:23. Lägenheternas fördelning efter rumsantal inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen)	68
"	V:24. Orternas fördelning efter genomsnittligt antal eldstäder per 100 lägenheter (enligt den totala räkningen)	68
"	V:25. Orternas fördelning dels efter den procentuella andelen lägenheter om högst 1 rum och kök, dels efter den procentuella andelen lägenheter om lägst 3 rum och kök (enligt den totala räkningen)	69
"	V:26. Lägenheter med olika upplåtelseform fördelade efter rumsantal (enligt den partiella undersökningen)	69
"	V:27. Lägenheter med olika rumsantal fördelade efter upplåtelseform (enligt den partiella undersökningen)	70
"	V:28. Procentuella antalet lägenheter innehållande något rum om 6-9 kvm inom olika lägenhetskategorier och ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	71
"	V:29. Lägenheternas fördelning efter förekomsten av hall och förstuga (kapprum, tambur) (enligt den partiella undersökningen)	72
"	V:30. Procentuella antalet lägenheter med jungfruallkor och serveringsrum efter förekomst av centralvärme och badrum bland hyreslägenheter utan brist om 1 - 3 rum och kök på vissa orter (enligt den partiella undersökningen)	73
"	V:31. Procentuellt antal lägenheter med garderob efter förekomst av centralvärme och enskilt badrum bland hyreslägenheter utan brist om 1 - 3 rum och kök på vissa orter (enligt den partiella undersökningen)	73
"	V:32. Procentuella antalet lägenheter med kallrum inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper samt bland lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen)	75
"	V:33. Procentuella antalet lägenheter med rumshöjd understigande 2,1 m inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper samt bland lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen)	76
"	V:34. Procentuella antalet lägenheter med golvnivå mindre än 30 cm över angränsande mark inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper samt bland lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen)	77

Tabell V:35.	Procentuella antalet lägenheter med centralvärme, enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten inom orter av olika storleksklasser samt bland lägenheter av olika storlek och upplåtelseform (enligt den totala räkningen)	79
" V:36.	Orternas fördelning efter den procentuella andelen lägenheter med centralvärme (enligt den totala räkningen)	79
" V:37.	Procentuella antalet lägenheter med centralvärme, enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	80
" V:38.	Procentuella antalet bostadslägenheter med centralvärme inom lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den totala räkningen)	82
" V:39.	Procentuella antalet lägenheter med centralvärme bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen)	83
" V:40.	Förekomsten av centralvärme bland lägenheter i hus av olika storlek och ålder (enligt den partiella undersökningen)	83
" V:41.	Lägenheternas fördelning efter förekomst av olika uppvärmningsanordningar (enligt den partiella undersökningen)	84
" V:42.	Orternas fördelning efter den procentuella andelen lägenheter med enskilt badrum (enligt den totala räkningen)	85
" V:43.	Procentuella antalet lägenheter med enskilt badrum inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den totala räkningen)	85
" V:44.	Procentuella antalet lägenheter med badrum bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen)	86
" V:45.	Lägenheternas fördelning efter förekomst av badrum och duschrum samt procentuella antalet lägenheter med centralvarmvatten (enligt den partiella undersökningen)	87
" V:46.	Procentuella antalet lägenheter med centralvarmvatten inom olika lägenhetskategorier och ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	88
" V:47.	Procentuella antalet lägenheter med centralvarmvatten bland lägenheter med centralvärme och badrum (enligt den partiella undersökningen)	88
" V:48.	Orternas fördelning efter den procentuella andelen lägenheter med vatten o, avlopp inom lägenheten (enligt den totala räkningen)	89
" V:49.	Procentuella antalet lägenheter med vatten/avlopp inom lägenheten inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den totala räkningen)	89
" V:50.	Procentuella antalet lägenheter utan vatten och avlopp inom lägenheten bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen)	90

	sid,
Tabell V:51. Procentuella antalet lägenheter utan vatten och avlopp inom huset bland olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och husstorlekar (enligt den partiella undersökningen)	90
" V:52. Procentuella antalet lägenheter utan vatten och avlopp inom huset bland hyreslägenheter och övriga lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen)	91
" V:53. Lägenheternas fördelning efter förekomst av vattenledning och avlopp inom lägenheten eller huset (enligt den partiella undersökningen)	91
" V:54. Lägenheternas fördelning efter förekomst av olika spistyper (enligt den partiella undersökningen)	92
" V:55. Procentuella antalet lägenheter med olika spistyper inom olika lägenhetskategorier och ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	93
" V:56. Procentuella antalet lägenheter med olika spistyper inom olika upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	94
" V:57. Procentuella antalet lägenheter med olika spistyper bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen)	95
" V:58. Procentuella antalet lägenheter med skafferi samt med dylikt försett med fönster eller friskluftsventil (enligt den partiella undersökningen)	96
" V:59. Procentuella antalet lägenheter utan skafferi inom olika upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	97
" V:60. Procentuella antalet lägenheter utan skafferi bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer samt efter förekomst av olika spistyper (enligt den partiella undersökningen)	98
" V:61. Procentuella antalet lägenheter med skafferi försett med fönster eller friskluftsventil bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer samt efter förekomst av olika spistyper (enligt den partiella undersökningen)	99
" V:62. Procentuella antalet lägenheter med matkällare eller annat förvaringsutrymme efter förekomst av centralvärme och badrum bland lägenheter om 1 - 3 rum och kök på vissa orter (enligt den partiella undersökningen)	100
" V:63. Lägenheternas fördelning efter förekomst av olika typer av avträde samt av elektriskt ljus (enligt den partiella undersökningen)	101
" V:64. Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset bland lägenheter med och utan centralvärme (enligt den partiella undersökningen)	102
" V:65. Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	103

Tabell V:66. Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen)	104
" V:67. Procentuella antalet lägenheter utan elektriskt ljus inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper samt efter förekomst av centralvärme (enligt den partiella undersökningen)	105
" V:68. Procentuella antalet lägenheter utan elektriskt ljus bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer samt efter typ av avträde och förekomst av centralvärme (enligt den partiella undersökningen)	106
" V:69. Lägenheternas fördelning på olika kvalitetsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	107
" V:70. Procentuella antalet bristlägenheter i hus av olika storlek och byggnadsmaterial inom olika ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen)	108
" V:71. Procentuella antalet bristlägenheter inom olika upplåtelseformer och ortsgrupper samt i hus av olika ålder (enligt den partiella undersökningen)	109
" V:72. Procentuella antalet bristlägenheter bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen)	110
" V:73. Procentuella antalet bristlägenheter bland olika upplåtelseformer och ägarekategorier (enligt den partiella undersökningen)	111
" V:74. Bristlägenheternas fördelning efter bristens art (enligt den partiella undersökningen)	112.
" VI:1. Antal hyreslägenheter och modelhyror hyresåret 1939/40 inom olika ortsgrupper och landsdelar (enligt den totala räkningen)	116
" VI:2. Medelhyror för lägenheter av olika ålder och kvalitet (enligt den partiella undersökningen på 28 orter)	118
" VI:3. Hyresnivåns utveckling 1912/15 - 1924 i Stockholm, Göteborg och 70 andra orter	120
" VI:4. Beräkning av årshyornas förändring 1924 - 1939 för lägenheter utan och med centralvärme (enligt bostadsbeståndets fördelning på olika huvudtyper år 1933)	123
" VII:1. Mantalsskriven folkmängd och antal redovisade boende inom administrativa orter av olika storleksskisser samt icke-municipala delar av vissa landskommuner (enligt den totala räkningen)	133
" VII:2. Orternas fördelning efter redovisade boende i procent av mantalsskriven folkmängd (enligt den totala räkningen)	133

Tabell VII:3.	De boendes fördelning efter ställning inom hushållet (enligt den partiella undersökningen)	134
" VII:4.	Boende av olika kategorier per 100 hushåll inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen)	134
" VII:5.	Boende av olika kategorier per 100 hushåll i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen)	135
" VII:6.	Bostadshushållens fördelning efter antalet hushållsmedlemmar (enligt den totala räkningen)	136
" VII:7.	Bostadshushållens fördelning efter antalet hushållsmedlemmar i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	137
" VII:8.	De boendes fördelning på hushåll med olika antal hushållsmedlemmar (enligt den totala räkningen)	138
" VII:9.	Bostadshushållens fördelning efter antal vuxna och barn (enligt den totala räkningen)	138
" VII:10.	Bostadshushållens procentuella fördelning efter antal vuxna och barn (enligt den totala räkningen)	138
" VII:11.	De boendes fördelning efter antal vuxna och barn (enligt den totala räkningen)	139
" VII:12.	Bostadshushållens fördelning efter antal vuxna och barn inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen)	139
" VII:13.	Bostadshushållens fördelning efter antalet vuxna och barn per hushåll i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)	140
" VII:14.	Bostadshushållens fördelning efter hushållsföreståndarens kön och civilstånd (enligt den partiella undersökningen)	141
" VII:15.	Bostadshushållens fördelning efter hushållsföreståndarens kön och civilstånd i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen)	142
" VII:16.	Bostadshushållens fördelning efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen)	143
" VII:17.	De boendes fördelning efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen)	143
" VII:18.	Antal boende per 100 hushåll i hushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen)	144
" VII:19.	Bostadshushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder fördelade efter antalet vuxna familjemedlemmar och barn (enligt den partiella undersökningen)	145
" VII:20.	Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och hushållsföreståndare av olika ålder fördelade efter antalet barn (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	146
" VII:21.	Procentuella antalet bostadshushåll med tjänare bland hushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen)	147
" VII:22.	Procentuella antalet bostadshushåll med inneboende bland hushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen)	148

Tabell VII:23. Procentuella antalet hushållsföreståndare av samtliga personer inom olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper/hushållsbildningskvot/ (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	149
" VII:24. Bostadshushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder fördelade efter lägenhetens upplåtelseform (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	150
" VII:25. Procentuella antalet bostadshushåll i hyreslägenheter bland hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar, olika antal barn och hushållsföreståndare av olika ålder (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	151
" VIII: 1. De boendes fördelning på lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen)	155
" VIII:2. Bostadshushåll av olika storlek (antal boende) fördelade på lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen)	155
" VIII:3. Bostadshushåll av olika storlek (antal vuxna och barn) fördelade på lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen)	156
" VIII:4. Bostadshushåll av olika typer fördelade på lägenhetskategorier (enligt den partiella undersökningen)	157
" VIII:5. Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade på lägenhetskategorier efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	158
" VIII:6. Antal eldstäder per 100 lägenheter tillhörande hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	159
" IX: 1. Antal boende per 100 lägenheter av olika kategorier (enligt den totala räkningen)	165
" IX: 2. Antal boende per 100 eldstäder efter lägenhetskategori (enligt den partiella undersökningen)	165
" IX: 3. Orternas fördelning efter genomsnittligt antal boende per 100 eldstäder och det procentuella antalet trångbodda lägenheter (enligt den totala räkningen)	165
" IX: 4. Antal boende per 100 lägenheter efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	166
" IX: 5. Antal boende per 100 eldstäder efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	167
" IX: 6. Antal boende per 100 lägenheter inom olika lägenhetskategorier och hushållstyper (enligt den partiella undersökningen)	168
" IX: 7. Antal boende per 100 eldstäder inom olika lägenhetskategorier och hushållstyper (enligt den partiella undersökningen)	168

Tabell IX: 8.	Antal boende per 100 eldstäder i hushåll med gift man och hustru utan inneboende med olika antal familjemedlemmar och hushållsföreståndare av olika ålder (enligt den partiella undersökningen)	169
" IX: 9.	Antal barn per 100 lägenheter inom olika lägenhetskategorier och hushållstyper (enligt den partiella undersökningen)	169
" IX:10.	Procentuella antalet bostadshushåll med inneboende inom olika lägenhetskategorier bland hushåll med föreståndare av olika kön och civilstånd (enligt den partiella undersökningen)	169
" IX:11.	Bostadshushållens fördelning efter antal boende per eldstad inom olika lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen)	170
" IX:12.	Bostadshushåll av olika storlek fördelade efter antal boende per 100 eldstäder (enligt den totala räkningen)	170
" IX:13.	Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende och barn efter lägenhetens upplåtelseform (enligt den totala räkningen)	171
" IX:14.	Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende, vuxna och barn efter antalet hushållsmedlemmar (enligt den totala räkningen)	171
" IX:15.	Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende, vuxna och barn efter antalet barn per hushåll (enligt den totala räkningen)	172
" IX:16.	Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende, vuxna och barn efter lägenhetskategori (enligt den totala räkningen)	172
" IX:17.	De trångbodda lägenheterna fördelade på olika storlekscategorier (enligt den totala räkningen)	173
" IX:18.	Trångbodda hushåll av olika storlekstyper (antal vuxna och barn) fördelade på olika lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen)	173
" X: 1.	Bostadshushållens fördelning på inkomstklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	178
" X: 2.	Bostadshushållens fördelning på inkomstklasser efter lägenhetens upplåtelseform (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	178
" X: 3.	Bostadshushållens fördelning på inkomstklasser efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	179
" X: 4.	Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar fördelade efter familjeinkomens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	180
" X: 5.	Procentuella antalet bostadshushåll i hyreslägenheter av samtliga hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn med familjeinkomst av olika storlek (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	180

Tabell	X: 6. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade på inkomstklasser efter antal barn (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	181
"	X: 7. Medelinkomst för bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar boende i lägenheter med och utan cv av olika ålder (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	181
"	X: 8. Medelinkomst för bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn samt hushållsföreståndare av olika ålder (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	182
"	X: 9. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade efter årshyrans storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	183
"	X:10. Medelhyra för bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar samt familjeinkomst av olika storlek (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	184
"	X:11. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter med och utan cv fördelade efter familjeinkomst och årshyra (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	185
"	X:12. Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade efter hyresprocent för olika kategorier av hushållsföreståndare (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	186
"	X:13. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende i hyreslägenheter fördelade efter hyresprocent vid olika antal hushållsmedlemmar (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	187
"	X:14. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende i hyreslägenheter fördelade efter hyresprocent inom olika inkomstklasser (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	187
"	X:15. Genomsnittlig hyresprocent för bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende i hyreslägenheter inom olika inkomstklasser och med olika antal hushållsmedlemmar (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	188
"	XI: 1. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade på lägenhetskategorier efter familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	191
"	XI: 2. Antal eldstäder per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	191
"	XI: 3. Antal eldstäder per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst och hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	192

Tabell	XI: 4.	Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade efter hyresprocent för hushåll i olika lägenhetstyper (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	193
"	XI: 5.	Antal boende per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	193
"	XI: 6.	Antal boende per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	194
"	XI: 7.	Antal boende per 100 eldstäder efter familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	195
"	XI: 8.	Antal boende per 100 eldstäder efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder samt familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	195
"	XII: 1.	Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade på lägenheter av olika storlek med och utan centralvärme efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	199
"	XII: 2.	Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade på lägenheter av olika storlek med och utan centralvärme efter familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	200
"	XII: 3.	Bostadshushåll i hyreslägenheter med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder fördelade efter förekomst av centralvärme och badrum (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	201
"	XII: 4.	Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn i hyreslägenheter om 1-3 rum och kök fördelade på lägenheter av olika kvalitet (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	202
"	XII: 5.	Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade efter lägenhetens kvalitet och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	202
"	XII: 6.	Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende med olika familjeinkomst i hyreslägenheter fördelade efter lägenhetens kvalitet och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	203
"	XII: 7.	Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende med olika årshyra i hyreslägenheter fördelade efter lägenhetens kvalitet och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	203
"	XII: 8.	Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar, olika antal barn och olika familjeinkomst i hyreslägenheter fördelade på hus av olika ålder (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)	204
"	XII: 9.	Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn i hyreslägenheter om 1-3 rum och kök fördelade på hus med olika belägenhet (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)	205

TIDIGARE BOSTADSUNDERSÖKNINGAR.

1. Före 1912.

De äldsta¹ översiktliga uppgifterna om bostadsförhållandena i Sverige återfinnes i Kungl. Maj:ts befallningshavandes årsberättelser, vilka efter 1821 systematiserats och i tabellarisk form lämnat uppgifter dels om mantal och taxeringsvärde för hemman och jordlägenheter på landet, dels om antal hus och tomter i städerna. Efter femårsredogörelsernas upphörande med perioden 1901 - 05 fullföljdes denna statistik för åren 1906 - 10 genom den i serien Sveriges officiella statistik ingående publikationen "Fast egendom".

Då statistiken emellertid endast gäller antalet befintliga och nytillkomna bostadshus och icke innehåller några uppgifter om antalet bostadslägenheter ger den en mycket bristfällig bild av bostadsbeståndet och nybyggnadsintensiteten.

Beträffande nybyggda bostäder finnes för stadssamhällenas del tämligen utförliga uppgifter i den statistik över byggnadsverksamheten i rikets stadssamhällen, som fr.o.m. 1904 utarbetats inom kommerskollegium och fr.o.m. 1912 inom socialstyrelsen.² (Fr.o.m. 1929 har statistiken utvidgats till att omfatta även vissa tätorter på landsbygden.)

Beträffande bostadsförhållandena ur hygienisk synpunkt kan förste provinsialläkarnas tryckta årsberättelser om hälsovården i resp. län ge viss ledning för bedömandet. Av naturliga skäl domineras emellertid dessa berättelser av skildringar av bostadstyper som ur en eller annan synpunkt ansetts särskilt anmärkningsvärda. De anförda uppgifterna kan därför på intet sätt läggas till grund för en bedömning av bostadsförhållandena för befolkningen i gemen.

Någon allmän bostadsstatistik i egentlig mening fanns alltså inte under den nu avhandlade tidsperioden. Det ansågs på officiellt håll närmast vara en kommunal angelägenhet att anordna undersökningar av bostadsförhållandena.

På vissa orter visade också de kommunala myndigheterna ett påtagligt intresse för denna fråga. I anslutning till mantalsskrivningarna anordnades sålunda i Stockholm och Göteborg kommunala bostadsräkningar redan år 1868. Uppgifterna till dessa var synnerligen knapphändiga, men redovisning skedde ej blott av antalet hus utan också av antalet rum och kök. Nya och utvidgade bostadsräkningar anordnades sedermera i Stockholm 1880 och 1890, 1893-94 och 1900, varefter regelbundna räkningar ägt rum vart femte år. Även i Göteborg anordnades nya bostadsräkningar, vilka 1905 utvidgades till en omfattning som motsvarade räkningarna i Stockholm.

En helt ny typ av bostadsundersökningar tillkom genom den undersökning av de mindre bemedlades bostadsförhållanden, som företogs i Göteborg år 1889. Undersökningen omfattade 1.249 smålägenheter. Den redovisade bl.a. boendeförhållandena med intresset särskilt inriktat på förekomsten av trångboddhet samt förhållandet mellan hyra och inkomst. En motsvarande intensivundersökning företogs år 1896 i Stockholm beträffande arbetarnas bostadsförhållanden. Denna undersökning omfattade över 8.000 lägenheter och uppgifter inhämtades om rumsantal, dimensioner, utrustning, årshyra samt om hushållets sammansättning. En betydligt mera omfattande intensivundersökning företogs i Stockholm år 1900 i anslutning till den kommunala bostadsräkningen detta år.

Under det första årtiondet på 1900-talet anordnades ingående bostadsundersökningar - ehuru av ringa omfattning - i ett flertal svenska landsortsstäder i samband med att de mindre bemedlades bostadsfråga blev föremål för ökad uppmärksamhet. Dylunda undersökningar anordnades sålunda i Karlshamn åren 1905-06 omfattande drygt 900 lägenheter om högst 2 rum och kök, i Limhamn 1905-07, omfattande 1.500 lägenheter om högst 4 rum och kök, i Vänersborg, omfattande 1.100 lägenheter om högst 3 rum och kök, i Linköping omfattande 3.000 lägenheter om högst 2 rum och kök, i Nyköping omfattande 400 lägenheter om högst 2 rum och kök samt i Örebro omfattande 1.300 lägenheter likaledes om högst 2 rum och kök.

En ytterligare fördjupning av bostadsundersökningsprogrammet representerar en undersökning av arbetarbefolkningens bostadsförhållanden i Uppsala år 1907 och en

1 En detaljerad redogörelse för den äldsta bostadsstatistiken och de första bostadsundersökningarna i Sverige återfinnes i Del I av 1914-1914 års allmänna bostadsräkningar sid. 19 o.f. (ingående i serien Sveriges officiella statistik, Socialstatistik).

2 S.O.S. Socialstatistik. Byggnadsverksamheten i rikets stadssamhällen år 1912 jämte översikt för åren 1904-1911.

Årspublikationer utkom sedermera t.o.m. 1920. Under tiden 1921-36 publicerades resultaten i Sociala Meddelanden. Fr.o.m. 1937 har åter utgivits en årlig publikation i serien S.O.S. med namnet Byggnadsverksamheten i Sverige.

motsvarande undersökning av de mindre bemedlades bostadsförhållanden i Göteborg år 1911.

Utöver nu nämnda undersökningar, vilka samtliga huvudsakligen anordnats i syfte att ge ett bidrag till belysningen av bostadsfrågan, bör i detta sammanhang pekas på vissa omkring sekelskiftet anordnade mera allmänt lagda socialstatistiska undersökningar rörande förhållandena inom olika näringar. Dessa undersökningar berörde nämligen även inom resp. näringar sysselsatta personers bostadsförhållanden. Undersökningarna, som verkställdes av eller under överinseende av kommerskollegium gällde bagerierna (publicerad 1899), tobaksindustrien (publicerad 1899), mekaniska verkstadsindustrien (publicerad 1901-04) samt tryckerier och därmed förenad hantering (publicerad 1909).

Sammanfattningsvis kan det konstateras, att bostadsförhållandena under förevärande tidsperiod visserligen gjordes till föremål för vissa undersökningar, framför allt i de större städerna, men att dessa undersökningar i regel begränsades till att avse de kategorier av befolkningen, där man hade påtaglig kunskap om att bostadssituationen var mest ogynnsam. Någon allmän bild av befolkningens bostadsförhållanden och av läget på bostadsmarknaden kunde däremot dessa undersökningar inte ge.

2. 1912 - 1938.

I och med tillsättandet av 1912 års bostadskommission, vilken enligt direktiven skulle verkställa utredning och avgiva förslag till åtgärder med avseende å de mindre bemedlade klassernas bostadsförhållanden, aktualiserades en centralt anordnad och mera allmän bostadsundersökning. I samråd med kommerskollegium planlade kommissionen den första allmänna bostadsräkningen (1912-14 års allmänna bostadsräkningar), vilken sedermera genomfördes i socialstyrelsens regi. Sammanlagt omfattade undersökningarna 230 orter, varav 51 städer, 19 köpingar, 51 municipalsamhällen och 109 landskommuner. Bland stadssamhällena medtogs samtliga med mer än 10.000 invånare (dock ej Stockholm och Göteborg, där kommunala bostadsräkningar regelbundet anordnades) medan bland de övriga gjordes ett urval representerande olika landsdelar och samhällestyper. De utvalda landskommunerna utgjordes till hälften av jordbrukskommuner och till hälften av industrialiserade eller urbaniserade områden. Undersökningarna anknöts till mantalsskrivningarna 1912 och 1913, varvid den första etappen, anknyten till mantalsskrivningen år 1912, närmast var att betrakta som en försöksundersökning.

För de utvalda bostadsräkningsorterna omfattade undersökningarna samtliga fastigheter. Genom särskild kungörelse ålades fastighetsinnehavarna skyldighet att lämna de begärda uppgifterna. Mantalsskrivningsförrättarna svarade för att fullständiga uppgifter blev avgivna för samtliga fastigheter inom mantalsskrivningsområdet. En förberedande granskning och kontroll skedde genom ortsmyndigheterna.

I frågeformuläret för städerna efterfrågades tomtens ägare, areal och taxeringsvärde, ävensom för bebyggda tomter byggnadernas golvyta samt husens taxerings- och brandförsäkringsvärden. Å formulärets baksida begärdes för samtliga å tomten uppförda, färdigbyggda hus specificerade uppgifter beträffande huvudändamål, byggnadsmaterial, belägenhet, våningshöjd, lägenhetsantal, hyresvärde och ålder. Det för lägenhetsuppgifterna avsedda formuläret innehöll, förutom begäran om vissa identifieringsuppgifter, frågor angående lägenhetens upplåtelseform, rumsantal, utrustning med bekvämligheter, hyresbelopp, hyresgästernas boendetid i lägenheten, förutvarande bostadsstorlek, antal boende med åtskiljande av vuxna familjemedlemmar, barn under 15 år, inneboende och tjänstefolk samt slutligen den taxerade inkomsten för lägenhetsinnehavaren och övriga familjemedlemmar. Sistnämnda uppgift skulle ifyllas av de kommunala kontrollanterna.

Formuläret för landskommunerna skilde sig huvudsakligen från stadsformuläret genom utelämnande av vissa frågepunkter såsom angående husens yta och belägenhet.

Räkningen gav en ingående skildring av bostadsbeståndet före första världskrigets utbrott, dess sammansättning med avseende på upplåtelseformer, lägenhetskategorier och utrustning, de boendes fördelning efter bostads-, hushålls- och yrkeskategorier, trångboddheten samt för stadssamhällena förhållandet mellan hyra och inkomst för olika grupper av befolkningen. Bostädernas allmänna kvalitet kunde icke belysas genom de tillämpade undersökningsmetoderna och ej heller utrustningsstandarden på landsbygden.

För ett antal typiska orter utarbetades vid bearbetningen särskilda lokalmonografier. Särskilda intensivundersökningar gjordes i tre av dessa orter. (Norrköping, Jönköping och Sundsvall) rörande de mindre bemedlades bostadsförhållanden.

I fråga om planläggningen och utförande har 1912-14 års allmänna bostadsräkning blivit grundläggande för senare utförda bostadsundersökningar.

Närmast för att belysa de förändringar av bostadsvillkoren, som skett under krigsåren anordnades en ny bostadsräkning 1920. Denna begränsades avsevärt i jämfö-

relse med 1912-14 års. Sålunda ansågs det ej nödvändigt att medtaga den egentliga landsbygden, utan inskränkte sig undersökningen huvudsakligen till orter med minst 5.000 invånare, varav dock några ansedda såsom mindre betydelsefulla uteslöts. I räkningen medtogs även några orter under 5.000 invånare, nämligen dels vissa förorts-samhällen, dels de orter under denna folkmängd, från vilka socialstyrelsen erhöll fortlöpande pris- och levnadskostnadsstatistiska uppgifter. Sammanlagt omfattade undersökningen 89 orter, varav 60 var städer, 25 köpingar eller municipalsamhällen och 4 landskommuner. Stockholm och Göteborg lämnades som förut utanför.

I övrigt vidtogs inga väsentliga förändringar jämfört med 1912-14 års bostads-räkningar. Bearbetningen inskränktes i viss mån med hänsyn till räkningens begränsade uppgift. Några lokalmonografier utarbetades icke.

I anslutning till verkställandet av ny dyrortsgruppering företogs år 1924 en särskild hyresundersökning, kallad "Hyresräkningen år 1924". Undersökningen omfattade sammanlagt 220 orter, varav 103 städer, 28 köpingar, 64 municipalsamhällen och 25 landskommuner. Sålunda hade samtliga stadssamhällen med minst 2.000 invånare medtagits och efter särskild prövning i varje särskilt fall ett antal orter med mindre än 2.000 invånare. Stockholm medtogs inte med hänsyn till stadens årliga hyresundersökningar. Göteborg däremot var denna gång med i undersökningen. Stadens statistiska kontor svarade själv för bearbetningen av materialet.

Å formuläret upptogs i huvudsak endast sådana spörsmål, som var av direkt betydelse för räkningens närmaste syfte, nämligen rörande lägenheternas upplåtelseform, rumsantal, hyresbelopp m.m. allt frågor, vilka med lätthet och säkerhet kunde besvaras av vederbörande husägare eller hyresvärdar. Emellertid intogs å formuläret även en fråga om antalet i lägenheten boende. Denna punkt var visserligen icke direkt påkallad av hyresräkningens praktiska syfte, men ansågs önskvärd med hänsyn till den betydelse kunskapen om bostadsstandardens utveckling sedan 1920 års bostadsundersökning kunde tänkas ha för den närmaste tidens statliga och kommunala bostadspolitik. Sedan bearbetningen med avseende på hyresförhållandena avslutats, verkställdes också en - ehuru mycket schematisk - bearbetning med avseende på boendeförhållandena m.m.

I avsikt att ge en bild av den allmänna hyresnivåns läge och förändringar sedan år 1924 företogs år 1926 en hyresräkning av mindre omfattning. Enär tidigare bostadsundersökningar ansågs ha givit vid handen att industriorterna spelar en utslagsgivande roll i fråga om den allmänna hyresnivån, befanns det lämpligt att vid urvalet av orter för 1926 års hyresräkning utgå ifrån den grupp av samhällen från vilken socialstyrelsen erhöll fortlöpande pris- och levnadskostnadsstatistiska uppgifter, eftersom dessa uppgifter just inhämtades från industriorter med talrik arbetarbefolkning. I viss utsträckning gick man emellertid utanför denna ram. Sammanlagt medtogs 55 orter, varav en köping och 6 municipalsamhällen.

Formuläret hade i stort sett samma utformning som vid 1924 års hyresräkning.

En ny hyresräkning företogs år 1928 för att läggas till grund för dyrortsgrupperingsarbetet.

Sammanlagt omfattade hyresräkningen denna gång 263 orter, varav 93 städer, 31 köpingar, 88 municipalsamhällen och 51 landskommuner. Samtliga städer, köpingar och municipalsamhällen med mer än 5.000 invånare medtogs. Av de mindre stadssamhällena ingick i undersökningen inte fullt hälften. Härtill kom ett femtiotal merendels urbaniserade eller industrialiserade landskommuner, av vilka 13 hade mer än 5.000 invånare. Stockholm ingick ej i undersökningen.

Frågeformuläret hade i huvudsak samma uppställning som det, vilket användes vid de båda senaste hyresräkningarna. Bearbetningen inskränkte sig helt till hyresförhållandena.

I anslutning till framläggandet av plan för ny dyrortsgruppering på hösten 1933 hemställde socialstyrelsen att för detta ändamål ny hyresräkning måtte få verkställas i anslutning till mantalsskrivningen år 1934. I betänkande med undersökning rörande behovet av en utvidgning av bostadsstatistiken jämte vissa därmed förbundna bostadspolitiska frågor (S.O.U. 1933:14) hade de inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga föreslagit att i anslutning till hyresräkningen 1933 skulle verkställas en verklig bostadssocial undersökning närmast av den typ, som 1912-14 och även 1920 års räkningar representerar. Undersökningen borde enligt de sakkunniga läggas så, att den faktiska förekomsten av trångboddhet kunde utredas med hänsyn till dess sociala natur och orsaker. Vidare borde enhetliga principer utfinnas för lägenhetsbeståndets gruppering i bofälliga och icke bofälliga lägenheter. Med hänsyn till att syftemålet med undersökningen bl.a. skulle vara att lämna statsmakterna och de olika kommunerna det informationsmaterial av bostadsstatistisk art, som är behövt för en planmässig bostadspolitik, ansåg de sakkunniga, att så många orter som möjligt skulle medtagas och att även den egentliga landsbygdens bostadsförhållanden måste belysas. För att begränsa kostnaderna rekommenderade de sakkunniga intensivundersökningar på ett begränsat urval bostäder inom de medtagna orterna.

Socialstyrelsen tillstyrkte i sitt yttrande i stort sett de sakkunnigas förslag, men förordade dock, med åberopande av bl.a. uttalanden av sakkunniga för utredning rörande åtgärder till förbättring av lantarbetarnas bostadsförhållanden m.m., att undersökningen begränsades till städer och stadsliknande samhällen.

Det anfördes bl.a. att den undersökning som 1926-27 verkställdes av prof. Alfred Petterson och dr G. Stéenhoff,¹ kunde anses ha nöjaktigt belyst bostadsförhållandena på landsbygden. Sistnämnda undersökning omfattade 6.000 bostäder i 19 olika landskommuner och grundade sig på genom särskilda husbesökare verkställda inspektioner och uppmätningar.

Förslaget om en brett upplagd allmän bostadsräkning föranledde icke någon Kungl. Maj:ts omedelbara åtgärd, varför hyresräkningen anordnades enligt de ursprungliga planerna. Den omfattade sammanlagt 243 orter, varav 88 städer (däribland Göteborg), 18 köpingar, 90 municipalsamhällen och 47 landskommuner med icke administrativa tätorter. De vid denna hyresräkning använda frågeformulären var utförligare än de vid närmast föregående hyresräkningar använda. Bostadsuppgifterna inhämtades sålunda med användandet av två olika frågeformulär, varav det ena var avsett såsom husuppgift och det andra såsom lägenhetsuppgift.

Nyttillkomna uppgifter var bl.a. lägenheternas belägenhet i huset, boningsrummens fördelning på vissa storleksgrupper, förekomsten av vissa bekvämligheter (utöver centralvärme, som redan tidigare efterfrågats), de boendes fördelning på familjemedlemmar, arbetsbiträden och övriga samt antalet boende under 15 års ålder.

Själva bearbetningen avsåg såsom vid tidigare hyresräkningar huvudsakligen framräknande av medelhyror för olika lägenhetskategorier.

I och med tillkallandet av sakkunniga inom socialdepartementet för utredning rörande omfattningen och beskaffenheten av städers och stadssamhällets slumbostadsbestånd ävensom rörande åtgärder ägnade att undanröja missförhållanden i sådant hänseende (bostadssociala utredningen) aktualiserades emellertid anordnandet av ingående bostadsundersökningar.

I första hand företogs en bearbetning ur bostadssociala synpunkter av det material som insamlats för hyresräkningen, varvid dock uppgifter om inkomstförhållanden införskaffades med användande av taxeringslängderna. Denna bearbetning gjordes mera summarisk beträffande det totala materialet, medan ett representativt urval omfattande 45 orter underkastades en intensiv bearbetning. Härigenom fick 1933 års hyresräkning karaktären av en allmän bostadsräkning, vilken sedermera kompletterades med en ingående bostadshygienisk kompletteringsundersökning av ett urval av smålägenheterna i vissa av de i den representativa undersökningen ingående orterna.

Hyresräkningsmaterialet kunde nämligen icke i alla avseenden ge så ingående upplysningar om de bostadssociala förhållandena, som erfordrades för bostadssociala utredningens arbete. Ytterligare uppgifter behövdes om bostädernas beskaffenhet, dimensioner och användningssätt, vilka uppgifter skulle läggas till grund för en ingående bedömning av trångboddhetens sociala och hygieniska skadeverkningar. I samband med hälsovårdsnämnderna och bostadsinspektionerna i 14 av de i den representativa undersökningen ingående städerna avtalades om införskaffande av detaljerade bostadsuppgifter beträffande ungefär 10 % av samtliga smålägenheter i dessa 14 städer. Formuläret upptog bl.a. uppgifter om de boendes fördelning på sovrum, specificerade uppgifter för varje rum om storlek, dager, ventilation och uppvärmning, vidare en noggrann beskrivning av lägenheten med avseende på läge, bekvämligheter och ev. brister.

Landsbygdens bostadsförhållanden gjordes sedermera till föremål för en ingående undersökning i samband med den närmast på befolkningskommissionens initiativ anordnade partiella folkräkningen år 1936. Vissa mycket summariska bostadsuppgifter erhöles dessutom för samtliga i den partiella folkräkningen ingående hushåll.

Den partiella folkräkningen omfattade omkring en femtedel av befolkningen utvald ur materialet till 1935 års allmänna folkräkning. Vid urvalet förfors på så sätt, att dels omkring en femtedel av befolkningen i städer med mer än 20.000 invånare, dels hela befolkningen i var femte av rikets övriga kommuner utvaldes. Insamlandet av uppgifterna skedde vid besök i hemmen av därtill särskilt utsedda folkräknare, som vid besöket skulle samtalsvis skaffa sig kännedom om de förhållanden, varom uppgift önskades.

Å huvudformuläret inrymdes vissa frågor avsedda att i stora drag klarlägga bostadsförhållandena. Sålunda begärdes uppgifter om antalet egentliga boningsrum samt om antalet rum utan uppvärmningsanordning, huruvida till lägenheten hörde kök, del i kök eller kokvrå, om lägenheternas utrustning med vissa särskilda utrymmen och bekvämligheter, antal inneboende samt antalet av dessa helt eller delvis disponerade rum och slutligen rörande förekomsten av jordbruk eller trädgårdstappa.

För en mera ingående specialundersökning av landsbygdens bostadsförhållanden utvaldes 100 landskommuner bland de kommuner, som ingick i den partiella folkräkningen. Samtliga de uttagna kommunerna var A- och B-kommuner, d.v.s. sådana där folkmängden inom jordbruk med binärningar uppgår till minst 75 resp. 50-75 % av den totala folkmängden. Denna begränsning ansågs försvarad eftersom de allmänna bostadsräkningarna inbegripit vissa landskommuner med stadsliknande bebyggelse.

1 Pettersson-Stéenhoff: "Bostadsförhållandena på landsbygden i Sverige". (1930).

Å formuläret tillgodogjordes uppgifterna om de boende från folkräkningsuppgiften. Beträffande bostadsförhållandena efterfrågades utöver de i närmast föregående allmänna bostadsräkning bl.a. byggnadsmaterial, hur lång tid hushållet bebott lägenheten, bostadens belägenhet i förhållande till markytan samt för landsbygdens förhållanden särskilt avpassade uppgifter beträffande vatten, avlopp, avträde, uppvärmning m.m. För bostäder om högst 2 rum o. kök skulle beträffande varje rum anges dimensioner samt vidare de boendes fördelning på sovrum.

Även dessa uppgifter insamlades av folkräkarna i samband med införskaffande av uppgifter för den partiella folkräkningen.

De bostadsundersökningar, för vilka nu redogjorts, har samtliga anordnats centralt för hela riket och har haft karaktär av allmänna bostads- eller hyresräkningar. Stockholm har emellertid icke berörts av någon av dessa undersökningar, enär staden såsom tidigare nämnts regelbundet anordnat egna bostadsräkningar vart femte år och sedan år 1914 hyresräkningar varje år. Göteborg har deltagit i de allmänna bostads- och hyresräkningarna fr.o.m. 1924 års hyresräkning. Enligt ett principbeslut av stadsfullmäktige skall emellertid även i Göteborg anordnas kommunala bostadsundersökningar vart femte år. Med anledning av deltagandet i de allmänna räkningarna har de kommunala räkningarna i Göteborg inhiherats åren 1925 och 1935.

Sammanfattningsvis kan alltså framhållas att vi genom den allmänna bostadsräkningen 1912-14, som omfattade både städer och landsbygd, fått en god grundval för den senare bostadsstatistiken.

Vad gäller städer och tätorter har utvecklingen av bostadsförhållandena väl följts genom allmänna bostadsräkningarna 1920 och 1933, varvid de mellanliggande hyresräkningarna åren 1924, 1926 och 1928 i viss mån bidragit till att belysa utvecklingen. De luckor som erhållits av att Stockholm och för 1924 även Göteborg ej deltagit i dessa undersökningar kan nöjaktigt fyllas med ledning av uppgifter från resp. städers kommunala undersökningar näraliggande år.

Landsbygdens bostadsförhållanden har med undantag för den av Pettersson-Stéenhoff verkställda utredningen sedan 1912-14 ej varit föremål för någon mera ingående undersökning förrän i samband med 1936 års partiella folkräkning. Beträffande utvecklingen av bostadsförhållandena på landsbygden är vår kunskap därför tämligen bristfällig.

Kap. II.

BOSTADSRÄKNINGENS TILLIKOMST OCH UTFÖRANDE.

1. Tillkomst och syfte.

Enligt Kungl. Maj:ts uppdrag den 17 juni 1938 avgav socialstyrelsen den 28 december 1938 förslag till plan för ny dyrortsgruppering, vilken avsågs skola träda i kraft fr.o.m. den 1 januari 1941. I anslutning härtill föreslog styrelsen bl.a. att en hyresräkning skulle anordnas i samband med mantalsskrivningarna 1940, d.v.s. under hösten 1939. Med hänvisning till de kompletteringar och omläggningar av metoderna vid beräkningen av bostadspostens storlek, som förordats av 1936 års lönekommitté¹ och som i princip antagits av statsmakterna, ansågs hyresräkningen denna gång böra utvidgas såväl vad gällde antalet orter, som de uppgifter, som skulle införas och bearbetats. Det förutsattes vid beräkningen av kostnaderna, att bearbetning av materialet i stort sett skulle verkställas i samma omfattning som skedde vid 1933 års allmänna bostadsräkning och därmed sammanhängande undersökningar.

På grundval av detta förslag uppdrog Kungl. Maj:t i brev den 3 mars 1939 åt socialstyrelsen att bl.a. inkomma med förslag till kungörelse angående verkställande av allmän hyresräkning hösten 1939. Styrelsen framlade den 5 september 1939 ett dylikt förslag, innefattande även en förteckning å de orter, där räkningen skulle äga rum. Till följd av det av krigsutbrottet orsakade osäkerhetstillståndet bl.a. med avseende på de ekonomiska förhållandena ifrågasatte styrelsen härvid om icke den även i anslutning till planen för dyrortsgrupperingen föreslagna prisinsamlingen beträffande livsmedel, bränsle och lyse, beklädnad m.m. borde uppskjutas eller möjligen helt inställas. Hyresräkningen borde dock enligt socialstyrelsens uppfattning under alla omständigheter komma till stånd. Den 8 september 1939 utfärdades i överensstämmelse med styrelsens förslag en kungl. kungörelse (S.F.S. 1939, nr 644) angående hyresräkning å vissa orter i sammanhang med den hösten 1939 anordnade mantalsskrivningen för år 1940 (bil. 1).

Sedermåra beslutades vid urtima riksdagen 1939 att förlänga giltighetstiden för gällande dyrortsgruppering, varvid förutsattes att prisundersökningen skulle t.v. uppskjutas.

Den 16 december 1939 avgav socialstyrelsen en definitiv plan jämte kostnadsberäkning för hyres- och bostadsräkningen.

Beträffande angelägenheten av att en hyres- och bostadsräkning kom till stånd trots det inträdda utrikespolitiska läget yttrade socialstyrelsen i sin skrivelse den 16 december 1939 bland annat följande:

"Styrelsen vill i detta sammanhang som sin uppfattning framhålla, att de senaste månadernas händelser ingalunda förringa värdet av en allmän bostadsstatistisk undersökning, utan tvärtom i flera hänseenden gjort behovet av en sådan mera akut. Huru än den kommande utvecklingen gestaltar sig torde stat och kommun komma att ställas inför delvis nya, allvarliga problem rörande bostads- och hyresmarknaderna. Det förefaller under sådana omständigheter vara av värde att ha tillgång till ett aktuellt material, som ingående och allsidigt belyser förhållandena på bostadsmarknaden vid en tidpunkt, som infaller under krisutvecklingens tidigare skede. Det nämnda utgör även ett starkt skäl för att bearbetningen bedrives i sådan takt, att de viktigaste resultaten kunna föreligga redan före nästföljande höst; informationer, hämtade ur bostadsräkningen, kunna då visa sig vara av betydelse för en rationell planläggning av bostadspolitiska åtgärder. Detta senare gäller icke minst de kommunala myndigheternas behov av uppgifter för respektive orter. Det är socialstyrelsens avsikt att i största möjliga mån till kommunernas tjänst ställa till förfogande undersökningens resultat och även att i bearbetningen tillgodose speciella önskemål från kommunernas sida. Från ett flertal håll, främst några av de större städerna, ha redan framställts önskemål om en speciell bearbetning av ortens bostadsuppgifter."

Styrelsen förklarade sig vara beredd att utföra dels en allmän, summarisk hyres- och bostadsräkning på grundval av hela materialet, dels en bostadssocial intensivundersökning å ett representativt urval (viss andel av bostadsbeståndet å varje större ort samt ett visst urval av orter inom de mindre storleksgrupperna).

Genom brev den 4 januari 1940 godkände Kungl. Maj:t socialstyrelsens plan för hyresräkningen samt beviljade medel för bestridande av bearbetningskostnaderna under första budgetåret.

För den fortsatta bearbetningen beviljades sedermera särskilda medel.

1 1936 års lönekommitté. Betänkande med utredning och förslag angående dyrortsgrupperingen S.O.U. 1937: 32.

2. Materialinsamlingen.

Vid urvalet av undersökningsorter har dyrortsgrupperingens behov varit avgörande. Det ansågs nämligen att även om ny dyrortsgruppering icke skulle verkställas omedelbart i anslutning till hyresräkningen, borde dock hyresräkningen kunna läggas till grund för bostadspostens bestämmande vid en senare icke alltför länge uppskjuten dyrortsgruppering.

I sin ovannämnda plan för dyrortsgrupperingen avgiven den 28 december 1938 anförde socialstyrelsen, att man vid en förestående dyrortsgruppering liksom vid närmast föregående hade att vid bostadskostnadernas beräkning skilja på huvudsaklingen två slag av orter, nämligen dels orter med mera utpräglad hyresmarknad (d.v.s. orter, där antalet i den fria marknaden uthyrda lägenheter uppgår till åtminstone något hundratal), dels orter av mera lantlig karaktär, från vilka hyresuppgifter endast sporadiskt eller i varje fall blott till jämförelsevis ringa antal står att erhålla.

Enligt 1936 års lönekommitté borde beräkningen för de s.k. hyresmarknads-orterna ske med hjälp av uppgifter insamlade vid en hyresräkning, medan den för övriga orter skulle ske med en metod, som utgår från den beräknade kostnaden för byggande av en egnahemsbostad av bestämd typ¹. Med hänsyn till den ofullständiga kunskapen om hyresmarknaden på olika orter kunde självfallet ej för varje särskild ort på förhand avgöras huruvida den ena eller den andra metoden vore den lämpligaste. Hyresräkningen har därför ansetts böra omfatta alla orter, där utbildad hyresmarknad veterligen förekommer eller kan rimligen tänkas förekomma. Huruvida bostadsposten för en hyresräkningsort kommer att fastställas med tillhjälp av hyresräkningsmaterialet eller ej bleve sedan i konsekvens härmed beroende av om detta i varje särskilt fall visade sig vid bearbetningen vara statistiskt möjligt.

Efter dylika överväganden har i den till kungörelsen fogade förteckningen (se bil. 1) å de orter, där hyresräkning skall äga rum, upptagits rikets samtliga städer (utom Stockholm²) och köpingar, som bildar egna kommuner, samt praktiskt taget alla landskommuner, som innesluter municipalsamhällen eller icke administrativa tätorter med minst 1.000 invånare, i allt 378 kommuner. I ett fåtal fall begränsades räkningen av lämplighetsskäl till själva municipalsamhället med uteslutande av kommunens övriga delar. En närmare redogörelse för undersökningens omfattning lämnas i kap. III.

Blanketterna började utsändas i slutet av september till hyresräkningsorterna, där de kostnadsfritt tillhandahölls de uppgiftspliktiga genom de lokala myndigheterna (magistrat, kommunalborgmästare, municipalnämnd eller kommunalnämnd).

Bostadsuppgifter skulle av ägaren eller dennes ställföreträdare lämnas för andra bebyggda fastigheter än jordbruksfastigheter och skulle avse samtliga bostadslägenheter inom dessa fastigheter. Som bostadslägenhet skulle därvid räknas "avskilda och med egen ingång från gatan, trapphus eller yttre korridor försedda utrymmen, bestående av ett eller flera rum och/eller kök, avsedda för varaktig användning som bostad, sålunda även utrymmen i anstalter, pensionat o.s.v., som fyller dessa krav och icke normalt är avsedda för endast tillfällig upplåtelse" (bil. 4). Uppgiftsskyldighet gällde dock ej för sommarvillor, sportstugor o.dyl.

Uppgifterna insamlades samtidigt med mantalsuppgifterna och kom därvid mantals-skrivningsförrättaren tillhanda.

För erhållande av så fullständiga och korrekta uppgifter som möjligt skulle enligt kungörelsen de vid hyresräkningen avlämnade formulären genom vederbörande kommun eller municipalsamhälles försorg underkastas granskning och komplettering på sätt socialstyrelsen anvisade. Efter den lokala granskningen av uppgifterna inkom huvudparten av materialet till socialstyrelsen successivt under förra hälften av år 1940.

Socialstyrelsen framhöll i skrivelse den 12 september till myndigheterna i samtliga hyresräkningsorter, att det var av största vikt att denna granskning utfördes så omsorgsfullt som möjligt och organiserades på det med hänsyn till ortens förhållanden mest ändamålsenliga sättet. I varje kommun, där så ej med hänsyn till kommunens ringa folkmängd eller eljest vore påkallat, borde tillsättas en särskild granskningskommitté. Myndigheterna rekommenderades att i denna kommitté bereda plats för i första hand representanter för fastighetsägare och hyresgäster men även, med hänsyn till hyresräkningens betydelse för den allmänna dyrortsgrupperingen, för arbetsgivare

1 En dylik undersökning av byggnadskostnaderna på landsbygden har utförts (Soc. Medd. 1940, sid. 209 o.f.; jfr även Soc. Medd. 1942, sid. 406 o.f.). För landsbygdens del har även erhållits ett visst jämförelsematerial i det att genom vissa ämbetsverk m.m. insamlats hyresuppgifter beträffande sådana befattningshavare, vilka förhyrt bostad på landsbygden. (Soc. Medd. 1941, sid. 360 o.f.; jfr även Soc. Medd. 1942, sid. 408-409).

2 I fråga om själva hyresundersökningen etablerades emellertid visst samarbete med stadens statistiska kontor, varigenom erforderliga uppgifter erhöles genom speciell bearbetning och komplettering inom kontoret av årets kommunala hyresräkning.

och löntagare. I kommuner med ringa folkmängd eller obetydligt antal hyreslägenheter och där granskningskommitté därför ansåges onödig, borde – såvida ej den kommunala myndigheten av särskilda skäl ansåge sig själv lämpligen bära utföra granskningsarbetet – särskild kontrollant utses. Denne borde vara fullt opartisk och sålunda icke kunna anses företräda någon av ovannämnda intressegrupper.

Styrelsen skulle sedan omedelbart underrättas om hur granskningsarbetet organiserats. Om granskningskommitté eller kontrollant tillsatts, skulle uppgivas namn och adress å kommitténs ordförande resp. kontrollanten. Därigenom erhöles på ett tidigt stadium underrättelse om hur anvisningarna följts i de olika kommunerna.

Styrelsen tillställde vederbörande kontrollorgan närmare anvisningar rörande granskningsarbetets utförande. Dessa "Anvisningar för granskning av bostadsuppgifter vid 1939 års allmänna hyresräkning" är avtryckta såsom bil. 5.

Vederbörande granskningsorgan övertog efter mantalsskrivningen av mantalsskrivningsförrättaren de till honom avgivna bostadsuppgifterna för att därefter upptaga granskningsarbetet. I många fall kunde dock arbetet påbörjas tidigare, redan efter förskrivningarna.

Sammanfattningsvis ålades granskningskommittéerna resp. kontrollanterna följande uppgifter, nämligen

- att tillse att fullständiga bostadsuppgifter (husuppgifter jämte lägenhetsuppgifter) avgivits för samtliga fastigheter, för vilka uppgiftsplikt förelåg,
- att tillse att samtliga hus- och lägenhetsuppgifter var fullständigt och riktigt ifyllda samt rätta förekommande fel och komplettera ofullständiga uppgifter,
- att anteckna om en lägenhet var av vederbörande hälsovårdsnämnd utdömd såsom bostad, samt
- att på föreskrivet sätt ordna bostadsuppgifterna efter avslutad granskning, och insända dem till socialstyrelsen.

Beträffande den sista punkten kan nämnas, att om vid dyrortsgrupperingen olika delar i en kommun skulle särredovisas, skulle materialet fördelas och redovisas separat för varje dylik s.k. särort (del av kommun) för sig. Uppgift om dessa särorter lämnades av styrelsen. Inom kommun eller inom varje sådan särort skulle materialet inom varje stadsdel, samhälle o.s.v. ordnas i lämplig kvarters- och fastighetsföljd eller i övrigt efter belägenhet. I regel torde ordningsföljden i fastighetslängden ha iakttagits.

Materialet inkom till styrelsen från ett mindre antal orter vid årsskiftet 1939/40 och såsom ovan nämnts till största delen under första hälften av år 1940. I några fall kom det av särskilda skäl först under eftersommaren. De täta beredskapsinkallelserna under denna tid försvårade på åtskilliga håll granskningsarbetet och åstadkom i i vissa fall avbrott i arbetet.

Sedan materialet insänts till styrelsen, ålåg det granskningsorganen att vid behov inhämta de kompletteringar, som vid den följande granskningen inom socialstyrelsen befanns påkallade.

På grund av den ortskännedom, varöver medlemmarna i dessa kontrollkommittéer etc. förfogade, har detta granskningsarbete varit av stort värde. Vid den granskning, som företogs inom socialstyrelsen, befanns likväl, att ett icke obetydligt antal fel och ofullständigheter fortfarande fanns i materialet, varför för flertalet orter ett antal uppgifter måste återsändas till granskningskommittéerna för ytterligare kontroll och komplettering. Det bör erinras om, att kraven på materialet denna gång torde ha varit större än vid tidigare undersökningar bl.a. till följd av att principerna för hyrestalens beräkning komplicerats.

3. Frågeformulär.

De vid denna räkning använda frågeformulären skiljer sig rätt väsentligt från dem som kommit till användning vid tidigare räkningar. Eftersom den av 1936 års lönekommitté föreslagna metoden för beräkning av hyrestal för olika orter skulle följas, erfordrades en utvidgning av formuläret.

Vid de tidigare verkställda beräkningarna av olika orters bostadskostnader har man i stort sett icke ansett sig äga möjlighet vidhålla kravet på likvärdig bostadsstandard utan i princip låtit jämförelsen avse efter varje orts bostadsförhållande medelgoda lägenheter. Genom utsöndring av vissa lägenhetstyper ansåg man sig dock åtminstone beträffande bostadsmaterialet för de hyresräknade orterna ha ernått en så stor likformighet, som praktiskt taget låte sig med fördel göra. Av 1936 års lönekommitté förordades emellertid en komplettering av och delvis också en omläggning av beräkningsmetoderna, varigenom man i väsentligt ökad utsträckning skulle kunna tillgodose kraven på likvärdig standard. Lönekommittén föreslog sålunda i syfte att uppnå en större kvalitativ enhetlighet å olika orter hos den bostad, vars pris vid dyrortsgrupperingen upptages som jämförelsematerial, dels en ökad utsöndring av vissa hygieniska

och eljest bristfälliga lägenheter, dels en uppdelning av de medräknade lägenheterna i vissa kvalitetsklasser, varefter jämförelsetalen skulle beräknas under antagande att lägenheter i dessa klasser å alla orter förekom i samma proportioner. Kommittén ifrågasatte därvid ett utsöndrande av lägenheter, vilka brast i fråga om minst två av följande fordringar:

- a) golvet minst 30 cm över markens nivå;
- b) ventilerad stenfot (eller källare) under golvet (för lägenheter i bottenvåningen);
- c) takhöjd i varje rum ej lägre än 2,10 m;
- d) alla boningsrum möjliga att uppvärma;
- e) vatten och avloppsledning inom lägenheten (frånvaron härav betraktas dock som brist endast där allmänt avlopps- och vattenledningsnät förekommer å orten eller inom vederbörande ortsdel);
- f) ventilerbart skafferi eller matskåp;
- g) garderob eller annat avskilt lämpligt utrymme för förvaring av kläder.

Utöver de nya frågepunkter rörande lägenheternas utrustning och kvalitet som nödvändiggjorts av de av 1936 års lönekommitté föreslagna beräkningsgrunderna har emellertid även vissa andra nya frågepunkter införts i syfte att erhålla en vidgad kunskap om de faktiska bostadsförhållandena i stadssamhällena. Å andra sidan har vissa tidigare förekommande frågepunkter ändrats, förenklats eller borttagits. De vid föregående hyresräkning förekommande kraven på uppmätning i vissa fall av rummen har sålunda bortfallit, vilket inneburet en icke oväsentlig lättnad för uppgiftslämnarna. Kvar står endast att boningsrum skall fördelas på sådana över och under 9 kvm samt att beträffande kök skillnad skall göras mellan dylika över och under 6 kvm.

Uppgifterna har liksom vid föregående hyresräkning inhämtats med användande av två olika frågeformulär avtryckta såsom bil. 3 och 4 till föreliggande redogörelse. Det ena skulle lämnas i ett exemplar för varje boningshus och det andra i ett exemplar för varje bostadslägenhet. "Husuppgiften" har haft formen av ett kuvert avsett att innesluta uppgifterna rörande lägenheterna i huset. Å kuvertet skulle uppgivas förutom husets adress och husägarens namn bl.a. även husets användning (i vad mån det innehåller lokaler för annat ändamål än bostad), byggnadsmaterial, antalet våningar, år för husets färdigställande samt huruvida huset ombyggs i högre grad under de senaste 20 åren. Å "lägenhetsuppgiften" frågades efter bl.a. lägenhetens belägenhet i huset och upplåtelseform (begagnad av ägaren, upplåten i samband med delägarskap i bostadsrätts- eller annan bostadsförening, fritt upplåten, upplåten av stiftelse eller annat företag av social karaktär, förhyrd i arbetsgivarens hus, förhyrd i öppna marknaden, outhyrd eller obegagnad). Vidare skulle uppgivas lägenhetsinnehavarens namn, yrke, ålder och civilstånd samt den tidpunkt, då denne inflyttade i lägenheten. Även vissa uppgifter om antalet i lägenheten boende begärdes. Lägenhetens storlek skulle angivas genom uppgift om antalet boningsrum om 6-9 kvm eller minst 9 kvm och förekomsten av kök eller kokvrå (eller kök mindre än 6 kvm), hall, rum för butik, kontor etc. Vidare begärdes upplysning om lägenheternas utrustning med olika bekvämligheter och särskilda utrymmen (tåmbur, jungfrualkov, garderober, skafferi, badrum, duschrum, w.c. eller annat avtråde, varmvatten, kokgas, spis, elektriskt ljus, vatten och avlopp, centraluppvärmning eller annan uppvärmningsanordning etc.) För att möjliggöra ett tillämpande av de av lönekommittén föreslagna beräkningsgrunderna efterfrågades även golvets nivå i förhållande till angränsande mark samt förekomsten av kallrum och rum med låg takhöjd (under 2,1 m). Slutligen skulle uppgift lämnas om hyresbeloppet per år med angivande av om hyran var särskilt låg på grund av anställning, släktskap eller något understödsmoment. Därvid skulle även uppgivas huruvida kostnaden för centralvärme och ersättning för andra förmåner (garage, trädgård etc.) medräknats i hyresbeloppet och å andra sidan huruvida ersättning för vatten, sotning, trappljus etc. debiterades särskilt. Till ledning vid formulärens ifyllande lämnades vissa anvisningar å kuvertets baksida (se bil. 4).

Fastighetsägaren eller dennes ställföreträdare (vicevärd) var liksom vid föregående hyresräkningar ansvarig för uppgifternas avlämnande. Han hade att själv ifylla husuppgiften och däri inlägga lägenhetsblanketterna, vilka ifyllts av lägenhetsinnehavarna eller av värden. Enligt givna direktiv skulle ägaren bereda varje lägenhetsinnehavare tillfälle att granska de för lägenheten avgivna uppgifterna och genom underskrift bestyrka deras riktighet.

Kap. III

OMFATTNING OCH REPRESENTATIVITET.

1. Den totala bostadsräkningen.

Det insamlade materialet har bearbetats dels för en hyresräkning, dels för en total, allmän räkning, dels slutligen för en partiell bostadssocial intensivundersökning. Primärmaterialet är emellertid överlag de uppgifter som avlämnades för hyresräkningen.

Vid urvalet av de orter som skulle deltaga i hyresräkningen och den allmänna bostadsräkningen var dyrortsgrupperingens behov avgörande. Räkningen kom därför att omfatta samtliga orter, där en utbildad hyresmarknad ansågs föreligga och där antalet i den öppna marknaden uthyrda lägenheter kunde tänkas vara tillräckligt stort för att medge statistiskt hållbara medeltalsberäkningar beträffande hyreskostnaderna. Räkningen upptar sålunda rikets samtliga städer (utom Stockholm, där erforderliga uppgifter beträffande hyrorna erhållits genom en självständig, kommunal hyresräkning) och köpingar, som bildar egna kommuner, samt praktiskt taget alla landskommuner, som innesluter tätorter (municipalsamhällen eller icke - administrativa tätorter) med minst 1000 inv., i allt 378 kommuner. I ett fåtal fall begränsades räkningen av lämplighetsskäl till själva municipalsamhället med uteslutande av kommunens övriga delar.

En översikt över undersökningsorternas antal och folkmängd i jämförelse med samtliga samhällen i riket lämnas i följande tablå:

Ortsgrupp	Samtliga orter i riket		Orter medtagna i 1939 års bostadsräkning		
	antal	folkmängd 31/12 1939	antal	folkmängd 31/12 1939	i % av gruppens totalfolkmängd
Samtliga stadssamhällen (utom Stockholm)	403	2.206.268	305	2.152.410	97,6
Därav:					
Städer (utom Stockholm) o. köpingar	167	1.888.627	167	1.888.627	100,0
Municipalsamh. med minst 1000 inv.	112	246.566	110	244.168	99,0
" " under 1000 "	124	71.075	28	19.615	27,6
Landskommuner (exkl. m:en)	2.355	3.551.414	190	713.904	20,1
Hela riket (utom Stockholm)	2.758	5.757.682	495	2.866.314	49,8
(inkl. Stockholm)		634 818 ⁵			

Av tablå framgår, att räkningen omfattar rikets samtliga 167 städer och köpingar, 110 municipalsamhällen med minst 1000 invånare, 28 mindre municipalsamhällen samt 190 landskommuner¹⁾ (eller "icke-municipala" delar av landskommuner). Medtagna är sålunda ialles 495 administrativa enheter. Vid närmast föregående bostadsräkning var motsvarande antal 243. De båda räkningarna omfattade ialles 378 resp. 214 kommuner. Inom kommunernas "icke-municipala" delar har vid föreliggande undersökning 122 icke-administrativa tätorter med minst 1000 invånare och 132 mindre orter särredovisats.²⁾

Av folkmängden i rikets samtliga stadssamhällen (exkl. Stockholm) tillhör 97,6% sådana som är med i hyres- och bostadsräkningen. Motsvarande tal för landskommunernas "icke-municipala" delar stannar vid 20,1 %. Invånarantalet i samtliga områden, som beröres av bostadsräkningen, utgör 49,8 % av rikets totala folkmängd (exkl. Stockholm). Vid 1933 års bostadsräkning uppgick motsvarande jämförelsetal till 31,8 %. Medräknas Stockholm, ökas undersökningsorternas andel av hela rikets folkmängd till 54,4 % mot 40,2 % vid föregående bostadsräkning.

- 1) Därav i fem fall viss del av kommunen, nämligen Forshaga församling i Grava kommun, Hagfors och Grängesbergs kapellförsamlingar i Norra Råda och Grängärde kommuner samt Vansbro och Seskarö kyrkobokföringsdistrikt i Järna och Nedertorneå kommuner.
- 2) Till ledning har varit de uppgifter om icke-administrativa tätorter som lämnas i 1935/36 års folkräknings berättelse del I (ang. bl.a. befolkningsagglomerationer).

Av ovanstående framgår att i undersökningarna ingår praktiskt taget all tätortsbebyggelse av någon betydelse (utom Stockholm). De områden av riket som uteslutits utgöres huvudsakligen av ren landsbygd, d.v.s. jordbruks- och skogsbygder med spridd bebyggelse och inrymmande endast smärre agglomerationer (byar och mindre samhällen).

Det bör här framhållas att jordbruksfastigheter inte medtagits i räkningen. Enligt kungörelsen skulle bostadsuppgifter avlämnas för "annan fastighet än jordbruksfastighet" (se bil. 1). I praktiken skulle detta enligt socialstyrelsens anvisningar tolkas så, att huvudbyggnad å jordbruksfastighet ej behövde redovisas, ens om den var uthyrd, liksom ej heller andra bostadshus å jordbruksfastigheter, om de ej ägdes eller hyrdes av utomstående, vid gårdens jordbruk ej sysselsatta personer (se bil. 5). Denna bestämmelse har givetvis i någon mån begränsat redovisningen av bostadsbeståndet. Begränsningen ansågs emellertid motiverad av lämplighets-skäl och för räkningens omedelbara syfte — beräkning av bostadsposten för en eventuell dyrortsgruppering — saknade den praktisk betydelse.

Hyresräkningen och den allmänna bostadsräkningen baseras båda på det totala uppgiftsmaterialet. Bearbetningen av hyresuppgifterna begränsas dock till lägenheter uthyrda i den öppna marknaden (kap. VI). För den allmänna bostadsräkningen bearbetas däremot materialet även för övriga lägenheter. Det totala uppgiftsmaterialet omfattar som nämnt 495 administrativa enheter med en folkmängd utgörande omkring hälften av hela rikets. Men medan tätorterna är nära hundra procentigt representerade utgör folkmängden i de medtagna landsbygdsområdena endast en mindre del av den totala landsbygdsbefolkningen. Detta, jämte den omständigheten att de medtagna delarna av landsbygden, fastän bostadsförhållandena där i vissa avseenden är väsentligt olika dem i tätorterna, på intet sätt kan anses utgöra ett representativt urval, eftersom speciellt områden intill tätorter medtagits, har motiverat att dessa landsbygdsområden uteslutits i föreliggande redogörelse. Samtidigt har det ansetts skäligt att utesluta även de minsta tätorterna, nämligen de vilka vid årsskiftet 1935/36 räknade under 1.000 inv., då även dessa är bristfälligt representerade. Redogörelsen begränsas sålunda till städer, köpingar, municipalsamhällen och icke-administrativa tätorter med över 1.000 inv., sammanlagt 395 orter. I tabellbilagan lämnas dock uppgifter för samtliga 495 administrativa enheter såväl som för de 254 särredovisade icke-administrativa tätorterna.

Det totala uppgiftsmaterialet redovisar 306.456 hus med 841.777 lägenheter och 792.200 bostadshushåll med 2.393.536 boende. Med begränsning till tätorter över 1.000 inv. samt med uteslutning av s.k. blandade lägenheter, vilka icke enbart användes för bostadsändamål och för vilka ej lika utförlig redovisning skett som för egentliga bostadslägenheter (se kap. V, avsnitt 2), består materialet av 251.849 hus med 732.950 lägenheter och 710.440 bostadshushåll med 2.149.958 boende. För ett material av denna omfattning har i det följande redovisning skett dels av husens och lägenheternas fördelning efter antal lägenheter per hus och byggnadsår (kap. IV och V), dels av lägenheternas fördelning efter upplåtelseform, rumsantal och förekomst av vatten/avlopp, centralvärme och enskilt badrum¹⁾ (kap. V), dels slutligen av bostadshushållens och de boendes fördelning på lägenhetskategorier (rumsantal) samt efter antal hushållsmedlemmar, vuxna och barn (kap. VII-IX).

Redovisningen har genomgående skett i form av sammandragstabeller för olika storleksgrupper av orter. Beträffande förhållandena på enskilda orter hänvisas till tabellbilagan. I textavdelningen lämnas endast vissa uppgifter för 46 större orter med över 5.000 inv. (se närmare nedan). För att visa förekomsten av lokala olikheter mellan orter inom en och samma storleksgrupp upptas emellertid i texten spridningstabeller som återger de 395 tätorternas fördelning med hänsyn till bl.a. husens genomsnittliga storlek (kap. IV), lägenheternas ålder, upplåtelseform och rumsantal (kap. V), relationen mellan redovisad boendefolkmängd och mantalsskriven folkmängd (kap. VII) samt slutligen hushållens genomsnittliga storlek och procentuella förekomsten av trångbodda hushåll (kap. IX).

2. Den partiella undersökningen.

Vid sidan av den totala undersökningen har en partiell intensivundersökning gjorts med avseende på flertalet övriga punkter i frågeformuläret. Denna partiella undersökning består av en större, omfattande 108 kommuner med i allt 118 tätorter och kommundelar inom olika landsdelar, och en mindre, som omfattar 45 av dessa orter, nämligen de, vilka ingick i 1933 års representativa undersökning.

1) Förekomsten av vatten/avlopp inom resp. utom lägenheten, av andra uppvärmningsanordningar än centralvärme samt av gemensamt badrum eller duschrum redovisas dock endast för det partiella materialet.

Vid urvalet av orterna för den partiella undersökningen har sålunda i första hand 1933 års urval varit vägledande. Vid den större partiella undersökningen har emellertid ytterligare orter tillkommit, i det att samtliga städer med över 20.000 inv. medtagits, cirka hälften av orterna med mellan 10.000 och 20.000 inv., cirka tredjedelen av orterna med mellan 5.000 och 10.000 inv., och omkring en sjättedel av orterna med mellan 1.000 och 5.000 inv. Slutligen har ett fåtal tätorter med under 1.000 inv. och några landsbygdsområden medtagits. En förteckning över de tätorter och kommunelar som medtagits vid den partiella undersökningen lämnas i bil. 6. På de större orterna har dock ej hela uppgiftsmaterialet bearbetats. I Göteborg har endast en sjättedel av samtliga bostadshus medtagits i undersökningen, i Malmö en femtedel, på de 10 tätorterna med mellan 30.000 och 100.000 inv. en fjärdedel, på de 7 tätorterna med mellan 20.000 och 30.000 inv. en tredjedel och på de 15 utvalda tätorterna med mellan 10.000 och 20.000 inv. hälften av hela beståndet. Blott på de utvalda orterna under 10.000 inv. och i landsbygdsområdena har hela materialet bearbetats.

Detta förfarande har tillämpats för att av de stora orterna kunna medtaga så många som möjligt och samtidigt erhålla ett material av ej alltför ringa omfattning för var och en av de smärre orterna. Det har dock ej kunnat undvikas att lägenheterna i vissa ortsgrupper ej kommit med i samma proportion i det partiella materialet som i det totala. Korrigering härför har vid beräkningen av totalsiffror för hela riket skett genom uppmultiplikering (standardvägning) av siffrorna för enskilda ortsgrupper med sådana tal att fördelningen blivit densamma som i hela materialet.

Den partiella undersökningen för 118 tätorter och kommunelar omfattar 64.761 hus med 183.891 lägenheter och 179.129 bostadshushåll med 541.427 boende. Med begränsning till tätorterna med över 1.000 inv. (102 st.) består materialet av 58.741 hus med 175.193 egentliga bostadslägenheter och 170.610 bostadshushåll med 514.927 boende. För detta material redovisas i det följande bl.a. husens fördelning efter antal våningar, byggnadsmaterial, ägare, belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse, förekomst av lokaler för annat ändamål än bostad (kap. IV) samt lägenheternas fördelning efter husens byggnadsmaterial och ägare samt efter förekomst av hall, förstuga, kallrum, låg rumshöjd och golvnivå samt av diverse bekvämligheter såsom centralvarmvatten, spis, skafferier, avtråde och elektriskt ljus (kap. V) samt slutligen bostadshushållens och de boendes fördelning efter förekomst av hushållsmedlemmar av olika kategorier (familjemedlemmar, tjänare och inneboende) samt efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (kap. VII - IX).

Redovisningen har liksom för det totala materialet skett i form av sammandragstabeller för orter av olika storleksgrupper. Det partiella materialet har emellertid även sammanställts med uppdelning på skilda landsdelar. Ett urval av dylika sammanställningar återfinnes i kap. XIII.

Beträffande förhållandena på enskilda orter hänvisas till de översikter rörande de 46 största orterna i det partiella materialet (samtliga med över 5.000 inv.), som lämnas i anslutning till vissa sammandragstabeller (kap. IV - V och VII).

I det föregående har redogjorts för hurusom redovisning av bostadshushållens och de boendes fördelning efter lägenhetskategori, antal hushållsmedlemmar, vuxna och barn, förekomst av hushållsmedlemmar av olika kategorier samt efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder skett på grundval av det totala materialet för 395 orter, resp. det partiella för 102 orter. Dessutom har emellertid bostadshushållens fördelning med hänsyn till dessa kännetecken i olika kombinationer och med hänsyn till lägenheternas upplåtelseform, kvalitet och hyra samt slutligen sammanlagd familjeinkomst redovisats för ett representativt material av något mindre omfattning, avseende de 45 orter som ingick i 1933 års representativa undersökning. På dessa 45 orter har 115.834 bostadshushåll med 351.623 boende studerats med avseende på fördelningen på lägenheter av olika upplåtelseform för hushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder (kap. VII) samt med avseende på fördelningen på familjeinkomst av olika storlek inom olika ortsgrupper samt för hushåll med hushållsföreståndare av olika kategorier (kap. X). På grundval av detta material redovisas även hushållsbildningskvoter inom olika köns-, civilstånds- och ålderskategorier (kap. VII) och antal eldstäder resp. boende per lägenhet, såväl som antal boende per eldstad för hushåll med hushållsföreståndare av olika kategorier och med familjeinkomst av olika storlek (kap. VIII - IX och XI).

Även materialet för de 45 orterna har underkastats korrigering vid beräkning av totalsiffror för hela riket genom uppmultiplikering (standardvägning) av siffrorna för enskilda ortsgrupper, på det att över- resp. underrepresentation av vissa ortsgrupper ej skulle påverka totalfördelningen.

För att klargöra omfattningen av nämnda material lämnas här en översiktstabell, som anger antalet hus, lägenheter, hushåll och boende inom vart och ett.

	Bostads- hus	Bostads- lägenhe- ter	Egentliga bostadslä- genheter	Bostads- hushåll	Boende
<u>Totala bostadsräkningen</u>					
Samtliga orter och landskommuner	306.456	841.777	814.093	792.200	2.393.536
395 orter med över 1.000 inv.	251.849	757.228	732.950	710.440	2.149.958
<u>Partiella undersökningen</u>					
118 orter och kommundelar	64.761	.	183.891	179.129	541.427
102 orter med över 1.000 inv.	58.741	.	175.193	170.610	514.927
45 orter med över 1.000 inv.	.	.	123.734	115.834	351.623

Följande tabell anger antalet orter, administrativa och icke-administrativa inom olika storleksgrupper i det totala och partiella bostadsräkningsmaterialet jämte antalet egentliga bostadslägenheter i respektive material.

Ortsgrupp	Totala bostads- räkningen		Partiella undersökningen			
	Antal orter	Antal eg. bostads- lägenheter	större		mindre	
			Antal orter	Antal eg. bostads- lägenheter	Antal orter	Antal eg. bostads- lägenheter
Städer och köpingar	167	667.831	62	164.188	37	123.212
Municipalsamhällen	138		17		7	
Icke-administrativa tätorter	254	146.262	34	19.703	1	522
Landsbygdsområden	190		5		-	
Summa	749	814.093	118	183.891	45	123.734
Därav:						
Göteborg	1	90.612	1	15.467	1	15.467
Malmö	1	52.813	1	10.402	1	10.402
Övriga orter m. över 30.000 inv.	10	147.918	10	37.198	10	37.198
Orter med 20.000-30.000 "	7	54.536	7	17.846	4	10.077
" " 10.000-20.000 "	30	119.440	14	30.528	12	25.859
" " 5.000-10.000 "	43	87.932	13	26.822	7	15.741
" " 1.000-5.000 "	303	179.699	56	36.930	10	8.990
Samtliga orter över 1.000 inv.	395	732.950	102	175.193	45	123.734
Orter med under 1.000 "	164	81.143	11	8.698	-	-
Landsbygdsområden	190		5		-	-

Slutligen må även nämnas att hushållen i 69.174 hyreslägenheter utan brist på de 45 orterna studerats med hänsyn till fördelningen på lägenheter av olika typer och kvaliteter alltefter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (kap. VIII och XII). Relationen mellan hyra och familjeinkomst har även iakttagits för dessa hushåll (kap. X - XI).

För ett ännu mindre antal hushåll, nämligen 38.681 hushåll bestående av 2 eller flera vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter utan brist, redovisas fördelningen efter familjeinkomst vid olika antal barn och vid olika hyresbelopp liksom fördelningen på lägenheter av olika typer och kvaliteter vid olika familjeinkomst (kap. X - XII). Enstaka översikter rörande relationen mellan hyra och familjeinkomst (kap. X) grundas på ett material för endast 12 orter och omfattar hushåll bestående av gift man och hustru utan inneboende i hyreslägenheter utan brist.

3. Den partiella undersökningens representativitet.

För belysning av det partiella materialets representativitet kan man välja mellan flera olika metoder. Här har valts att ställa fördelningarna efter vissa kännetecken inom det partiella materialet vid sidan av motsvarande fördelningar inom det totala bostadsräkningsmaterialet. Därjämte har den andel som det partiella materialet

utgör av det totala angivits för hus, lägenheter, bostadshushåll och boende av olika kategorier. Översikten omfattar samtliga de kännetecken, för vilka det totala materialet har bearbetats. Efterföljande tabeller III:1-16 lämnar sålunda samtidigt ett sammandrag av den totala bostadsräkningens resultat.

Representativiteten framstår överlag som god. En närmare kommentar till förekommande avvikelser torde ej behövas. Flertalet får betraktas som sådana vilka kan uppstå vid ett rent slumpmässigt urval.

Tab. III:1 Bostadshusens och bostadslägenheternas fördelning på ortsgrupper samt efter husstorlek och byggnadsår.

Ortsgrupp m.m.	H u s			L ä g e n h e t e r		
	Totala bostadsräkningen	Partiella under-sökningen	Partiella materialet i % av totala 1)	Totala bostadsräkningen	Partiella under-sökningen	Partiella materialet i % av totala 1)
	T	1) P		T	1) P	
Samtliga	251 849	58 741	23,3	732 950	175 193	23,9
Därav:						
Göteborg	5,1	3,8	17,1	12,4	8,8	17,1
Malmö	3,6	3,1	20,2	7,2	5,9	19,7
Övriga orter m.över 30 000 inv.	14,2	15,4	25,3	20,2	21,2	25,1
Orter med 20 000-30 000 inv.	6,8	9,6	33,3	7,4	10,2	32,7
" " 10 000-20 000 "	17,7	17,3	22,8	16,3	17,5	25,6
" " 5 000-10 000 "	14,8	19,6	30,8	12,0	15,3	30,5
" " 2 000- 5 000 "	21,9	20,7	22,1	14,9	14,4	23,0
" " 1 000- 2 000 "	15,9	10,5	15,4	9,6	6,7	16,7
Hus med 1 lägenhet	42,9	40,8	94,0	14,7	13,7	94,0
" " 2 lägenheter	29,8	29,1	92,7	20,5	19,5	92,7
" " 3-9 "	22,3	25,0	104,3	34,8	38,4	105,5
" " 10-19 "	3,7	3,9	104,8	16,9	17,0	105,1
" " 20 o.fl. "	1,3	1,2	96,3	13,1	11,4	96,8
Hus byggda 1935 - 1939	14,9	14,2	92,4	17,5	16,9	97,4
" " 1930 - 1934	8,9	8,0	86,6	8,9	8,0	91,3
" " 1925 - 1929	8,7	8,1	91,6	7,4	6,9	95,0
" " 1920 - 1924	8,3	7,7	90,1	5,7	5,3	93,0
" " 1915 - 1919	4,4	4,4	100,5	4,2	4,3	102,9
" " 1910 - 1914	5,3	5,5	99,6	5,1	5,3	103,7
" " 1905 - 1909	5,4	5,4	96,3	5,9	6,1	101,1
" " 1900 - 1904	4,7	4,8	99,4	5,8	5,8	100,9
" " 1895 - 1899	3,1	3,3	101,4	3,7	3,8	103,1
" " 1890 - 1894	2,6	2,7	98,1	2,9	3,0	104,0
" " 1885 - 1889	1,5	1,6	96,3	1,9	1,9	102,7
" " 1880 - 1884	1,7	1,7	95,0	2,0	1,8	92,1
" " före 1880	10,5	11,4	102,4	9,8	10,5	103,4
" " okänt år	7,5	7,7	99,9	6,9	7,5	109,7
Hus ombyggda 1930 - 1939	8,9	9,6	102,9	9,1	9,5	103,2
" " 1920 - 1929	3,6	3,9	102,8	3,2	3,4	103,9

1) Siffrorna för hus av olika storlek och ålder beräknade på grundval av vägda tal.
Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. III:2 Bostadshus av olika ålder fördelade efter antalet lägenheter.

Byggnadsår	Samtliga bostadshus		Därav i % inrymmande nedanstående antal lägenheter									
			1		2		3-9		10-19		20 o. fl.	
	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P
Byggda år												
1935 - 1939	37 546	8 342	49,4	46,2	28,4	28,4	13,9	16,7	4,8	5,3	3,5	3,4
1930 - 1934	22 514	4 697	44,1	41,7	36,5	35,9	13,2	16,4	4,0	4,1	2,2	1,9
1925 - 1929	21 807	4 742	41,9	40,5	40,7	40,1	13,6	15,8	2,7	2,4	1,1	1,2
1920 - 1924	20 850	4 502	43,4	41,6	43,0	43,8	12,3	13,0	1,0	1,2	0,3	0,4
1915 - 1919	10 991	2 610	41,9	40,5	29,9	29,3	23,5	25,9	3,6	3,3	1,1	1,0
1910 - 1914	13 352	3 217	41,2	38,2	32,7	31,7	21,5	25,5	3,6	3,7	1,0	0,9
1905 - 1909	13 547	3 191	37,4	36,6	29,3	28,0	27,0	28,4	4,8	5,6	1,5	1,4
1900 - 1904	11 768	2 834	34,4	33,9	24,1	22,4	34,0	36,9	5,9	5,5	1,6	1,3
1895 - 1899	7 867	1 944	36,5	34,1	22,4	22,5	34,2	37,2	5,7	5,6	1,2	0,7
1890 - 1894	6 662	1 575	39,9	37,6	20,8	20,9	33,6	35,7	5,0	5,1	0,7	0,7
1885 - 1889	3 910	910	36,8	35,2	21,0	20,0	34,8	37,7	6,5	6,6	0,9	0,5
1880 - 1884	4 400	997	40,1	40,6	19,8	18,5	34,2	35,8	5,3	4,8	0,6	0,3
före 1880	26 324	6 733	44,3	43,1	20,8	21,1	31,7	33,0	2,9	2,7	0,3	0,1
okänt år	18 766	4 538	45,0	42,0	26,6	25,1	24,3	28,2	3,4	4,1	0,7	0,6
Ombyggda år												
1930 - 1939	22 437	5 635	40,8	39,0	26,7	27,2	27,7	29,5	3,7	3,5	1,1	0,8
1920 - 1929	9 108	2 274	44,6	43,0	26,9	27,8	25,4	25,6	2,7	3,1	0,4	0,5
Samtliga bostadshus	251 849	58 741	42,9	40,8	29,8	29,1	22,3	25,0	3,7	3,9	1,3	1,2

Tab. III:3 Bostadshus av olika storlek fördelade efter ålder.

Byggnadsår	Hus med nedanstående antal lägenheter										Samtliga bostadshus	
	1		2		3-9		10-19		20 o.fl.			
	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P
Samtliga bostadshus	107962	23991	74956	7092	56079	14678	9445	2273	3407	707	251849	58741
Därav i % byggda år												
1935 - 1939	17,2	16,1	14,2	13,9	9,3	9,5	19,0	19,5	38,1	39,6	14,9	14,2
1930 - 1934	9,2	8,2	11,0	9,8	5,3	5,3	9,5	8,5	14,2	12,7	8,9	8,0
1925 - 1929	8,5	8,0	11,8	11,1	5,3	5,1	6,1	4,9	7,0	7,8	8,7	8,1
1920 - 1924	8,4	7,8	11,9	11,5	4,6	4,0	2,3	2,3	2,1	2,5	8,3	7,7
1915 - 1919	4,3	4,4	4,4	4,5	4,6	4,6	4,2	3,8	3,5	3,7	4,4	4,4
1910 - 1914	5,1	5,1	5,8	6,0	5,1	5,6	5,2	5,2	4,1	4,1	5,3	5,5
1905 - 1909	4,7	4,9	5,3	5,2	6,5	6,2	6,9	7,9	5,8	6,1	5,4	5,4
1900 - 1904	3,7	4,0	3,8	3,7	7,1	7,1	7,4	6,9	5,6	5,4	4,7	4,8
1895 - 1899	2,6	2,7	2,4	2,6	4,8	4,9	4,8	4,8	2,7	2,0	3,1	3,3
1890 - 1894	2,5	2,5	1,8	1,9	4,0	3,8	3,5	3,6	1,4	1,6	2,6	2,7
1885 - 1889	1,3	1,3	1,1	1,0	2,4	2,3	2,7	2,6	1,0	0,7	1,5	1,6
1880 - 1884	1,6	1,7	1,2	1,1	2,7	2,4	2,5	2,1	0,8	0,4	1,7	1,7
före 1880	10,8	12,1	7,3	8,3	14,9	15,1	8,0	8,0	1,9	1,4	10,5	11,4
okänt år	7,8	7,9	6,7	6,7	8,2	8,7	6,7	8,1	3,7	4,1	7,5	7,7
Ombyggda år												
1930 - 1939	8,5	9,2	8,0	9,0	11,1	11,4	8,7	8,6	7,0	6,3	8,9	9,6
1920 - 1929	3,8	4,1	3,3	3,7	4,1	4,0	2,5	3,2	1,1	1,6	3,6	3,9

Tab. III:4 Det partiella materialet i procent av det totala för bostadshus
av olika storlek och ålder.

Byggnadsår	Hus inrymmande nedanstående antal lägenheter.					Samt- liga bostads- hus	Lägenheter i hus inrymmande ne- danstående antal lägenheter					Samt- liga bostads- lägen- heter
	1	2	3-9	10-19	20 o. fl.		1	2	3-9	10-19	20 o. fl.	
Byggda år												
1935 - 1939	20,8	22,2	26,7	24,8	21,6	22,2	20,8	22,2	26,6	24,7	21,4	23,1
1930 - 1934	19,8	20,5	25,8	21,5	18,6	20,9	19,8	20,5	25,8	21,7	19,4	21,5
1925 - 1929	21,0	21,4	25,3	19,3	23,2	21,7	21,0	21,4	25,4	18,5	24,2	22,2
1920 - 1924	20,7	22,0	23,0	24,4	25,4	21,6	20,7	22,0	23,0	25,4	23,2	22,3
1915 - 1919	23,0	23,2	26,2	22,0	21,7	23,7	23,0	23,2	26,0	22,7	23,8	24,2
1910 - 1914	22,3	23,4	28,6	24,4	20,7	24,1	22,3	23,4	29,4	24,1	20,3	25,1
1905 - 1909	23,1	22,5	24,8	27,4	21,6	23,6	23,0	22,5	25,5	26,8	21,8	24,5
1900 - 1904	23,7	22,5	26,1	22,4	19,9	24,0	23,7	22,5	26,5	22,4	19,5	24,0
1895 - 1899	23,1	24,7	26,9	23,9	15,4	24,7	23,0	24,7	26,2	24,7	14,8	24,4
1890 - 1894	22,3	23,8	25,1	24,4	22,9	23,6	22,3	23,8	25,9	23,9	21,8	24,5
1885 - 1889	22,2	22,2	25,2	23,5	14,7	23,3	22,2	22,2	26,5	24,4	13,2	24,1
1880 - 1884	23,0	21,1	23,7	20,5	11,1	22,7	23,0	21,1	23,3	20,0	10,1	21,7
före 1880	24,9	25,9	26,6	23,8	15,9	25,6	24,9	25,9	26,7	23,4	14,9	25,6
Okänt år	22,6	22,8	28,0	29,3	22,8	24,2	22,6	22,8	28,5	29,0	22,6	26,1
Ombyggda år												
1930 - 1939	24,0	25,5	26,8	23,7	18,8	25,1	24,0	25,5	26,8	23,7	19,3	25,0
1920 - 1929	24,0	25,8	25,2	29,8	28,2	25,0	24,0	25,8	24,7	31,2	21,4	25,5
Samtliga	22,2	22,8	26,1	24,0	20,8	23,3	22,2	22,8	26,4	24,0	20,8	23,9

Tab. III:5 Bostadslägenheter av olika ålder fördelade efter husstorlek.

Byggnadsår	Samtliga bostads- lägenheter		Därav i % i hus inrymmande nedanst. antal lägenheter									
			1		2		3-9		10-19		20 o.fl.	
	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P
Byggda år												
1935 - 1939	128 270	29 617	14,5	13,0	16,6	16,0	18,9	21,8	19,8	21,1	30,2	28,1
1930 - 1934	65 453	14 058	15,2	14,0	25,1	23,9	20,5	24,7	18,9	19,0	20,3	18,4
1925 - 1929	54 499	12 106	16,8	15,9	32,6	31,4	23,3	26,7	14,5	12,1	12,8	13,9
1920 - 1924	42 091	9 366	21,5	20,0	42,6	42,1	24,5	25,3	6,3	7,3	5,1	5,3
1915 - 1919	30 871	7 466	14,9	14,2	21,3	20,5	37,0	39,8	16,0	14,9	10,8	10,6
1910 - 1914	37 034	9 316	14,8	13,2	23,5	21,9	34,6	40,5	16,9	16,2	10,2	8,2
1905 - 1909	43 564	10 664	11,6	11,0	18,2	16,7	38,7	40,4	19,3	21,1	12,2	10,8
1900 - 1904	42 273	10 159	9,6	9,5	13,4	12,5	44,2	48,8	21,1	19,7	11,7	9,5
1895 - 1899	27 298	6 664	10,5	9,9	12,9	13,1	46,7	50,2	21,3	21,5	8,6	5,3
1890 - 1894	21 135	5 183	12,6	11,4	13,1	12,7	48,7	51,3	20,2	19,8	5,4	4,8
1885 - 1889	13 578	3 275	10,6	9,8	12,1	11,1	46,7	51,4	23,7	23,9	6,9	3,8
1880 - 1884	14 264	3 101	12,3	13,0	12,2	11,9	50,5	54,2	20,4	18,8	4,6	2,1
före 1880	71 812	18 380	16,3	15,8	15,2	15,4	53,4	55,7	13,0	11,9	2,1	1,2
Okänt år	50 458	13 153	16,7	14,5	19,8	17,3	41,2	45,1	15,8	17,5	6,5	5,6
Ombyggda år												
1930 - 1939	66 945	16 713	13,7	13,2	17,9	18,3	42,6	45,7	15,8	15,1	10,0	7,7
1920 - 1929	23 405	5 972	17,4	16,3	20,9	21,2	43,8	42,5	13,0	15,9	4,9	4,1
Samtliga bo- stadslägenheter	732 950	175 193	14,7	13,7	20,5	19,5	34,8	38,4	16,9	17,0	13,1	11,4

Tab. III:6 Bostadslägenheter i hus av olika storlek fördelade efter byggnadsår.

Byggnadsår	Lägenheter i hus inrymmande nedanstående antal lägenh.										Samtliga bostads-lägenheter	
	1		2		3-9		10-19		20 o.fl.			
	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P
Samtliga bc-stadslägenh.	107960	23991	149910	34184	254943	67241	123917	29737	96220	20040	732950	175193
Därav i % i hus byggda år												
1935 - 1939	17,2	16,1	14,2	13,8	9,5	9,6	20,5	21,0	40,3	41,5	17,5	16,9
1930 - 1934	9,2	8,2	11,0	9,8	5,3	5,1	10,0	9,0	13,8	12,9	8,9	8,0
1925 - 1929	8,5	8,0	11,8	11,1	5,0	4,8	6,4	4,9	7,2	8,4	7,4	6,9
1920 - 1924	8,4	7,8	11,9	11,5	4,0	3,5	2,1	2,3	2,2	2,5	5,7	5,4
1915 - 1919	4,3	4,4	4,4	4,5	4,5	4,4	4,0	3,8	3,5	4,0	4,2	4,3
1910 - 1914	5,1	5,1	5,8	6,0	5,0	5,6	5,0	5,1	3,9	3,8	5,1	5,3
1905 - 1909	4,7	4,9	5,3	5,2	6,6	6,4	6,8	7,6	5,5	5,8	5,9	6,1
1900 - 1904	3,7	4,0	3,8	3,7	7,3	7,4	7,2	6,7	5,1	4,8	5,8	5,8
1895 - 1899	2,7	2,7	2,4	2,6	5,0	5,0	4,7	4,8	2,5	1,7	3,7	3,8
1890 - 1894	2,4	2,5	1,8	1,9	4,0	4,0	3,5	3,4	1,2	1,3	2,9	3,0
1885 - 1889	1,3	1,3	1,1	1,1	2,5	2,5	2,6	2,6	1,0	0,6	1,9	1,9
1880 - 1884	1,6	1,7	1,2	1,1	2,8	2,5	2,3	2,0	0,7	0,3	2,0	1,8
före 1880	10,8	12,1	7,3	8,3	15,1	15,2	7,5	7,3	1,6	1,1	9,8	10,5
Okänt år	7,8	7,9	6,7	6,7	8,2	8,8	6,4	7,8	3,4	3,7	6,9	7,5
Ombyggda år												
1930 - 1939	8,5	9,2	8,0	9,0	11,2	11,4	8,6	8,5	6,9	6,4	9,1	9,5
1920 - 1929	3,8	4,1	3,3	3,7	4,0	3,8	2,4	3,2	1,2	1,2	3,2	3,4

Tab. III:7 Bostadslägenheternas och de boendes fördelning på ortsgrupper, lägenhetens storlek och upplåtelseform samt procentuella antalet lägenheter med centralvärme, enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten.

Ortsgrupp m.m.	Lägenheter			Boende				
	Totala bostadsräkningen T	Partiella undersökningen 1) P	Partiella materialet i % av totala 1)	Totala bostadsräkningen T	Partiella undersökningen 1) P	Partiella materialet i % av totala 1)		
Samtliga	732 950	175 193	23,9	2 149 958	514 927	24,0		
Därav:								
Göteborg	12,4	8,8	17,1	12,5	8,8	16,9		
Malmö	7,2	5,9	19,7	6,7	5,4	19,3		
Övr. orter m. över 30 000 inv.	20,2	21,2	25,1	19,6	20,6	25,2		
Orter m. 20 000 - 30 000 inv.	7,4	10,2	32,7	7,5	10,2	32,8		
" " 10 000 - 20 000 "	16,3	17,5	25,6	16,7	17,8	25,6		
" " 5 000 - 10 000 "	12,0	15,3	30,5	12,2	15,8	31,0		
" " 2 000 - 5 000 "	14,9	14,4	23,0	15,2	14,7	23,2		
" " 1 000 - 2 000 "	9,6	6,7	16,7	9,6	6,7	16,5		

1 rum eller 1 kök	6,2	6,5	25,0	2,8	3,0	25,3		
1 " med kokvrå	4,5	4,6	24,5	2,6	2,7	24,2		
Dubbletter m.m.	5,3	5,6	25,6	4,7	5,1	25,9		
1 rum och kök	31,5	30,9	23,4	28,4	27,8	23,5		
2 " " "	29,2	29,3	24,0	31,7	31,8	24,1		
3 " " "	12,3	12,4	24,2	14,7	14,9	24,3		
4 " " "	5,7	5,6	23,5	7,2	7,2	23,9		
5 o.fl." "	5,3	5,1	22,6	7,9	7,5	22,7		

Uthyrda i öppna marknaden	54,1	54,3	24,0	51,9	53,4	25,3		
Upplåtna av stat ell. kommun	3,5	3,8	25,8	48,1	46,6	23,8		
" " bostadsrättsförening	3,3	3,9	28,1					
" " bostadssociala företag	1,1	0,9	20,5					
" " arbetsgivare (ej stat el. kommun)	8,6	9,2	25,6					
Bebodda av ägaren	23,8	22,4	23,2					
Upplåtna vill anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	3,0	2,9	22,4					
Obegagnade och outhyrda läg.	2,6	2,6	23,9					

Procentuella antalet lägenh. med centralvärme	49,6	48,9	98,5					
med enskilt badrum	23,2	22,7	97,8					
med vatten/avlopp inom lägenheten	83,0	83,2	99,9					

1) Siffrorna för antalet lägenheter med centralvärme, badrum och vatten/avlopp beräknade på grundval av vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. III:8 Bostadslägenheter av olika upplåtelseform fördelade efter rumsantal.

Lägenhetskategori	Uthyrda i öppna marknaden		Upplåtna av stat eller kommun		Upplåtna av bostadsrättsförening		Upplåtna av bostads-sociala företag		Upplåtna av arbets-givare (ej stat eller kommun)		Bebodda av ägaren		Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter		Obegagnade och outhyrda lägenheter		Samtliga bostads-lägenheter	
	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P
Samtliga lägenheter	396 237	95 177	25 806	6 655	23 907	6 722	8 089	1 656	63 420	16 204	174 583	39 159	21 937	5 087	18 971	4 533	732 950	175 193
Därav i %:																		
1 rum utan kök o. 1 kök	7,6	7,8	6,4	8,1	1,5	1,2	3,4	8,5	12,3	12,3	0,9	1,0	8,3	7,3	9,9	11,1	6,2	6,5
2 " " "	0,7	0,8	0,8	0,9	0,2	0,3	0,2	0,4	0,7	0,7	0,4	0,4	1,2	1,4	1,8	1,8	0,7	0,7
3 o. fl. " " , delkök	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1	0,1	0,6	0,2	0,2	0,3	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,7	0,3	0,3
1 " med kokvrå	6,4	6,3	3,8	3,9	6,0	6,1	10,2	21,4	2,1	1,7	1,0	1,0	3,7	3,9	5,0	5,4	4,5	4,6
2 " " "	3,7	4,0	2,2	2,7	6,7	6,0	4,4	3,7	2,4	2,3	2,5	2,5	3,6	3,8	4,4	4,9	3,4	3,6
3 o. fl. " "	0,7	0,8	0,5	0,6	0,8	1,6	0,7	1,1	0,5	0,5	1,5	1,8	0,9	1,0	0,9	0,8	0,9	1,0
1 " och kök	37,9	36,6	35,4	32,9	35,6	37,0	29,5	18,4	45,8	45,4	10,7	10,2	33,8	33,1	28,2	27,2	31,5	30,9
2 " " "	27,2	27,5	31,4	31,5	37,5	35,3	36,9	35,1	22,5	23,6	34,5	34,5	30,0	31,3	26,0	25,5	29,2	29,3
3 " " "	9,2	9,5	9,7	10,3	8,3	8,3	11,2	10,2	6,9	6,5	22,7	23,6	10,0	10,4	12,0	12,0	12,3	12,4
4 " " "	3,5	3,5	3,6	3,5	2,1	2,6	1,7	0,9	2,7	2,7	12,9	13,0	4,2	3,9	5,5	5,3	5,7	5,6
5 " " "	1,7	1,8	1,8	1,6	0,8	0,8	0,7	-	1,5	1,7	5,8	5,6	2,0	1,8	2,7	2,4	2,6	2,6
6 " " "	0,8	0,8	1,6	1,3	0,3	0,5	0,3	-	0,9	0,9	3,0	2,8	1,1	0,9	1,4	1,6	1,3	1,3
7 o. fl. " "	0,4	0,4	2,5	2,5	0,1	0,2	0,2	0,1	1,5	1,4	3,6	3,0	0,8	0,7	1,6	1,3	1,4	1,2

Tab. III:9 Bostadslägenheter med olika rumsantal fördelade efter upplåtelseform

Lägenhetskategori	Samtliga bostads- lägenheter		D ä r a v i %															
			Uthyrda i öppna marknaden		Upplåtna av stat eller kommun		Upplåtna av bostadsrättsförening		Upplåtna av bostads-sociala företag		Upplåtna av arbetsgivare (ej stat eller kommun)		Bebodda av ägaren		Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter		Obegagnade och outhyrda lägenheter	
	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P	T	P
1 rum utan kök o. 1 kök	45 702	11 403	66,3	64,9	3,6	4,7	0,8	0,7	0,6	1,2	17,0	17,5	3,6	3,3	4,0	3,3	4,1	4,4
2 " " "	4 939	1 227	26,4	59,0	7,5	4,8	1,5	1,7	0,6	0,5	15,9	9,5	25,8	12,2	9,8	5,6	12,5	6,7
3 o.fl. " kök, delkök	2 030	594	73,5	38,4	1,6	2,2	0,3	1,0	1,0	0,7	2,9	7,2	16,4	41,2	1,9	4,2	2,4	5,1
1 " med kokvrå	33 334	8 169	75,7	74,1	2,9	3,2	4,3	5,0	2,5	4,3	4,0	3,3	5,4	4,7	2,4	2,4	2,8	3,0
2 " " "	24 877	6 242	59,6	61,1	2,3	2,9	6,5	6,3	1,4	1,0	6,1	6,1	17,6	15,9	3,2	3,1	3,3	3,6
3 o.fl. " med kokvrå	6 525	1 769	70,0	43,0	1,0	2,0	1,6	5,9	0,4	1,0	2,6	4,5	21,4	38,8	1,6	2,8	1,4	2,0
1 " och kök	230 713	54 085	65,1	64,5	4,0	4,0	3,7	4,6	1,0	0,6	12,6	13,6	8,1	7,3	3,2	3,1	2,3	2,3
2 " " "	213 770	51 267	50,4	51,0	3,8	4,1	4,2	4,6	1,4	1,1	6,7	7,5	28,1	26,3	3,1	3,1	2,3	2,3
3 " " "	90 150	21 784	40,3	41,4	2,8	3,2	2,2	2,5	1,0	0,8	4,8	4,8	43,9	42,4	2,4	2,4	2,6	2,5
4 " " "	41 522	9 758	33,4	34,6	2,2	2,4	1,2	1,8	0,3	0,2	4,2	4,5	54,0	52,1	2,2	2,0	2,5	2,4
5 " " "	19 399	4 575	34,2	37,7	2,5	2,4	0,9	1,2	0,3	-	5,1	6,0	52,1	48,3	2,3	2,0	2,6	2,4
6 " " "	9 833	2 217	30,6	32,6	4,1	4,0	0,7	1,5	0,3	-	5,9	6,4	53,3	50,0	2,4	2,2	2,7	3,3
7 o.fl. " "	10 237	2 103	17,1	18,0	6,3	8,0	0,3	0,8	0,1	0,1	9,4	11,2	62,0	57,6	1,8	1,6	3,0	2,7
Samtliga bostadslägenheter	732 950	175 193	54,1	54,3	3,5	3,8	3,3	3,9	1,1	0,9	8,6	9,2	23,8	22,4	3,0	2,9	2,6	2,6

Tab. III: 10 Det partiella materialet i procent av det totala för bostadslägenheter med olika upplåtelseform och rumsantal.

Lägenhetskategori	Uthyrda i öppna marknaden	Upplåtna av stat eller kommun	Upplåtna av bostads- rätts- förening	Upplåtna av bostads- sociala företag	Upplåtna av arbets- givare (ej stat eller kommun)	Bebodda av ägaren	Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	Obegagnade och outhyrda lägenheter	Samtliga bostads- lägenheter
1 rum utan kök o. 1 kök	24,4	32,6	23,6	50,5	25,6	22,9	20,3	26,8	25,0
2 " " "	24,9	28,4	48,8	37,5	26,5	21,1	25,6	24,1	24,8
3 o.fl. " " , delkök	31,3	16,7	46,2	8,3	30,1	30,3	26,3	25,6	29,3
1 " med kokvrå	24,0	26,4	28,7	42,9	20,7	20,9	24,4	25,7	24,5
2 " " "	25,7	31,1	24,8	17,1	25,1	22,6	24,6	27,0	25,1
3 o.fl. " "	27,2	29,3	53,6	32,7	24,5	25,7	24,5	21,2	27,1
1 " och kök	23,2	23,9	29,2	12,8	25,3	21,3	22,7	23,1	23,4
2 " " "	24,3	25,9	26,5	19,5	26,9	22,4	24,2	23,5	24,0
3 " " "	24,8	27,5	28,2	18,7	24,3	23,3	24,2	23,7	24,2
4 " " "	24,4	25,4	34,5	10,7	25,5	22,7	21,8	22,9	23,5
5 " " "	26,1	22,8	29,9	—	27,9	22,0	21,0	21,8	23,7
6 " " "	24,0	21,4	43,8	—	24,1	21,3	21,1	26,4	22,5
7 o.fl. " "	21,6	26,3	53,3	7,7	24,6	19,1	18,6	19,0	20,5
Samtliga bostadslägenheter	24,0	25,8	28,1	20,5	25,6	22,4	23,2	23,9	23,9

Tab. III:11 Procentuella antalet bostadslägenheter med centralvärme, enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten bland lägenheter av olika storlek.

Lägenhetskategori	Bekvämlighet	Totala bostads- räkningen T	Partiella undersök- ningen 1) P	Partiella materialet i % av totala 1)
1 rum eller 1 kök	centralvärme	29,1	27,3	98,8
	badrum	2,0	1,8	97,6
	vatten/avlopp	52,7	53,7	93,1
1 " med kokvrå	centralvärme	57,2	60,8	92,7
	badrum	18,6	17,4	94,8
	vatten/avlopp	84,3	84,6	98,2
Dubbletter m.m.	centralvärme	51,3	51,3	97,2
	badrum	23,8	23,3	99,4
	vatten/avlopp	81,1	81,5	96,9
1 rum och kök	centralvärme	35,3	35,4	99,1
	badrum	9,5	10,2	92,6
	vatten/avlopp	81,6	81,8	99,0
2 " " "	centralvärme	52,8	51,6	96,7
	badrum	22,9	22,6	97,7
	vatten/avlopp	86,1	86,3	99,2
3 " " "	centralvärme	61,6	60,3	97,6
	badrum	36,0	35,0	96,8
	vatten/avlopp	87,3	88,3	99,3
4 " " "	centralvärme	71,1	70,3	96,6
	badrum	51,2	50,6	96,3
	vatten/avlopp	88,7	89,1	98,1
5 o.fl. " "	centralvärme	82,0	82,2	93,6
	badrum	73,4	72,7	92,5
	vatten/avlopp	94,5	94,2	93,0
Samtliga bostads- lägenheter	centralvärme	49,6	48,9	98,5
	badrum	23,2	22,7	97,8
	vatten/avlopp	83,0	83,2	99,9

1) Vägsda tal, Se kap. III, avsnitt 2. Siffrorna avser antalet lägenheter med centralvärme, badrum och vatten/avlopp enligt den partiella undersökningen i procent av motsvarande antal enligt totala bostadsräkningen.

Tab. III:12 Bostadshushållens och de boendes fördelning efter antal boende, vuxna och barn per hushåll.

Hushållstyp	Bostadshushåll			Boende		
	Totala bostadsräkningen	Partiella undersökningen	Partiella materialet i % av totala	Totala bostadsräkningen	Partiella undersökningen	Partiella materialet i % av totala
	T	P		T	P	
Samtliga	710 440	170 610	24,0	2 149 958	514 927	24,0
Därav:						
Hushåll med 1 boende	14,9	15,4	24,7	5,0	5,1	24,7
" " 2 "	26,7	26,6	23,9	17,7	17,6	23,9
" " 3 "	26,5	26,2	23,8	26,2	26,1	23,8
" " 4 "	16,8	16,6	23,9	22,1	22,0	23,9
" " 5 "	8,3	8,3	24,1	13,6	13,8	24,1
" " 6 "	3,8	3,8	23,8	7,6	7,5	23,8
" " 7 o.fl."	3,0	3,1	24,2	7,8	7,9	24,2
Hushåll med 1 vuxen	16,2	16,3	24,2	6,0	5,8	23,4
" " 2 vuxna	47,5	47,3	23,9	42,7	42,5	24,0
" " 3 "	20,4	20,3	24,0	24,2	24,2	24,0
" " 4 "	9,8	9,9	24,0	14,9	15,0	24,1
" " 5 "	3,9	4,0	24,0	7,3	7,3	24,1
" " 6 o.fl."	2,2	2,2	24,7	4,9	5,2	24,8
Hushåll med 0 barn	64,5	65,1	24,2	51,1	51,7	24,2
" " 1 "	21,8	21,5	23,5	26,0	25,7	23,7
" " 2 "	9,4	9,2	23,8	14,2	14,1	23,9
" " 3 "	3,0	2,9	23,7	5,6	5,5	23,7
" " 4 "	0,9	0,8	22,2	2,0	1,9	22,3
" " 5 o.fl."	0,4	0,5	26,2	1,1	1,1	24,4

Tab. III:13 Bostadshushållens fördelning efter antal vuxna och barn per hushåll.

Procentuellt antal bostadshushåll med nedanstående antal barn		Procentuellt antal bostadshushåll med nedanstående antal vuxna						Samtliga bostadshushåll
		1	2	3	4	5	6 o.fl.	
0	T	15,0	26,1	13,0	6,5	2,5	1,4	64,5
	P	15,5	26,1	13,0	6,5	2,6	1,4	65,1
1	T	0,7	13,3	4,5	2,0	0,8	0,5	21,8
	P	0,5	13,1	4,4	2,1	0,9	0,5	21,5
2	T	0,3	5,7	1,9	0,9	0,4	0,2	9,4
	P	0,2	5,7	2,0	0,8	0,3	0,2	9,2
3 o.fl.	T	0,2	2,4	1,0	0,4	0,2	0,1	4,3
	P	0,1	2,4	0,9	0,5	0,2	0,1	4,2
Samtliga bostadshushåll	T	16,2	47,5	20,4	9,8	3,9	2,2	100,0
	P	16,3	47,3	20,3	9,9	4,0	2,2	100,0

Tab. III:14 De boendes fördelning efter antal vuxna och barn per hushåll.

Procentuellt antal boende tillhörande bostadshushåll med nedanstående antal barn		Procentuellt antal boende tillhörande bostads-hushåll med nedanstående antal vuxna.						Samtliga bostads-hushåll
		1	2	3	4	5	6 o.fl.	
0	T	5,1	17,4	12,9	8,6	4,2	2,9	51,1
	P	5,2	17,4	13,0	8,7	4,2	3,2	51,7
1	T	0,5	13,2	6,0	3,4	1,7	1,2	26,0
	P	0,3	13,1	5,9	3,5	1,7	1,2	25,7
2	T	0,3	7,6	3,2	1,7	0,8	0,6	14,2
	P	0,2	7,5	3,3	1,7	0,8	0,6	14,1
3 o.fl.	T	0,1	4,5	2,1	1,2	0,6	0,2	8,7
	P	0,1	4,5	2,0	1,1	0,6	0,2	8,5
Samtliga bo-stadshushåll	T	6,0	42,7	24,2	14,9	7,3	4,9	100,0
	P	5,8	42,5	24,2	15,0	7,3	5,2	100,0

Tab. III:15 Det partiella materialet i % av det totala för bostadshushåll med olika antal vuxna och barn per hushåll.

Antal barn	Antal vuxna						Samtliga bostads-hushåll
	1	2	3	4	5	6 o.fl.	
0	24,7	24,1	24,1	24,3	24,0	24,5	24,2
1	18,4	23,7	23,5	24,1	24,0	24,8	23,5
2	15,3	23,8	24,3	23,5	24,6	26,2	23,8
3 o.fl.	13,5	24,0	23,5	23,1	23,8	24,6	23,4
Samtliga bostadshushåll	24,2	23,9	24,0	24,0	24,0	24,7	24,0

Tab. III:16 Procentuella antalet trångbodda bostadshushåll och boende efter ortsgrupp, lägenhetstyp och antal boende per hushåll.

Ortsgrupp m.m.	Procentuella antalet trångbodda hushåll		Partiella materialet i % av totala 1)	Procentuella antalet trångbodda boende		Partiella materialet i % av totala 2)
	Totala bostads-räkningen	Partiella undersökningen		Totala bostads-räkningen	Partiella undersökningen	
	T	P		T	P	
Samtliga	5,3	5,3	22,5	9,8	9,7	22,4
Därav:						
Göteborg	5,0	4,8	16,3	9,3	8,7	15,8
Malmö	3,6	3,2	17,4	7,4	6,5	17,1
Övr. orter m. över 30 000 inv.	5,4	5,6	26,0	9,9	10,3	26,3
Orter med 20 000-30 000 "	4,1	4,0	31,5	7,8	7,5	31,6
" " 10 000-20 000 "	5,5	6,3	29,2	10,0	11,1	28,4
" " 5 000-10 000 "	5,0	4,7	28,7	9,0	8,9	30,6
" " 2 000- 5 000 "	5,7	5,7	22,9	10,2	10,0	22,6
" " 1 000- 2 000 "	5,3	5,7	18,0	9,6	10,4	17,9
1 rum eller 1 kök	9,0	8,9	23,6	21,6	21,6	23,9
2 " utan kök	4,7	6,3	31,4	13,3	17,8	31,5
3 o.fl. " " , delkök	2,9	1,3	12,3	6,9	3,1	13,1
1 " med kokvrå	20,0	19,0	22,6	38,8	37,1	22,2
2 " " "	9,6	9,4	23,5	20,1	19,6	23,3
3 o.fl. " "	4,0	4,5	27,6	9,5	10,2	28,0
1 " och kök	7,8	7,7	22,0	16,0	15,9	22,1
2 " " "	3,1	3,1	22,6	7,3	7,3	22,7
3 o.fl. " "	0,7	0,7	20,3	1,9	1,7	20,0
Hushåll med 3 boende	3,7	3,9	23,5	3,7	3,9	23,5
" " 4 "	1,8	1,7	21,2	1,8	1,7	21,2
" " 5 "	22,6	22,3	22,5	22,6	22,3	22,5
" " 6 "	16,9	16,1	21,4	16,9	16,1	21,4
" " 7 "	45,7	45,2	22,2	45,7	45,2	22,2
" " 8 "	42,3	44,3	23,8	42,3	44,3	23,8
" " 9 "	65,6	63,5	23,0	65,6	63,5	23,0
" " 10 o.fl. "	67,5	67,4	21,2	67,9	67,9	21,0
Hushåll med 0 barn	1,5	1,6	23,6	3,1	3,2	23,4
" " 1 "	6,8	6,9	22,6	8,6	8,7	22,7
" " 2 "	10,7	10,8	22,5	13,2	13,4	22,8
" " 3 o.fl. "	39,4	39,7	21,8	42,7	42,9	21,7

1) Som trångbodda har räknats hushåll med samt boende i hushåll med över 2 personer per eldstad (rum större än 9 kvm och kök större än 6 kvm, men ej smårum och kokvrå).

2) Siffrorna avser antalet trångbodda hushåll resp. boende enligt den partiella undersökningen i procent av motsvarande antal enligt den totala bostadsräkningen.

Kap. IV.

BOSTADSHUS.

1. Statistik över bostadshus.

I den första allmänna bostadsräkningen år 1912-1914, omfattande 122 orter, ingick endast en summarisk statistik över bostadshusen, avseende antalet hus fördelade i 4 storleksklasser (efter antalet inrymda bostadslägenheter). I de lokalmonografier som utarbetades för 16 samhällen, ingick emellertid en utförligare husstatistik, som redovisade bostadshusen fördelade efter byggnadsmaterial, belägenhet, våningshöjd och ålder (endast två grupper). Även vid de följande allmänna bostadsräkningarna 1920, 1924 (1926) och 1933 angavs endast antalet bostadshus i vissa storleksklasser. År 1933 tillkom summariska uppgifter om husens ålder (byggda före 1924 och senare). Husens storleksfördelning belystes i denna undersökning endast med den representativa bostadsräkningens material. Kompletteringsundersökningen år 1935 i 14 städer innehöll uppgifter om antalet lägenheter i hus av olika byggnadsmaterial och belägenhet.

Vid den föreliggande bostadsräkningen har husstatistiken utvidgats avsevärt. För samtliga orter i den allmänna räkningen redovisas bostadshusens storlekstyper, varvid som mått använts antalet bostadslägenheter, samt deras ålder i 5-årsklasser. Den partiella räkningen redovisar även bostadshusens våningshöjd, byggnadsmaterial, belägenhet, ägare och användning (utrymmen för bostads- och andra ändamål). För Göteborg föreligger än utförligare uppgifter.¹⁾ Även tidigare kommunala bostadsräkningar i Göteborg innehåller utförligare husstatistik än äldre allmänna bostadsräkningar. Detsamma gäller de kommunala bostadsräkningarna i Stockholm.

2. Begreppet bostadshus.

Den allmänna bostadsräkningen omfattar endast byggnader med en eller flera bostadslägenheter, i det följande benämnda bostadshus. Hit räknas sålunda icke blott byggnader innehållande uteslutande eller övervägande bostadsutrymmen utan även sådana affärs- och industribyggnader, hotell, sjukhus etc., inom vilka enstaka bostadslägenheter (exempelvis vaktmästarbostäder) inrymmas. Vad som avses med bostadshus är därmed bl.a. beroende av hur bostadslägenhet definieras (se därom Kap. V, avsnitt 1). Då lägenheten bl.a. skall vara avsedd för varaktig användning som bostad, blir exempelvis sommarbostäder, sportstugor, kolonistugor o.dyl. (även vinterbonade) uteslagna ur räkningen, för så vitt de icke användes som stadigvarande bostad. Av praktiska skäl har även till jordbruksfastigheter hörande byggnader uteslutits, dock icke sådana bostadshus, som är belägna å från jordbruksfastighet upplåten eller avstyckad mark, och icke heller sådana som icke kan anses tillhöra jordbruket. Beträffande den närmare avgränsningen hänvisas till "Anvisningar för granskning av bostadsuppgifter" (bil. 5). Gränsdragningen har oundvikligen måst bli något flytande, men de gränsfall varom tvekan kan ha uppstått, utgör ett försvinnande fåtal. Obestämdheten är därför av ringa praktisk betydelse.

Med hänsyn till att bostadsbeståndet ständigt ändras genom nybyggnadsverksamhet, ombyggnader och rivningar bör särskilt påpekas, att uppgifterna för bostadsräkningen enligt av socialstyrelsen givna direktiv skulle avse tidpunkten för själva räkningen, d.v.s. i praktiken tiden för uppgifternas avlämnande omedelbart före mantalsskrivningens påbörjande, i regel någon dag under november månad. Bostadshus och lägenheter, som färdigställdes för inflyttning före nämnda dag, skulle alltså redovisas, även om uthyrning eller inflyttning ännu icke skett.

Vid föregående allmänna bostadsräkningar har avgränsningen skett efter i stort sett samma grunder. Direktiven har dock blivit alltmer preciserade, särskilt vad gäller jordbruksfastigheter.

Däriigenom har ökade garantier erhållits för likformighet i redovisningen i olika orter,

Till den ovan givna definitionen med hänsyn till användningen kommer även en bestämning av enheten bostadshus genom precisering av den rumsliga avgränsningen. Fastighetsägarnas uppgifter har här i regel måst godtagas, trots att de torde ha lämnats efter något varierande principer, särskilt vad gäller fastigheter bestående av både gatuhus och gårdshus samt fastigheter med flera trappuppgångar. Endast för Göteborg har möjligheter förelegat att vid granskningen genomgående tillämpa

1) Se Göteborgs statistik: Hyres- och bostadsräkningen 1939/40 i Göteborg jämte vissa i anslutning därtill verkställda bostadsstatistiska undersökningar, sid. 25. Beträffande husstatistiken vid de kommunala bostadsräkningarna i Stockholm se "Allmänna bostadsräkningen 1935, Stockholm 1937, sid. 4".

enhotliga principer och företaga därav betingade korrigeringar av de lämnade uppgifterna genom jämförelser med huvudförteckningarna.¹⁾

Såsom tidigare nämnts (kap. II, avsnitt 1) redovisas i den allmänna bostadsräkningen totalt 306 456 bostadshus. Hela detta material redovisas ortsvis i tab. I i tabellbilagan, vad avser husens storlek med antalet lägenheter som mått. I övrigt inskränker sig redovisningen, som mestadels sker i sammandragstabeller, till orter med mer än 1 000 inv. Härigenom begränsas antalet redovisade hus i de tabeller som avser den totala räkningen till 251 849. Beträffande husen har totalmaterialet endast bearbetats med avseende på dels husens storlek med antalet lägenheter som mått, dels byggnadsår. En mera ingående bearbetning av husuppgifterna har verkställts beträffande det partiella materialet, vilket helt eller delvis omfattar 102 orter över 1 000 invånare. Det antal hus som ingår i detta material är 58 741. Bearbetningen har gällt husens användning, byggnadsmaterial, belägenhet och storlek mått i antalet våningar.

3. Bostadshusens storlek.

Den ojämförligt största delen av bostadshusen består av en- eller tvåvåningshus. Endast en knapp tiondedel av husen har fler än två våningar, källare och vind oräknade. Bostadshus av högre typer är praktiskt taget helt en storstadsföreteelse. Några huvudsiffror lämnas i tab. IV:1.

Tab. IV:1 Bostadshusens fördelning efter antalet våningar inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen).

O r t s g r u p p	Antal hus i den partiella undersökn.	Därav i % med nedanstående antal våningar			
		1	2	3	4 o. fl.
Göteborg	2 220	12.4	44.6	28.2	14.8
Malmö	1 847	50.0	27.3	8.5	14.2
Övriga orter m. över 30 000 inv.	9 016	26.1	58.9	10.5	4.5
Orter med 20 000 - 30 000 "	5 669	29.8	60.2	7.1	2.9
" " 10 000 - 20 000 "	10 154	32.7	59.9	5.2	2.2
" " 5 000 - 10 000 "	11 524	35.9	59.1	4.6	0.4
" " 2 000 - 5 000 "	12 172	43.2	53.5	3.1	0.2
" " 1 000 - 2 000 "	6 139	48.9	49.7	1.3	0.1
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾	58 741	36.3	54.6	6.4	2.7

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2

Tabellen visar att andelen hus med endast en våning är betydligt större i de mindre orterna än i de större. Medan omkring en fjärdedel av husen i städerna över 30 000 invånare ej har mer än en våning, gäller detta cirka hälften av husen i tätorter med 1 000 - 2 000 inv. Andelen tvåvåningshus visar betydligt mindre variationer; de båda lägsta storleksgrupperna har dock en klart mindre andel. Genomgående utgöres drygt hälften av orternas husbestånd av hus med två våningar. Sammanlagt upptar en- och tvåvåningshusen drygt nio tiondelar av bostadsbeståndet. I orter med mera än 30 000 invånare består drygt fyra femtedelar av husbeståndet av dessa lägre husstyper. I de lägsta storleksgrupperna utgöres nästan hela bostadsbeståndet av sådana mindre hus. Endast en eller ett par procent av husen i dessa har mer än två våningar.

Göteborg visar emellertid en helt annan fördelning. Endast 12 % av husen är envåningshus och knappt 60 % har mindre än tre våningar.

Malmö visar en från övriga större orter avvikande fördelning med avseende på relationen mellan en- och tvåvåningshus. Medan som regel tvåvåningshusen dominerar det lägre husbeståndet på övriga större orter, är envåningshusen de vanligaste i Malmö. Hälften av alla hus och två tredjedelar av husen med mindre än tre våningar utgöres i Malmö av envåningshus.

För jämförelser mellan olika orter i övrigt, hänvisas till tab. IV:4.

En annan mätare på husens storlek är antalet lägenheter. För samtliga orter, som ingår i den totala räkningen, redovisas i tab. I i tabellbilagan husens fördelning på vissa storleksgrupper med hänsyn till antalet lägenheter. I tab. IV:2 meddelas några genomsnittssiffror dels för samtliga tätorter över 1 000 inv., dels för olika storleksgrupper av orter. Då, som ovan nämnts, uppgifterna beträffande lägenhetsantalet i bostadshusen bearbetats för det totala materialet, grundar sig tab. IV:2 på detta.

1) Se Göteborgs statistik Hyres- och bostadsräkningen 1939/40 etc., sid. 20.

Tab. IV:2 Bostadshusens fördelning efter antalet lägenheter samt antalet lägenheter per hus inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet bostadshus	Därav i % hus med nedanstående antal bostadsläg.					Antal lägenheter per hus
		1	2	3-9	10-19	20 o. fl.	
Göteborg	15 964	31.2	17.2	23.2	19.8	8.6	7.0
Malmö	9 138	44.6	23.0	13.8	9.4	9.2	5.8
Övriga orter m. över 30 000 inv.	35 690	30.4	27.4	31.6	8.4	2.2	4.1
Orter med 20 000 - 30 000 "	17 035	35.8	28.8	29.9	4.4	1.1	3.2
" " 10 000 - 20 000 "	44 595	37.9	31.5	27.8	2.2	0.6	2.7
" " 5 000 - 10 000 "	37 397	42.7	32.4	23.1	1.4	0.4	2.4
" " 2 000 - 5 000 "	55 058	48.8	32.9	17.3	1.0	0.0	2.0
" " 1 000 - 2 000 "	39 972	57.9	29.1	12.3	0.6	0.1	1.8
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	251 849	42.9	29.8	22.3	3.7	1.3	2.9

Enfamiljshusen är i regel den vanligaste hustypen; 43 % av husen i de redovisade tätorterna har en enda bostadslägenhet. I den lägsta storleksgruppen är motsvarande procenttal 58 % och i den högsta 30 %. Malmö visar - liksom beträffande husens våningshöjd - jämfört med övriga större orter en avvikande fördelning; 45 % av bostadshusen där innehåller endast en lägenhet. Andelen hus med två lägenheter är i stort sett densamma inom de olika storleksgrupperna. Hus med minst tre lägenheter är betydligt vanligare i de större orterna och alldeles särskilt markerad blir skillnaden mellan större och mindre orter vad gäller de största hustyperna.

Inte mindre än tre fjärdedelar av alla hus innehåller enligt tabellen högst två lägenheter. I Göteborg kan hälften av husen räknas till denna kategori mindre hus och i övriga större orter genomsnittligt 60 - 70 %. För de minsta ortstyperna är andelen mindre hus 80 - 90 %.

Tab. IV:2 innehåller även uppgifter om det genomsnittliga antalet lägenheter per hus inom resp. ortsgrupper. För samtliga orter över 1 000 inv. är detta antal 2.9, för den lägsta storleksgruppen 1.8 och för den största 4.1. Göteborg och Malmö har här betydligt större tal, nämligen 7.0 och 5.8.

Givetvis föreligger en nära överensstämmelse mellan de båda mått på husstorleken - antalet våningar och antalet lägenheter - som här använts. I följande tablå, som bygger på den partiella undersökningen, belyses detta samband närmare.

	Procentuellt antal hus med				
	1-2 läg.	3-9 läg.	10-19 läg.	20 o. fl. läg.	Summa
Hus med 1 våning	90.2	9.8	-	-	100.0
" " 2 våningar	67.1	30.2	2.5	0.2	100.0
" " 3 "	14.4	49.1	27.2	9.3	100.0
" " 4 o. fl. våningar	6.3	25.1	37.1	31.5	100.0

Nio tiondelar av envåningshusen och två tredjedelar av tvåvåningshusen har högst två lägenheter. Av husen med minst tre våningar är det endast en mindre del som har en eller två bostadslägenheter.

För att ytterligare belysa skillnaderna mellan olika orter har i det följande sammanställts några siffror avseende orternas fördelning efter husens genomsnittliga storlek, samt siffror för orter med över 5 000 invånare (tab. IV:3 och IV:4).

Tab. IV:3 Orternas fördelning efter antalet lägenheter per hus (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antalet orter	Därav med i medeltal nedanstående antal per hus		
		1,0 - 1,99	2,0 - 3,99	4,0 o. fl.
Göteborg	1	-	-	1
Malmö	1	-	-	1
Övriga orter m. över 30 000 inv.	10	-	5	5
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	1	4	2
" " 10 000 - 20 000 "	30	3	25	2
" " 5 000 - 10 000 "	43	9	32	2
" " 2 000 - 5 000 "	131	69	61	1
" " 1 000 - 2 000 "	172	127	41	4
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	395	209	168	18

Sambandet mellan en orsts storlek och den genomsnittliga storleken av bostads-
husen framstår än mera markerat i tab. IV:3 än i de närmast föregående tabellerna.
Av de större orterna tillhör blott ett fåtal den kategori, som har den minsta ge-
nomsnittliga husstorleken (1-2 läg. per hus). Till största delen hänför sig de
större orterna med hänsyn till husstorleken till mellangruppen (2-4 läg. per hus).

I tab. IV:4 har sammanställts uppgifter om husens fördelning efter antalet
våningar och antalet lägenheter för 46 orter med mer än 5 000 invånare.

Betydande variationer kan konstateras mellan de olika orterna.

Tab. IV:4. Bostadshusens procentuella fördelning efter antalet våningar
(enligt den partiella undersökningen) samt efter antalet lä-
genheter (enligt den totala räkningen) i 46 orter med mer än
5 000 inv.

O r t e r	Antal hus i den parti- ella under- sök.	Därav i % med nedanst. antal våningar				Antal hus enl. den totala räkn.	Därav i % med nedanst. antal lägenheter				
		1	2	3	4 o.fl.		1	2	3-9	10-19	20 o.fl.
Sundbyberg	238	15.1	51.3	16.0	17.6	467	27.8	14.4	33.4	10.9	13.5
Norrälje	837	32.6	63.9	3.1	0.4	1 837	42.7	37.5	19.3	0.4	0.1
Nynäshamns köp.	627	26.6	64.8	7.2	1.4	627	54.7	20.6	21.7	2.5	0.5
Uppsala	605	20.7	56.8	15.9	6.6	2 394	29.8	22.7	33.7	8.3	5.5
Enköping	823	35.5	61.1	3.3	0.1	823	34.2	34.4	30.1	1.3	
Nyköping	572	34.8	59.3	4.9	1.0	1 163	25.8	28.2	40.1	4.8	1.1
Eskilstuna	846	37.0	57.1	3.2	2.7	3 400	31.4	31.0	26.7	9.1	1.8
Strängnäs	596	21.8	70.0	7.7	0.5	596	32.5	31.9	33.9	1.5	0.2
Linköping	651	12.1	65.9	17.0	5.0	2 587	19.7	27.4	42.6	8.8	1.5
Norrköping	1 238	20.1	58.8	14.1	7.0	4 830	31.9	25.3	28.0	11.0	3.8
Jönköping	641	11.7	77.7	9.0	1.6	2 552	23.6	39.0	25.7	8.9	2.8
Huskvarna	1 032	8.0	87.0	5.0	-	1 032	21.7	47.0	29.0	2.1	0.2
Ekshj	867	13.3	78.2	8.3	0.2	867	32.4	37.6	29.0	0.9	0.1
Vaxjö	835	24.6	70.6	4.4	0.4	1 673	31.6	35.0	31.8	1.5	0.1
Kalmar	712	22.3	70.7	5.5	1.5	2 124	30.3	29.0	36.1	4.1	0.5
Oskarshamn	1 027	59.3	37.0	3.4	0.3	1 027	35.5	33.6	28.8	1.8	0.3
Karlskrona	738	18.4	64.9	11.4	5.3	2 212	24.5	31.1	38.6	4.2	1.6
Kristianstad	524	32.1	46.4	10.3	11.2	1 032	38.7	23.4	23.2	9.1	5.6
Malmö	1 847	50.0	27.3	8.5	14.2	9 138	44.6	23.0	13.8	9.4	9.2
Lund	696	40.5	41.8	9.5	8.2	2 077	31.7	19.7	36.5	8.3	3.8
Landskrona	516	39.1	39.9	16.9	4.1	1 551	28.8	23.0	36.3	10.0	1.9
Hälsingborg	1 411	42.7	36.6	11.2	9.5	5 490	43.9	22.5	23.8	7.8	2.0
Höganäs	1 264	85.4	13.1	1.3	0.2	1 264	73.2	13.8	12.5	0.4	0.1
Trelleborg	1 076	63.2	33.4	2.9	0.5	2 153	49.8	35.8	13.1	0.9	0.4
Halmstad	979	34.2	58.7	4.8	2.3	3 046	35.5	29.8	31.5	2.8	0.4
Varberg	570	39.5	58.2	1.9	0.4	1 137	29.3	32.1	36.0	2.5	0.1
Göteborg	2 220	12.4	44.6	28.2	14.8	12 964	31.2	17.2	23.2	19.8	8.6
Lysekil	845	43.8	50.9	4.5	0.8	845	47.6	29.1	23.0	0.3	-
Uddevalla	892	29.6	64.1	4.7	1.6	1 790	33.2	29.4	34.6	2.7	0.1
Trollhättan	966	47.3	46.3	3.4	3.0	1 928	39.3	36.0	20.8	2.8	1.1
Borås	1 024	34.4	53.0	10.9	1.7	4 073	27.3	28.7	37.8	5.7	0.5
Skara	849	34.0	60.0	5.3	0.7	849	34.8	33.8	30.7	0.7	-
Falköping	1 051	33.9	59.3	6.6	0.1	1 051	35.1	31.4	32.2	1.3	-
Karlstad	959	22.9	68.6	6.6	1.9	2 825	34.0	29.8	31.0	4.6	0.6
Örebro	907	19.8	64.1	11.6	4.5	3 713	29.6	27.4	29.3	11.7	2.0
Karlskoga	1 069	32.5	65.6	-	1.9	3 200	55.2	33.8	10.1	0.8	0.1
Västerås	755	13.5	76.5	8.9	1.1	2 983	21.6	30.9	39.7	5.8	2.0
Falun	856	34.3	61.0	4.0	0.7	1 682	40.4	30.5	26.6	2.1	0.4
Avesta	733	29.1	66.7	3.7	0.5	733	34.1	33.6	31.4	0.8	0.1
Gävle	938	29.0	65.0	4.7	1.3	3 668	31.2	25.1	36.3	6.6	0.8
Sandviken	789	11.4	86.3	2.2	0.1	1 575	28.9	41.6	27.7	1.5	0.3
Sundsvall	840	17.5	65.7	14.1	2.7	1 667	22.7	27.3	46.9	2.6	0.5
Östersund	633	16.1	70.9	10.6	2.4	1 257	21.9	31.3	42.3	4.0	0.5
Skellefteå	973	17.0	79.1	3.8	0.1	973	31.4	40.3	27.7	0.6	-
Luleå	846	40.1	56.6	2.4	0.9	1 672	40.4	27.6	30.3	1.7	0.0
Kiruna	517	22.8	76.4	0.8	-	1 020	26.6	31.2	40.1	1.9	0.2

Även om - såsom tidigare visats - husens fördelning efter antalet våningar
visar en genomsnittligt större andel högre hus i större orter än i mindre, avviker
vissa orter från den allmänna regeln.

Den största andelen envåningshus har Höganäs (85 %), Trelleborg (63 %), Oskars-
hamn (59 %) och Malmö (50 %). Ett relativt ringa antal envåningshus finns i Huskvar-
na (8 %), Sandviken (11 %) samt i Linköping och Göteborg (12 %).

Största andelen högre hus med minst fyra våningar har Sundbyberg (18 %), Göte-
borg (15 %) och Malmö (14 %). Flertalet orter räknar en mycket liten andel högre
hus. Detta gäller framför allt Huskvarna, Kiruna, Enköping, Falköping och Sandvi-
ken.¹⁾

1) Det bör observeras att avsaknad av viss hustyp i det representativa materialet
icke med säkerhet innebär att totalmaterialet icke innehåller något eller några
hus av vederbörande typ.

Även ifråga om antalet lägenheter konstateras stora variationer mellan orterna.

De större städerna och deras förorter har den minsta andelen enfamiljshus. Lägst bland de 46 orterna ligger Linköping (19,7 %), Västerås (21,6 %) och Huskvarna (21,7 %). Största andelen enfamiljshus har Högåns (73,2 %), Karlskoga (55,2 %) och Nynäshamn (54,7 %).

En motsvarande tendens gör sig gällande beträffande tvåfamiljshusen. Andelen hus med 3-9 lägenheter åter visar mindre variationer. I flertalet orter utgöres en tredjedel till hälften av husbeståndet av hus av denna mellankategori. I storlekskategorierna över 10 lägenheter dominerar helt de större orterna. Flera av de mindre orterna saknar hus med 20 eller flera lägenheter.

Vid mätningen av de olika hustypernas betydelse på bostadsmarknaden bör man givetvis utöver fastställandet av de olika hustypernas förekomst beräkna det antal lägenheter, som de tillför bostadsmarknaden.

Tab. I i tabellbilagan innehåller uppgifter ortsvis om antalet lägenheter i hus av olika storlekskategorier. I tab. IV:5 har angivits några sammandragssiffror.

Av tab. IV:2 framgick att tre fjärdedelar av boningshusen hade högst två egentliga¹⁾ bostadslägenheter. Såsom framgår av tab. IV:5 innehåller emellertid dessa hus endast omkring en tredjedel av lägenhetsbeståndet. Husen med tio eller

Tab. IV:5. De egentliga¹⁾ bostadslägenheternas fördelning på hus av olika storlekskategorier inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal 2) egentliga bostads- lägenheter	Därav % i hus med nedanst. antal läg.				
		1	2	3-9	10-19	20 o.fl.
Göteborg	90 612	4.5	4.9	18.7	38.2	33.7
Malmö	52 813	7.7	8.0	12.0	23.6	48.7
Övriga orter m. över 30 000 inv. ..	147 918	7.3	13.2	38.4	26.6	14.5
Orter med 20 000 - 30 000 " ..	54 536	11.2	18.0	43.9	17.4	9.5
" " 10 000 - 20 000 " ..	119 440	14.1	23.6	45.6	10.3	6.4
" " 5 000 - 10 000 " ..	87 932	18.2	27.5	41.9	7.3	5.1
" " 2 000 - 5 000 " ..	109 488	24.5	33.1	36.2	5.8	0.4
" " 1 000 - 2 000 " ..	70 211	33.0	33.1	28.5	4.4	1.0
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	732 950	14.7	20.5	34.8	16.9	13.1

flera lägenheter utgör ej mer än 5 % av husbeståndet men innehåller 30 % av lägenhetsbeståndet. Även på de mindre orterna innehåller flerfamiljshusen den största delen av lägenhetsbeståndet. Differenserna äro emellertid anmärkningsvärda. Medan i de största orterna mellan en tiondel och tjugondel av lägenheterna finns i enfamiljshus, är motsvarande andel för orter med 5 000 - 10 000 inv. nära en femtedel. För ortstypen 2 000 - 5 000 inv. är den en fjärdedel och för den lägsta storleksgruppen slutligen en tredjedel.

Förhållandet är givetvis det motsatta beträffande de största hustyperna. I Göteborg och Malmö är nära tre fjärdedelar av lägenheterna belägna i hus med minst tio lägenheter, samt i övriga orter med mer än 30 000 inv. c:a 40 %. I orter med 5 000 - 10 000 inv. finns 12 % av lägenheterna i hus med minst 10 lägenheter, men i de båda med hänsyn till folkmängden lägsta ortsgrupperna endast 6 resp. 5 %. Såsom framgår av tab. IV:6 saknar ungefär hälften av orterna i de lägsta storleksgrupperna hus med över 10 lägenheter. Enstaka småorter har dock en stor proportion höghus.

En närmare redovisning av lägenhetsbeståndets fördelning på hus av olika storlekstyper ges i Kap. V, avsnitt 3.

1) För innebörden av begreppet egentlig bostadslägenhet redogöres i kap. V, avsnitt 1.

Tab. IV:6. Orternas fördelning efter procentuella antalet lägenheter i hus med mer än 10 lägenheter (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående % i hus med 10 och flera lög.				
		0	1-10	10-20	20-50	50-100
Göteborg	1	-	-	-	-	1
Malmö	1	-	-	-	-	1
Övriga orter m. över 30 000 inv.	10	-	-	-	8	2
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	1	1	5	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	10	14	4	2
" " 5 000 - 10 000 "	43	1	26	13	1	2
" " 2 000 - 5 000 "	131	42	63	19	7	-
" " 1 000 - 2 000 "	172	112	38	10	9	3
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	395	155	138	57	34	11

4. Bostadshusens byggnadsmaterial.

Å husuppgiften skulle byggnadsmaterialet anges med användande av tre alternativ, nämligen trä, sten eller annat material samt kombinationer av dessa.

Några särskilda anvisningar för vad som skulle anses såsom "annat material" gavs inte. Hit torde emellertid ha främst räknats gasbetong, lätt-tegel o.dyl. Närmast kan alltså denna kategori jämföras med stenhusen. I åtskilliga fall torde emellertid tveksamhet ha rått om byggnadsmaterialet skulle räknas såsom "sten" eller "annat material". Gränsen mellan "trä" och "sten" samt mellan "trä" och "annat material" torde vara säkrare¹⁾. Det bör dock påpekas att hus som uppförts av såväl trä som sten hänförs till gruppen "annat material". Detta har särskilt för Göteborg stor betydelse, eftersom dylika hus där är särskilt talrika (de s.k. landshövdingehusen).

Bearbetningen av uppgifterna om bostadshusens byggnadsmaterial har endast avsett det partiella materialet. I huvudsak redovisas därför resultatet sammanfattningsvis.

Tab. IV:7 visar, att av bostadshusen är ungefär tre fjärdedelar byggda av trä, och en fjärdedel av mera beständigt material. Variationerna mellan olika storleksgrupper av orter är emellertid betydande. De större orterna med sina genomsnittligt större hus har en mindre andel trähus. I Göteborg utgöres ungefär hälften av alla bostadshus av trähus, i övriga större städer ungefär två tredjedelar och på de mindre orterna avseende på femtedelar. Ej enbart husens genomsnittliga storlek utan även olikheter med avseende på förekomsten av byggnadsmaterial är avgörande för vilket material husen byggts av. Malmö stad har sålunda en exceptionellt liten andel trähus, knappt 5 %. Såsom närmare framgår av tab. IV:8 gäller detta flertalet skånska städer. De norrländska orterna å andra sidan har särskilt stor andel trähus.

I följande tabell redovisas bostadshusen av olika byggnadsmaterial procentuellt fördelade efter antalet våningar.

Procentuellt antal hus med					
	1	2	3	4 o.fl.	Summa
Hus byggda av	vån.	vån.	vån.	vån.	
trä	35.9	61.4	2.5	0.2	100.0
sten	38.4	35.2	14.4	12.0	100.0
annat material	34.9	37.4	24.6	3.1	100.0
Samtliga hus	36.3	54.6	6.4	2.7	100.0

Tab. IV:7. Bostadshusens fördelning efter byggnadsmaterial inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	Antal hus i den partiella undersökn.	Därav i % byggda av		
		trä	sten	annat material
Göteborg	2 220	53.7	21.5	24.8
Malmö	1 847	4.8	85.3	9.9
Övriga orter m. över 30 000 inv.	9 016	67.6	26.5	5.9
Orter med 20 000 - 30 000 "	5 669	66.1	26.1	7.8
" " 10 000 - 20 000 "	10 154	76.8	17.4	5.8
" " 5 000 - 10 000 "	11 524	79.6	15.7	4.7
" " 2 000 - 5 000 "	12 172	81.9	13.0	5.1
" " 1 000 - 2 000 "	6 139	85.6	8.7	5.7
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ²⁾	58 741	73.5	19.7	6.8

1) Göteborgs stads statistiska byrå har vid den redovisning av materialet, som skett i publikationen Hyres- och bostadsräkningen 1939/40 i Göteborg, endast gjort åtskillnad mellan byggnadsmaterialen sten och trä, varvid husen "av annat material" förts till de grupper de närmast är att hänföra, med undantag för landshövdingehusen, vilka fått bilda en särskild grupp (a.a. sid 27^{*)}).

2) Vägsda tal. Se kap. III avsnitt 2.

Tab. IV:8. Bostadshusens procentuella fördelning efter byggnadsmaterial och belägenhet i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen).

O r t e r	Antal hus i den partiella under- sökning.	Därav i % byggda av			Därav i %			
		trä	sten	annat mate- rial	gatu- hus	gårds- hus	frist. hus	ej uppg.
Sundbyberg	238	58.0	32.8	9.2	13.0	0.9	85.7	0.4
Norrtilje	837	93.4	4.2	2.4	16.7	4.7	77.2	1.4
Nynäshamn köp.	627	92.6	5.3	2.1	24.6	1.8	71.8	1.8
Uppsala	605	69.8	26.4	3.8	47.1	7.8	43.8	1.3
Enköping	823	90.2	4.9	4.9	27.6	5.3	64.7	2.4
Nyköping	572	82.7	14.9	2.4	46.5	11.2	42.0	0.3
Eskilstuna	846	86.6	8.9	4.5	23.2	5.3	69.7	1.8
Strängnäs	596	77.4	16.4	6.2	31.9	9.2	56.2	2.7
Linköping	651	78.0	16.9	5.1	22.8	7.2	69.4	0.6
Norrköping	1 238	61.3	31.2	7.5	33.8	7.2	56.9	2.1
Jönköping	641	83.8	13.1	3.1	28.9	3.6	67.4	0.1
Huskvarna	1 032	93.5	3.5	3.0	1.6	1.2	97.0	0.2
Eksjö	867	91.0	4.6	4.4	16.6	4.7	74.4	4.3
Värje	835	90.0	6.2	3.8	19.5	4.8	74.3	1.4
Kalmar	712	83.8	9.6	6.6	40.2	7.2	51.1	1.5
Oskarshamn	1 027	87.0	8.2	4.8	35.8	16.9	45.3	2.0
Karlskrona	738	76.4	13.8	9.8	55.6	8.5	34.8	1.1
Kristianstad	524	39.7	41.2	19.1	32.1	4.4	60.5	3.0
Malmö	1 847	4.8	85.3	9.9	36.5	4.1	58.5	0.9
Lund	696	2.6	82.0	15.4	46.7	8.8	43.4	1.1
Landskrona	516	2.5	83.5	14.0	66.5	3.7	28.9	0.9
Hälsingborg	1 411	7.9	82.5	9.6	36.2	3.9	58.1	1.8
Höganäs	1 264	4.3	84.8	10.9	13.0	1.0	83.5	2.5
Trelleborg	1 076	0.9	79.9	19.2	33.6	0.9	63.4	2.1
Halmstad	979	71.8	20.2	8.0	14.6	3.7	78.9	2.8
Varberg	570	87.6	11.2	1.2	18.8	3.7	77.4	0.1
Göteborg	2 220	53.7	21.5	24.8	34.9	9.7	55.4	-
Lysekil	845	88.1	5.0	6.0	14.2	3.1	81.8	0.9
Uddevalla	892	88.6	7.8	3.6	26.8	7.4	64.0	1.8
Trollhättan	966	88.6	7.5	3.9	17.2	2.6	78.9	1.3
Borås	1 024	87.2	8.3	4.5	13.7	1.6	82.8	1.9
Skara	849	82.7	13.9	3.4	10.6	3.5	84.5	1.4
Falköping	1 051	82.1	12.8	5.1	27.1	5.5	66.1	1.3
Karlstad	959	89.7	6.7	3.6	25.5	6.0	65.5	3.0
Örebro	907	70.7	20.3	9.0	32.2	1.1	64.4	2.3
Karlskoga	1 069	93.0	4.4	2.6	5.6	1.0	90.1	3.3
Västerås	755	86.2	9.7	4.1	16.6	4.2	77.2	2.0
Falun	856	88.4	6.2	5.4	44.9	4.8	47.5	2.8
Avesta	733	90.9	7.1	2.0	8.5	6.4	84.6	0.5
Gävle	938	89.6	6.9	3.5	40.0	4.5	53.4	2.1
Sandviken	789	93.9	4.4	1.7	2.3	1.1	93.9	2.7
Sundsvall	840	85.1	12.6	2.3	48.0	8.3	38.3	5.4
Östersund	633	88.3	8.2	3.5	36.0	8.4	54.7	0.9
Skellefteå	973	94.7	3.0	2.3	43.8	14.3	39.1	2.8
Luleå	846	94.0	3.3	2.7	44.2	14.2	38.4	3.2
Kiruna	517	97.5	0.2	2.3	0.8	-	98.6	0.6

Drygt en tredjedel av husen av såväl trä som sten och annat material är envåningshus. Trähusen når dock praktiskt taget ej mer än till två våningar. 97.3% av alla trähus har högst två våningar, medan motsvarande procenttal för stenhusen är 73.6 och för husen av annat material 72.3.

I tablan nedan har bostadshusen av olika våningshöjder procentuellt fördelats efter byggnadsmaterial.

Hus med nedanstående antal våningar

	1	2	3	4 o.fl.	Samtliga hus
Procentuellt antal hus byggda av					
trä	72.7	82.6	29.2	3.9	73.5
sten	20.8	12.7	44.6	88.2	19.7
annat material	6.5	4.7	26.2	7.9	6.8
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Nära tre fjärdedelar av envåningshusen och c:a fyra femtedelar av tvåvåningshusen är byggda av trä. När husen når en höjd av tre våningar minskar trähusens andel till en knapp tredjedel och bland husen med fyra och flera våningar utgör trähusen endast en tjugufemtedel.

Ungefär en fjärdedel av envåningshusen är av sten eller annat material. För tvåvåningshusen är motsvarande andel mindre än en femtedel, men ökas för hus med tre eller flera våningar och dominerar där helt.

5. Bostadshusens belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse.

I det följande skall från den partiella undersökningen lämnas några huvudsiffror beträffande bostadshusens belägenhet i förhållande till gatan och övriga byggnader. Man har å husuppgiften meddelat, om huset var gatuhus i slutet kvarter, gårdshus i slutet kvarter eller fristående hus (punkt 5). I anvisningarna angavs, att huset skulle anses ligga i slutet kvarter, om det var beläget i kvarter, som i gällande stadsplan eller byggnadsplan var betecknat som slutet, oavsett om kvarteret var fullbyggt eller ej. Såsom karakteristiskt för gårdshus skulle anses, att det endast hade uppgång till lägenheterna "över gården" med genomgång av ett gatuhus. Lamell- och radhus eller del därav skulle anses såsom fristående hus. Det bör här erinras om vad ovan framhållits angående bestämningen av begreppet bostadshus och hur därvid uppgiftslämnaren förfarit. Det är troligt, att en del gårdshus icke blivit självständigt redovisade utan sammanförts med gatuhuset såsom del av detta hus.

I tab. IV:9 meddelas några huvudsiffror för samtliga av den partiella undersökningen omfattade orter och för olika storleksgrupper av orter rörande bostadshusens fördelning efter belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse.

Av bostadshusen ligger 28 % i slutna kvarter, medan 72 % äro fristående. Kvartersbebyggelsen är givetvis vanligare i större orter än i mindre. I Göteborg och Malmö är över 40 % av bostadshusen belägna i slutna kvarter, i övriga orter över 5 000 invånare omkring en tredjedel, i orter med 2 000 - 5 000 invånare ungefär en femtedel och i de minsta orterna ungefär en tiondedel.

Huvudparten av kvartersbebyggelsen utgöres av s.k. gatuhus. Blott en sjättedel av de bostadshus, som är belägna i slutna kvarter är att anse såsom gårdshus. Förekomsten av gårdshus visar icke några bestämda tendenser att variera med orternas storlek.

I tab. IV:8 har för 46 orter med mer än 5 000 inv. bostadshusen redovisats med hänsyn till deras belägenhet. Såsom framgår av tabellen är variationerna mellan de enskilda orterna mycket stora. Andelen hus i slutna kvarter varierar mellan en eller några få procent (Huskvarna, Sandviken, Kiruna) och 50 - 70 % (Uppsala, Nyköping, Karlskrona, Landskrona, Sundsvall, Luleå). I nära anslutning till dessa olikheter varierar förekomsten av gårdshus i slutna kvarter. Vanligast är denna typ av bostadshus i Oskarshamn, där den upptar 17 % av hela beståndet av bostadshus. Relativt stor andel gårdshus har vidare Skellefteå och Luleå (14%) samt Nyköping (11 %). En mycket liten andel gårdshus åter har Kiruna, Sundbyberg, Huskvarna, Höganäs, Trelleborg, Örebro, Karlskoga och Sandviken.

Hur bostadshusen av olika storlek fördelarsig med hänsyn till belägenheten framgår av tab. IV:10. Vissa uppgifter beträffande byggnadsmaterialet för hus av olika belägenhet meddelas i tab. IV:11.

I orter med 1 000 - 2 000 inv. förekommer en viss bebyggelse i slutna kvarter, som omfattar 1/10 av en- och tvåvåningshusen och drygt 1/5 av trevåningshusen; högre hus saknas praktiskt taget. För större orter upp till storleksgrän-

Tab. IV:9. Bostadshusens fördelning efter belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen).

O r t s g r u p p	Antal hus i den partiella undersökn.	Därav i %			
		gatuhus i slutet kvarter	gårdshus i slutet kvarter	fristående hus	belä- genhet ej upp- given
Göteborg	2 220	41.6	1.3	55.2	1.9
Malmö	1 847	36.5	4.0	58.5	1.0
Övriga orter m. över 30 000 inv. ..	9 016	29.7	4.5	64.1	1.7
Orter med 20 000 - 30 000 " ..	5 669	32.0	5.3	60.6	2.1
" " 10 000 - 20 000 " ..	10 154	28.7	5.4	63.9	2.0
" " 5 000 - 10 000 " ..	11 524	20.7	6.0	71.4	1.9
" " 2 000 - 5 000 " ..	12 172	17.2	3.3	76.5	3.0
" " 1 000 - 2 000 " ..	6 139	8.4	1.4	87.2	3.0
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾	58 741	22.9	4.4	70.5	2.2

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

sen 10 000 inv. synes ensartade förhållanden råda med 1/5 till 1/4 av en- och tvåvåningshusen, närmare hälften av trevåningshusen och över hälften eller nära 2/3 av ett mindre antal höghus belägna i slutna kvarter. Bland dessa orter växlar bobyggelsen snarare på så sätt, att andelen högre hus tilltar med ortens

storlek. I städer över 10 000 inv. ingår en än större del av en- och tvåvåningshusen i kvartersbebyggelsen, omkring 1/3 i städer med 10 000 - 30 000 inv. I Göteborg är däremot bebyggelsen mera differentierad; endast en ringa del av de lägre husen finns i slutna kvarter, medan flertalet bildar avskilda, enhetliga villaområden. Detta gäller även envåningshusen i övriga orter över 30 000 invånare. Städerna över 10 000 inv. skiljer sig än mer från mindre orter, när det gäller större bostadshus; högst 30 % av trevåningshusen är friliggande. I Göteborg och Malmö gäller detta icke fler än resp. 15 och 9 %, i stället är gårdsbebyggelsen avsevärt vanligare än i andra orter.

Tab. IV:10. Bostadshus av olika våningshöjd fördelade efter belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse (enligt den partiella undersökningen). 1)

Ortsgrupp	Envåningshus därav i %			Trevåningshus därav i %			Hus med tre o.fl. vån. därav i %		
	gatu- hus	gårdshus	frist. hus	gatu- hus	gårdshus	frist. hus	gatu- hus	gårdshus	frist. hus
Göteborg	4.0	0.7	95.3	11.9	4.2	83.9	67.7	17.9	14.4
Malmö	17.8	1.5	80.7	32.8	5.2	62.0	83.9	8.4	7.7
Övriga orter m. över 30 000 inv. ..	14.9	5.2	79.9	26.3	4.6	69.1	72.1	3.6	24.3
Orter med 20 000 - 30 000 " ..	26.6	7.5	65.9	28.7	4.2	67.1	73.6	5.8	20.6
" " 10 000 - 20 000 " ..	23.0	8.3	68.7	28.0	4.3	67.7	67.9	2.4	29.7
" " 5 000 - 10 000 " ..	15.1	9.5	75.4	22.9	4.4	72.7	42.6	2.5	54.9
" " 2 000 - 5 000 " ..	14.8	4.0	81.2	18.5	3.0	73.5	41.9	2.2	55.9
" " 1 000 - 2 000 " ..	8.3	1.6	90.1	8.7	1.3	90.0	21.7	2.4	75.9
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ²⁾	15.4	5.1	79.5	21.7	3.7	74.6	65.6	7.6	26.8

- 1) Hus med ej uppgiven belägenhet är ej medtagna i denna tabell.
2) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. IV:11. Bostadshus av olika våningshöjd och belägenhet fördelade efter byggnadsmaterial (enligt den partiella undersökningen). 1) 2)

Antal våningar och belägenhet	Procentuellt antal hus byggda av			
	trä	sten	annat material	Summa
Hus med 1 - 2 våningar	78.8	16.0	5.2	100.0
Därav gatuhus	68.2	23.6	8.2	100.0
gårdshus	76.1	16.8	7.1	100.0
frist. hus	81.6	14.1	4.3	100.0
Hus med 3 o.fl. våningar	20.4	58.7	20.9	100.0
Därav gatuhus	13.2	64.2	22.6	100.0
gårdshus	9.9	53.0	37.1	100.0
frist. hus	41.1	46.9	12.0	100.0
Samtliga hus	73.5	19.7	6.8	100.0
Därav gatuhus	54.1	34.6	11.9	100.0
gårdshus	66.1	22.2	11.7	100.0
frist. hus	80.2	15.2	4.6	100.0

- 1) Hus med ej uppgiven belägenhet är ej medtagna i denna tabell.
2) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Bland de mindre bostadshusen om 1 och 2 våningar är det mera varaktiga byggnadsmaterialet vanligare för gatuhus (32 %) än för gårdshus (24 %) och friliggande hus (18 %).

6. Bostadshusens ålder och ombyggnad.

Å husuppgiften skulle anges det år, då huset blev färdigbyggt. I fråga om hus byggda före 1880 var det enligt anvisningarna tillräckligt att ange "före 1880". Om det beträffande yngre hus icke var möjligt att exakt ange årtalet, skulle dock om möjligt angivas under vilken femårsperiod huset färdigställdes.

Därmed ökades möjligheterna att besvara frågan utan att möjligheterna till de be-
arbetningar, som planerats, minskades. Till komplettering av uppgiften om byggnads-
år frågades, om huset ombyggts i högre grad under 1920-talet eller sedan 1930.
Med dylik ombyggnad skulle enligt anvisningarna avses modernisering och utrustning
på sådant sätt att huset blivit helt eller i det närmaste likvärdigt med hus, som
samtidigt nybyggs. I åtskilliga fall har naturliga svårigheter förelegat att nöj-
aktigt besvara frågorna om byggnadsår och ombyggnad. Man måste därför räkna med att
uppgifterna är i viss mån osäkra. Särskilt gäller detta uppgifterna om husens om-
byggnad, vilka i viss mån grundar sig på uppgiftslämnarens egen bedömning.

I tab. IV:12 lämnas några huvudsiffror från den totala räkningen beträffande
bostadshusens fördelning efter byggnads- resp. ombyggnadsår.

Tab. IV:12. Bostadshusens fördelning efter byggnads- resp. ombyggnadsår inom
orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen).

Byggnadsår	Göte- borg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 inv.)
Samtliga bostadshus	12 964	9 138	35 690	17 035	44 595	37 397	55 058	39 972	251 849
Därav i %									
Byggnadsår									
1935 - 1939	21.8	11.9	14.0	19.2	12.5	13.3	15.7	15.4	14.9
1930 - 1934	10.8	9.3	8.1	9.4	7.2	8.3	9.7	10.2	8.9
1925 - 1929	10.1	15.2	10.6	7.0	7.6	7.2	8.5	8.4	8.7
1920 - 1924	6.6	12.8	8.4	7.3	8.2	8.4	8.7	7.6	8.3
1915 - 1919	4.0	3.0	3.8	3.2	4.4	5.0	4.7	4.5	4.4
1910 - 1914	2.9	3.5	5.1	3.6	6.3	5.5	5.5	5.8	5.3
1905 - 1909	3.9	4.6	5.3	5.5	5.5	5.9	5.3	5.5	5.4
1900 - 1904	4.4	4.6	4.8	4.3	4.5	5.1	4.4	4.9	4.7
1895 - 1899	2.9	4.5	3.5	2.3	3.0	3.3	2.9	3.1	3.1
1890 - 1894	2.7	3.5	2.4	1.8	2.6	2.7	2.8	2.8	2.6
1885 - 1889	2.1	1.8	1.8	1.5	1.6	1.4	1.4	1.5	1.6
1880 - 1884	2.3	2.4	2.0	2.0	2.0	1.7	1.4	1.4	1.7
före 1880	9.4	10.3	12.4	15.4	12.4	10.6	7.9	8.2	10.5
okänt år	9.2	1.5	7.1	6.0	8.1	7.8	7.4	8.2	7.4
Ombyggda år									
1930 - 1939	5.4	7.4	7.6	8.0	9.9	9.9	9.7	9.0	8.9
1920 - 1929	1.5	3.7	3.1	3.5	4.2	3.9	4.0	3.5	3.6

Nära 1/4 eller 23,8 % av hela husbeståndet i rikets tätorter utom Stockholm
tillkom under 1930-talet och ytterligare nära 1/10 eller 8,9 % ombyggdes under sam-
ma tid. Sammanlagt en tredjedel av beståndet av bostadshus har alltså nybyggs eller
ombyggs under den sista tioårsperioden. Från 1920-talet härstamma 17,0 % av husen
och under denna tid ombyggdes 3,6 %. Under 20-årsperioden efter första världskriget
tillkom eller ombyggdes sålunda över halva det nuvarande beståndet av bostadshus.

Under 20-årsperioden 1900 - 1919 uppfördes endast 1/5 eller 19,8 % och under
tiden före sekelskiftet likaså 1/5 eller 19,5 %. Därtill kommer 7,4 % av samtliga
bostadshus för vilka byggnadsår saknas. Flertalet av dessa torde tillhöra de äldsta
årgångarna.

De hus, som uppfördes under 1930-talet, utgör med undantag för enstaka orter
den ojämförligt största 10-årsklassen över hela landet. Därefter kommer 1920-tal ets.

Enbart under de sista 5 åren (1935-1939) tillkom i rikets tätorter nästan li-
ka många bostadshus, som under hela 1920-talet och avsevärt mer än de, som finns
kvar från vart och ett av tidigare årtionden.

Bostadshusens åldersfördelning växlar jämförelsevis litet mellan de olika
storleksgrupperna av orter. Naturligt är dock att de medelstora och större stä-
derna har relativt fler äldre bostadshus än de mindre och oftast yngre samhällena.

Däremot är, såsom framgår av tab. IV:15, variationerna mellan de enskilda or-
terna betydande. Vid de lokala jämförelserna bör beaktas, att bostadshusens stor-
lek i betydande grad varierar med åldern (tab. IV:16). Ett studium av åldersför-
delningen av bostadslägenheterna ger därför ett delvis annat resultat.

Åldersfördelningen för olika storleksklasser av bostadshus framgår av tab.
IV:13 och IV:14. Den största andelen gamla hus förekommer bland envåningshusen och
den lägsta bland husen med minst 4 våningar. Av höghusen är relativt få från tiden
före 1900 och från 1920-talet. Av dessa tillkom det största antalet under 1930-
talet, och under 1910-talet. Även bland 3-våningshusen tillhör jämförelsevis få
1920-talet. Tvåvåningshusen är betydligt vanligare bland husen tillkomna efter se-
kelskiftet än bland äldre hus, medan envåningshusen är vanligare bland äldre års-
klasser.

Ombyggnadsfrekvensen är lägst bland de minsta husen och stiger med husets storlek. Detta förhållande accentueras, om vid jämförelsen endast de äldsta husen beaktas.

Tab. IV:13. Bostadshus byggda under olika tioårsperioder fördelade efter våningshöjd (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Byggnadsår	Procentuella antalet hus med nedanstående antal våningar				Summa
	1	2	3	4 o.fl.	
Byggda år 1930 - 39	30.9	59.1	6.0	4.0	100.0
1920 - 29	32.5	62.1	4.0	1.4	100.0
1910 - 19	34.3	57.2	5.9	2.6	100.0
1900 - 09	36.0	51.1	8.8	4.1	100.0
1890 - 99	44.0	46.3	7.9	1.8	100.0
1880 - 89	48.2	40.4	9.9	1.5	100.0
före 1880	51.8	43.3	4.2	0.7	100.0
okänt år	38.0	52.5	7.3	2.2	100.0
Ombyggda år 1930 - 39	30.8	56.7	8.3	4.2	100.0
1920 - 29	33.9	57.0	7.5	1.6	100.0
Samtliga hus	36.3	54.6	6.4	2.7	100.0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. IV:14. Bostadshus av olika våningshöjd fördelade efter byggnadsår (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Våningshöjd	Procentuellt antal hus										Summa
	byggda år								ombyggda år		
	1930 - 39	1920 - 29	1910 - 19	1900 - 09	1890 - 99	1880 - 89	före 1880	okänt år	1930 - 39	1920 - 29	
Hus med 1 våning	19.0	14.3	9.5	10.1	7.2	4.3	15.8	8.1	8.1	3.6	100.0
" " 2 våningar ..	24.2	18.2	10.5	9.5	5.1	2.4	8.8	7.4	9.9	4.0	100.0
" " 3 " ..	21.0	10.1	9.2	14.0	7.4	5.1	7.4	8.9	12.4	4.5	100.0
" " 4 " ..	33.8	8.2	9.9	15.7	4.1	1.9	2.7	6.3	15.0	2.4	100.0
Samtliga hus	22.3	16.0	10.0	10.2	6.0	3.3	11.1	7.7	9.5	3.9	100.0

1) Vägda tal. Se kap. III avsnitt 2.

Tab. IV:15. Bostadshusens procentuella fördelning efter byggnads- resp. ombyggnadsår i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen).

Orter	Hela antalet bostadshus	Därav i %																ombyggda år	
		byggda år																1930-1939	1920-1929
		1935-1939	1930-1934	1925-1929	1920-1924	1915-1919	1910-1914	1905-1909	1900-1904	1895-1899	1890-1894	1885-1889	1880-1884	före 1880	okänt år				
Sundbyberg	467	21.0	14.3	7.7	2.8	1.1	3.0	8.6	12.8	2.6	1.3	0.8	1.5	4.5	9.2	5.6	3.2		
Norrtilje	837	11.6	5.0	2.6	4.5	3.4	4.4	6.8	6.1	3.6	3.3	1.7	1.7	11.2	19.5	10.5	4.1		
Nynäshamns köp.	627	23.6	9.9	5.9	3.0	3.2	15.6	8.6	6.2	0.6	-	-	0.2	0.2	7.2	11.6	4.2		
Uppsala	2 394	19.5	5.9	7.0	5.0	1.7	6.6	3.7	1.8	0.5	2.0	2.0	3.4	17.9	11.6	7.8	3.6		
Enköping	823	15.2	4.2	4.7	3.0	7.5	3.8	6.0	6.1	3.8	2.3	3.2	2.1	17.2	9.4	6.8	4.7		
Nyköping	1 163	8.9	3.8	7.9	6.1	3.9	10.2	6.2	4.9	3.0	1.6	1.4	2.0	26.4	2.2	7.9	3.6		
Ekilstuna	3 400	19.0	9.9	10.8	7.2	2.0	4.3	9.6	4.3	4.2	2.7	1.7	1.6	9.9	3.2	6.8	2.8		
Strängnäs	596	8.2	7.0	2.9	2.4	5.2	11.7	6.2	5.2	2.9	2.7	1.2	0.3	19.1	1.2	8.9	4.9		
Linköping	2 587	11.0	8.6	6.2	10.0	3.6	7.9	6.8	5.4	2.4	2.1	1.8	3.7	17.9	2.9	7.2	2.5		
Norrköping	4 830	9.5	6.9	11.7	9.7	3.6	3.3	2.6	4.4	3.9	2.9	2.0	2.2	14.7	11.7	8.0	2.9		
Jönköping	2 552	15.9	10.0	7.6	8.2	3.0	5.6	7.3	4.1	3.1	1.6	1.2	3.2	17.8	2.2	6.3	2.9		
Huskvarna	1 032	16.1	6.1	9.0	5.2	6.5	8.7	12.9	5.0	5.2	2.3	2.0	1.2	3.9	1.8	11.1	3.0		
Eksjö	867	8.6	10.4	7.2	10.6	2.4	3.3	7.4	4.6	3.3	2.1	0.6	1.7	11.1	12.0	10.5	4.2		
Växjö	1 673	12.4	8.2	9.0	11.3	4.4	6.8	4.4	2.6	2.3	2.3	2.3	1.8	15.3	2.7	11.2	3.0		
Kalmar	2 124	13.2	8.9	8.4	8.9	1.0	2.8	6.5	3.0	2.0	1.3	0.7	2.3	21.6	8.0	7.8	3.6		
Oskarshamn	1 027	11.3	6.8	2.4	4.6	8.5	2.9	3.0	6.1	3.1	2.0	1.8	2.4	22.6	10.1	10.0	2.4		
Karlskrona	2 212	7.4	4.8	4.1	7.3	2.1	5.3	6.0	3.4	2.3	1.8	0.9	1.6	30.4	11.0	7.6	4.0		
Kristianstad	1 032	18.2	7.7	7.1	8.3	3.1	7.5	3.1	4.1	0.6	0.8	1.7	2.5	10.9	9.6	11.3	3.5		
Malmö	9 138	11.9	9.3	15.2	12.8	3.0	3.5	4.6	4.6	4.5	3.5	1.8	2.4	10.3	1.5	7.4	3.7		
Lund	2 077	13.9	6.0	7.6	5.8	2.4	3.9	5.8	6.7	1.8	1.6	1.6	2.8	23.2	2.7	9.2	5.0		
Landskrona	1 551	13.6	6.3	2.8	4.5	6.2	2.1	3.3	5.2	4.1	1.9	3.1	3.8	18.4	15.2	6.3	3.2		
Hälsingborg	5 490	9.9	6.7	15.6	10.9	3.2	2.9	5.3	7.3	4.0	2.3	3.0	1.9	11.1	5.9	6.9	3.1		
Höganäs	1 264	10.0	3.7	5.2	4.3	9.1	5.1	6.7	8.4	5.6	5.6	2.9	1.7	13.7	6.1	8.2	3.7		
Trelleborg	2 153	12.9	5.5	6.8	6.4	1.0	7.0	6.4	4.3	7.6	3.9	1.9	2.7	15.0	8.4	6.3	3.9		
Halmstad	3 046	20.8	11.6	8.6	6.5	2.3	1.9	7.6	3.6	2.2	3.1	2.8	1.5	11.7	4.6	7.5	3.7		
Varberg	1 137	18.6	10.5	7.8	4.8	1.9	4.1	6.2	6.0	3.9	1.8	2.5	1.9	11.4	3.9	9.9	4.8		
Göteborg	12 964	21.8	10.8	10.1	6.6	4.0	2.9	3.9	4.4	2.9	2.7	2.1	2.3	9.4	9.2	5.4	1.5		
Lysekil	845	2.7	6.3	5.0	2.7	1.4	6.6	6.6	5.0	6.0	5.9	2.3	2.6	19.8	9.1	11.6	6.4		
Uddevalla	1 790	11.2	7.1	9.8	6.8	5.2	4.0	5.0	7.4	5.0	2.8	0.9	1.2	16.3	7.1	6.4	3.8		
Trollhättan	1 928	16.4	4.2	3.9	9.9	4.3	9.4	9.2	4.5	4.8	4.1	1.4	1.3	8.7	6.7	7.7	3.5		
Borås	4 073	17.9	8.4	14.3	8.3	6.3	5.6	5.2	4.4	4.3	2.2	1.2	1.0	3.1	7.4	7.7	2.7		
Skara	849	8.3	5.2	5.3	7.8	3.1	8.1	6.9	4.5	4.0	4.5	2.9	2.0	14.4	9.1	10.0	3.9		
Falköping	1 051	13.4	5.5	4.7	12.7	4.1	8.0	6.5	4.6	2.4	1.8	1.3	2.5	11.2	7.6	10.2	3.5		
Karlstad	2 825	17.5	11.9	10.0	13.9	3.3	4.0	5.6	4.3	2.4	1.4	1.0	1.1	8.6	3.2	8.3	3.5		
Örebro	3 713	14.9	8.6	12.4	10.1	3.3	6.7	5.8	3.5	3.0	2.2	1.6	1.2	7.1	8.6	8.4	2.6		
Karlskoga	3 200	37.6	12.3	5.9	3.6	5.2	4.5	3.4	4.5	2.2	1.2	0.8	1.8	4.2	2.7	8.4	2.1		
Västerås	2 983	18.8	12.1	4.9	3.3	6.4	9.5	5.8	6.0	2.3	2.5	1.2	0.9	7.7	7.2	8.2	3.6		
Falun	1 682	10.1	4.1	3.9	9.8	5.3	4.8	3.7	4.6	2.4	2.2	0.7	1.6	24.5	3.8	14.4	4.1		
Åvesta	733	14.6	2.0	0.9	1.0	7.5	5.1	6.4	7.6	4.5	6.4	0.7	1.6	15.6	15.4	8.9	2.2		
Gävle	3 668	9.6	6.2	8.4	7.9	4.5	2.7	2.2	5.4	5.0	2.9	1.9	1.9	21.4	7.5	8.5	4.0		
Sandviken	1 575	14.1	11.7	10.4	4.9	10.1	7.2	5.7	3.5	3.7	3.1	0.8	1.4	4.2	6.4	10.6	2.2		
Sundsvall	1 667	11.2	7.7	7.7	5.5	3.8	4.6	3.5	2.1	2.6	7.6	4.7	2.5	6.1	14.2	12.0	4.2		
Östersund	1 257	13.3	5.5	5.1	9.8	1.4	5.5	4.9	4.3	3.2	2.4	2.8	2.7	10.8	9.4	12.2	6.7		
Skellefteå	973	15.8	22.1	8.9	8.3	2.3	1.8	0.8	1.4	1.6	1.0	0.3	-	5.1	5.9	21.0	3.7		
Luleå	1 672	8.4	6.9	7.9	7.2	3.2	3.7	1.8	4.9	6.8	4.1	2.3	1.3	13.6	6.0	16.5	5.4		
Kiruna	1 020	3.8	7.7	24.2	8.1	4.8	9.4	9.2	9.9	0.2	0.1	-	-	-	3.5	12.6	6.5		

Till ytterligare belysning av sambandet mellan byggnadsår och husstorlek lämnas i tab. IV:16 beträffande hus av olika ålder några huvudsiffror rörande fördelningen efter antalet inrymda lägenheter och i tab. IV:17 beträffande hus av olika storlek rörande fördelningen efter byggnadsår.

Tab. IV:16. Bostadshus av olika ålder fördelade efter antalet lägenheter (enligt den totala räkningen).

Byggnads- resp. ombyggnadsår	Hela an- talet bo- stadshus	Därav i procent insynmande nedanst. antal läg.				
		1	2	3 - 9	10 - 19	20 o.fl.
Byggda år						
1935 - 39	37 546	49.4	28.4	13.9	4.8	3.5
1930 - 34	22 514	44.1	36.5	13.2	4.0	2.2
1925 - 29	21 807	41.9	40.7	13.6	2.7	1.1
1920 - 24	20 850	43.4	43.0	12.3	1.0	0.3
1915 - 19	10 991	41.9	29.9	23.5	3.6	1.1
1910 - 14	13 352	41.2	32.7	21.5	3.6	1.0
1905 - 09	13 547	37.4	29.3	27.0	4.8	1.5
1900 - 04	11 768	34.4	24.1	34.0	5.9	1.6
1895 - 99	7 867	36.5	22.4	34.2	5.7	1.2
1890 - 94	6 662	39.9	20.8	33.6	5.0	0.7
1885 - 89	3 910	36.8	21.0	34.8	6.5	0.9
1880 - 84	4 400	40.1	19.8	34.2	5.3	0.6
före 1880	26 324	44.3	20.8	31.7	2.9	0.3
okänt år	18 766	45.0	26.6	24.3	3.4	0.7
Ombyggda år						
1930 - 39	22 437	40.8	26.7	27.7	3.7	1.1
1920 - 29	9 108	44.6	26.9	25.4	2.7	0.4
Samtliga hus	251 849	42.9	29.8	22.3	3.7	1.3

Tab. IV:17. Bostadshus av olika storlek fördelade efter ålder
(enligt den totala räkningen).

Byggnadsår	Hus med nedanstående antal lägenheter					Samtliga bostadshus
	1	2	3 - 9	10 - 19	20 -	
Samtliga bostadshus	107 962	74 956	56 079	9 445	3 407	251 849
Därav i %						
Byggda år 1935 - 1939	17,2	14,2	9,3	19,0	38,1	14,9
1930 - 1934	9,2	11,0	5,4	9,5	14,2	8,9
1925 - 1929	8,5	11,8	5,3	6,1	7,0	8,7
1920 - 1924	8,4	12,0	4,6	2,3	2,1	8,3
1915 - 1919	4,3	4,4	4,6	4,2	3,5	4,4
1910 - 1914	5,1	5,8	5,1	5,2	4,1	5,3
1905 - 1909	4,7	5,3	6,5	6,9	5,8	5,4
1900 - 1904	3,7	3,8	7,1	7,4	5,6	4,7
1895 - 1899	2,7	2,4	4,8	4,8	2,7	3,1
1890 - 1894	2,4	1,8	4,0	3,5	1,4	2,6
1885 - 1889	1,3	1,1	2,4	2,7	1,0	1,5
1880 - 1884	1,6	1,1	2,7	2,5	0,8	1,7
före 1880	10,8	7,3	14,9	8,0	1,9	10,5
okänt år	7,8	6,7	8,1	6,7	3,7	7,5
Ombyggda år 1930 - 1939	8,5	8,0	11,1	8,7	7,0	8,9
1920 - 1929	3,8	3,3	4,1	2,5	1,1	3,6

Enfamiljshusen utgör den relativt största andelen av de hus, som byggdes under perioderna 1935-39 och före 1880. Nära hälften av bostadshusen från dessa perioder är enfamiljshus. Under perioden 1895-1904 byggdes det relativt minsta antalet enfamiljshus, eller ungefär en tredjedel av det under denna tid nyttillkomna husbeståndet, som ännu var i bruk 1939. Tvåfamiljshusen hade en relativt stor andel av de nybyggda bostadshusen under 1920-talet (över 40 %). Bland de äldsta bostadshusen åter är tvåfamiljshusen mera sparsamt förekommande (c:a 20%). Bostadshusen med 3 - 9 lägenheter ha minskat sin andel betydligt i det nyttillkomna bostadsbeståndet. Medan ungefär en tredjedel av de äldsta husen är av denna storleksklass, är motsvarande andel av de senast byggda husen 13 - 14 %. Kategorien 10 - 19 lägenheter har hållit sig relativt konstant med undantag för 1920-talet, då den förekom i relativt liten utsträckning. Den största hustypen har ökat sin andel betydligt under årens lopp, dock med undantag för en nedgång under perioden 1910-25.

De olika åldersklassernas sammansättning av olika husstorlekar varierar alltså avsevärt, även om en bestämd utvecklingsgång kan skönjas. Det hela är resultatet av dels förändringar i bostadsproduktionens inriktning på olika bebyggelsetyper, dels de olika hustypernas växlande livslängd och därav beroende olikheter beträffande deras rivning och ombyggnad. I bostadsbeståndet vid utgången av år 1939 kan man urskilja tre huvudåldersgrupper av bostadshus (bortsett från de hus, som ombyggts sedan 1920), nämligen äldre hus t.o.m. åldersklassen 1900-1904, hus tillkomna de följande 15 åren 1905-1919 samt de yngsta husen från åren 1920-1939. I åldersklasserna 1880-1904 utgöra enfamiljshusen 34-44 %, tvåfamiljshusen 20-24 %, 3-9 lägenhetshusen 34 % och 10-19 lägenhetshusen 5-6 % av samtliga. Antalet högre hus är obetydligt. Åldrarna 1905-1919 utmärkes av ett större antal tvåfamiljshus (omkring 30 %), men ett mindre antal hus med 3-9 lägenheter (22-27 %). Även andelen hus med 10-19 lägenheter är relativt lika. Efter förra världskriget har tydligen en avsevärd förändring i bostadsinriktningen inträffat. Relativa antalet en- och tvåfamiljshus stiger bland de hus, som byggts fr.o.m. 1920, medan i stället typen 3-9 lägenhetshus blir mindre företrädd. Relativa antalet större hus är först jämförelsevis litet men ökar sedan till långt över förkrigsnivån. Huvudtendensen i denna utveckling är alltså en nedgång av mellantypen 3-9 lägenhetshus och en ökning av de minsta och största typerna.

Tab. IV:18. Det genomsnittliga antalet egentliga bostadslägenheter per hus inom olika åldersklasser av hus (enligt den totala räkningen).

Ortgrupp	Hus byggda år									Hus ombyggda år		Samtliga hus
	1935-39	1930-34	1920-29	1910-19	1900-09	1890-99	1880-89	före 1880	okänt år	1930-39	1920-29	
Göteborg	6.93	8.19	5.20	8.21	9.28	8.93	7.84	4.75	6.06	8.58	5.13	6.99
Malmö	12.74	6.11	2.76	4.52	9.34	4.68	5.17	3.80	6.40	6.65	4.28	5.78
Övriga orter m. över 30 000 inv.	6.00	4.61	2.74	3.57	4.40	5.13	4.64	3.68	3.87	4.33	3.51	4.14
Orter med 20 000 - 30 000 "	3.24	2.99	2.43	2.92	4.42	3.65	3.54	2.94	3.33	3.49	3.21	3.20
" " 10 000 - 20 000 "	3.15	2.69	2.19	2.61	2.99	2.85	2.93	2.45	2.54	2.91	2.45	2.68
" " 5 000 - 10 000 "	2.58	2.10	1.89	2.62	2.61	2.53	2.43	2.25	2.22	2.48	2.36	2.35
" " 2 000 - 5 000 "	1.69	1.66	1.78	2.21	2.28	2.30	2.24	2.17	1.95	2.18	2.20	1.99
" " 1 000 - 2 000 "	1.50	1.50	1.63	1.89	2.02	2.16	1.87	2.00	1.70	1.78	1.75	1.76
Samtliga orter(över 1 000 inv.)	3.42	2.91	2.26	2.79	3.39	3.33	3.35	2.73	2.69	2.98	2.57	2.91

Storleken av hus i olika åldrar sammanfattas i tab. IV:18, som innehåller uppgifter om det genomsnittliga antalet bostadslägenheter per hus. Bostadshusen från åren 1880-1909 är genomsnittligt lika stora, som de under åren 1935-39 nytilkomna. Maximum representeras av gruppen hus byggda 1900-1909 med i medeltal 3,4 lägenheter. I övriga åldersklasser är husen i genomsnitt mindre. Ett markerat minimum nåddes under åren 1920-1929 med endast 2,3 lägenheter per hus. Denna åldersklass och särskilt åren 1920-1924 innehåller färre hus om 10 eller flera lägenheter och fler en- och tvåfamiljshus än någon annan (1.3 % och 86.4 %). Under dessa år var byggnadsverksamheten också i osedvanligt hög grad inriktad på produktion av villor och egna-hem.

Husen från åren omkring sekelskiftet är genomgående relativt stora, även i mindre samhällen. Även nedgången i husstorlek 1920 gäller samtliga ortsgrupper. Därefter har emellertid utvecklingen varit en annan för orter under 5 000 inv. än för större orter. För de förstnämnda fortsätter minskningen av husens storlek så att den lägsta medelstorleken nås för 1930-talets hus. I de större samhällena åter ökar husstorleken och når i stort sett åter upp till eller i vissa fall över nivån omkring sekelskiftet.

I tab. IV:19 har bostadshusen av olika ålder fördelats efter belägenhet. Såsom framgår av denna tabell har den friliggande bebyggelsen alltmer kommit att dominera. Medan av de äldsta ännu kvarstående husen ungefär hälften ingår i slutna kvarter, gäller detta av de senaste decenniernas bebyggelse endast en knapp femtedel. I kvartersbebyggelsen har gårdshusen minskat mest eller från c:a 10 % av hela den äldsta bebyggelsen till endast halvannan procent av den yngsta. Gatuhusen i slutna kvarter har minskat från c:a 40 % till omkr. 15 %.

Tab. IV:19. Bostadshus av olika ålder fördelade efter belägenhet i förhållande till omgivande bebyggelse (enligt den partiella undersökningen). 1)

Belägenhet	Hus byggda år								Hus ombyggda år	
	1930 -39	1920 -29	1910 -19	1900 -09	1890 -99	1880 -89	före 1880	okänt år	1930 -39	1920 -29
Procentuellt antal i										
Gatuhus i slutna kvarter ...	16.5	14.5	15.9	22.9	28.2	35.0	41.9	26.2	29.4	30.5
Gårdshus i " " ...	1.4	2.2	2.9	5.9	7.3	8.3	9.6	7.0	5.3	5.0
Fristående hus	82.1	83.3	81.2	71.2	64.5	56.7	48.5	66.8	65.3	64.5
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

I tab. IV:20 slutligen lämnas några uppgifter om fördelningen av hus av olika ålder efter byggnadsmaterial. Därvid har åtskillnad gjorts mellan högre och lägre hus.

Tab. IV:20. Bostadshus av olika ålder fördelade efter våningshöjd och byggnadsmaterial (enligt den partiella undersökningen). 1)

Antal våningar och byggnadsmaterial	Hus byggda år								Hus ombyggda år	
	1930 -39	1920 -29	1910 -19	1900 -09	1890 -99	1880 -89	före 1880	okänt år	1930 -39	1920 -29
Procentuellt antal:										
1-2 våningshus										
trä	73.96	74.69	73.05	68.12	56.07	61.56	71.48	72.23	69.99	69.33
sten eller annat material ..	16.02	19.90	18.43	19.01	24.20	27.01	23.65	18.26	17.53	21.54
hus med 3 o.fl. våningar										
trä	0.76	1.10	2.33	3.62	1.99	2.42	1.47	2.22	2.66	3.77
sten eller annat material ..	9.26	4.31	6.19	9.25	7.74	9.01	3.40	7.29	9.82	5.96
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Av de yngre, lägre husen är en större andel av trä än av de äldre. I fråga om de högre husen visar årsklasserna 1880-99 en större andel stenhus än de därpå följande. Under det senaste decenniet åter har endast en obetydlig del av de högre husen byggts av trä.

7. Förekomsten av lokaler för andra ändamål än bostad.

Å husuppgiften skulle anges, om huset innehöll lokaler för annat ändamål än bostad och i så fall hur stor ungefärlig del av golvytan (källar- och vindsutrymmen frånräknade) som användes härför. Endast ungefärlig kvantitativ uppgift behövde lämnas. Vidare efterfrågades den huvudsakliga användningen av dessa lokaler.

Det synes icke ha vållat uppgiftslämnarna större svårigheter att besvara frågorna.

Det bör påpekas, att det endast är den huvudsakliga användningen som noterats. Är t.ex. övervägande delen av lokalerna avsedda till verkstad och en mindre del utgör butik, saknas uppgift om butiken. Man får sålunda t.ex. endast veta antalet bostadshus, där övriga lokaler huvudsakligen utgöras av butiker, men ej hela antalet bostadshus med butiker. Utrymmet för andra lokaler avser emellertid samtliga lokaler (sålunda i ovanstående exempel även butiken).

Utrymmet för andra lokaler än bostäder har vid bearbetningen klassindelats sålunda: Användes endast för bostadsändamål, mindre än en fjärdedel av golvytan användes för annat ändamål, mer än en fjärdedel dock högst tre fjärdedelar (här betecknat "omkring hälften") av golvytan användes för annat ändamål, mer än tre fjärdedelar av golvytan användes för annat ändamål.

Lokalernas huvudsakliga användning har klassindelats sålunda: Lokaler använda för butik, kontor eller annan affärsverksamhet, lokaler använda för verkstad eller fabrik, lokaler använda för skola, anstalt o.dyl.

I tabellerna har dessutom som särskild grupp redovisats de hus, som användes endast för bostadsändamål.

Tab. IV:21. Bostadshusens fördelning efter förekomst av lokaler för annat ändamål än bostad (enligt den partiella undersökningen). 1)

Ortsgrupp	Antal en- och två- vånings- hus enl. den parti- tiella under- sökning- en	Därav i % antal hus vilka				Antal hus med tre och flera våning- ar enl. den parti- ella under- sökning- en	Därav i % antal hus vilka			
		en- vän- des endast en för bo- stads- ändamål	till mind- re än en fjär- dedel	till om- kring än tre hälft- fjär- dede- lar	till mer än tre fjär- dede- lar		an- vän- des endast för bo- stads- ändamål	till mind- re än en fjär- dedel	till om- kring än tre hälft- fjär- dede- lar	till mer än tre fjär- dede- lar
		användes för annat ändamål					användes för annat ändamål			
Göteborg	1 265	88.1	5.6	3.6	2.7	955	36.6	46.5	10.2	6.7
Malmö	1 427	88.6	5.9	4.1	1.4	420	29.3	51.8	10.6	8.3
Övriga orter m. över 30 000 inv. ..	7 659	85.9	6.8	4.8	2.5	1 357	52.4	28.8	11.0	7.8
Orter med 20 000 - 30 000 " ..	5 094	87.6	6.1	4.5	1.8	575	49.4	29.2	14.3	7.1
" " 10 000 - 20 000 " ..	9 406	86.8	6.2	5.1	1.9	748	37.2	30.1	21.2	11.5
" " 5 000 - 10 000 " ..	10 941	86.7	5.2	5.9	2.2	583	44.2	19.6	25.9	10.3
" " 2 000 - 5 000 " ..	11 774	86.9	4.7	6.3	2.1	398	39.2	23.2	27.5	10.1
" " 1 000 - 2 000 " ..	6 55	86.0	4.7	6.8	2.5	84	31.0	21.4	33.3	14.3
1)										
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	53 621	86.7	5.5	5.6	2.2	5 120	41.9	33.8	15.7	8.6

1) Vägda tal, Se kap. III, avsnitt 2.

Det bör här erinras om att räkningen icke omfattar hus, som uteslutande användes för andra ändamål än bostäder.

Av samtliga bostadshus innehåller omkring 17 % lokaler avsedda för annat ändamål än bostad. Helt naturligt innehåller mindre och lägre bostadshus mer sällan andra lokaler än större hus. Av en- och tvåvåningshusen innehåller såsom framgår av tab. IV:21 endast 13 % lokaler för annat ändamål än bostad, medan motsvarande andel bland de högre hustyperna är 58 %, alltså mer än hälften. Av de lägre bostadshusen har 2 % mer än tre fjärdedelar av sin golvyta upptagna av andra lokaler, 6 % omkring hälften av golvytan och 5 % mindre än en fjärdedel av golvytan. Av de högre husen med bostadslägenheter är 9 % huvudsakligen använda för annat ändamål och 34 % endast till en mindre del för annat ändamål.

Beträffande lägre hus är olikheterna mellan olika storleksgrupper av orter obetydliga, även om man kan iakttaga en tendens att andelen hus avsedda endast för bostadsändamål är något större för större än för mindre orter. I fråga om de

Tab. IV:22. Bostadshusens fördelning efter förekomst av lokaler för annat ändamål än bostad i 46 orter med mer än 5000 inv. (enligt den partiella undersökningen).

O r t e r	Antal en- och tvåvåningshus enligt den partiella undersökningen	Därav i % antal hus vilka				Antal hus med tre och flera våningar enligt den partiella undersökningen	Därav i % antal hus vilka			
		användes endast för bostadsändamål	till mindre än en fjärdedel	till omkring hälften	till mer än tre fjärdedelar		användes endast för bostadsändamål	till mindre än en fjärdedel	till omkring hälften	till mer än tre fjärdedelar
Sundbyberg	158	84,2	8,8	5,1	1,9	80	38,7	48,8	6,2	6,3
Norrälja	808	85,3	4,9	6,1	3,7	29	51,7	17,2	17,3	13,8
Nynäs hamns köp.	573	92,3	3,8	2,3	1,6	54	51,9	27,8	14,8	5,5
Uppsala	469	82,7	7,7	6,0	3,6	136	52,2	24,3	13,2	10,3
Enköping	795	86,2	5,9	5,5	2,4	28	25,0	28,6	28,5	17,9
Nyköping	538	80,9	8,0	7,7	3,4	34	38,2	26,4	23,6	11,8
Eskilstuna	796	86,7	6,3	5,0	2,0	50	36,0	30,0	22,0	12,0
Strängnäs	547	81,7	6,3	8,4	3,6	49	53,1	18,4	18,3	10,2
Linköping	508	85,2	6,7	5,5	2,6	143	53,8	28,7	10,5	7,0
Norrköping	976	85,0	6,8	5,2	3,0	262	55,0	30,9	8,8	5,3
Jönköping	573	83,2	7,5	5,6	3,7	68	60,3	28,0	7,3	4,4
Huskvarna	980	88,0	5,6	4,6	1,8	52	40,4	23,1	32,7	3,8
Eksjö	793	84,9	7,1	6,2	1,8	74	52,7	21,6	16,2	9,5
Värjö	795	84,2	8,5	5,5	1,8	40	50,0	22,5	20,0	7,5
Kalmar	662	83,2	7,7	5,9	3,2	50	52,0	22,0	20,0	6,0
Oskarshamn	989	88,1	6,7	3,9	1,3	38	18,4	26,3	23,7	31,6
Karlskrona	615	84,6	7,8	5,6	2,0	123	52,0	31,0	13,8	3,2
Kristianstad	411	81,5	9,0	6,8	2,7	113	31,8	34,5	24,8	8,9
Malmö	1 427	88,4	6,0	4,1	1,5	420	29,3	51,7	10,7	8,3
Lund	573	81,2	9,4	7,2	2,2	123	50,4	34,1	9,8	5,7
Landskrona	408	85,5	8,1	3,9	2,5	108	55,6	30,6	11,1	2,7
Hälsingborg	1 119	89,1	4,5	4,1	2,3	292	54,5	25,7	11,3	8,5
Höganäs	1 245	90,4	3,0	5,0	1,6	19	15,8	31,6	36,8	15,8
Trelleborg	1 039	90,6	4,5	3,6	1,3	37	35,1	37,9	27,0	-
Hälsingborg	909	89,5	5,0	3,8	1,7	70	47,1	24,3	17,2	11,4
Varberg	557	85,6	7,2	4,4	2,8	13	15,4	38,4	30,8	15,4
Göteborg	1 265	88,3	5,6	3,5	2,6	955	36,7	46,7	10,1	6,5
Lysekil	800	91,0	2,7	4,5	1,8	45	37,8	20,0	26,7	15,5
Uddevalle	836	88,9	4,3	5,3	1,5	56	26,8	23,2	28,6	21,4
Trollhättan	904	93,7	2,6	2,8	0,9	62	37,1	40,3	14,5	8,1
Borås	895	84,4	10,5	3,2	1,9	129	48,1	37,9	9,3	4,7
Skara	798	87,2	4,1	6,5	2,2	51	41,2	5,8	43,1	9,9
Falköping	980	84,3	5,2	8,1	2,4	71	55,0	15,5	21,1	8,4
Karlstad	878	86,3	8,1	4,6	1,0	81	35,8	33,3	14,8	16,1
Örebro	761	89,8	5,5	3,4	1,3	146	52,1	28,7	8,9	10,3
Karlskoga	1 049	95,4	0,9	2,7	1,0	20	45,0	5,0	35,0	15,0
Västerås	680	85,4	7,2	5,2	2,2	75	54,7	28,0	9,3	8,0
Falun	816	85,3	6,6	5,7	2,4	40	27,5	22,5	35,0	15,0
Avesta	702	88,3	4,3	5,1	2,3	31	42,0	19,3	35,5	3,2
Gävle	882	85,1	6,0	6,3	2,6	56	39,3	26,8	21,4	12,5
Sandviken	771	90,9	3,7	4,5	0,9	18	33,3	27,8	16,7	22,2
Sundsvall	699	89,7	3,7	5,1	1,5	141	51,8	19,1	18,4	10,7
Östersund	551	79,5	10,0	6,9	3,6	82	37,8	24,3	24,4	13,5
Skellefteå	935	78,9	8,0	9,9	3,2	38	50,0	10,5	39,5	-
Luleå	818	85,3	8,0	4,9	1,8	28	17,9	39,3	17,8	25,0
Kiruna	513	84,8	7,6	5,8	1,8	4	-	-	75,0	25,0

högre husen däremot är olikheterna betydande. I de största orterna (utom Göteborg och Malmö) har ungefär hälften av husen med bostadslägenheter inga andra lokaler, medan motsvarande andel i de mindre orterna är en tredjedel. Här kan vidare iakttagas, att ju mindre orterna är, desto större är den andel av de högre bostadshusen, som till övervägande del användes för annat ändamål än bostad.

Såsom framgår av tab. IV:22, där motsvarande uppgifter lämnas för orter med mer än 5 000 inv., är olikheterna mellan de enskilda orterna betydande.

Av tab. IV:23 framgår till vilka huvudsakliga ändamål de lokaler som ej är bostäder användes. Tabellen anger husens fördelning efter dessa ändamål och den omfattning i vilken husen tagits i anspråk för dem.

Den mest vanliga typen av andra lokaler än bostäder är lokaler för butiker, kontor eller annan affärsverksamhet. I Göteborg finnes sådana lokaler i en fjärdedel och i Malmö i en femtedel av boningshusen. I övriga orter är genomsnittligt c:a en tiondel av husen till viss del tagen i anspråk för affärs- och kontorsutrymmen. Verkstads- eller fabriksutrymmen finns i de större orterna i 4 - 5 % av boningshusen och i mindre orter i en eller ett par procent. Ande-

Tab. IV:23. Bostadshusens fördelning efter användning (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Ortsgrupp	Antal hus i den partiella unders.	Därav i procent antal hus vilka									
		användes endast f. bostadsändamål	även anv. för butik, kontor el. a. affärsv.			även anv. för verkstad el. fabrik			även anv. för skolor, anst. el.dyl.		
			till mer än 1/4	till omkr. 1/2	till mer än 3/4	till mer än 1/4	till omkr. 1/2	till mer än 3/4	till mer än 1/4	till omkr. 1/2	till mer än 3/4
Göteborg	2 220	68.2	17.6	5.1	2.4	3.5	0.3	0.5	0.5	0.6	1.3
Malmö	1 847	75.0	14.3	4.5	2.4	2.0	0.8	0.4	0.0	0.3	0.3
Orter m. över 30 000 inv.	9 016	80.9	7.8	4.6	1.6	2.0	0.7	0.6	0.3	0.4	1.1
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	5 669	83.6	6.5	4.6	1.1	1.8	0.6	0.3	0.3	0.3	0.9
" " 10 000 - 20 000 "	10 154	83.3	6.2	5.1	1.3	1.5	0.7	0.4	0.2	0.4	0.9
" " 5 000 - 10 000 "	11 524	84.5	4.4	5.6	1.3	1.3	0.9	0.4	0.2	0.4	1.0
" " 2 000 - 5 000 "	12 172	85.3	4.1	5.3	1.0	1.0	1.0	0.3	0.3	0.7	1.0
" " 1 000 - 2 000 "	6 139	85.2	4.0	5.3	1.2	0.8	0.9	0.4	0.1	1.1	1.0
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾	58 741	82.7	6.3	5.1	1.4	1.5	0.8	0.4	0.2	0.6	1.0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

len hus innehållande skolor eller anstalter utgör 1 à 2 procent.

Äldre hus innehåller i större utsträckning än senare byggda lokaler för andra ändamål än bostäder. Av de hus som byggts efter 1920 användes nära 90 % endast för bostadsändamål. Motsvarande andelar är 83 % för hus byggda mellan 1900 och 1920 och 79 % för hus byggda före 1900.

8. Bostadshusens ägare.

Med ledning av uppgifterna å huskuvertet om fastighetsägarens namn och lägenhetsblankettens uppgifter om upplåtelseform har viss bearbetning verkställts beträffande det partiella materialet. Därvid har gjorts åtskillnad mellan följande kategorier av boningshus, nämligen hus med enskild ägare, hus tillhörande fastighetsbolag, hus tillhörande industri- och handelsföretag, hus tillhörande kulturella föreningar o.dyl., hus tillhörande bostadssociala företag inom stat, kyrka, kommun eller landsting, övriga hus tillhörande stat, kyrka, kommun eller landsting, hus tillhörande bostadssociala företag i enskild regi samt en till sin omfattning obetydlig restgrupp kallad övriga hus.

Såsom fastighetsbolag har räknats bolag, vars huvudsakliga uppgift är fastighetsförvaltning, dock med undantag av bolag som bildats för att tillhandahålla bostäder åt anställda vid visst företag. Hus tillhörande sådana bolag har nämligen förts till ägarkategorien "industri- och handelsföretag". Sistnämnda kategori består i övrigt av alla aktiebolag, handelsbolag, firmor etc., vilka ej är fastighetsbolag. Gruppen "kulturella föreningar o.dyl." innesluter kulturella och ideella föreningar av olika slag, t.ex. yrkessammanslutningar, frikyrkoförsamlingar, frälsningsarmé och stiftelser utan bostadssocialt syfte. Till kategorien enskilda personer har även sterbhus räknats.

Enskilda personer bildar, såsom framgår av tab. IV:24, den största ägaregruppen, omslutande 84,6 % av alla bostadshus. Därefter kommer industri- och handelsföretag med 8.2 %, det allmänna (stat, kyrka, kommun och landsting) 4.0 %, fastighetsbolag 1.3 %, kulturella föreningar o.dyl. 1.0 %, bostads (rätts)-föreningar 0.7 % och bostadssociala företag och stiftelser 0.2 %.

Dessa siffror visar emellertid icke de olika ägaregruppernas betydelse eller andel av bostadsbeståndet, enär ägareförhållandena ställa sig olika för hus av olika storlek. Enskilda personer, industri- och handelsföretag och även det allmänna äger huvudsakligen mindre bostadshus, vilket närmare belyses i tab. IV:25.

Av bostadshus med 1-2 lägenheter ägs c:a 89 % av enskilda personer, 5 % av industri- och handelsföretag och 4 % av det allmänna, medan resten kommer på övriga ägaregrupper. När man kommer till nästa storleksgrupp, hus med 3 - 9 lägenheter, har de enskilda personernas andel minskat till 78 % medan industri- och handelsföretag ökat sin andel till 14 % och det allmänna till 5 %. Övriga grupper tillsammans har 3.3 %. I den näst största storleksgruppen, hus med

Tab. IV:24. Bostadshusens fördelning på ägarekategorier inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	Antal hus i den partiella undersökn.	Därav i % antal hus tillhörande								
		enskild person	fastighetsbolag	ind. och handelsföretag	kulturella föreningar o.dyl.	bostadsförening	stat eller kommun		bostads-soc. företag i ensk. regi	övriga ägarekategorier
							bostads-soc. företag	övriga hus		
Göteborg	2 220	68.7	15.8	5.3	1.1	2.4	0.1	5.6	0.9	0.1
Malmö	1 847	89.5	1.4	3.6	0.4	2.2	0.4	2.3	0.2	-
Övriga orter m. över 30 000 inv.	9 016	86.3	1.0	4.5	1.4	1.5	0.6	4.3	0.4	0.0
Orter med 20 000 - 30 000 "	5 669	89.2	0.7	4.6	0.8	0.6	0.5	3.5	0.1	-
" " 10 000 - 20 000 "	10 154	87.1	0.5	5.9	1.0	0.7	0.4	4.3	0.1	0.0
" " 5 000 - 10 000 "	11 524	86.3	0.2	7.5	1.0	0.4	0.5	4.0	0.1	0.0
" " 2 000 - 5 000 "	12 172	86.8	0.4	8.8	1.1	0.1	0.1	2.7	0.0	0.0
" " 1 000 - 2 000 "	6 139	77.3	0.1	17.8	1.0	0.1	0.5	3.0	0.2	0.0
1)										
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	58 741	84.6	1.3	8.2	1.0	0.7	0.4	3.6	0.2	0.0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

10 - 19 lägenheter, har de enskildas andel minskats ytterligare (64 %). Fastighetsbolagens andel är här relativt betydande (11 %) och likså bostadsföreningarnas (5 %). Av de största bostadshusen slutligen äges knappt hälften (47 %) av enskilda, medan icke mindre än 21 % kommer på fastighetsbolag och 15 % på bostadsföreningar. I övrigt svarar industri- och handelsföretagen för 8 % och övriga grupper tillsammans för 9 %.

Tab. IV:25. Bostadshus av olika storlek fördelade efter ägarekategorier (enligt den partiella undersökningen). 1)

Ä g a r e	Hus med nedanstående antal lägenheter				Samtliga hus
	1-2	3-9	10-19	20 o.fl.	
Enskild person	88.8	78.0	64.4	47.2	84.6
Fastighetsbolag	0.3	1.3	11.0	21.0	1.3
Industri- och handelsföretag	6.0	13.9	13.1	8.2	8.2
Kulturella föreningar o.dyl.	1.0	1.0	1.4	1.7	1.0
Bostadsrättsföreningar	0.1	0.8	5.4	14.6	0.7
Stat eller bostadssociala företag	0.4	0.4	0.5	0.6	0.4
kommun } övriga hus	3.4	4.4	3.3	3.8	3.6
Bostadssociala företag i enskild regi.....	0.1	0.3	1.0	3.0	0.2
Övriga ägarekategorier	0.0	0.0	0.1	-	0.0
Summa	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

1) Vägda tal, Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. IV:26. Bostadshusens fördelning på ägarekategorier i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen).

O r t e r	Antalet hus i den partiella unders.	Därav i procent antalet hus, tillhörande								
		enskild person	fästighetsbolag	ind.- och handelsföretag	kulturrella föreningar o.dyl.	bostadsrättsförening	stat eller kommun		bostads-soc. företag i enskild regi	övriga ägarekategorier
							bo-stads-soc. företag	övriga hus		
Sundbyberg	238	81.1	4.6	8.4	1.3	1.7	-	2.9	-	-
Norrtälje	837	91.9	-	2.9	1.2	0.2	1.3	2.5	-	-
Nynäshamns köp.	627	76.9	2.2	4.5	0.9	0.5	-	15.0	-	-
Uppsala	605	77.2	0.8	3.8	3.0	7.6	2.6	4.8	0.2	-
Enköping	823	83.7	-	9.5	1.0	1.7	0.5	3.4	0.2	-
Nyköping	572	77.1	2.1	6.6	1.1	4.9	-	7.3	0.9	-
Eskilstuna	846	83.3	1.9	3.9	0.7	5.1	0.5	4.5	0.1	-
Strängnäs	596	86.6	0.3	1.7	2.0	-	-	8.7	0.7	-
Linköping	651	88.0	1.1	2.3	2.3	0.3	0.6	5.1	0.3	-
Norrköping	1 238	85.8	0.6	4.7	1.7	1.9	0.3	4.7	0.2	0.1
Jönköping	641	89.2	0.6	2.4	1.7	1.1	-	4.7	0.3	-
Huskvarna	1 032	84.2	-	10.5	0.7	2.4	0.1	2.1	-	-
Eksjö	867	88.3	-	1.6	2.3	-	0.9	6.7	0.2	-
Växjö	835	86.8	0.7	2.9	0.6	0.6	-	8.2	0.2	-
Kalmar	712	92.0	0.9	2.4	1.4	0.1	1.1	2.1	-	-
Oskarshamn	1 027	90.4	0.5	4.2	1.4	-	1.6	1.6	0.2	0.1
Karlskrona	738	88.5	1.2	3.0	1.5	0.5	0.7	4.2	0.4	-
Kristianstad	524	86.3	-	3.0	1.5	1.3	0.2	7.1	0.6	-
Malmö	1 847	89.5	1.4	3.6	0.4	2.2	0.4	2.3	0.2	-
Lund	696	83.6	1.7	3.3	0.6	3.2	1.3	5.9	0.4	-
Landskrona	516	86.4	0.4	7.2	1.1	0.2	0.8	3.7	0.2	-
Hälsingborg	1 411	89.8	1.0	3.4	1.2	-	0.2	4.3	0.1	-
Höganäs	1 264	86.6	0.1	11.5	0.6	-	-	1.2	-	-
Trelleborg	1 076	95.5	0.2	0.5	0.6	0.4	0.5	2.2	0.1	-
Halmstad	979	92.4	0.7	3.9	0.6	-	0.1	2.3	-	-
Varberg	570	90.9	0.4	2.8	1.4	-	1.9	2.6	-	-
Göteborg	2 220	68.7	15.8	5.3	1.1	2.4	0.1	5.6	0.9	0.1
Lysekil	845	93.6	0.4	2.1	0.6	-	1.3	1.9	-	0.1
Uddevalla	892	92.3	0.1	2.5	0.6	-	1.4	3.1	-	-
Trollhättan	966	87.4	0.6	3.8	1.6	1.0	1.3	4.3	-	-
Borås	1 024	87.6	1.5	5.1	0.3	0.3	0.1	3.9	1.2	-
Skara	849	89.9	0.4	2.9	0.6	-	0.5	5.5	0.2	-
Falköping	1 051	92.8	0.1	2.4	0.5	-	-	4.2	-	-
Karlstad	959	92.1	0.3	2.5	0.4	0.1	0.1	4.3	0.2	-
Örebro	907	90.2	0.1	4.0	0.8	0.7	1.6	2.1	0.5	-
Karlskoga	1 069	87.1	-	9.1	0.6	0.3	0.1	2.6	0.2	-
Västerås	755	87.1	0.7	5.2	0.5	0.5	-	6.0	-	-
Falun	856	83.3	0.1	10.3	1.2	0.3	-	4.8	-	-
Åvesta	733	58.7	-	37.9	1.1	0.1	0.1	2.1	-	-
Gävle	938	81.5	1.6	8.7	2.2	0.3	1.2	4.0	0.5	-
Sandviken	789	78.6	-	19.0	0.7	0.5	0.4	0.8	-	-
Sundsvall	840	88.9	0.1	4.2	0.6	0.5	-	5.5	0.2	-
Östersund	633	88.5	0.5	3.8	0.9	0.3	-	5.5	0.3	0.2
Skellefteå	973	89.3	0.1	6.6	0.4	0.3	-	3.3	-	-
Luleå	846	89.5	0.2	3.5	1.1	0.5	-	5.2	-	-
Kiruna	517	80.8	-	17.4	1.2	-	-	0.6	-	-

Till belysning av de lokala olikheterna, som är betydande, lämnas i tab. IV:24 uppgifter för olika storleksgrupper av orter och i tab. IV:26 för var och en av 46 orter med mer än 5 000 invånare.

En bättre bild av de olika ägaregruppernas andelar av bostadsbeståndet erhålles i följande kapitel, där en motsvarande fördelning gjorts av bostadslägenheterna.

Kap. V.

BOSTADSLÄGENHETER.

1. Begreppet bostadslägenhet.

Bostadsräkningen avser i princip endast sådana lägenheter, som helt eller delvis användes eller är avsedda att användas till stadigvarande bostad.

Räkningen omfattar sålunda icke lägenheter, som enbart användes för annat ändamål än bostad, såsom rena praktik-, kontors-, butiks-, lager-, verkstads-, restaurang-, kafé-, hotelllägenheter och andra lokaler för yrkesutövning, samt ej heller offentliga samlingslokaler, skolor, sjukhus etc. eller garage, uthus o.dyl. utan samband med bostad.

I räkningen ingår vidare icke bebodda bostadslägenheter, som är avsedda att rivas eller är utdömda av hälsovårdsnämnd. Ej heller redovisas lägenheter, som helt användes för tillfällig bostadsupplåtelse åt resande och andra, hotell, sjukhus, anstalter, överlägningsrum för tågpersonal etc. samt bostadslägenheter, som ej är avsedda att utgöra och ej heller användes som stadigvarande bostad, t.ex. sommarbostäder (villor, sportstugor, kolonistugor o.dyl.), oavsett om de är vinterbonade. Bostad, som ursprungligen avsetts att vara sommarbostad, men som faktiskt användes som stadigvarande bostad, redovisas däremot.

Slutligen är jordbrukslägenheter uteslutna. I anvisningarna till de lokala granskningsorganen föreskrevs, att huvudbyggnad (manbyggnad) å jordbruksfastighet icke skulle redovisas, vare sig den beboddes av ägare eller arrendator eller var helt eller delvis uthyrd. Icke heller andra bostäder skulle redovisas, om de var avsedda för vid gårdens jordbruk sysselsatta eller innehades på s.k. undantag. Uppgift skulle däremot lämnas för annan bostad än huvudbyggnad, om bostaden hyrdes eller ägdes av utomstående, vid gårdens jordbruk ej sysselsatta personer.

Enligt anvisningarna för uppgiftslämnarna skulle som bostadslägenhet räknas "avskilda och med egen ingång från gata, trapphus eller yttre korridor försedda utrymmen, bestående av ett eller flera rum och/eller kök, avsedda för varaktig användning som bostad, sålunda även utrymmen i anstalter, pensionat o.s.v., som fylla dessa krav och icke normalt äro avsedda för endast tillfällig upplåtelse". (Se bil. 4).

I ett mindre antal fall då tvekan kunde råda, huruvida en lägenhet borde redovisas eller icke, rådgjorde de lokala granskningsorganen med socialstyrelsen. Vid materialets senare granskning inom socialstyrelsen med hänsyn till lägenhetsbegreppet, har ett mindre antal uppgifter uteslutits. Underlåtelse att lämna redovisning har dock ej kunnat kontrolleras från socialstyrelsens sida.

Vid bearbetningen har vissa avvikelser gjorts från den byggnadstekniska definition av begreppet bostadslägenhet, som lämnades i anvisningarna till uppgiftslämnarna. Vid granskningen har sålunda tillsetts, att varje begagnad lägenhet motsvaras av ett bostadshushåll. En villa, som byggnadstekniskt varit uppdelad i två lägenheter, har räknats som en lägenhet, om en och samma familj begagnat hela villan. Då i några få fall en lägenhet med kök delats av två familjer, vilka hyrt var sin del direkt av värden, har en dylik lägenhet räknats som två delkökslägenheter. Om däremot den ena familjen hyrt hela lägenheten direkt av värden och den andra familjen sin del i andra hand, redovisas endast en lägenhet med den sistnämnda familjen som inneboende.

En viss utvidgning av lägenhetsbegreppet har skett genom att sådana utrymmen i en avtalsrättslig hyresenhet, vilka icke användes till bostad, alltid räknats såsom tillhörande lägenheten oavsett om de är belägna i anslutning till denna. Vid fastställande av outhyrda och andra obegagnade lägenheters omfång har den byggnadstekniska avgränsningen måst vara avgörande. En sådan avgränsning av lägenhetsbegreppet ur enbart byggnadsteknisk synpunkt kan vålla betydande svårigheter, men har endast behövt prövas i ett ringa antal fall.

Vid bearbetningen har åtskillnad gjorts mellan egentliga bostadslägenheter, som är avsedda uteslutande till bostad, och blandade lägenheter, vilka utgör bostad i förening med annan lokal; kontor, butik, verkstad, hotell, pensionat, anstalt etc. Avgränsningen mellan egentliga bostadslägenheter och blandade lägenheter har skett med ledning av uppgifterna å blanketten. Det har dock ej kunnat undgås att gränsdragningen mellan ifrågavarande kategorier blivit något osäker. Vid jämförelse mellan olika bostadsräkningar måste hänsyn tagas till att denna gränsdragning i viss mån ej skett på likartat sätt.

Uppdelningen har främst till syfte att särskilja den kategori bostadslägenheter, som uteslutande användes till bostad, och där sålunda icke någon del av bostadsutrymmet uppgivits huvudsakligen användas för annat än bostadsändamål samt den kategori

där bostadsutrymmet icke är direkt anslutet till andra lokaler.

Beträffande i öppna marknaden förhyrda lägenheter har det med hänsyn till hyresräkningen varit nödvändigt att från egentliga bostadslägenheter även särskilja sådana lägenheter, som förhyrts i samband med andra, från bostaden helt avskilda lokaler (garage, butik, verkstad, större trädgård etc.), och i möblerat skick förhyrda lägenheter. Även dylika lägenheter redovisas alltså såsom blandade lägenheter. Begreppet egentlig bostadslägenhet har därför blivit något trängre för lägenheter uthyrda i öppna marknaden än för lägenheter upplåtna i andra former.

Beträffande hyreslägenheter har skillnaden mellan egentlig bostadslägenhet och blandad lägenhet på grund av dessa principer i vissa fall blivit av enbart formell art. Med hänsyn till gruppen blandade lägenheters relativt ringa omfattning har emellertid de sakliga oegentligheter, som följt härav, ansetts sakna praktisk betydelse.

Såsom tidigare nämnts (kap. III, avsnitt 1) redovisas i den allmänna bostadsräkningen totalt 841 777 bostadslägenheter. Hela detta material redovisas ortsvis i tab. II i tabellbilagan med fördelning på egentliga bostadslägenheter och blandade lägenheter och i sammandrag i tab. V:1. Som framgår av sistnämnda tabell utgör hela antalet egentliga bostadslägenheter 814 093 och antalet blandade lägenheter 27 684. I övrigt inskränker sig redovisningen, som mestadels sker i sammandragstabeller, till egentliga bostadslägenheter i orter med mer än 1 000 inv. Härigenom begränsas antalet redovisade lägenheter i de tabeller som avser den totala räkningen till 732 950. Endast i tabellbilagan redovisas egentliga bostadslägenheter i samtliga orter och kommunelar. Beträffande lägenheterna har totalmaterialet bearbetats med avseende på dels husens storlek med antalet lägenheter som mått och byggnadsår, dels lägenheternas upplåtelseform och storlek (rumsantal), dels slutligen förekomsten av vatten/avlopp, centralvärme och enskilt badrum. En mera ingående bearbetning av lägenhetsuppgifterna har verkställts i det partiella materialet, vilket helt eller delvis omfattar 102 orter över 1 000 invånare. Det antal egentliga bostadslägenheter som ingår i detta material är 175 193. Bearbetningen har gällt lägenheternas fördelning efter husens byggnadsmaterial och ägare ävensom förekomsten av hall, förstuga, kallrum, låg rumshöjd och golvnivå samt diverse bekvämligheter.

Tab. V:1. Egentliga bostadslägenheter och blandade lägenheter inom administrativa orter av olika storleksklasser och vissa landskommuner (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet bostadslägenheter	Därav		Egentliga bostadslägenheter i % av samtliga lägenheter
		egentliga bostadslägenheter	blandade lägenheter	
Orter med över 1 000 inv.	683178	661152	22026	96,8
Göteborg	92097	90612	1485	98,4
Malmö	54160	52813	1347	97,5
Övriga orter med över 30 000 inv.	151283	147918	3365	97,8
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	56142	54536	1606	97,1
" " 10 000 - 20 000 "	123438	119410	4028	96,7
" " 5 000 - 10 000 "	83855	80894	2961	96,5
" " 1 000 - 5 000 "	122203	114969	7234	94,1
" " under 1 000 inv.	7287	6679	608	91,7
Samtliga orter	690465	667831	22634	96,7
Landskommuner	151312	146262	5050	96,7
Hela riket	841777	814093	27684	96,7

2. Blandade lägenheter.

Redogörelsen i det följande avser endast egentliga bostadslägenheter. Dessförinnan skall emellertid en kortfattad redovisning ske av de blandade lägenheternas förekomst inom olika Ortsgrupper samt fördelningen på olika typer av blandade lägenheter.

I hela materialet redovisas, som framgår av tab. V:1, 27 684 blandade lägenheter motsvarande 3,3 % av samtliga bostadslägenheter.

Andelen blandade lägenheter är minst i storstäderna och stiger i omvänd proportion till invånarantalet för varje storleksklass av orter samt utgör i tätorter med 1 000 - 2 000 invånare 6 % av samtliga lägenheter mot 2-3 % i de största orterna.

Vid föreliggande bostadsräkning har de olika typerna av blandade lägenheter för första gången närmare specificerats (se tab. V:2). Vanligast är bostäder förenade med butik, vilka omfattar omkring en tredjedel, eller 33.9 % av samtliga. Därefter kommer bostäder med verkstad (17.9 % och lägenheter med kontor (11.1 %).

Tab. V:2. De blandade lägenheternas fördelning efter typ (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet blandade lägenheter	Därav i %									
		lägenheter huvuds. för bostadsändamål med									
		garage, trädgård, gemensamhetsutrymmen o.dyl.	praktik	kontor	butik	verkstad	andra lokaler	kafé-, restaurang-, hotell- o. pensionatsbostäder	anstaltsläg.	läg. för skolorhus-håll	möblerade läg.
Göteborg	1485	44.4	5.1	10.3	12.1	12.4	0.3	10.4	3.0	1.9	0.1
Malmö	1347	3.4	5.6	10.0	47.7	19.0	3.6	6.8	2.4	1.1	0.4
Övr. orter m. över 30 000 inv.	3365	10.4	7.2	11.2	30.5	16.6	5.6	11.1	4.6	2.0	0.8
Orter m. 20 000 - 30 000 inv.	1606	10.0	6.8	10.3	33.9	15.9	5.4	9.6	3.7	3.2	1.4
" " 10 000 - 20 000 "	4028	8.2	6.3	11.2	31.1	17.6	5.1	12.2	5.1	2.5	0.7
" " 5 000 - 10 000 "	3155	6.0	6.3	12.7	32.0	18.0	5.2	11.4	4.5	2.3	1.0
" " 2 000 - 5 000 "	4963	4.0	4.2	10.4	37.6	18.6	7.7	8.5	4.9	2.6	1.5
" " 1 000 - 2 000 "	4329	2.8	3.6	11.2	39.7	20.4	8.2	8.7	2.5	2.0	0.9
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	24278	8.5	5.4	11.1	33.9	17.9	5.9	10.0	4.1	2.3	0.9

Bland butikslägenheter redovisas även en del lägenheter med konditori eller bageri, ehuru uppgift saknas, huruvida försäljning sker i lokalen eller ej. Till butikslägenheter har vidare hänförts lägenheter med frisérsalong.

Gruppen lägenheter med verkstad är relativt heterogen, i det att omkring hälften utgör lägenheter med verkstad för snickare, kopparslagare, tapetserare, målarmästare m.fl., där i regel verkstaden torde vara helt skild från bostaden, medan i lägenheter med skräddar- och skomakareverkstad dessa i obekant utsträckning består av rum inom bostaden eller lokaler skilda från bostaden. Till lägenheter med verkstad har även förts ett mindre antal atelierlägenheter.

I enstaka fall har till en bostadslägenhet hört icke endast butik, verkstad, kontor o.s.v. utan i olika kombinationer både butik och verkstad etc. Alla lägenheter med butik jämte verkstad och/eller kontor har förts till gruppen lägenheter med butik och lägenheter med verkstad och kontor till verkstadslägenheter.

Det har ej funnits anledning att som en särskild grupp räkna lägenheter med lagerlokaler såsom skett i Göteborgs stads publikation och i Stockholms stads bostadsräkning. Bostadslägenheter med enbart lagerlokal har varit sällsynta. Till sådana lägenheter hör nämligen i regel dessutom butik, kontor eller verkstad, varför sådana fall förts efter huvudlokal av sistnämnda slag.

Övriga typer av blandade lägenheter är mindre vanliga. Sålunda representerar lägenheter med garage, trädgård eller arrenderad jord eller med tillgång till vissa gemensamhetsutrymmen 8.5 %, praktiklägenheter 5.4 %, möblerade lägenheter 0.9 %, anstaltsbostäder 4.1 %, lägenheter i samband med kafé, restaurang eller matservering 4.1 %, pensionat och resanderum 4.0 %, hotell 1.9 % samt skolhushåll 2.3 % av samtliga blandade lägenheter. Återstående 5.9 % representerar sådana lägenheter vilkas art ej kunnat specificeras.

Med praktiklägenheter avses närmast sådana, som av läkare, tandläkare, sjukgymnast etc. användes såväl till bostad som för mottagning i yrkesverksamheten.

Möblerade lägenheter avser lägenheter, som i möblerat skick uthyres direkt av värden, sålunda ej i andra hand uthyrda rum till inneboende. För att säkerställa att inga uthyrningsrum av sistnämnda slag medräknats har möblerade lägenheter bestående av enkelrum eller enkelkök uteslutits och ingår följaktligen icke såsom blandade lägenheter, därest ej tydligt framgår att lägenheten förhyrts direkt av värden.

Anstaltslägenheterna omfattar huvudsakligen personalbostäder vid sjukhus, ålderdomshem, kaserner, fängelser, förvaltningsbyggnader m.m.

Hus med äldre och pensionärer erbjuder ett gott exempel på de svårigheter, som inställer sig vid gränsdragningen mellan egentliga bostadslägenheter och blandade lägenheter. Man har därvid att uppmärksamma dels bostadens karaktär av självständig lägenhet eller ej, dels upplåtelseformen. Beträffande lägenheternas självständighet kan pensionären ha antingen helt eget hushåll med egen matlagning i kök resp. kokvrå eller endast eget rum men ej egen matlagning. Mellan förstnämnda typ av egentliga bostadslägenheter och sistnämnda slag av anstaltshushåll finnes emellertid många mellanformer. Med hänsyn till upplåtelseformen skall iakttagas, om upplåtelsen på något sätt är förknippad med understödsmoment eller om bostaden är att anse som uthyrd i

öppna marknaden. I förstnämnda fall kan en i övrigt fullt självständig lägenhet icke räknas till egentliga bostäder, om andra gemensamhetsutrymmen än de vanligen förekommande finnes.

Särskilda svårigheter gör sig gällande vid bestämmandet av lägenhetsenheten i fråga om sådana personalbostäder i anstalter, hotell m.m., som ej är familjebostäder. I regel har samtliga personalrum i samma byggnad räknats som en lägenhet och icke varje rum som en särskild lägenhet.

Beträffande pensionatslägenheterna gäller slutligen att gränsen mellan en dylik och en egentlig bostadslägenhet med inneboende kan vara svårbestämbar. Alla lägenheter med fem eller flera inneboende har emellertid räknats som pensionat.

Beträffande förekomsten av olika slags blandade lägenheter inom olika ortsgrupper gäller, som synes av tab. V:2, att butiks- och verkstadslägenheterna är relativt många på de små orterna, medan lägenheterna med garage, praktiklägenheterna och pensionaten är relativt talrika på de större orterna. Av de största städerna kännetecknas Malmö av ett mycket stort antal butikslägenheter (nära hälften av samtliga blandade lägenheter) och Göteborg av ett synnerligen stort antal lägenheter med garage, trädgård eller gemensamhetsutrymmen. Förhållandena i Göteborg sammanhänger med förekomsten av pensionärsbostäder o.dyl., som ej ingår i anstaltshushåll, utan utgöres av lägenheter med kök eller kokvrå samt med tillgång till större gemensamhetsutrymmen.

3. Lägenheternas fördelning på hus av olika storlek och byggnadsmaterial.

I kap. IV, som innehåller en redovisning av bostadsräkningsmaterialet med bostadshuset som enhet, har i redogörelsen för bostadshusens storlek medtagits några sammanfattningssiffror beträffande lägenheternas fördelning på hus av olika storlek. I tab. IV:5 har sålunda för olika storleksgrupper av orter angivits lägenheternas procentuella fördelning på hus innehållande 1, 2, 3-9, 10-19 samt 20 o.fl. lägenheter. Det framgår av denna tabell att av samtliga egentliga bostadslägenheter i tätorter med mer än 1 000 inv. kommer 30 % på hus med minst 10 lägenheter, 35 % på hus med 3 - 9 lägenheter och övriga 35 % på bostadshus med 1 - 2 lägenheter.

I Göteborg och Malmö ligger över 70 % av lägenhetsbeståndet i hus med minst 10 lägenheter. I Malmö ligger ungefär hälften och i Göteborg en tredjedel av lägenheterna i hus med minst 20 lägenheter. En betydligt mindre del av lägenhetsbeståndet kommer i övriga orter på så stora hus. I orter med 30 000 - 100 000 inv. ligger drygt 40 % av lägenheterna i hus med minst 10 lägenheter och 15 % i hus med minst 20 lägenheter. I den närmast lägre storleksgruppen av orter - 20 000 - 30 000 inv. - är den andel av lägenhetsbeståndet som ligger i de större husen (minst 10 lägenheter) drygt 25 %. Denna andel minskar sedan med ortsstorleken och är för tätorterna under 5 000 inv. ungefär 5 %.

Andelen lägenheter i medelstora hus med 3 - 9 lägenheter är relativt liten i Göteborg och Malmö, där den omfattar 19 resp. 12 %. I övriga tätorter omfattar den emellertid en väsentlig del av bostadsbeståndet, i genomsnitt 40 - 45 % i tätorter från 5 000 till 100 000 inv. Inom sistnämnda storleksklasser av orter är i allmänhet andelen lägenheter i medelstora hus densamma, under det att låghusbebyggelsen tilltar och höghusbebyggelsen avtar med minskning av ortens storlek. I ortsgrupperna från 5 000 inv. och nedåt på storleksskalan minskas icke blott höghusbebyggelsens andel utan även de medelstora husens andel av bostadsbeståndet.

Andelen bostäder i hus med 1 - 2 lägenheter är liksom ringa inom storstädernas stadsgränser men upptar i deras förorter 15 - 20 % av hela bostadsbeståndet. Andelen lägenheter i dylika hus är i övriga tätorter med mer än 20 000 inv. 23 % av hela bostadsbeståndet och visar inom övriga storleksgrupper av orter en stigande serie i omvänt förhållande till invånarantalet.

Lägenhetsbeståndets fördelning på hus av olika storlek finns specificerat för samtliga orter i tab. I i tabellbilagan samt för 46 orter med över 5 000 inv. i tab. V:3.

En stor andel lägenheter om minst 20 lägenheter finner man förutom i storstäderna främst i en del större städer, sålunda i Uppsala (33.1 % av bostadsbeståndet), Kristianstad (32.1 %), Lund (23.8 %), Norrköping (21.8 %) och Jönköping (17.0 %). Det finns å andra sidan större städer med ringa höghusbebyggelse t.ex. Karlskoga (1 %), Halmstad (3.8 %), Kalmar (4.3 %), Borås (4.6 %) och Karlstad (4.7 %). Även om man ser till förekomsten av bebyggelse med hus om 10 eller flera lägenheter, in- tar Karlskoga en särställning med endast 6.4 % lägenheter i sådan bebyggelse; Halmstad och Kalmar kommer närmast med 16.5 och 20.7 %.

Bebyggelsen i förortsområden betingas vanligen av differentieringsbehoven inom

Tab. V:3. Lägenheternas fördelning på hus av olika storlek i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen).

Orter	Hela antalet eg. bostads- lägenheter	Därav i % i hus med nedanstående antal lägenheter				
		1	2	3 - 9	10 - 19	20 o. fl.
Sundbyberg	3853	3.4	3.5	21.4	18.4	53.3
Norrtälje	1712	20.9	36.7	39.2	1.9	1.3
Nynäs hamns köp.	1552	22.1	16.6	42.8	13.4	5.1
Uppsala	12764	5.6	8.5	33.0	19.8	33.1
Enköping	2692	13.4	27.1	53.3	-	6.2
Nyköping	4296	7.0	15.3	54.8	15.5	7.4
Eskilstuna	13182	8.1	16.0	34.5	29.7	11.7
Strängnäs	1636	11.9	23.2	57.1	6.5	1.3
Linköping	11489	4.4	12.4	49.1	25.3	8.8
Norrköping	23236	6.7	10.5	30.0	31.0	21.8
Jönköping	10740	5.6	18.5	30.0	28.9	17.0
Huskvarna	2782	8.1	34.9	45.0	10.3	1.7
Eksjö	2102	13.3	31.0	49.9	4.8	1.7
Växjö	4456	11.8	26.3	54.4	6.6	0.9
Kalmar	6813	9.4	18.1	51.8	16.4	4.3
Oskarshamn	2606	14.0	26.5	47.9	8.7	2.9
Karlskrona	2078	13.3	24.0	51.7	9.6	1.4
Kristianstad	4954	8.1	9.8	24.1	25.9	32.1
Malmö	52813	7.7	8.0	12.0	23.6	48.7
Lund	9688	6.8	8.5	38.4	22.5	23.8
Landskrona	6912	6.5	10.3	43.0	28.9	11.3
Hälsingborg	20260	11.9	12.2	32.7	29.2	14.0
Höganäs	1987	46.6	17.5	32.1	2.7	1.1
Trollhättan	4216	25.4	36.6	27.1	6.3	4.6
Halmstad	8373	12.9	21.7	49.0	12.6	3.8
Varberg	3177	10.5	23.0	55.0	10.8	0.7
Göteborg	90612	4.5	4.9	18.7	38.2	33.7
Lysekil	1657	24.3	29.7	43.9	2.1	-
Uddevalla	5119	11.6	20.6	55.8	11.0	1.0
Trollhättan	5151	14.7	27.0	33.3	13.6	11.4
Borås	14799	7.5	15.8	52.8	19.3	4.6
Skara	2041	14.5	28.1	53.8	3.6	-
Falköping	2647	14.0	24.9	54.9	6.2	-
Karlstad	8962	10.7	18.8	47.4	18.4	4.7
Örebro	16477	6.7	12.3	35.8	34.0	11.2
Karlskoga	5595	31.6	38.6	23.4	5.4	1.0
Västerås	11809	5.5	15.6	46.1	19.5	13.3
Falun	4314	15.7	23.8	46.0	10.5	4.0
Avesta	1782	14.0	27.6	53.0	4.3	1.1
Gävle	13168	8.7	14.0	48.3	22.2	6.8
Sandviken	4383	10.4	29.9	50.2	6.3	3.2
Sundsvall	5417	7.0	16.8	62.4	9.2	4.6
Östersund	4299	6.4	18.3	57.0	14.7	3.6
Skellefteå	2225	13.8	35.2	47.7	3.3	-
Luleå	4155	16.2	22.2	52.9	8.2	0.5
Kiruna	2901	9.3	21.9	58.3	8.6	1.9

hela den agglomeration, som förorterna tillhör. Egnahemsbebyggelse är sålunda ofta förlagd till förorter. Utanför Stockholms stad ligger en rad villasamhällen, lika så utanför andra städer. I flertalet dylika samhällen tillhör minst 90 % av lägenheterna 1- och 2-familjshus. Men även förorter med övervägande höghusbebyggelse förekommer. De mest framträdande exemplen härpå är Sundbyberg med 53.3 % lägenheter i hus med minst 20 lägenheter, Solna (särskilt f.d. Råsunda och Hagalunds municipalsamhällen med 73.3 resp. 23.5 %) och några mindre områden i Danderyds och Nacka kommuner utanför Stockholm samt Jönsereds municipalsamhälle (43.6 %) utanför Göteborg.

I fråga om bebyggelsen i mindre, självständiga tätorter märkes, att Surte samhälle i Nödinge kommun har ett så stort antal lägenheter i höghus som 30.3 %. Även en del mindre tätorter har ett stort antal lägenheter i hus med 10 - 19 lägenheter.

De flesta av dessa orter är brukssamhällen eller andra mindre samhällen, som vuxit upp kring ett enskilda företag, och den ifrågavarande bebyggelsen utgöres vanligen av arbetarbostäder, som upplåtits av arbetsgivare. Främst bland dessa orter kommer Skönviks industrisamhälle med 68.7 % lägenheter i hus med minst 10 lägenheter, Degerfors med 51.3 %, Jädraås stationssamhälle med 42.2 %, Vivstavarv med 41.1 %, Vallvik i Söderala med 40.6 %, Nyby brukssamhälle med 39.1 % och Skultuna med 35.0 %.

Av hela lägenhetsbeståndet ligger 56 % i trähus och 44 % i hus av mera beståndigt byggnadsmaterial. Andelen lägenheter i trähus minskar med ortsstorleken. För orter mellan 1 000 och 10 000 inv. varierar den dock obetydligt med ortsstorleken. Tendensen blir alltså densamma som tidigare konstaterats ifråga om husens fördelning.

Lägenheterna i de minsta hustyperna ligger till största delen i trähus (utom i vissa orter i Skåne). Detsamma gäller på mindre orter även lägenheterna i större hus.

I tab. V:4 har från det partiella materialet sammanställts uppgifter om den procentuella andelen lägenheter i trähus av olika storlek.

Tab. V:4. Procentuella antalet lägenheter i trähus bland lägenheter i hus av olika storlek (enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	Procentuella antalet lägenheter i trähus bland lägenheter i			
	hus med 1 - 2 läg.	hus med 3 - 9 läg.	hus med 10 o. fl. läg.	Samtliga bostadshus
Göteborg	93.9	49.7	9.7	21.1
Malmö	6.0	1.3	0.8	1.6
Övr. orter med över 30 000 inv.	78.9	65.3	25.1	51.1
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	78.6	52.1	17.8	50.2
" " 10 000 - 20 000 "	80.4	76.9	24.7	66.7
" " 5 000 - 10 000 "	84.2	78.0	45.1	78.2
" " 2 000 - 5 000 "	85.6	72.9	61.5	78.0
" " 1 000 - 2 000 "	74.6	74.8	72.4	74.5
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾	78.8	68.6	18.9	55.8

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

4. Lägenheternas fördelning på hus av olika ålder.

Lägenhetsbeståndets fördelning efter husens byggnadsår redovisas för samtliga bostadsräkningsorter i tab. IV i tabellbilagan. Härvid har de lägenheter, som ombyggs i högre grad under 1920- eller 1930-talet, särredovisats, medan övriga fördelats efter byggnadsår i 5-årsklasser. Beträffande principerna vid lämnandet av uppgifterna samt den i anvisningarna givna definitionen av begreppet "ombyggnad" hänvisas till framställningen i kap. IV, avsnitt 6.

I tab. V:5 lämnas sammandragsiffror för olika storleksgrupper av orter.

Över en fjärdedel eller 26.4 % av samtliga 732 950 lägenheter i tätorter med över 1 000 inv. har tillkommit under 1930-talet och 9.1 % ombyggs under samma tid. På den senaste 5-årsperioden (1935-39) kommer icke mindre än 17.5 % nybyggda lägenheter. Under 1920-talet nybyggdes 13.1 % och ombyggdes 3.2 %, medan 9.3 % härstammar från 1910-talet, 11.7 % från åren 1900 - 1909, 10.5 % från 1890 - 1899 och 9.8 % från tiden före 1880. Större delen av de lägenheter för vilka byggnadsår ej kunnat lämnas (6.9 %) torde tillhöra det äldsta bostadsbeståndet.

Av tabellen framgår vidare bl.a. att de större städerna har en icke oväsentligt större andel lägenheter från åren 1935 - 1939 samt att denna andel minskas i förhållande till ortens storlek. I storstäderna har sålunda omkring 20 % (i Malmö 26 %) av lägenheterna tillkommit under de senaste 5 åren mot i småsamhällena endast 13 - 15 %.

För att närmare belysa olikheterna mellan de enskilda orterna har i tab. V:6 sammanställts relativtal för 46 orter med mer än 5 000 inv., varvid dock för vinnande av överskådlighet byggnadsåren före 1930 redovisats fördelade på tioårsklasser.

Bland dessa 46 orter märkes stora avvikelser från de genomsnittssiffror, som angivits i tab. V:5. En relativt stor andel äldre hus finns t.ex. i Norrtälje,

Tab. V:5. Lägenheternas fördelning efter byggnadsår inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen).

Byggnadsår	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 inv.)
Samtliga lägenheter	90 612	52 813	147 918	54 536	119 440	87 932	109 488	70 211	732 950
Därav i %									
byggda år 1935-1939	21,6	26,1	20,3	19,5	14,7	14,6	13,3	13,1	17,5
1930-1934	12,7	10,6	9,1	8,8	7,3	7,5	8,1	8,7	8,9
1925-1929	9,2	9,3	7,9	6,2	6,6	5,8	7,3	7,5	7,4
1920-1924	3,3	4,1	4,7	4,6	6,3	6,8	8,1	7,3	5,7
1915-1919	4,7	1,2	3,0	2,8	4,5	5,4	5,6	5,3	4,2
1910-1914	3,4	3,9	4,7	3,4	6,0	6,4	5,7	5,8	5,1
1905-1909	5,0	8,0	5,1	7,4	5,9	6,3	5,8	6,0	5,9
1900-1904	6,0	6,8	5,6	6,1	5,3	5,9	5,4	6,0	5,8
1895-1899	3,8	4,1	4,4	2,7	3,2	3,7	3,4	4,0	3,7
1890-1894	3,3	2,4	2,8	2,0	2,7	2,8	3,3	3,2	2,9
1885-1889	2,5	1,6	2,1	1,8	1,8	1,5	1,6	1,6	1,9
1880-1884	2,4	2,2	2,2	2,1	2,1	1,6	1,5	1,5	2,0
före 1880	6,4	6,7	11,0	14,2	11,4	10,1	8,6	9,4	9,8
okänt år	8,0	1,6	6,6	6,2	7,7	7,3	7,3	8,0	6,9
ombyggda år 1930-1939	6,6	8,6	7,9	8,7	10,7	10,4	10,6	9,1	9,1
1920-1929	1,1	2,8	2,6	3,5	3,8	3,9	4,4	3,5	3,2

Höganäs och Lysekil, där endast omkring 20 % av lägenheterna tillkommit efter 1920. (I dessa orter märks en relativt hög ombyggnadsfrekvens.) Bland orter med en relativt stor andel yngre lägenheter märkes särskilt Sundbyberg och Skellefteå, där ca 60 % tillkommit efter 1920. Vidare har Kristianstad, Hålsingborg, Borås och Karlskoga fått 50 - 55 % av sitt lägenhetsbestånd efter 1920.

Av tab. V:7 och V:8 framgår lägenhetsbeståndets fördelning på hus av olika ålder och storlek.

Av lägenheterna belägna i hus, som byggts de senaste tio åren, ligger en större andel än av de äldre lägenheterna i hus av den största typen. Nära en tredjedel av de lägenheter, som byggts åren 1935-39, och en femtedel av dem som byggts 1930-34, ligger i hus med mer än 20 lägenheter. Motsvarande andel av dem, som byggts under decennierna närmast före är ungefär en tiondel.

En motsvarande minskning har skett ifråga om den del av lägenhetsbeståndet som finns i nybyggda hus med 3 - 9 lägenheter. Denna andel har minskat från 40 - 50 % vid tiden omkring sekelskiftet till 20 - 25 % under de båda senaste decennierna. Det nytillkomna lägenhetsbeståndets andelar i de minsta husen och i hus med 10 - 19 lägenheter har varierat mindre.

Över hälften av lägenheterna i hus med mer än 20 lägenheter har tillkommit efter 1930.

Fördelningen efter ålder har ovan lämnats för lägenheter, som icke ombyggts sedan 1920, medan ombyggda lägenheter bildat särskild grupp. I tab. V:9 anges på grundval av det partiella materialet var för sig dels ombyggda, dels icke ombyggda lägenheters åldersfördelning.

Ombyggnadsfrekvensen är givetvis störst bland de äldsta lägenheterna, men skillnaden är ej stor mellan åldersklasserna från 30 år och uppåt. Procentuella antalet ombyggda lägenheter i olika åldersklasser är i stort sett detsamma i både mindre och större hus.

Redovisningen över ombyggnadsverksamheten har emellertid endast begränsat värde, emedan kompletterande uppgifter om rivningsverksamheten saknas.

Byggnadsverksamhetsstatistiken innehåller icke åldersuppgifter för rivna fastigheter. Rivningsfrekvensen framgår ej heller genom jämförelse mellan bostadsräkningens uppgifter om kvarvarande lägenheter i olika åldersklasser med byggnadsverksamhetsstatistikens uppgifter om nytillkomna lägenheter vederbörande år närmast på grund av bristande jämförbarhet mellan de båda källorna (bl.a. ingår lägenheter som fått annan användning än som bostad icke i bostadsräkningen), byggnadsverksamhetsstatistikens ofullständighet under tidigare år och förändringar i orternas administrativa gränser.

Tab. V:6. Lägenheternas fördelning efter byggnadsår i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enl. den totala räkningen).

O r t e r	Hela antalet eg. bostadslägenheter	Därav i %										
		byggda år									ombyggda år	
		1935 - 39	1930 - 34	1920 - 29	1910 - 19	1900 - 09	1890 - 99	1880 - 89	före 1880	okänt år	1930 - 39	1920 - 29
Sundbyberg	3 853	25.8	17.9	15.9	7.0	12.4	1.9	1.1	2.2	8.6	5.8	1.4
Norrstälje	1 712	9.9	4.5	6.9	7.6	14.8	7.6	3.9	12.7	18.2	10.4	3.5
Nynäshamns köp.	1 552	19.3	6.4	7.2	27.8	15.1	0.6	0.1	0.1	7.3	12.8	3.3
Uppsala	12 764	24.7	8.4	8.4	6.8	5.7	2.3	5.6	17.2	9.9	7.9	3.1
Enköping	2 092	13.0	3.8	5.7	12.1	13.3	6.3	6.0	16.9	9.6	7.8	5.5
Nyköping	4 296	15.9	4.3	10.9	14.3	14.1	4.7	3.3	21.4	1.7	6.2	3.2
Eskilstuna	13 182	25.1	8.9	11.5	7.6	12.4	10.8	3.9	8.6	3.4	5.9	1.9
Strängnäs	1 636	9.7	6.2	11.1	17.5	15.2	7.0	2.0	18.2	1.0	7.9	4.2
Linköping	11 489	20.6	10.7	11.6	10.5	11.8	4.2	4.9	14.1	2.7	7.1	1.8
Norrköping	23 230	15.7	6.9	11.0	5.0	10.1	11.3	5.3	13.6	9.8	9.1	2.2
Jönköping	10 740	21.5	9.7	10.4	7.0	10.4	4.7	7.0	19.0	2.4	5.8	2.1
Husvarna	2 782	18.2	6.0	11.5	14.8	16.8	8.3	5.2	4.0	2.0	9.6	3.6
Eksjö	2 103	8.6	8.2	15.4	4.9	11.6	6.6	2.6	12.4	13.3	12.6	3.8
Värje	4 456	13.1	6.4	14.7	9.9	9.2	6.0	5.1	16.6	2.8	12.8	3.4
Kalmar	6 813	14.4	10.2	17.1	3.8	12.4	3.5	3.3	16.2	7.1	9.1	2.9
Oskarshamn	2 606	9.5	4.5	4.8	12.9	13.5	5.3	4.6	21.9	11.6	8.8	2.6
Karlskrona	8 193	13.8	3.8	7.6	6.2	14.1	4.9	2.5	24.8	10.9	7.2	4.2
Kristianstad	4 954	22.5	10.0	7.8	6.7	11.7	1.2	5.5	11.4	6.5	14.2	2.5
Malmö	52 813	26.1	10.6	13.4	5.1	14.7	6.5	3.8	6.7	1.7	8.6	2.8
Lund	9 680	19.0	8.5	10.2	5.2	16.0	3.1	4.1	17.4	1.8	10.3	4.4
Landskrona	6 912	19.9	7.3	5.1	7.2	11.1	4.3	6.7	14.4	14.4	7.0	2.6
Hälsingborg	20 260	18.9	12.5	17.1	3.3	14.0	5.9	5.3	7.0	5.1	7.0	2.3
Höganäs	1 987	9.7	2.9	9.2	15.1	13.5	9.8	4.2	16.3	5.5	8.9	4.9
Trelleborg	4 216	17.0	7.9	12.8	8.2	10.4	11.6	3.7	10.5	7.2	7.1	3.6
Halmstad	8 373	18.9	10.6	11.0	3.6	15.4	7.5	4.9	11.0	4.3	9.0	3.8
Varberg	3 177	20.0	10.4	10.1	5.2	13.8	6.5	5.6	10.0	4.3	9.5	4.6
Göteborg	90 612	21.6	12.7	12.5	8.1	11.0	7.1	4.9	6.4	8.0	6.6	1.1
Lysekil	1 657	2.4	7.3	7.5	10.7	13.9	12.4	3.8	17.8	7.4	10.6	6.2
Uddevalla	5 119	15.6	10.2	13.6	9.0	14.8	7.5	1.9	12.3	6.9	5.6	2.6
Trollhättan	5 151	22.1	3.8	13.0	13.6	14.0	8.5	2.3	6.6	6.4	6.7	5.0
Borås	14 799	25.5	10.4	18.5	7.5	9.6	8.1	2.0	2.1	6.0	7.3	3.0
Skara	2 041	8.1	5.2	11.2	13.6	12.1	8.5	3.7	15.2	8.1	10.7	3.6
Falköping	2 647	12.9	4.3	16.3	13.3	14.0	4.2	3.6	10.7	6.8	9.9	4.0
Karlstad	8 962	19.1	10.3	15.6	7.2	14.7	5.3	2.3	8.1	4.1	9.4	3.9
Örebro	16 477	20.1	9.3	16.2	10.6	10.0	6.6	2.6	5.4	8.0	9.4	1.8
Karlskoga	5 595	35.8	11.3	8.3	11.4	8.9	4.0	3.4	4.9	2.3	7.7	2.0
Västerås	11 809	25.7	8.7	5.5	17.8	13.0	4.3	1.8	6.5	6.5	7.4	2.8
Falun	4 314	14.4	3.4	9.5	9.2	9.2	5.9	1.8	21.3	5.2	16.4	3.7
Avesta	1 782	15.0	1.4	1.0	15.3	14.9	10.9	2.0	16.8	12.4	8.0	2.3
Gävle	13 168	9.4	5.1	11.7	6.0	9.5	10.9	4.1	19.2	8.7	10.2	5.2
Sandviken	4 388	14.0	9.4	9.9	14.2	13.5	11.6	4.9	6.7	4.8	9.2	1.8
Sundsvall	5 417	11.4	7.4	11.0	6.8	5.6	12.4	8.3	5.6	13.9	14.0	3.6
Östersund	4 299	14.5	5.4	11.1	8.8	9.9	5.3	7.3	10.0	7.6	13.5	6.6
Skellefteå	2 225	24.2	22.6	14.6	3.2	1.7	1.8	0.5	3.9	5.4	18.4	3.7
Luleå	4 155	9.9	6.8	14.3	6.7	6.6	11.9	3.2	11.4	5.8	18.7	4.7
Kiruna	2 901	2.3	7.9	34.0	15.0	13.3	0.2	-	-	2.7	12.1	6.5

Tab. V:7. Lägenheter av olika ålder fördelade efter husstorlek (enligt den totala räkningen).

Byggnadsår	Hela antalet eg. bostadslägenheter	Därav i % i hus inrymmande nedanst. antal lägenheter				
		1	2	3-9	10-19	20 o.fl.
Bygga år 1935-1939	128 270	14.5	16.6	18.9	19.8	30.2
1930-1934	65 453	15.2	25.1	20.5	18.9	20.3
1925-1929	54 499	16.8	32.6	23.3	14.5	12.8
1920-1924	42 091	21.5	42.6	24.5	6.3	5.1
1915-1919	30 871	14.2	21.3	37.0	16.0	10.8
1910-1914	37 034	14.8	23.5	34.6	16.9	10.2
1905-1909	43 564	11.6	18.2	38.7	19.3	12.2
1900-1904	42 273	9.6	13.4	44.2	21.1	11.7
1895-1899	27 298	10.5	12.9	45.7	21.3	8.6
1890-1894	21 135	12.6	13.1	48.7	20.2	5.4
1885-1889	13 578	10.6	12.1	46.7	23.7	6.9
1880-1884	14 264	12.3	12.2	50.5	20.4	4.6
före 1880	71 812	16.3	15.2	53.4	13.0	2.1
okänt år	50 458	16.7	19.3	41.2	15.0	6.5
Ombyggda år 1930-1939	66 945	13.7	17.9	42.6	15.0	10.0
1920-1929	23 405	17.4	20.9	43.8	12.9	4.9
Samtliga lägenheter	732 950	14.7	20.5	34.8	16.9	13.1

Tab. V:8. Lägenheter i hus av olika storlek fördelade efter byggnadsår (enligt den totala räkningen).

Byggnadsår	Lägenheter i hus med nedanstående antal lägenheter					Samtliga lägenheter
	1	2	3-9	10-19	20 o.fl.	
Samtliga lägenheter	107 960	149 910	254 943	123 317	96 220	732 950
Därav i %						
byggda år 1935-1939	17.2	14.2	9.5	20.5	40.3	17.5
1930-1934	9.2	11.0	5.3	10.0	13.8	8.9
1925-1929	8.5	11.8	5.0	6.4	7.2	7.4
1920-1924	8.4	11.9	4.0	2.1	2.2	5.7
1915-1919	4.3	4.4	4.5	4.0	3.5	4.2
1910-1914	5.1	5.8	5.0	5.0	3.9	5.1
1905-1909	4.7	5.3	6.6	6.8	5.5	5.9
1900-1904	3.7	3.8	7.3	7.2	5.1	5.8
1895-1899	2.7	2.4	5.0	4.7	2.5	3.7
1890-1894	2.4	1.8	4.0	3.5	1.2	2.9
1885-1889	1.3	1.1	2.5	2.6	1.0	1.9
1880-1884	1.6	1.2	2.8	2.3	0.7	2.0
före 1880	10.8	7.3	15.1	7.5	1.6	9.8
okänt år	7.8	6.7	8.2	6.4	3.4	6.9
ombyggda år 1930-1939	8.5	8.0	11.2	8.6	6.9	9.1
1920-1929	3.8	3.3	4.0	2.4	1.2	3.2

Tab. V:9. Ombyggda och icke ombyggda lägenheter fördelade efter byggnadsår (enligt den partiella undersökningen). 1)

Ombyggnad, husstorlek	Procentuella antalet lägenheter byggda år								Summa
	före 1880	1880 - 89	1890 - 99	1900 - 09	1910 - 12	1920 - 29	1930 - 39	okänt	
Lägenheter i icke ombyggda hus med	11.7	4.2	7.8	13.5	11.0	14.2	26.9	8.7	100.0
1 - 2 läg.	9.9	2.7	5.1	9.8	11.8	23.8	28.6	8.3	100.0
3 - 9 "	18.1	5.3	10.2	15.6	12.1	10.7	17.2	10.3	100.0
10 o.fl. "	5.8	3.6	7.4	14.4	9.0	9.0	42.7	7.3	100.0
Lägenheter i ombyggda hus med	19.2	7.4	12.4	19.2	11.4	7.4	-	23.0	100.0
1 - 2 läg.	16.6	5.0	9.2	13.7	15.6	11.3	-	28.6	100.0
3 - 9 "	22.9	6.4	11.7	17.7	10.4	6.5	-	22.4	100.0
10 o.fl. "	14.5	7.9	16.6	27.7	8.9	5.4	-	18.8	100.0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Någon utförligare redovisning av ombyggnadsfrekvensen sådan den framgår av förevarande undersökning har därför icke ansetts böra lämnas.

Andelen lägenheter i trähus är väsentligt mindre för nyare än för äldre bebyggelse. Av lägenheterna från tiden före 1880 ligger omkring 70 % i trähus. För de tre decennierna 1880 - 1909 varierar motsvarande andel omkring 55 %. För lägenheter byggda åren 1910 - 1929 är den andel, som ligger i trähus något över 60 % men har efter 1930 åter minskats till drygt 40 %. Siffrorna har sammanställts i tab. V:10.

Tab. V:10. Procentuella antalet lägenheter i trähus bland lägenheter i hus av olika ålder (enligt den partiella undersökningen). 1)

Byggnadsår		Procentuellt antal lägenheter i trähus
Byggda år	1930-1939	42.8
" "	1920-1929	61.6
" "	1910-1919	62.7
" "	1900-1909	56.3
" "	1890-1899	57.7
" "	1880-1889	54.0
" "	före 1880	68.6
okänt år		60.0
Ombyggda år	1920-1939	57.2
Samtliga lägenheter		55.8

Till ytterligare belysning av den varierande frekvensen av modern och äldre bebyggelse har i tab. V:11 orterna fördelats efter dels procentuella antalet lägenheter byggda under den sista femårsperioden, dels procentuella antalet lägenheter byggda före 1900.

Tab. V:11. Orternas fördelning dels efter procentuella antalet lägenheter byggda åren 1935-39, dels efter procentuella antalet lägenheter byggda före år 1900 (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanst. % lägenheter byggda åren 1935-39						Därav med nedanst. % lägenheter byggda före år 1900					
		0	0-5	5-15	15-25	25-35	35-40	0	0-5	5-15	15-25	25-35	35-40
Göteborg	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Malmö	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	-	-	1	6	3	-	-	-	3	3	4	-
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	-	2	4	-	1	-	-	1	4	2	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	2	16	11	1	-	-	1	6	12	10	1
" " 5 000 - 10 000 "	43	-	1	25	16	-	1	-	3	13	11	13	3
" " 2 000 - 5 000 "	131	1	12	75	32	9	2	1	14	32	49	23	12
" " 1 000 - 2 000 "	172	4	22	84	42	15	5	5	22	60	38	26	21
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	395	5	37	203	112	29	9	6	40	115	119	178	37

5. Lägenheternas fördelning på hus med olika ägare.

Nära tre fjärdedelar av samtliga lägenheter tillhör, såsom framgår av tab. V:12, enskilda personer, 11 % industri- och handelsföretag, drygt 5 % fastighetsbolag, 4 % bostadsrättsföreningar och 4 % det allmänna (stat och kommun), medan återstående 2 % kommer på andra ägaregrupper (kulturella föreningar, bostadssociala företag m.fl.).

Av tab. V:12 framgår vidare att Göteborgs stad intar en särställning med en tredjedel av bostadsbeståndet i fastighetsbolags ägo, att bostadsrättsföreningar är av större betydelse endast i de större städerna, att industri- och handelsföretag äger en relativt stor andel av bostäderna i mindre tätorter, framför allt i sådana med 1 000 - 2 000 inv. (1/3 av bostadsbeståndet), och att i anslutning härtill den relativt minsta andelen lägenheter i enskilda personers ägo förekommer i Göteborg och tätorter under 2 000 inv.

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:12. Lägenheternas fördelning efter ägare inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	Antal lägenheter i den partiella undersökningen	Därav i % tillhörande								
		enskild person	fastighetsbolag	industri o. handelsföretag	kulturella för. o. dyl.	bostadsrättsförs.	stat eller kommun	bostads-sociala företag	övriga hus	övriga ägare-kategorier
Göteborg	15 467	43.9	33.1	8.3	1.1	5.5	0.5	4.6	2.9	0.1
Malmö	10 402	74.7	4.7	3.8	0.7	13.1	0.1	2.0	0.9	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	37 198	79.3	2.2	5.6	1.4	6.5	0.9	3.2	0.9	0.0
Orter med 20 000 - 30 000 "	17 846	82.7	1.9	5.8	1.0	3.4	0.8	3.6	0.8	-
" " 10 000 - 20 000 "	30 528	80.3	2.0	8.4	1.2	3.2	0.4	4.0	0.5	0.0
" " 5 000 - 10 000 "	26 822	81.4	0.7	9.9	1.0	1.6	0.5	4.4	0.5	0.0
" " 2 000 - 5 000 "	25 234	79.0	0.5	15.6	1.1	0.5	0.1	3.1	0.1	0.0
" " 1 000 - 2 000 "	11 696	62.5	0.1	32.6	0.8	0.1	0.4	3.2	0.2	0.1
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾	175 193	73.6	5.5	10.9	1.1	4.0	0.5	3.6	0.8	0.0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

I tab. V:13 har lägenheternas fördelning efter ägare redovisats för 46 orter med över 5 000 inv.

Fördelningen på ägare av hus av olika storlek har redovisats i kap. IV, avsnitt 8. I fråga om motsvarande fördelning av lägenheterna kan nämnas, att övervägande delen av lägenheterna i en- och tvåfamiljshusen är i enskilda händer (c:a 90 %) och endast omkring hälften av lägenheter i hus med fyra eller flera våningar. I motsats härtill kommer praktiskt taget icke några lägenheter i mindre hus men däremot över en femtedel av lägenheterna i höghus (med minst 20 lägenheter) på vardera fastighetsbolag och bostadsrättsföreningar.

Bostadsrättsföreningarna och de bostadssociala företagen äger de relativt yngsta lägenheterna med över resp. något under halva antalet lägenheter tillkomna under åren 1935-39. Även fastighetsbolagen har ett jämförelsevis modernt bostadsbestånd med över 30 % av lägenheterna från den senaste 5-årsperioden. I motsats härtill har industri- och handelsföretagen samt stat och kommun övervägande äldre lägenheter och endast 7 resp. 6 % från de senaste 5 åren.

Närmare uppgifter återfinnes i tab. V-14 och V:15

Tab. V:13. Lägenheternas fördelning efter ägare i 46 orter med mer än 5 000 inv.
(enligt den partiella undersökningen).

O r t e r	Antal lägen- heter i den parti- ella undersökningen	Därav i % tillhörande								övriga ägare- kate- gorier
		en- skild per- son	fas- tig- hets- bolag	indu- stri- o. han- dels- företag	kultu- rella företag	bo- stads- rätts- fören.	stat eller kommun	bo- stads- sociala fören- tag	sv- riga hus	bost- soc. föret. i en- skild regl
Sundbyberg	1 947	61.1	17.3	13.2	0.6	5.3	-	2.5	-	-
Norrstälje	1 712	90.7	-	2.5	1.0	1.9	1.2	2.7	-	-
Nynäshamns köp.	1 552	61.3	7.2	7.5	0.6	1.9	-	21.5	-	-
Uppsala	3 369	52.0	0.7	5.3	1.7	32.4	4.5	2.9	0.5	-
Enköping	2 092	81.2	-	8.5	1.4	3.5	0.5	4.6	0.5	-
Nyköping	2 054	72.3	3.8	6.0	0.8	10.3	-	5.8	1.2	-
Eskilstuna	3 234	75.6	3.6	3.6	0.7	11.4	1.0	2.7	2.4	-
Strängnäs	1 636	85.1	1.0	2.5	1.7	-	-	5.9	1.0	-
Linköping	2 849	89.2	2.6	2.3	1.6	0.8	0.4	2.7	0.4	-
Norrköping	5 829	80.3	1.5	4.5	1.6	3.9	0.1	2.2	0.9	-
Jönköping	2 717	82.7	1.2	3.7	1.6	4.8	-	4.3	1.7	-
Huskvarna	2 782	74.2	-	14.5	0.9	8.7	0.2	1.5	-	-
Eksjö	2 103	86.6	-	1.7	2.6	-	1.0	6.6	1.5	-
Växjö	2 236	86.0	1.4	2.9	0.6	0.3	-	0.1	0.7	-
Kalmar	2 214	92.2	0.8	2.2	2.1	0.2	1.3	1.2	-	-
Oskarshamn	2 606	86.4	0.6	7.0	2.1	-	1.5	0.9	1.4	0.1
Karlskrona	2 625	82.0	1.3	4.5	2.3	3.2	0.4	4.6	1.7	-
Kristianstad	2 584	81.7	-	3.2	1.3	7.3	0.8	4.3	1.6	-
Malmö	10 402	74.7	4.7	3.8	0.7	13.1	0.1	2.0	0.9	-
Lund	3 228	71.5	4.5	2.6	0.4	14.0	1.4	4.7	0.9	-
Landskrona	2 267	79.5	1.1	11.2	1.2	1.3	1.1	3.9	0.7	-
Hälsingborg	5 105	86.5	2.7	4.3	2.0	-	0.8	3.3	0.4	-
Höganäs	1 987	74.8	0.3	23.2	0.5	-	-	1.2	-	-
Trelleborg	2 091	92.8	0.5	0.6	0.4	3.4	0.3	1.6	0.4	-
Halmstad	2 675	38.4	4.0	4.5	0.8	-	-	0.3	2.0	-
Varberg	1 576	92.3	0.4	2.3	1.1	-	2.1	1.8	-	-
Göteborg	15 422	43.9	33.1	8.3	1.1	5.5	0.5	4.6	2.9	0.1
Lysekil	1 657	94.2	0.5	1.8	0.4	-	1.3	1.5	-	0.3
Uddevalle	2 536	92.9	0.1	2.4	0.4	-	1.5	2.7	-	-
Trollhättan	2 636	77.8	3.9	5.5	4.5	3.6	0.7	4.0	-	-
Borås	3 700	83.0	2.7	6.9	0.1	1.1	0.1	3.7	2.4	-
Skara	2 041	88.3	0.7	4.6	0.7	-	0.6	4.3	0.8	-
Falköping	2 647	91.5	0.1	2.9	0.3	-	-	5.2	-	-
Karlstad	2 971	80.8	0.7	3.6	0.1	0.5	0.5	4.5	1.3	-
Örebro	4 016	88.0	0.2	4.9	0.5	3.0	1.7	1.1	0.6	-
Karlskoga	1 866	77.8	-	16.2	0.4	1.1	0.3	3.4	0.8	-
Västerås	2 953	79.8	2.2	9.0	0.2	2.9	-	5.9	-	-
Falun	2 179	78.9	0.3	12.1	1.2	2.8	-	4.7	-	-
Åvesta	1 782	48.1	-	48.6	0.6	0.9	0.1	1.7	-	-
Gävle	3 376	71.8	5.5	11.9	3.4	1.4	1.0	3.4	1.6	-
Sandviken	2 235	57.7	-	36.4	0.7	4.1	0.3	0.8	-	-
Sundsvall	2 804	83.4	0.2	4.5	1.3	2.6	-	6.1	1.9	-
Östersund	2 122	84.8	1.6	4.1	1.6	2.4	-	4.5	0.3	0.2
Skellefteå	2 225	38.6	0.1	6.3	0.2	1.3	-	3.0	-	-
Luleå	2 060	85.9	0.1	5.2	0.9	1.9	-	6.0	-	-
Kiruna	1 469	73.6	-	25.2	0.7	-	-	0.5	-	-

Tab. V:14. Lägenheter av olika ålder fördelade efter ägare (enligt den partiella undersökningen). 1)

Byggnadsår		Procentuellt antal lägenheter tillhörande									Summa
		en-skild ägare	fas-tig hets-bolag	indu-stri o. han-dels-företag	kultu-rella för. o. dyl.	bo-stads-rätts-fören.	stat eller kommun		bost. soc. föret. i en-skild regi	övriga ägare-kate-gorier	
							bostads-sociala företag	öv-riga hus			
Bygda år	före 1880	72.2	1.6	16.5	1.2	0.1	1.3	6.5	0.6	0.0	100.0
	1880 - 99	77.9	3.2	13.9	1.0	1.0	0.2	2.7	0.0	0.1	100.0
	1900 - 19	73.2	4.3	15.3	1.0	1.2	0.3	4.3	0.4	0.0	100.0
	1920 - 29	74.1	5.2	6.3	0.7	6.9	0.4	5.5	0.9	-	100.0
	1930 - 34	75.6	10.3	4.8	0.8	5.1	0.2	2.9	0.3	-	100.0
	1935 - 39	67.7	10.1	4.7	1.2	12.5	3.7	0.7	2.4	0.0	100.0
	okänt år	76.9	4.9	12.6	1.1	1.1	0.7	2.6	0.1	0.0	100.0
Ombyggda efter 1920		76.3	3.8	12.0	1.7	1.3	0.4	3.6	0.9	0.0	100.0
Ombyggnadsår okänt		73.4	6.3	13.2	0.9	0.5	0.4	3.7	0.8	0.8	100.0
Samtliga lägenheter		73.6	5.5	10.9	1.1	4.0	0.5	3.6	0.8	0.0	100.0

Tab. V:15. Lägenheter med olika ägare fördelade efter ålder och ombyggnad (enligt den partiella undersökningen). 1)

Byggnadsår		Lägenheter tillhörande								Samt- liga lägen- heter	
		en- skild ägare	fas- tig- hets- bolag	indu- stri o. han- dels- företag	kultu- rella för. o. dyl.	bo- stads- rätts- fören.	stat eller kommun		bost. soc. föret. i en- skild regi		övriga ägare- kate- gorier
							bostads- sociala företag	öv- riga hus			
Bygda år	före 1880	9.9	2.9	15.3	11.1	0.3	25.9	18.3	7.8	14.4	10.1
	1880 - 99	10.9	6.0	13.1	9.0	2.6	4.1	7.9	0.5	29.1	10.3
	1900 - 19	20.9	16.3	29.6	18.9	6.5	14.8	25.6	10.1	7.4	21.1
	1920 - 29	12.4	11.7	7.2	8.0	21.2	9.7	18.9	13.9	-	12.3
	1930 - 34	8.4	15.4	3.6	6.2	10.4	2.7	6.6	3.2	-	8.2
	1935 - 39	15.7	31.2	7.4	19.1	52.9	23.3	3.4	49.1	7.4	17.0
	okänt år	7.2	6.1	8.0	7.1	1.9	8.9	4.9	0.9	7.4	6.9
Ombyggda efter 1920		13.4	9.0	14.3	19.6	4.1	9.5	13.1	13.4	1.9	12.9
Ombyggnadsår okänt		1.2	1.4	1.5	1.0	0.1	1.1	1.3	1.1	32.4	1.2
Summa		100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

6. Lägenheternas upplåtelseform.

Vid den första bostadsräkningen 1912-14 särskildes i fråga om upplåtelseform av ägaren begagnade, fritt upplåtna, uthyrda och outhyrda lägenheter. De fritt (eller till yttersta ringa belopp) upplåtna lägenheterna utgjordes av bostäder, som på grund av tjänst eller anställning innehades av tjänstemän, portvakter, gårds-karlar, maskinister m.fl. eller vilka såsom understöd upplåtits åt pensionärer, un-derstödstagare o.dyl.; å vissa orter upplåts ett större antal lägenheter fritt i arbetsgivarens hus såsom del av lönen.

Vid 1920 års bostadsräkning uppdelades de fritt upplåtna lägenheterna i två grupper, nämligen dels i egentlig bemärkelse fritt upplåtna lägenheter och dels enligt lönesavtal o.dyl. upplåtna lägenheter. Ett mindre antal lägenheter, som upplåtits åt innehavaren i samband med delägarskap i bostadsförening, redovisas tillsammans med av ägare begagnade lägenheter.

Vid hyresräkningen år 1924 torde redovisningen av tillgängliga uppgifter att döma ha varit i princip densamma som 1920, ehuru beteckningarna ändrats något; de båda ovannämnda grupperna fritt upplåtna lägenheter benämndes resp. fritt upplåtna och uthyrda i arbetsgivarens hus.

Vid 1933 års bostadsräkning slutligen ingick i den allmänna räkningen endast en särredovisning av hyreslägenheter, lediga lägenheter samt övriga lägenheter.

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:16. Lägenheternas fördelning efter upplåtelseform i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen).

Orter	Hela antalet eg. bostadslägenheter	Därav i %								upplåt-na av anhöriga samt övriga begagnade läg.	obegagnade och outhyrda läg.
		ut-hyrda i öppna marknaden	upp-låt-na av stat eller kommun	upp-låt-na av bostadsrättsfören.	upp-låt-na av bostads-sociala företag	upp-låt-na av arbets-givare eller kommun	bebodda av ägaren				
							i en-familjs-hus	i fler-familjs-hus			
Sundbyberg	3 853	74.0	2.9	5.8	-	4.6	2.9	3.3	1.0	5.5	
Norrstälje	1 712	51.6	3.8	1.0	-	4.4	11.6	20.1	3.3	4.2	
Nynäs hamns köp.	1 552	42.6	21.3	1.6	-	4.4	16.6	10.4	2.4	0.7	
Uppsala	12 764	47.5	5.6	29.2	1.3	4.0	3.8	5.7	1.2	1.7	
Enköping	2 092	52.3	4.5	3.4	0.9	7.9	9.1	16.7	4.3	0.9	
Nyköping	4 296	61.5	5.2	10.0	1.0	5.3	3.5	9.9	3.1	0.5	
Ekilstuna	13 182	57.4	4.1	9.7	1.0	5.1	7.6	10.8	2.2	2.1	
Strängnäs	1 636	52.5	7.8	-	1.9	6.8	6.7	15.7	7.3	1.3	
Linköping	11 489	76.8	3.3	1.1	0.1	4.2	2.7	9.1	1.6	1.1	
Norrköping	23 230	68.5	2.1	9.3	0.7	3.8	4.7	7.2	2.0	1.7	
Jönköping	10 740	62.9	3.4	5.1	1.3	5.5	4.7	12.0	2.2	2.9	
Huskvarna	2 782	35.0	1.5	9.9	0.2	15.3	4.3	26.4	6.3	1.1	
Eksjö	2 103	55.8	6.6	-	2.1	3.2	7.7	17.7	4.6	2.3	
Värje	4 456	58.5	7.8	-	1.1	2.5	7.9	17.1	3.1	2.0	
Kainar	6 813	67.0	2.2	0.2	0.7	3.2	6.5	14.0	2.5	3.7	
Oskarshamn	2 606	59.4	1.8	0.3	2.0	7.1	7.3	17.0	4.3	0.8	
Karlskrona	3 078	55.3	1.7	2.5	2.6	3.1	10.6	17.8	4.2	2.2	
Kristianstad	4 954	64.3	4.8	6.9	1.5	3.0	6.5	7.9	1.6	3.5	
Malmö	52 813	62.7	2.4	13.6	0.8	2.0	7.2	5.8	1.4	4.1	
Lund	9 688	60.4	2.9	14.0	1.8	3.0	4.8	8.4	1.8	2.9	
Landskrona	6 912	67.6	6.0	0.8	0.8	4.1	4.8	11.1	1.9	2.9	
Hälsingborg	20 260	68.2	2.6	0.1	0.6	3.3	9.5	9.9	1.8	4.0	
Höganäs	1 987	22.1	1.2	-	-	22.0	36.3	13.9	2.7	1.8	
Trelleborg	4 216	45.6	2.1	3.3	0.4	2.4	21.2	21.2	2.9	0.9	
Halmstad	8 373	60.4	2.0	0.3	0.2	4.7	9.6	16.6	3.0	3.2	
Värberg	3 177	60.5	2.9	-	1.0	4.1	6.5	19.4	3.4	2.2	
Göteborg	90 612	73.9	4.6	4.7	2.7	2.9	7.7	-	0.9	2.6	
Lysekil	1 657	47.1	2.7	-	-	3.2	17.2	20.2	6.2	3.4	
Uddevalla	5 119	62.9	2.8	-	0.7	3.7	9.2	16.5	2.4	1.8	
Trollhättan	5 151	51.0	3.8	5.0	0.7	3.5	12.1	16.6	4.8	2.5	
Borås	14 799	61.2	2.7	1.0	1.9	7.8	5.9	13.8	2.7	3.0	
Skara	2 041	62.6	4.0	-	1.2	4.1	7.6	15.0	3.5	2.0	
Falköping	2 647	57.6	5.2	-	-	3.9	8.8	19.9	2.7	1.9	
Karlstad	8 962	61.0	4.8	0.7	0.8	4.7	8.4	14.0	2.4	3.2	
Örebro	16 477	69.6	2.8	2.6	0.4	4.0	5.9	9.6	1.7	3.4	
Karlskoga	5 595	26.8	3.6	0.9	0.8	17.4	26.5	18.2	4.9	0.9	
Västerås	11 809	61.0	5.5	3.0	0.2	9.7	4.1	12.5	2.3	1.7	
Falun	4 314	53.8	4.8	2.1	-	8.7	10.8	14.7	3.4	1.7	
Åvesta	1 782	25.8	1.7	0.9	-	47.4	6.3	13.0	3.6	1.3	
Gävle	13 168	57.2	3.8	1.5	1.9	10.8	5.9	13.3	4.1	1.5	
Sandviken	4 388	27.4	1.3	3.8	-	34.8	7.3	17.6	6.5	1.3	
Sundsvall	5 417	63.5	6.0	2.8	2.2	3.1	5.1	14.0	2.4	0.9	
Östersund	4 299	68.3	4.9	2.3	0.6	3.2	3.4	13.7	2.5	1.1	
Skellefteå	2 225	56.7	2.9	1.8	-	5.9	3.5	23.2	3.4	2.6	
Luleå	4 155	54.0	6.7	1.7	-	4.7	9.6	16.6	5.0	1.7	
Kiruna	2 901	45.5	0.4	-	-	27.4	4.8	16.6	4.3	1.0	

Den representativa räkningen lämnade däremot utförligare uppgifter. Ägarelägenheter-na uppdelades på tre grupper, nämligen bostadskooperativa lägenheter (lägenheter upplåtna i samband med delägarsskap i bostadsföreningshus), av ägaren begagnade lägenheter i en- och tvåfamiljshus och dylika i större hus. De i öppna marknaden uthyrda lägenheterna fördelades i sådana belägna i hus med 1-2 lägenheter och i större hus. Dessutom särredovisades alla av arbetsgivare (även stat och kommun) åt egna arbetare eller anställda fritt upplåtna eller uthyrda lägenheter i en grupp, samt övriga kommunala lägenheter jämte stiftelselägenheter o.dyl. billiga bostäder samt slutligen en restgrupp "övriga begagnade lägenheter", vari bl.a. ingick bostäder fritt upplåtna eller uthyrda till fastighetsägarens släktingar o.dyl. Av de lediga lägenheterna särskildes sådana, som var avsedda för uthyrning.

I förevarande bostadsräkning har indelningsgrunden för redovisningen av upplåtelseformen närmast varit förhållandet mellan bostadens ägare och innehavare, i den mån det varit eller kunnat vara av betydelse för upplåtelsevillkoren; såsom ett särskilt moment har ingått ägarekategorien, i det att lägenheter tillhöriga stat och kommun hållits isär.

Av ägaren begagnade lägenheter bildar två grupper, dels egna-hemslägenheter, d.v.s. lägenheter som ensamma utgör helt hus, och dels lägenheter i flerfamiljshus eller i hus, som utom den enda lägenheten innehåller andra lokaler. Med hänsyn till bostadsrättsföreningarnas växande betydelse särredovisas icke blott lägenheter, upplåtna i samband med delägarsskap i bostadsrättsföreningshus, utan även andra i dylika hus inrymda lägenheter, vilka uthyres av föreningen eller av vederbörande delägare till utomstående. En särskild grupp utgöres av lägenheter som upplåtes av bostadssociala stiftelser eller företag, vari även ingår bostadssociala företag, som äges eller förvaltas av stat eller kommun. Andra lägenheter ägda av stat eller kommun bildar två särskilda grupper, den ena omfattande lägenheter upplåtna till anställda eller f.d. anställda och den andra övriga lägenheter, varibland kan finnas olika typer alltifrån fritt upplåtna till fattigvårdsklientel och till i öppna marknaden uthyrda (av de sistnämnda kan en del vara bostäder i gatureruleringsfastigheter, avsedda att så småningom rivas). Vidare finns en grupp lägenheter upplåtna av andra arbetsgivare än stat och kommun till egna arbetare eller anställda. Hit räknas även lägenheter som icke formellt äges av företaget utan av särskilt bolag (dotterbolag) med uppgift att förvalta fastigheten och upplåta lägenheterna åt anställda vid visst företag. Till denna grupp har även förts lägenheter upplåtna till portvakt, vice värd etc., oavsett vilken upplåtelseform övriga lägenheter i huset tillhör, sålunda även i exempelvis bostadssociala stiftelser och bostadsrättsföreningshus, endast med undantag för hus tillhörande stat eller kommun. Förutom de i öppna marknaden uthyrda lägenheterna redovisas en grupp "övriga begagnade lägenheter", främst bestående av sådana fritt upplåtna eller uthyrda på i regel särskilt fördelaktiga villkor till fastighetsägarens släktingar o.dyl. Lägenheter utan innehavare utgör slutligen en restgrupp.

Svårigheter har i vissa fall gjort sig gällande vid bestämningen av upplåtelseform. Det gäller framför allt avgränsningen av bostadsrättsföreningar och därmed jämförliga bostadsföreningar samt av bostadssociala företag och stiftelser. Det har i någon mån varit en omdömesfråga, vilket avgörande som skulle träffas i en hel del enskilda fall. Flera varandra stödjande uppgifter (upplåtelseform, ägare, upplåtelsevillkor, lägenhetsinnehavarens yrke etc.) kan visserligen ha funnits - lägenhetsinnehavarens egen uppgift om upplåtelseformen har icke ensam godtagits - men de har icke alltid varit tillfyllest. Kompletterande upplysningar har i åtskilliga fall införskaffats genom granskningskommittéerna. Det har varit svårt att draga en gräns mellan exempelvis fastigheter i allmän ägo, där lägenheter upplåtes i bostadssocialt syfte, och sådana där upplåtelsen har fattigvårdskaraktär. Det har även varit tveksamt, vilka lägenheter som borde hänföras till bostadsrättsföreningar av dem, som uppges vara dylika. Om t.ex. byggmästaren till ett hus ursprungligen bildat en bostadsrättsförening och svårigheter sedermera uppstått att få bostadsrättsinnehavare, kan flertalet eller samtliga lägenheter ha uthyrts i vanlig ordning, men föreningen utgör fortfarande den formella fastighetsägaren.

Fördelade enligt dessa principer redovisas lägenheterna för varje ort i tab.III i tabellbilagan och för 46 orter med över 5 000 inv. i tab. V:16.

Dessa tabeller ger flera upplysningar av intresse.

Den högsta procentuella andelen hyreslägenheter har de större städerna och förorter med övervägande höghusbebyggelse. Främst kommer inom Stockholms förortskrets de 4 municipalsamhällena i Solna kommun, nämligen Hagalunds, Nya Huvudsta, L:a Alby och Råsunda m:en (resp. 83.4, 77.7, 76.8 och 73.8 %), och Sundbybergs stad (74.0 %). I övrigt må nämnas Linköping (68.5 %) och Göteborg (73.9 %), Örebro (69.6 %) och Norrköping (68.5 %). Ytterligare ett trettiootal stadssamhällen har över 60 % hyreslägenheter, däribland Stockholms stad (61.1 % år 1935). Även flera fristående mindre samhällen, bland vilka må nämnas Bollnäs köping samt Vingåkers och Vilans m:en, har ett relativt stort antal hyreslägenheter.

En lång rad mindre samhällen har en rätt obetydlig andel hyreslägenheter. Detta gäller t.ex. gruvsamhällen, bruks- och andra industrisamhällen, där arbetsgivarlägenheter i stället dominerar, fiskelägen, där praktiskt taget alla lägenheter bebos av ägaren samt små anstaltsorter (kring sjukhus o.dyl.) med lägenheter upplåtna av det allmänna.

Åtminstone några arbetsgivarlägenheter finnes enligt tab. 7 i alla samhällen utom några av de allra minsta. Sådana lägenheter är dock relativt få i alla större städer. Även bland de mindre samhällena har dock flertalet ett ringa antal arbetsgivarlägenheter. Av 467 redovisade orter under 5 000 invånare har sålunda 301 mindre än 10 % dylika lägenheter. Å andra sidan finns ett flertal mindre orter, där den övervägande delen av bostadsbeståndet utgöres av arbetsgivarlägenheter. Bland dessa kan nämnas Malmbergets och Nyvångs gruvsamhällen, Degerfors, Söderfors, Östraby och Nyby brukssamhällen, Ljusne och Ala, Gustavsbergs, Skultuna, Skönviks och Bergviks samhällen.

Ägarelägenheter finns i praktiskt taget alla samhällen men är relativt fåtaliga i alla större städer. Karlskoga intar en förställning med 44.7 % ägarelägenheter. Sådana lägenheter omfattar däremot den övervägande delen av bostadsbeståndet i mindre orter, i förorter med villabyggnad, fiskelägen och andra villasamhällen, däribland städerna Öregrund och Skanör med Falsterbo (70.0 % och 60.0 %).

I ett antal företrädesvis större samhällen med dominerande hyreshusbebyggelse samt i en del mindre bruks- och industrisamhällen o.dyl. med huvudsakligen arbetsgivarlägenheter är däremot ägarelägenheter relativt sällsynta.

Lägenheter upplåtna av stat eller kommun till anställda och andra förekommer i flertalet orter. Det är därvid i orter med under 30 000 invånare vanligen fråga om tjänstebostäder, särskilt i de minsta orterna, under det att tjänstebostäderna i orter med över 30 000 inv. utgör en mindre del av denna grupp.

En särskild kategori utgör sådana mindre samhällen, som vuxit upp kring en statlig anstalt t.ex. sjukhus, undervisnings- eller forskningsanstalt. Bland sådana i bostadsräkningen särskildvisade orter kan nämnas bebyggelsen vid Ulleråkers sjukhus och Ultuna lantbruksskola, där 90 % av lägenheterna är upplåtna av det allmänna, Alnarp (98 %) och området omkring S:t Jörgens och Restad sjukhus (26 och 93%).

Militära förläggningar, anläggningar, kraftverk, trafikknutpunkter m.m. har i andra fall förenlett samhällsbildningar där det allmänna svarar för en stor del av bostadsbeståndet. Bland orter med ett större antal lägenheter, upplåtna av det allmänna, kan nämnas Skinnskattebergs m:e (75.9 %), Karlsborgs fabrikssamhälle i Nederkalix kommun (74.3 %), Porjus (66.8 %), Båtskärsnäs (59.2 %), Karlsborgs kommun (39.6 %), Strömsholm (32.2 %), Vilhelmina m:e (30.1 %) och Gällivare kyrkby (28.3 %), Hamnäs samhälle i Valbo kommun (23.8 %), Bergsbyn i Hamrånge (19.7 %), Kimstads samhälle (31.2 %), Norsholms samhälle (18.8 %), Bräcke m:e (14.3 %), stationssamhällena Ånge (14.2 %), Krylbo (13.5 %), Charlottenberg (13.0 %), Hallsberg (10.0 %); militärorterna Frösö lägerplats (57.9 %), Sollefteå (19.4 %), Boden (16.2 %), Färösund (12.1 %) och Ljungbyhed (10.7 %).

Bostadsrättsföreningslägenheter förekommer endast i sammanlagt 67 tätorter eller särskildvisade delar av kommuner, samtliga förtecknade här nedan i följd efter procentuella andelen ifrågavarande lägenheter:

Ort	Bostadsrättsföreningslägenheter ¹⁾		Ort	Bostadsrättsföreningslägenheter ¹⁾	
	antal	i % av samtliga läg.		antal	i % av samtliga läg.
Uppsala	3723	29.2	Falun	92	2.1
Lund	1359	14.0	Arlövs m:e	21	1.9
Malmö	7154	13.5	Krylbo köping	12	1.9
Västanfors lk i övr. 46		13.1	Skellefteå	40	1.8
Stockholm		12.3	Luleå	72	1.7
Nyköping	430	10.3	Nynäshams köp.	25	1.6
Huskvarna	276	9.9	Hässleholm	18	1.6
Eskilstuna	1283	9.7	Skövde	54	1.5
Norrköping.	2169	9.3	Gävle	197	1.5
Ulleråkers sjukhus	9	8.5	Eslöv	27	1.3
Oxelösunds m:e	84	7.9	Ystad	49	1.3
Kristianstad	342	6.9	Linköping	122	1.1
Bollnäs köp.	31	6.1	Kävlinge m:e	8	1.1
Sundbyberg	223	5.8	Norrtälje	17	1.0
Jönköping	548	5.1	Sickla, Nacka, Järna	6	1.0

Trelleborg	259	5.0	Borås	149	1.0
Göteborg	4276	4.7	Karlskoga	50	0.9
Lidköping	162	4.7	Avesta	16	0.9
Sandvikens köping	168	3.8	Finspångs brukssh.	15	0.8
Enköping	71	3.4	Landskrona	56	0.8
Trelleborg	139	3.3	Karlstad	63	0.7
Karlskrona	255	3.1	N. Huvudsta m:e	6	0.6
Södertälje	149	3.0	Ludvika	12	0.6
Västerås	350	3.0	Lidingö	15	0.5
Svedala	17	2.8	Solna lk i övr.	6	0.5
Sundsvall	150	2.8	Motala	9	0.4
Örebro	431	2.6	Mölnådal	20	0.4
Köping	56	2.6	Söderhamn	14	0.4
Karlshamn	77	2.5	Oskarshamn	8	0.3
Kristinehamn	96	2.3	Halmstad	28	0.3
Borlänge köping	20	2.3	Hägalunds m:e	6	0.2
Östersund	99	2.3	Kalmar	13	0.2
Surahammars brukssh.	26	2.2	Hälsingborg	19	0.1
Risunda m:e	62	2.1			

Bostadsrättslägenheterna är huvudsakligen en storstadsföreteelse, såsom framgår av att omkring 90 % tillhör städer över 30 000 invånare inkl. förorter. Anmärkningsvärt är emellertid, att dylika lägenheter praktiskt taget saknas i några större städer, t.ex. Hälsingborgs stad (0.1 %).

Bostadssociala lägenheter bildar med knappa 2 % en relativt sett obetydlig grupp inom bostadsbeståndet. Flertalet av de få orter som över huvud taget har några bostadssociala lägenheter har endast ett ringa antal dylika lägenheter. Bortsett från ett par mindre områden (Svedvi kommun och Mölnlycke stationssamhälle) har Vänersborg (3.2 %), Ystad (2.9 %) och Göteborg (2.7 %) den största andelen bostadssociala lägenheter. Omkring 80 % av de bostadssociala lägenheterna finns i rikets tre största städer.

Upplåtelsevillkoren för ifrågavarande lägenheter är av växlande karaktär, från fri upplåtelse till hyresbelopp, som ej avviker från den i öppna marknaden för liknande lägenheter gängse. Lägenheterna, som tillkommit genom privata donationer, eller på det allmännas tillskyndan, är oftast förbehållna vissa grupper inom befolkningen, oftast mindre bemedlade ensamstående och barnrika familjer.

Det bör påpekas, att sådana lägenheter i de s.k. barnrikehusen, vilka icke upplåtes till barnrika familjer utan mot full hyra till andra familjer icke har räknats till de bostadssociala lägenheterna utan till gruppen av stat och kommun upplåtna till andra än anställda.

Bostadsreservens storlek visar betydande växlingar mellan olika orter. En del icke-administrativa tätorter och municipalsamhällen, framför allt villasamhällen och andra orter med ringa eller ingen hyreshusbebyggelse redovisar icke någon ledig lägenhet. En rad andra samhällen, även en del medelstora städer, har endast en obetydlig bostadsreserv. Särskilt kan nämnas Nyköping, Nora och Köping med 0.5 %.

Å andra sidan är i 10 samhällen mer än 10 % av bostadsbeståndet obegagnat.

I tab. V:17 lämnas för orter över 1 000 inv. en översiktlig redovisning av lägenheternas fördelning på upplåtelseformer inom olika storleksgrupper av orter.

Hyreslägenheterna omfattar över hälften av bostadsbeståndet (396 000 eller 54.1 %) och utgör därmed den största gruppen, närmast följda av ägarelägenheterna (175 000 eller 23.8 %), arbetsgivarlägenheterna (63 000 eller 8.6 %), av stat och kommun upplåtna lägenheter (26 000 eller 3.5 %), bostadsrättsföreningslägenheter, upplåtna till medlemmar eller uthyrda till andra (26 000 eller 3.5 %), lägenheter upplåtna av släktingar m.m. (22 000 eller 3.0 %), lediga lägenheter (19 000 eller 2.6 %) och bostadssociala lägenheter (6 000 eller 0.9 %).

Andelen hyreslägenheter stiger avsevärt med ortens storlek, givetvis med stora avvikelser i enskilda fall. Likaså är bostadsrättsföreningslägenheterna vanligast i de större städerna. I gengäld är egnahem och arbetsgivarlägenheter (även sådana tillhöriga stat och kommun) vanligare i mindre orter.

I orter över 20 000 inv. är i regel minst 60 % hyreslägenheter, men i orter med 1 000 - 2 000 inv. endast 30 %. Bostadsrättsföreningslägenheter förekommer

- 1) Både upplåtna i samband med delägarskap och uthyrda till andra av föreningen eller bostadsrättsinnehavaren, men exkl. ett obetydligt antal upplåtna till anställda (gårdskarlar o.d.) och lediga lägenheter.

Tab. V:17. Lägenheternas fördelning efter upplåtelseform inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet eg. bostads-lägenheter	Därav i %							
		uthyrda i öppna mark-naden	upplåtna av stat eller kommun	upplåtna av bostads-rätts-förening	upplåtna av bostads-sociala företag	upplåtna av arbets-givare (ej stat eller kommun)	bebodda av ägaren	upplåtna av anhöriga samt övriga be-gagnade lägenheter	obegagnade och uthyrda lägenheter
Göteborg	90 612	73.9	4.6	4.7	2.7	2.9	7.7	0.9	2.6
Malmö	52 813	62.7	2.4	13.6	0.8	2.0	13.0	1.4	4.1
Övr. orter m. över 30 000 inv.	147 918	63.7	3.4	6.1	0.9	5.5	15.8	2.2	2.4
Orter m. 20 000 - 30 000 "	54 536	59.6	3.7	3.3	1.0	5.3	21.7	2.6	2.8
" " 10 000 - 20 000 "	119 440	55.0	4.0	2.2	0.8	6.8	25.8	3.4	2.0
" " 5 000 - 10 000 "	87 932	49.3	3.7	0.7	0.4	9.5	30.0	4.0	2.4
" " 2 000 - 5 000 "	109 488	35.5	2.7	0.2	0.1	18.2	36.2	4.5	2.6
" " 1 000 - 2 000 "	70 211	30.6	3.2	0.0	0.1	17.5	41.0	4.6	3.0
Samtliga orter (över 1 000 inv.)..	732 950	54.1	3.5	3.5	0.9	8.6	23.8	3.0	2.6

praktiskt taget endast i vissa större samhällen. Egnahemmen omfattar endast ett fåtal procent av lägenheter i storstäderna men över en fjärdedel i de minsta tätorterna. Ägarelägenheter i större hus är minst vanliga i de största samhällena, då i dylika hus övriga lägenheter i regel är hyreslägenheter, utgörande huvudparten av bostadsbeståndet. Antalet ägarelägenheter av ifrågavarande slag bör därför ses i relation till hyreslägenhetsbeståndet. En dylik jämförelse visar, att proportionen ägarelägenheter genomgående stiger med minskande ortsstorlek. Antalet ägarelägenheter i hus, som endast delvis begagnas av ägaren själv, utgör sålunda i förhållande till antalet hyreslägenheter 1 till 12 i Göteborg mot 1 till 2 i orter under 2 000 inv.

Procenttalet lediga lägenheter å olika orter visar icke någon bestämd tendens.

Tab. V:18 visar andelen hyreslägenheter i de olika orternas bostadsbestånd. Variationerna är mycket betydande även inom samma storleksklass av orter. Samma förhållande gäller även andelen arbetsgivare- och ägarelägenheter, som visas av tab. V:19 och V:20.

Tab. V:18. Orternas fördelning efter den procentuella andelen hyreslägenheter (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående % hyreslägenheter									
		-5	5-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-70	70-80	80-100
Göteborg	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Malmö	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	-	-	-	-	-	1	2	6	1	-
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	-	-	1	-	-	-	6	-	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	-	-	1	2	5	13	8	1	-
" " 5 000 - 10 000 "	43	-	-	3	4	3	8	19	4	1	1
" " 2 000 - 5 000 "	131	2	8	22	17	19	37	22	3	1	-
" " 1 000 - 2 000 "	172	8	13	28	32	41	35	11	3	1	-
Samtliga orter (över 1 000 inv.)..	395	10	21	53	55	65	86	67	31	6	1

Tab. V:19. Orternas fördelning efter den procentuella andelen arbetsgivarelägenheter (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående % arbetsgivarelägenheter				
		-5	5-10	10-25	25-50	50-100
Göteborg	1	1	-	-	-	-
Malmö	1	1	-	-	-	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	5	4	1	-	-
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	6	-	1	-	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	19	7	2	2	-
" " 5 000 - 10 000 "	43	25	9	4	5	-
" " 2 000 - 5 000 "	131	48	31	18	22	12
" " 1 000 - 2 000 "	172	89	24	24	16	19
Samtliga orter (över 1 000 inv.)....	395	194	75	50	45	31

Tab. V:20. Orternas fördelning efter den procentuella andelen ägarelägenheter (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående % ägarelägenheter							
		-10	10-20	20-30	30-40	40-50	50-60	60-75	75-100
Göteborg	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Malmö	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	1	9	-	-	-	-	-	-
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	3	3	-	1	-	-	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	1	4	17	5	3	-	-	-
" " 5 000 - 10 000 "	43	2	3	18	13	3	3	1	-
" " 2 000 - 5 000 "	131	3	5	25	50	31	11	3	3
" " 1 000 - 2 000 "	172	10	9	22	38	38	23	22	10
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ...	395	18	34	85	106	76	37	28	11

Upplåtelseformerna belysas ytterligare i tab. V:21 genom kombination med äga-
regrupper ur den partiella räkningen avseende tätorter med över 1 000 inv. Fler-
talet upplåtelseformer är begränsade till vissa kategorier av ägare. Detta gäller
icke blott lägenheter upplåtna av bostadsrättsförening och av stat och kommun samt
ägarelägenheter, vilka senare självfallet samtliga tillhör enskilda personer, utan
även restgruppen "övriga begagnade lägenheter", vilka till större delen omfattar
lägenheter upplåtna till släktingar etc. och därför så gott som samtliga är i en-
skild ägo. Av de bostadssociala lägenheterna är 1/6 i allmän ägo (stat och kommun)
och övriga 5/6 ägs av särskilda för ändamålet bildade företag och stiftelser. Av
hyreslägenheterna tillhör 84 % enskilda personer och övriga 16 % i nämnd ordning
fastighetsbolag, industri- och handelsföretag samt kulturella föreningar o.dyl. Av
de s.k. arbetsgivarlägenheterna tillhör 77 % industri- och handelsföretag, utgöran-
de huvudsakligen lägenheter upplåtna till anställda arbetare och tjänstemän, medan
18 %, huvudsakligen lägenheter för vice värd, gårdskarlar, portvakt o.dyl., tillhör
enskilda personer. Det fåtal arbetsgivarlägenheter, som tillhör övriga ägarekate-
gorier (5 %), torde ävenledes utgöras av portvaktslägenheter o.dyl.

Tab. V:21. Lägenheter med olika upplåtelseform fördelade efter ägare (enligt den partiella undersökningen) 1).

Upplåtelseform	Procentuellt antal lägenheter, tillhörande									Summa
	en- skild person	fastig- hets- bolag	ind. och handels- företag	kultu- relle fören. o.dyl.	bo- stads- rätts- fören.	stat eller kommun		bostads- sociala företag i enskild regi	övriga ägare- katego- rier	
						bostads- sociala föret.	övriga hus			
Uthyrda i öppna marknaden	84,1	9,2	5,3	1,3	-	-	-	-	0,1	100,0
Upplåtna av stat eller kommun	-	-	-	-	-	2,2	97,8	-	-	100,0
" " bostadsrätts- förening	-	-	-	-	100,0	-	-	-	-	100,0
" " bostadssociala företag	-	-	-	-	-	16,7	-	83,3	-	100,0
" " arbetsgivare (ej stat el. kommun) ..	17,7	2,2	76,9	3,0	0,2	-	-	0,0	0,0	100,0
Bebodda av ägaren	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Upplåtna av anhöriga samt Övriga begagnade lög.	96,0	1,0	1,6	1,2	0,2	-	-	-	-	100,0
Obegagnade hyreslägenheter ...	69,6	9,1	14,4	0,8	1,1	0,1	4,7	0,2	-	100,0
Övriga obegagnade lägenheter ..	69,7	2,2	13,9	2,8	4,6	0,3	5,0	1,5	-	100,0
Samtliga lägenheter	73,6	5,5	10,9	1,1	4,0	0,5	3,6	0,8	0,0	100,0

1) Vägda tal. Se kap. III avsnitt 2.

Bland lediga lägenheter förekommer samtliga ägaregrupper. Detta är även fallet i fråga om de lediga lägenheter, som uppgivits vara avsedda för uthyrning. Därmed har uppenbarligen icke alltid avsetts uthyrning på öppna marknaden utan även annan upplåtelse mot vederlag. Det stora flertalet lediga lägenheter torde dock vara avsett att uthyras i öppna marknaden och det vore därför av värde att kunna ange ledighetsreservens storlek inom hyresmarknadens bostadsbestånd (i öppna marknaden uthyrda lägenheter + outhyrda lägenheter). Av de outhyrda lägenheterna i enskilda personers, fastighetsbolags och kulturella föreningars ägo torde praktiskt taget alla tillhöra den verkliga hyresmarknaden. Av de outhyrda lägenheter som industri- och handelsföretag redovisat, torde endast en mindre del och av dem, som kommo på övriga ägaregrupper, icke några tillhöra den egentliga hyresmarknaden. Av samtliga outhyrda lägenheter kan därför genomsnittligen omkring 85 % beräknas tillhöra den öppna hyresmarknaden. Procenttalet lediga lägenheter växlar givetvis på olika orter allt efter hyresmarknadens relativa andel av bostadsbeståndet. Det är emellertid till följd av nedan anförda omständigheter icke möjligt att exakt ange reservens storlek å hyresmarknaden i olika orter. Redovisningen av lediga lägenheter lider även i övrigt av en viss osäkerhet, då uppgifterna om antalet sådana lägenheter i viss mån är beroende av uppgiftslämnarnas uppfattning av begreppet ledig. Anvisningar hur detta skulle tolkas i olika fall har ej lämnats. Även med dylika preciserade anvisningar kan emellertid tvekan uppstå, hur redovisningen bör ske.

Det kan i vissa fall vara tveksamt om en bostadslägenhet överhuvud taget skall redovisas och om så sker, huruvida den skall redovisas som ledig eller som begagnad. Detta gäller t.ex. lägenheter, som tillfälligt stå utan innehavare under en reparation eller ombyggnad. Om en sådan lägenhet var uthyrd eller skulle begagnas av ägaren, kan den ha redovisats såsom begagnad under vederbörlig upplåtelseform men utan boende; en del sådana fall förekommer. En lägenhet kan också genom utdömming eller av andra skäl stå ledig och ej vara avsedd att framtiden upplåtas till bostad. Beslut om snar rivning kan föreligga men även stå öppet tills vidare. I en hel del dylika fall torde under de följande krigsåren rivningsbeslutet ha uppskjutits och lägenheten t.o.m. upplåtits till bostad.

När en lägenhet är ledig, är också dess framtida användning som bostad eller som kontor m.m. ofta obeständ. Vidare är dess avgränsning enbart betingad av dess byggnadstekniska utformning. Såsom begagnad torde den i regel få samma avgränsning, men den kan även ingå som en del av en lägenhet, om t.ex. en familj disponerar denna jämte angränsande lägenhet, vilka i så fall tillsammans redovisas som en lägenhet. Den kan också delas och upplåtas till två skilda hyresgäster, varvid vardera delen blir en begagnad lägenhet (eventuellt delkökslägenhet).

Av stor betydelse för redovisningen av bostadsreservens storlek är, hur det förfäres med lägenheter i byggnader, som är under uppförande under den tid, bostadsräkningen pågår. Det kan krävas, att huset skall vara färdigt för inflyttning, men detta är något obestämt. Det kan också sägas, att den skall ha anmälts till slutavsyning, vilket dock ofta torde vara en alltför sen tidpunkt. Inflyttning kan för övrigt ha skett redan innan byggnaden är färdig; ehuru betydande arbeten återstå. Det kan för övrigt ifrågasättas, om det bör krävas, att familjen inflyttat eller om det räcker med att kontrakt undertecknats och inflyttning kan förväntas inom kort.

Särskilt om ett större antal lägenheter är under byggnad omkring bostadsräkningstidpunkten, kan den redovisade bostadsreservens storlek i hög grad beröras av hur uppgiftslämnandet sker. En bostadsräkning skall avse en viss tidpunkt vid slutet av året, som kan variera något ort från ort efter tiden för mantalsskrivningen. Jämförelser mellan olika bostadsräkningar bli endast möjliga, om byggnadsverksamheten vid ifrågavarande tid av året vore lika stor och bostadsreservens storlek vid denna tid i lika mån påverkats av nytillskottet. Då en bostadsreserv över huvud finnes, växlar emellertid antalet lediga lägenheter mycket starkt under året på grund av de speciella omsättningsförhållandena på bostadsmarknaden, betingade av det ringa antalet fardagar. Bostadsproduktionen har i stor utsträckning varit inställd på färdigställande av bostadsbyggen till den 1 oktober, ehuru under senare tid en avsevärt säsongutjämning kommit till stånd, varigenom nya lägenheter tillförts bostadsbeståndet mera successivt under året. Kvartalsskiftena torde dock i allmänhet ha eftersträfvats för färdigställandet, ehuru byggnaderna ofta av olika anledningar blivit färdiga för inflyttning under en tidrymd kring dessa data. Inom det äldre hyresbostadsbeståndet är omsättningen mera fast bunden till 1 oktober, enär hyreskontrakten i regel utlöpa vid denna tid. Enligt gängse betraktelsesätt betraktas en hyreslägenhet som ledig den tid den är outhyrd, vilket i regel kan vara fallet från den 1 oktober och till dess nytt kontrakt tecknats, oavsett om den samtidigt toges i besittning eller ej. Normalt torde därför antalet lediga äldre lägenheter vara störst den 1 oktober och sedan mer eller mindre raskt sjunka intill hyresårts utgång, eventuellt med mindre avvikelser den 1 april och 1 juli. Nybyggnadsverksamheten kan förstärka denna bild, i den mån

byggnaderna bli färdigställda till fardagarna.

7. Lägenheternas storlek (rumsantal).

Lägenhetsutrymmet brukar i bostadsstatistiken anges med lägenhetens rumsantal (boningsrum och kök eller kokvrå). Med början vid 1933 års bostadsräkning särskiljes boningsrum under och över 9 kvm. Detta förfarande ger på ett relativt enkelt sätt en klassificering av lägenheterna i olika storlekskategorier.

Huvudvikten lägges alltså på lägenhetens rumsindelning, under det att endast i mindre utsträckning hänsyn toges till dess ytstorlek. Lägenheter med samma rumsantal har emellertid i hög grad varierande golvyta. Ehuru lägenheter om 2 rum och kök har en större medelyta än lägenheter om 1 rum och kök o.s.v., finns sålunda t.ex. lägenheter om 1 rum och kök, som är större än en del lägenheter om 2 rum och kök. Icke ens lägenhetens rumsindelning blir till full beaktad vid den här använda klassificeringen. Begreppet boningsrum kan nämligen ej definieras så uttömmande, att definitionen täcker alla förefintliga särfall. Begreppet kan också uppfattas olika.

Lägenheter med samma rumsantal och golvyta kan vidare vara disponerade på mycket olika sätt och därigenom ofta vara av olika värde för de boende. Lägenhetens användbarhet kan emellertid, fränsett mera subjektiva individuella behov i viss mån objektivt bedömas med hänsyn till sådana faktorer som rumsindelningens utformning, förekomsten av "döda utrymmen", korridorer och liknande, proportionen mellan rummens djup och bredd, rummens läge i förhållande till varandra m.m.

I allmänhet torde lägenheter i nyare hus vara bättre disponerade än lägenheter i äldre hus.

Möjligheterna att väl disponera en lägenhet med givet rumsantal växlar med husstypen (husets bredd) och byggnadssättet (slutna kvarter, lamell- eller punkthusbebyggelse, egnahem).

För en mera noggrann klassificering av lägenhetsutrymmet är det sålunda icke tillräckligt att ange det antal rum, vari en lägenhet är indelad. Även lägenhetens yta behöver anges.

Ytans disponerande kan klassificeras utförligare i vissa huvuddrag genom angivande av olika förekommande biutrymmen, sålunda förutom antalet boningsrum om 6 - 9 kvm och minst 9 kvm samt kök över 6 kvm och kokvrå under 6 kvm även hallar och utrymmen för vissa bekvämligheter (badrum, w.c., garderober etc.).

Ytstorleken är en så betydelsefull uppgift, att den borde ingå i en bostadsräkning. Redovisningen däruv kräver emellertid ett omfattande arbete, varför det hittills aldrig ansetts vara möjligt att begära en dylik uppgift i en allmän räkning. De yttuppgifter, som erhållits vid mindre undersökningar, har inhämtats av särskilda lokalbesökare och avser endast en ringa del av ett fåtal orters bostadsbestånd. Endast för någon enstaka ort kan möjligen, på grund av särskilda omständigheter, finnas enhetliga yttuppgifter samlade för flertalet lägenheter.

I tab. IV i tabellbilagan har för varje ort de egentliga bostadslägenheterna redovisats med fördelning efter rumsantal. I tab. II i tabellbilagan återfinnes dessutom för varje ort uppgift om hela antalet begagnade egentliga bostadslägenheter och totalantalet eldstäder i dessa, vilka uppgifter satta i relation till varandra ger ett mått å lägenheternas genomsnittliga storlek.

I tab. V:22 redovisas för 46 orter med över 5 000 inv. lägenheternas fördelning efter rumsantal, medan i tab. V:23 motsvarande uppgifter lämnas för olika storleksgrupper av orter.

Av samtliga redovisade egentliga bostadslägenheter i tätorterna över 1 000 inv. utgörs 31.5 % av 1 rum och kök, 29.2 % av 2 rum och kök, 12.3 % av 3 rum och kök, 6.2 % av enkelrum och enkelkök eller 1 rum med kokvrå samt 5.7 % av 4 rum och kök. Endast 5.3 % innehåller 5 eller flera rum.

Lägenheterna om högst 1 rum och kök (enkelrum, enkelkök, samtliga lägenheter med kokvrå, dubletter m.fl. omfattar icke fullt hälften av bostadsbeståndet (47.5 %). Tillägges lägenheter om högst 2 rum och kök, kommer samtliga de lägenheter, som bruka betecknas "smålägenheter", att omfatta 3/4 (76.7 %) av bostadsbeståndet.

Lägenheternas storleksfördelning visar mindre variation mellan olika ortstyper. De större städerna (med över 30 000 inv.), förorter med höghusbebyggelse och landsbygden kring tätorter har dock relativt fler mindre lägenheter än de

Tab. V:22. Lägenheternas fördelning efter rumsantal i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen).

O r t e r	Hela an- talet eg- bostads- lägen- heter	Därav i % bestående av							
		1 rum eller 1 kök	1 rum med kok- vrå	dubb- letter m. n.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök
Sundbyberg	3 853	2.4	12.3	3.2	49.6	23.2	5.5	2.4	1.4
Norrstälje	1 712	5.6	3.0	5.3	28.8	32.0	14.6	6.2	4.5
Nynäshamn köp.	1 552	6.5	4.9	3.6	37.4	24.1	14.9	5.2	3.4
Jppsala	12 764	9.4	6.7	9.0	27.5	24.0	11.9	4.8	6.7
Enköping	2 092	7.5	2.4	5.2	33.4	32.6	10.7	4.9	3.3
Nyköping	4 296	8.6	6.1	3.9	39.4	27.0	7.1	3.9	4.0
Eskestuna	13 182	7.7	5.6	3.5	47.2	25.4	5.6	2.6	2.4
Strängnäs	1 636	5.4	4.3	5.4	25.1	29.2	14.7	6.5	9.4
Linköping	11 489	8.0	6.6	3.9	35.7	27.2	8.8	5.0	4.8
Norrköping	23 230	13.6	5.8	4.1	43.6	20.3	6.6	2.7	3.3
Jönköping	10 740	5.6	4.6	3.7	37.4	28.4	10.4	5.0	4.9
Huskvarna	2 782	2.7	2.4	2.1	30.2	46.1	9.4	3.9	3.2
Eksjö	2 103	5.4	4.3	4.9	18.6	30.6	18.3	8.2	9.7
Växjö	4 456	4.6	3.3	6.6	15.9	36.0	17.7	7.4	8.5
Kalmar	6 813	1.6	4.6	9.1	17.4	40.0	15.6	6.1	5.6
Oskarshamn	2 606	3.9	3.3	11.2	21.1	32.1	16.4	6.9	5.1
Karlskrona	8 193	3.5	6.9	15.8	15.3	31.0	16.3	5.7	5.8
Kristianstad	4 954	3.9	6.8	8.8	15.1	33.4	17.1	6.8	8.1
Malmö	52 813	2.3	6.5	4.8	34.3	31.0	10.9	5.5	4.7
Lund	9 688	6.5	7.4	11.1	17.4	28.6	13.8	6.4	8.8
Landskrona	6 912	2.5	7.4	9.4	24.6	34.2	12.6	4.8	4.5
Hälsingborg	20 260	2.5	7.2	7.9	21.5	34.6	14.1	6.5	5.7
Höganäs	1 987	1.8	1.9	7.7	13.3	34.4	22.1	12.3	6.5
Trelleborg	4 216	2.0	4.6	9.0	14.5	41.2	17.6	6.4	4.7
Halmstad	8 373	3.0	6.3	7.0	21.3	35.4	15.2	5.9	5.9
Varberg	3 177	3.6	3.8	3.8	20.8	41.2	15.2	6.3	5.3
Göteborg	90 612	4.6	5.1	2.9	44.1	24.9	9.8	4.4	4.2
Lysekil	1 657	2.2	3.7	6.1	26.7	29.9	18.0	6.4	7.0
Uddevalla	5 119	3.9	5.2	4.8	33.0	30.8	12.7	5.1	4.5
Trollhättan	5 151	3.2	3.3	3.5	36.9	34.4	11.0	4.5	3.2
Borås	14 799	6.2	8.4	4.5	28.1	32.4	12.5	3.6	4.3
Skara	2 041	6.2	3.1	6.4	18.3	31.9	15.3	8.7	10.1
Falköping	2 647	5.0	3.0	4.0	20.0	36.1	18.4	7.9	5.6
Karlstad	8 962	7.6	5.0	4.9	29.4	29.8	12.4	5.6	5.3
Örebro	16 477	7.1	8.8	5.9	35.2	26.7	9.8	3.3	3.2
Karlskoga	5 595	5.5	1.8	4.8	27.4	33.7	12.4	8.6	5.8
Västerås	11 809	6.8	6.2	3.2	44.8	24.5	7.6	3.0	3.9
Falun	4 314	6.7	4.2	7.1	28.7	26.8	12.9	6.4	7.2
Avesta	1 782	10.7	2.3	2.6	51.4	19.7	7.5	3.0	2.8
Gävle	13 168	12.0	4.8	3.9	41.6	21.8	8.9	3.3	3.7
Sandviken	4 388	14.9	1.6	4.6	43.5	22.8	6.5	3.4	2.7
Sundsvall	5 417	13.5	4.7	6.6	29.4	24.4	12.3	4.4	4.7
Östersund	4 299	9.2	3.7	6.2	26.9	29.8	12.5	6.0	5.7
Skellefteå	2 225	7.1	4.7	6.8	17.4	36.0	15.3	7.2	5.5
Luleå	4 155	10.5	2.6	5.6	30.5	28.5	12.7	5.3	4.3
Kiruna	2 901	14.2	3.0	15.0	39.7	19.0	5.2	2.3	1.6

mindre städerna och stadssamhällena i gemen. I de förra är lägenheter om 1 rum och kök den största gruppen (etttrumsstandard) medan i de sistnämnda orterna lägenheter om 2 rum och kök dominerar. Villasamhällena kring storstäderna, särskilt Stockholm, bildar en särskild grupp med än större lägenheter. Dessutom har storstäderna väsentligt flera lägenheter om 1 rum med kokvrå.

Ett sammanfattande uttryck för utrymmesstandarden ges av antalet eldstäder per 100 lägenheter. Uppgifter härom har sammanställts i tab. V:24, där orterna fördelats med hänsyn till antalet eldstäder per 100 lägenheter.

Tab. V:23. Lägenheternas fördelning efter rumsantal inom orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet egentliga bostadslägenheter	Därav i % bestående av						
		1 rum eller 1 kök ¹⁾ m.fl.	dubbelletter ²⁾ m. m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök
Göteborg	90 612	4,6	8,1	44,0	24,9	9,8	4,3	4,2
Malmö	52 813	2,3	11,3	34,4	31,0	10,9	5,5	4,6
Övr. orter m. över 30 000 inv.	147 918	8,0	11,7	35,8	26,5	9,7	4,0	4,3
Orter med 20 000 - 30 000 "	54 536	4,5	14,9	21,6	32,8	14,0	6,1	6,1
" " 10 000 - 20 000 "	119 440	6,4	10,4	28,6	30,6	12,8	5,6	5,6
" " 5 000 - 10 000 "	87 932	5,8	9,0	27,2	31,1	13,8	6,6	6,5
" " 2 000 - 5 000 "	109 488	7,4	7,1	28,7	30,3	13,8	6,8	5,9
" " 1 000 - 2 000 "	70 211	7,3	7,2	26,1	29,4	15,7	7,7	6,6
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	732 950	6,2	9,8	31,5	29,2	12,3	5,7	5,3

Tab. V:24. Orternas fördelning efter genomsnittligt antal eldstäder per 100 lägenheter (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående antal eldstäder per 100 läg					
		-200	200-250	250-300	300-350	350-400	400-450
Göteborg	1	-	-	1	-	-	-
Malmö	1	-	-	1	-	-	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	-	2	7	1	-	-
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	-	2	5	-	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	3	14	12	-	1
" " 5 000 - 10 000 "	43	-	2	21	16	3	1
" " 2 000 - 5 000 "	131	-	20	45	45	17	4
" " 1 000 - 2 000 "	172	1	22	45	67	30	7
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ...	395	1	49	136	146	50	13

Av tab. V:25 framgår orternas fördelning dels efter andelen lägenheter om högst 1 rum och kök, dels efter andelen lägenheter om lägst 3 rum och kök.

Fördelningen på lägenhetskategorier inom olika upplåtelseformer uppvisar enligt tab. V:26, som bygger på det partiella materialet, betydande olikheter. Den största frekvensen mindre lägenheter visar gruppen av arbetsgivare (andra än stat och kommun) upplåtna lägenheter, varibland 65 % består av högst ett rum och kök; därefter kommer hyreslägenheter (58 %), bostadsrättsföreningslägenheter (52 %), av stat och kommunen upplåtna lägenheter (48 %) och bostadssociala lägenheter (43 %). Det minsta antalet smålägenheter finns bland ägarelägenheterna (19 %). Av de sistnämnda utgörs däremot icke mindre än 46 % av lägenheter med 3 eller flera rum och kök och 11 % av lägenheter med 5 eller flera rum och kök. Även bland lägenheter

1) Här ingår även lägenheter bestående av 1 rum med kokvrå. -

2) Här ingår även lägenheter bestående av 2 rum med kokvrå, 3 rum med kokvrå och trippletter.

Tab. V:25. Orternas fördelning dels efter den procentuella andelen lägenheter om högst 1 rum och kök, dels efter den procentuella andelen lägenheter om lägst 3 rum och kök (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanst. % läg. om högst 1 rum och kök					Därav med nedanst. % läg. om lägst 3 rum och kök				
		-20	20-	30-	40-	50-	-10	10-	20-	30-	40-50
			30	40	50	50-60		20	30	40	
Göteborg	1	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Malmö	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	-	-	1	1	8	-	6	4	-	-
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	-	3	4	-	-	-	7	-	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	3	8	12	7	2	7	16	4	1
" " 5 000 - 10 000 "	43	-	9	12	10	12	1	11	16	10	5
" " 2 000 - 5 000 "	131	7	31	24	35	34	9	34	40	21	27
" " 1 000 - 2 000 "	172	21	39	39	29	44	10	39	35	45	43
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	395	28	82	87	92	106	22	98	119	80	76

Tab. V:26. Lägenheter med olika upplåtelseform fördelade efter rumsantal (enligt den partiella undersökningen) 1).

Upplåtelseform	Antal lägen- heter i den par- tiella undersök- ningen	Därav i % bestående av							
		1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	dubb- letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök
Uthyrda i öppna marknaden	95 177	7.7	6.3	5.4	38.1	27.2	9.1	3.4	2.8
Upplåtna av stat eller kommun	6 655	6.3	3.4	3.7	34.9	31.8	10.4	3.7	5.8
" " bostadsrättsförening..	6 722	1.3	5.7	8.2	37.0	36.7	7.3	2.4	1.4
" " bostadssociala företag	1 656	4.6	12.9	3.5	22.0	40.5	16.1	0.4	0.0
" " arbetsgivare (ej stat el. kommun) ..	16 204	12.3	2.0	3.5	46.9	21.9	6.8	2.7	3.9
Bebodda av ägaren	39 159	1.0	1.2	5.0	12.0	34.8	22.4	12.3	11.3
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade läg.	5 087	8.5	3.5	6.1	34.8	29.7	9.7	4.0	3.7
Obegagnade och outhyrda läg.	4 533	10.5	4.8	7.4	29.6	25.6	11.5	5.2	5.4
Samtliga lägenheter	175 193	6.2	4.3	5.2	31.4	29.4	12.5	5.7	5.3

som upplåtits av staten eller kommuner finns en förhållandevis stor andel lägenheter om 5 eller flera rum och kök (6 %). I övrigt kan nämnas, att bland bostadssociala lägenheter finns särskilt många om 1 rum med kokvrå (13 %), bland bostadsrättsföreningslägenheter sådana om 2 rum med kokvrå (6.7 %) och bland arbetsgivarlägenheter enkelkök (6.2 %).

En fördelning efter upplåtelseform inom varje lägenhetskategori (se tab. V:27) visar motsvarande variationer. Av de minsta storlekskategorierna är sålunda endast ett mindre antal, men av lägenheter om 3 rum och kök närmare hälften och av större lägenheter över hälften begagnade av ägaren. Anmärkningsvärt är för övrigt att närmare hälften (42.2 %) av alla enkelkök är upplåtna av arbetsgivare.

1) Vägsda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Procenttalet obegagnade lägenheter inom olika storlekskategorier växlar endast mellan 2.3 och 2.7 bland olika stora lägenheter med kök, under det att relativt fler lägenheter med kokvrå, enkelrum, dubbletter etc. står obegagnade.

Om man vill få en uppfattning om "ledighetsprocenten" kan de obegagnade lägenheter, som är avsedda att uthyras, sättas i relation till sammanlagda antalet hyreslägenheter å den öppna hyresmarknaden och outhyrda lägenheter. Såsom tidigare påpekats, råder visserligen icke full korrespondens mellan de båda sifferserierna, men denna omständighet torde endast ha betydelse vid jämförelse mellan orter, där lägenheternas upplåtelseformer visar stora avvikelser.

Tab. V:27. Lägenheter med olika rumsantal fördelade efter upplåtelseform (enligt den partiella undersökningen).1)

Upplåtelseform	1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	dubb- letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Samtliga lägen- heter
Samtliga lägenheter	11 403	8 169	9 832	54 085	51 267	21 784	9 758	8 895	175 193
Därav 1 %									
Uthyrda i öppna marknaden	64.9	74.1	56.2	64.5	51.0	41.4	34.6	31.8	54.3
Upplåtna av stat eller kommun ...	4.7	3.2	2.9	4.0	4.1	3.2	2.4	4.1	3.8
" " bostadsrättsförening	0.7	5.0	5.4	4.6	4.6	2.5	1.8	1.2	0.9
" " bostadsociala företag	1.2	4.3	0.9	0.6	1.1	0.8	0.2	0.0	3.9
" " arbetsgivare (ej stat el. kommun)	17.5	3.3	6.3	13.6	7.5	4.8	4.5	7.2	9.2
Bebodda av ägaren	3.3	4.7	21.1	7.3	26.3	42.4	52.1	51.0	22.4
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade läg.	3.3	2.4	3.4	3.1	3.1	2.4	2.0	2.0	2.9
Obegagnade och outhyrda läg.	4.4	3.0	3.8	2.3	2.3	2.5	2.4	2.7	2.6

En på angivet sätt beräknad hyresledighetsprocent stiger rätt avsevärt efter lägenheternas storlek från 1 rum och kök.

Förekomsten av lägenheter med rum om 6 - 9 kvm anges i tab. V:28.

Antalet lägenheter med dylika smårum är naturligtvis relativt minst bland lägenheter om ett rum och kök (4.7 %), under det att bland större lägenheter flertalet har (ca 60 %) något dylikt rum (jungfrukammare). Anmärkningsvärt är emellertid den höga frekvensen lägenheter med smårum inom gruppen två rum med kokvrå (38 %).

Smårumslägenheter är i allmänhet något vanligare i mindre samhällen än i större; i Göteborg finns dock särskilt många lägenheter om två eller flera rum och kök, där något av rummen omfattar högst 9 kvm.

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:28. Procentuellt antalet lägenheter innehållande något rum om 6-9 kvm inom olika lägenhetskategorier och ortsgupper (enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	Procentuellt antal lägenheter med smårum bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kökvrå	dubb- letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 rum och kök
Göteborg	12.8	10.5	31.8	1.0	17.7	37.4	67.9	72.0	70.2
Malmö	18.9	10.0	27.7	0.7	10.7	31.8	66.7	75.8	68.9
Övr. orter m. över 30 000 inv.	12.3	13.5	35.2	4.1	11.4	24.8	49.3	59.1	57.5
Orter med 20 000 - 30 000 "	17.6	13.2	36.8	3.8	10.5	25.4	48.0	59.0	61.1
" " 10 000 - 20 000 "	13.4	16.6	33.5	5.4	12.6	26.5	43.5	57.1	59.8
" " 5 000 - 10 000 "	13.7	18.6	39.9	5.3	13.0	27.3	41.6	53.8	58.2
" " 2 000 - 5 000 "	11.9	26.1	42.5	6.2	16.6	29.0	40.5	54.6	59.9
" " 1 000 - 2 000 "	12.1	25.8	42.2	7.6	17.2	32.5	43.5	56.3	61.3
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾ ...	13.1	15.8	37.6	4.7	14.7	29.8	47.9	59.4	60.9

1) Vägda tal. Se kap. III. avsnitt 2.

3. Förekomst av hall, förstugor, jungfrualkov, serveringsrum och garderober.

Vissa uppgifter om förekomsten av sådana utrymmen som hall (om minst 6 kvm och möblerbar), förstugor (kapprum, tambur), jungfrualkov, serveringsrum och garderober erhålles ur den partiella undersökningen.

Det bör påpekas, att dylika utrymmen givetvis är svårbestämda och i övrigt i hög grad skiftande i fråga om yttorlek och utformning.

Några huvudsiffror beträffande förekomsten av hall och förstuga lämnas i tab. V:29.

Av samtliga lägenheter uppges 12 % sakna såväl hall som förstuga, 3 % äger enbart hall, 70 % enbart förstuga och återstående 15 % har såväl hall som förstuga (kapprum, tambur). Sålunda finns hall i 18 % och förstuga i 85 % av samtliga lägenheter. Förstuga o.dyl. är sålunda nästan lika vanligt i lägenheter med hall som i lägenheter utan hall. Å andra sidan förekommer hall nästan lika ofta i lägenheter med förstuga som i dylika utan. Procenttalen växlar ej mycket mellan olika storleksgrupper av orter, men enskilda orter kan visa rätt avvikande förhållanden; Malmö har exempelvis relativt hög standard med 27 % av lägenheterna utrustade med både hall och förstuga.

Moderna lägenheter (med centralvärme) är relativt bättre utrustade än äldre omoderna. Av moderna lägenheter har sålunda 26 % både hall och förstuga, 5 % enbart hall, 64 % enbart förstuga och 5 % vare sig hall eller förstuga, under det att för omoderna lägenheter motsvarande jämförelsetal utgör 4, 1, 76 och 19 %.

Hall saknas praktiskt taget i lägenheter, bestående av enkelrum eller enkelkök och finns i 12 % av samtliga lägenheter om ett rum och kök, i 22 % av lägenheter om två och tre rum och kök, och i nära hälften av större lägenheter. Förstuga finns i hälften av enkelrummen och enkelköken, 80 % av lägenheterna om ett rum och kök, 90 % av lägenheterna om två rum och kök och i än fler av de större lägenheterna.

Hall är i lägenheter om 1 - 3 rum och kök något vanligare i större städer, särskilt Malmö, än i mindre orter. Förstuga synes vara lika vanlig i stora som i små orter inom varje lägenhetskategori.

Om man ser till upplåtelseformen är hall vanligast i bostadsrättsföreningslägenheterna (38 %). Därefter kommer egendom (36 %) och andra ägarelägenheter (22 %). Däremot förekommer hall mera sällan (mindre än 10 %) i arbetsgivarelägenheter, lägenheter upplåtna av det allmänna samt bostadssociala lägenheter. Lokalt framträdande olikheter beträffande lägenheter i större hyreshus, i det att hall är vanligast i de större städerna, särskilt i Malmö,

Förekomsten av förstuga visar inga anmärkningsvärda skillnader efter upplåtelseform. Påpekas kan dock, att praktiskt taget alla bostadssociala lägenheter har förstuga.

Såväl hall som förstuga saknas bland 17 % av arbetsgivarelägenheterna. Ifrågavarande frekvenstal är lägst bland ägare-, bostadsrätts- och bostadssociala lägenheter (3 - 7 %). Några nämnvärda lokala skillnader spåras icke inom varje särskild upplåtelseform. Det bör här påpekas, att både ägare- och arbetsgivarelägenheter, vilka visar den minsta resp. största bristen, är fåtaligare i större orter

Tab. V:29. Lägenheternas fördelning efter förekomsten av hall och förstuga (kapp-
rum, tambur) (enligt den partiella undersökningen).1)

Ortsgrupp m.m.	Antal läg. i den par- tiella undersök- ningen	Därav i %			
		utan förstuga		med förstuga	
		och utan hall	men med hall	men utan hall	och med hall
Göteborg	15 467	14.3	5.4	66.4	13.9
Malmö	10 402	7.5	3.0	62.3	27.1
Övriga orter m. över 30 000 inv.	37 198	14.4	3.1	66.4	16.1
Orter m. 20 000 - 30 000 inv.	17 846	12.4	3.5	67.9	16.2
" " 10 000 - 20 000 "	30 528	10.3	2.7	72.9	14.1
" " 5 000 - 10 000 "	26 822	11.1	3.1	72.8	13.0
" " 2 000 - 5 000 "	25 234	11.2	2.9	74.0	11.9
" " 1 000 - 2 000 "	11 696	13.5	3.2	72.3	11.0
1 rum eller 1 kök	11 403	43.0	0.6	55.5	0.9
1 " med kokvrå	8 169	19.9	1.8	73.0	5.0
Dubbletter m.m.	9 832	12.1	2.5	75.9	9.5
1 rum och kök	54 385	17.3	3.2	71.1	8.4
2 " " "	51 267	5.9	4.3	71.3	18.5
3 " " "	21 784	3.4	3.4	74.4	18.8
4 " " "	9 758	1.5	3.4	67.4	27.7
5 o.fl. " "	8 895	0.7	3.6	52.8	42.9
Uthyrda i öppna marknaden					
i 1 o. 2 familjshus	14 841	9.5	5.0	71.5	14.0
i övriga hus	80 336	15.4	3.3	67.8	13.5
Upplåtna av stat eller kommun	6 655	11.6	1.6	79.6	7.2
" " bostadsrättsförening	6 722	2.7	6.2	59.7	31.4
" " bostadssociala företag ..	1 656	5.2	0.7	90.4	3.7
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ...	16 204	17.3	1.5	74.3	6.9
Bebodda av ägaren					
i 1 o. 2 familjshus	28 830	4.2	3.5	70.0	22.3
i övriga hus	10 329	6.9	3.9	71.3	17.9
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	5 087	13.8	3.6	72.2	10.4
Obegagnade och outhyrda läg.	4 523	18.1	2.4	67.6	11.9
Lägenheter med centralvärme	85 478	4.7	5.5	63.7	26.1
" utan "	89 715	19.2	1.2	75.6	4.0
Samtliga lägenheter	175 193	12.1	3.3	69.8	14.8

men talrika i mindre orter.

Beträffande förekomsten av hall och förstuga kan sammanfattningsvis sägas, att de största skillnaderna föreligger mellan små och större lägenheter samt mellan moderna och omoderna lägenheter. Olikheterna är mindre mellan olika upp-låtelseformer och mellan orter av olika storlek.

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:30. Procentuella antalet lägenheter med jungfrualkov och serveringsrum efter förekomst av centralvärme och badrum bland hyreslägenheter utan brist om 1 - 3 rum och kök på vissa orter (enligt den partiella undersökningen).

O r t e r	Procentuella antalet lägenheter med							
	jungfrualkov				serveringsrum			
	Lägenheter m. cv		Lägenheter	Samtliga lägenheter	Lägenheter m. cv		Lägenheter	Samtliga lägenheter
	med badrum	utan badrum	utan cv		med badrum	utan badrum	utan cv	
Göteborg	71.6	0.8	1.7	2.7	11.0	1.3	1.0	4.0
Malmö	2.5	0.9	0.8	1.3	14.9	1.8	0.8	5.2
Hälsingborg	3.5	1.5	-	1.4	19.9	3.7	0.4	7.1
Borås	7.1	3.7	-	3.1	21.1	8.1	0.5	8.7
Västerås	13.2	5.3	0.9	3.2	16.1	2.8	5.4	7.9
Jönköping	5.8	-	0.3	1.8	9.2	1.4	0.9	3.5
Karlskrona	6.5	0.6	-	2.1	6.2	1.8	-	2.3
Kalmar	4.4	1.6	1.2	2.3	8.9	0.8	0.5	3.1
Uddevalla	6.9	1.7	0.4	2.7	11.5	4.3	-	4.6
Kristianstad	4.7	0.3	1.2	2.0	20.6	0.3	2.0	7.0
Växjö	10.1	0.6	0.5	3.4	22.9	12.4	4.0	11.8
Falun	4.8	-	0.6	1.7	18.7	7.2	2.8	8.7
Huskvarna	1.9	-	-	0.5	5.6	2.2	-	2.2
Falköping	9.3	0.7	1.3	3.5	11.8	5.6	2.6	6.1
Oskarshamn	0.9	-	-	0.3	13.8	8.2	0.5	6.5
Sunne köping	-	-	-	-	11.5	7.6	0.9	5.8
Skara	3.0	1.9	0.2	1.5	13.7	9.7	1.8	7.5
Eksjö	7.0	5.0	0.7	3.7	16.3	2.3	0.6	5.7
Höganäs	3.3	-	-	1.0	14.2	2.1	1.9	5.6
Lysekil	11.1	1.3	-	3.6	11.4	-	-	3.4
Nybro	5.1	1.7	0.2	2.1	16.7	4.4	1.7	6.1
Stuvsta m:e	4.4	-	-	1.3	4.4	3.6	-	2.3
Arlövs m:e	-	2.8	-	0.8	13.1	2.6	-	4.5
Kinna m:e	13.5	35.8	-	4.8	19.4	2.7	-	6.5
Oxelösunds m:e	2.2	5.2	1.3	2.6	2.2	-	1.3	1.2
Vadstena	-	4.5	0.5	1.4	5.2	9.2	0.5	4.2
Tomelilla köping	-	-	-	-	13.0	1.4	-	4.2
Älmhults köping	6.5	-	-	0.2	12.2	-	1.1	4.1
Alvesta m:e	-	-	-	-	-	6.0	0.3	1.8
Mönsterås köping	11.4	-	-	3.4	26.1	6.8	0.1	10.1
Vara köping	25.6	0.7	-	7.7	10.4	3.5	-	1.0
Åsersund	16.3	-	-	4.8	12.2	6.3	2.1	6.2
Tyringe m:e	-	1.5	1.0	0.8	-	1.4	-	0.4
Krylbo köping	-	-	-	-	6.5	1.2	-	2.3
Bodafors köping	-	-	-	-	5.2	6.8	3.0	4.6
Hörs köping	3.3	-	-	1.0	48.0	5.6	-	15.7
Morastrand köping	14.9	-	13.2	10.1	29.7	10.4	1.4	12.2
Vaggeryds m:e	-	-	-	-	8.7	4.1	-	3.7
Borensbergs m:e	-	-	-	-	18.1	-	5.3	7.6

Tab. V:31. Procentuellt antal lägenheter med garderob efter förekomst av centralvärme och enskilt badrum bland hyreslägenheter utan brist om 1 - 3 rum och kök på vissa orter (enligt den partiella undersökningen).

O r t e r	Procentuellt antal läg. med garderob			Santliga lägenheter
	Lägenheter med cv		Lägenheter utan cv	
	med badrum	utan badrum		
Göteborg	92.3	82.9	54.7	73.5
Malmö	99.3	98.5	96.0	97.6
Hälsingborg	97.3	94.7	81.2	89.6
Borås	91.2	86.3	56.6	74.8
Västerås	88.7	91.4	81.6	86.4
Jönköping	97.1	93.5	84.7	90.7
Karlskrona	99.3	98.9	89.2	94.8
Kalmar	98.7	93.2	89.6	93.2
Uddevalla	96.9	80.4	66.2	79.1
Kristianstad	99.1	95.0	81.7	90.5
Växjö	97.5	93.3	89.5	92.8
Falun	84.7	77.4	64.8	74.0
Huskvarna	89.1	88.3	87.3	88.1
Falköping	97.5	81.7	77.7	84.6
Oskarshamn	88.7	77.1	65.4	75.4
Sunne köping	62.1	37.8	63.7	52.2
Skara	82.3	97.2	83.6	85.6
Eksjö	95.1	85.3	77.9	85.0
Höganäs	95.6	88.9	66.2	82.3
Lysekil	78.1	82.9	67.4	74.8
Nybro	98.6	88.1	85.8	99.2
Stuvsta m:e	96.3	87.9	76.6	85.5
Arlövs m:e	100.0	95.2	96.2	97.0
Kinna m:e	100.0	94.3	68.3	82.4
Oxelösunds m:e	93.1	73.5	70.2	77.8
Vadstena	96.8	89.7	82.2	88.6
Tomelilla köping	91.8	86.4	76.4	83.7
Älmhults köping	94.4	91.3	92.3	92.6
Alvesta m:e	21.5	55.5	86.6	73.6
Mönsterås köping	64.0	100.0	83.3	82.2

Förekomsten av jungfrualkov, serveringsrum och garderober redovisas inom den partiella undersökningen endast för hyreslägenheter utan brist om 1-3 rum och kök (utan smårum) i vissa orter med över 1 000 inv. (se tab. V:30 och V:31).

Jungfrualkov saknas praktiskt taget i lägenheter om ett rum och kök, är sällsynt i sådana om två rum och kök, men relativt vanlig i lägenheter om tre rum och kök. Jungfrualkov är vanligast i moderna lägenheter och mycket sällsynt i omoderna. Något klart samband med ortens storlek framkommer ej.

Serveringsrum saknas i regel i smålägenheter om ett eller två rum och kök, men är ganska vanligt i lägenheter om tre rum och kök och förmodligen än mer i större lägenheter. Dylikt utrymme finns betydligt oftare i moderna lägenheter (med centralvärme och badrum) än i omoderna lägenheter.

Garderob saknas i åtskilliga lägenheter, framför allt i omoderna lägenheter och smålägenheter.

Sammanfattningsvis kan sägas att större och moderna lägenheter oftare är utrustade med jungfrualkov, serveringsrum och garderober än mindre och omoderna lägenheter.

9. Lägenheternas beskaflenhet och utrustning.

Den allmänna bostadsräkningen har i huvudsak endast givit upplysning om lägenheternas utrustning med olika slag av bekvämligheter och speciella utrymmen och blott i ringa mån kunnat belysa lägenheternas allmänna kvalitet. Det sistnämnda förutsätter en enhetlig bedömning, som lägenhetsinnehavarna ej kan ge. Bostadsräkningen skulle i detta hänseende ha behövt kompletteras med en intensiv undersökning, avseende ett mindre bostadsbestånd i ett begränsat antal orter och utförd av sakkunniga husbesökare. En dylik undersökning har emellertid ej kommit att utföras.

Uppgifterna är sålunda begränsade till att avse förekomsten av vissa bekvämligheter eller utrymmen, medan däremot uppgifter saknas om förekomst av sådana kvalitetsförhållanden som drag, fukt m.m.

a. Förekomst av kallrum, låg rumshöjd och otillfredsställande grundförhållanden.

Inom den partiella undersökningen har sammanställts uppgifter om bostädernas grundförhållanden, golvet's nivå i förhållande till den omgivande marken, förekomsten av källare och av ventilerad stenbot samt vidare om förekomsten av lägenheter med kallrum, d.v.s. boningsrum som är obeboeliga vintertid på grund av att uppvärmningsanordning saknas eller är otillräcklig och av lägenheter, vars rumshöjd understiger i byggnadsstadgan angiven höjd av 2.1 m.

I 2.2 % av lägenheterna är åtminstone något av boningsrummen kallrum (se tab. V:32). Dylika lägenheter är vanligast inom det äldre bostadsbeståndet. De saknas praktiskt taget bland bostadsrätts- och bostadssociala lägenheter och är relativt sällsynta i hyreshusen, d.v.s. bland hyreslägenheter i hus med tre eller flera lägenheter. Mest talrika är de i en- och tvåfamiljshusen, i synnerhet bland lägenheter bebodda av ägaren (egna hem m.fl.). Varannan kallrumslägenhet begagnas sålunda av ägaren.

Man finner sällan kallrumslägenheter i de större städerna, men i de minsta samhällena utgör de en relativt betydande del av bostadsbeståndet.

Av samtliga lägenheter har 2.9 % åtminstone något rum med låg rumshöjd (under 2.1 m), se tab. V:33. Låg rumshöjd är sällsynt bland lägenheter i hus byggda 1920 eller senare (0.7 %) men jämförelsevis vanlig bland de äldsta lägenheterna, byggda före 1880 (11.1 %).

Av samtliga lägenheter med låg rumshöjd är två tredjedelar byggda före sekelskiftet (inkl. de av okänd ålder) och ytterligare en sjättedel består av äldre lägenheter, som ombyggs sedan 1920. Endast 9 % härstammar från 1920- och 1930-talen.

Låg rumshöjd är vidare vanligast i de små lägenheterna samt vanligare i en- och tvåfamiljshus (5 %) än i större hus, särskilt dylika med bostadsrätts- och bostadssociala lägenheter. Hälften av alla lägenheter med låg rumshöjd kommer på en- och tvåfamiljshus och endast 6 % på hus med 10 eller flera lägenheter. Det är särskilt bland enkelrum, dubletter m.m. i mindre hus som anmärkningsvärt många lägenheter har låg rumshöjd. Dylika lägenheter torde i regel vara belägna i vindsvåningen.

Lägenheter med låg rumshöjd är mest sällsynta i de största städerna och vanligast i de minsta samhällena.

I fråga om grundförhållandena ger bostadsräkningen, såsom framgår av tab. V:34, vid handen att i 3.1 % av samtliga lägenheter ligger golvet till någon del mindre än 30 cm över angränsande mark. För 40 % av dessa eller 1.3 % av samtliga lägenheter ligger golvet icke över källare eller ventilerad stenbot. Så-

Tab.V:32. Procentuella antalet lägenheter med kallrum inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortagrupper samt bland lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen).

Byggnadsår m.m.	Procentuella antalet lägenheter med kallrum i								
	Göte- borg	Malmö	30 000 -100 000 inv.	20 000 - 30 000 inv.	10 000 - 20 000 inv.	5 000 - 10 000 inv.	2 000 - 5 000 inv.	1 000 - 2 000 inv.	✓ Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾
Byggsda år 1935 - 1939	0.0	0.1	0.2	0.3	0.1	0.1	0.8	2.9	0.4 ✓
" " 1920 - 1935	0.2	1.2	0.7	0.6	1.1	1.3	4.2	4.4	1.6
" " 1900 - 1920	0.7	1.2	1.8	2.3	2.6	3.1	3.4	5.5	2.7
" " 1880 - 1900	0.5	1.6	1.5	2.4	4.6	3.2	4.9	5.5	3.1
" före år 1880	2.1	3.5	2.4	4.0	4.1	4.4	7.1	5.9	4.2 ✓
Ombyggda efter 1920	0.2	0.8	0.8	1.3	1.7	2.4	3.4	4.3	2.0
Okänt byggnadsår	0.9	-	1.8	2.5	4.0	4.3	5.3	4.3	3.2
1 rum eller 1 kök	0.1	-	0.2	0.4	1.4	1.1	0.5	0.4	0.6
1 " med kokvrå	0.1	0.1	0.5	0.8	0.6	1.8	1.8	0.6	0.7
Dubbletter m.m.	1.4	1.8	1.6	3.6	2.3	4.7	7.0	8.6	3.7
1 rum och kök	0.2	0.2	0.5	0.6	2.0	1.1	1.8	1.9	1.0
2 " " "	0.7	1.1	1.7	1.5	2.2	2.6	3.6	5.2	2.3
3 " " "	0.7	2.3	2.4	2.9	3.0	4.1	6.0	9.3	4.0
4 " " "	1.0	3.0	2.9	3.5	3.8	3.9	7.3	9.1	4.6
5 o.fl. " "	1.3	2.1	1.6	1.8	3.1	3.8	7.7	9.6	4.1
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 och 2 familjshus	2.0	1.7	2.3	1.6	1.9	3.0	3.9	5.0	3.0
i övriga hus	0.3	0.5	0.6	1.2	1.2	1.4	2.3	2.4	1.0
Upplåtna av stat eller kommun	1.6	1.0	2.0	2.3	1.7	1.6	2.6	2.2	1.9
" " bostadsrättsförening	0.1	0.1	0.2	-	-	-	-	-	0.1
" " bostadssociala företag ...	-	-	-	-	-	1.0	-	-	0.1
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	1.0	1.3	2.0	2.4	5.8	1.5	1.3	0.1	1.9
Bebodda av ägaren									
i 1 och 2 familjshus	1.8	5.2	3.1	3.7	4.3	5.4	6.9	9.9	5.8
i övriga hus	1.0	1.9	2.1	1.8	2.4	2.4	4.3	6.3	2.9
Upplåtna av anhöriga samt övriga be- gagnade lägenheter	0.7	1.6	1.9	1.6	3.8	3.3	4.3	6.3	3.5
Obegagnade och outhyrda lägenheter ...	0.3	0.8	1.4	2.8	2.2	3.4	4.2	5.0	2.4
Samtliga lägenheter	0.5	1.0	1.2	1.7	2.2	2.6	3.9	4.8	2.2

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

dane fall är vanligast bland lägenheter i 1- och 2-familjshus, både sådana be-
gagnade av ägaren och uthyrda. De förekommer sällan i nyare hus, utan är ojämförligt vanli-
gast i den äldsta bebyggelsen samt är vidare mera sällsynta i större orter än i mindre.

Bland lägenheter med otillfredsställande grundförhållanden överväger i någon mån
de minsta lägenhetstyperna (enkelrum, dubbletter m.fl.); detta förhållande gäller emel-
lertid endast förekomsten av de sämsta fallen (utan ventilerad stenfot etc.).

Relativa antalet dylika lägenheter sjunker naturligen med stigande husstorlek (an-
tal lägenheter i huset). Det vore anledning att sätta antalet ifrågavarande lägenheter
i relation icke till det totala antalet lägenheter, såsom här ovan gjorts, utan till anta-
let lägenheter i bottenvåningen. Uppgifterna på denna punkt skulle emellertid ha krävt
en tidskrävande granskning, vilket ej låtit sig göra.

Tab. V:33. Procentuella antalet lägenheter med rumshöjd understigande 2,1 m inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgupper samt bland lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen).

Byggnadsår m.m.	Procentuella antalet lägenheter med rumshöjd understigande 2,1 m i								
	Göte- borg	Malmö	30 000 -100 000 inv.	20 000 - 30 000 inv.	10 000 - 20 000 inv.	5 000 - 10 000 inv.	2 000 - 5 000 inv.	1 000 - 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 1) inv.)
Bygga år 1935 - 1939	0.2	-	0.1	0.2	0.3	0.6	0.6	1.1	0.3
" " 1920 - 1935	0.2	0.5	0.6	0.8	1.1	1.3	1.5	1.9	0.9
" " 1900 - 1920	0.5	0.7	1.2	0.9	2.0	1.8	2.7	2.7	1.7
" " 1880 - 1900	1.2	1.7	2.3	4.1	4.8	5.6	4.9	5.4	3.7
" före år 1880	7.9	5.3	9.3	13.8	13.5	11.7	13.0	10.0	11.1
Ombyggda efter 1920	1.2	1.2	2.3	2.1	3.5	4.2	4.1	5.4	3.2
Okänt byggnadsår	1.6	0.8	4.3	7.9	5.7	6.6	5.7	7.9	5.2
1 rum eller 1 kök	4.0	2.9	6.5	9.8	7.1	10.1	5.1	4.9	6.3
1 " med kokvrå	1.8	2.6	2.9	8.3	7.0	10.2	10.1	11.1	5.2
Dubbletter m.m.	1.0	2.7	2.2	9.0	5.7	7.5	7.5	10.2	5.7
1 rum och kök	0.9	0.4	2.0	2.3	3.2	3.6	3.0	3.1	2.2
2 " " "	0.7	0.5	1.3	2.1	2.9	2.7	3.0	4.0	2.2
3 " " "	0.9	1.4	1.4	2.4	2.7	2.6	4.1	4.0	2.6
4 " " "	0.8	1.4	1.7	2.0	2.6	3.5	3.3	3.3	2.5
5 o.fl. " "	1.3	1.1	2.0	2.0	2.6	4.5	3.4	7.9	3.2
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 och 2 familjshus	5.7	2.9	4.1	5.7	6.0	4.8	5.0	6.4	5.2
i övriga hus	0.8	0.4	1.9	2.9	2.9	3.2	2.8	3.9	2.0
Upplåtna av stat eller kommun	2.0	0.5	4.2	1.2	5.3	2.9	2.8	3.9	3.3
" " bostadsrättsförening	0.4	-	0.0	0.2	0.1	0.2	-	-	0.1
" " bostadssociala företag ...	-	-	0.2	0.5	1.0	-	-	-	0.2
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	0.4	0.4	2.3	5.5	2.2	2.9	1.3	2.2	2.1
Bebodda av ägaren									
i 1 och 2 familjshus	2.7	4.6	3.8	4.8	5.3	5.6	5.5	5.5	5.1
i övriga hus	2.5	0.6	1.5	3.1	3.0	2.3	2.7	4.8	2.6
Upplåtna av anhöriga samt övriga be- gagnade lägenheter	6.4	-	2.7	4.3	4.4	7.3	4.6	8.0	5.1
Obegagnade och outhyrda lägenheter ...	2.1	4.7	3.0	7.7	3.3	2.6	4.3	5.0	3.9
Samtliga lägenheter	1.1	0.9	2.2	3.5	3.6	3.9	3.8	4.4	2.9

1) Vägda tal. Se kap. III. avsnitt 2.

Tab. V:34. Procentuella antalet lägenheter med golvnivå mindre än 30 cm över angränsande mark inom olika lägenhetskategorier upplåtelseformer och ortsgupper samt bland lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen).

Byggnadsår m.m.	Procentuella antalet lägenheter med golvnivå mindre än 30 cm över angränsande mark i								
	Göteborg	Malmö	30 000 -100 000 inv.	20 000 -30 000 inv.	10 000 -20 000 inv.	5 000 -10 000 inv.	2 000 -5 000 inv.	1 000 -2 000 inv.	Santliga orter (över 1 000 ₁ inv.)
Bygda år 1935 - 1939	0.1	0.0	0.3	0.7	0.5	0.5	1.4	1.8	0.5
" " 1920 - 1935	0.4	0.3	0.7	1.0	1.1	1.3	2.6	2.0	1.2
" " 1900 - 1920	0.5	0.6	1.6	1.6	1.8	2.0	3.2	4.5	2.1
" " 1880 - 1900	0.7	1.7	2.2	5.3	5.0	4.5	7.3	6.6	4.1
" före år 1880	3.0	6.7	6.2	11.9	12.5	13.8	15.2	10.9	10.5
Ombygda efter 1920	1.3	1.1	1.9	3.8	3.7	4.2	4.8	6.1	3.5
Okänt byggnadsår	1.6	2.4	4.0	7.0	6.1	7.0	6.0	6.8	5.2
1 rum eller 1 kök	1.2	0.8	2.5	2.9	4.0	5.8	4.5	3.2	3.3
1 " med kokvrå	1.2	1.2	1.2	6.4	5.2	5.9	9.4	7.2	3.5
Dubbletter m.m.	1.4	1.9	1.9	8.0	5.7	6.6	7.5	10.0	5.4
1 rum och kök	0.8	0.7	2.0	3.0	3.5	5.1	4.9	5.8	3.0
2 " " "	0.6	1.1	1.9	3.2	3.0	3.5	4.3	5.1	2.8
3 " " "	0.6	1.3	2.0	3.1	3.8	3.2	4.3	4.3	3.0
4 " " "	0.5	1.4	1.8	3.5	2.4	3.6	4.0	3.1	2.7
5 o.fl. " "	1.1	1.0	1.4	2.5	3.0	3.1	4.2	5.5	2.8
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 och 2 familjshus	4.7	3.7	3.1	7.8	4.8	5.1	5.2	5.8	4.9
i övriga hus	0.7	0.4	1.4	2.6	2.2	2.9	4.5	4.4	1.9
Upplåtna av stat eller kommun	1.1	1.4	5.6	5.4	5.1	2.9	5.0	5.3	3.4
" " bostadsrättsförening	-	-	0.7	1.2	0.5	0.2	0.8	-	0.3
" " bostadssociala företag ..	-	-	0.4	0.9	2.0	5.6	-	-	0.9
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ...	2.0	1.7	2.6	5.5	2.9	5.4	2.3	3.0	3.1
Bebodda av ägaren									
i 1 och 2 familjshus	1.5	4.4	3.9	6.0	6.9	5.6	6.3	7.7	5.7
i övriga hus	0.6	0.9	1.6	2.7	3.8	3.0	3.9	4.7	3.0
Upplåtna av anhöriga samt övriga obegagnade lägenheter	0.7	1.6	1.5	3.9	5.6	6.1	5.2	6.3	4.7
Obegagnade och outhyrda lägenheter ..	1.0	1.2	1.7	6.0	3.8	7.1	5.6	6.4	3.8
Santliga lägenheter	0.8	1.0	1.9	3.7	3.6	4.2	4.7	5.2	3.1

1) Vägda tal. Se kap. III avsnitt 2.

b. Förekomsten av centralvärme och andra uppvärmningsanordningar.

Av samtliga redovisade lägenheter i den totala räkningen på orter med över 1 000 inv. är 49.6 % försedda med centralvärme. Förekomsten av centralvärme inom olika ortsgrupper, lägenhetskategorier och upplåtelseformer visas av tab. V:35.

Centralvärme är vanligast i de större städerna och finns i Göteborg och Malmö i cirka 60 % av samtliga lägenheter. I orter med 1 000 - 2 000 inv. har totalt endast 36.2 % av lägenheterna centralvärme.

Andelen centraluppvärmda lägenheter på enskilda orter framgår av tab. II i tabellbilagan, ur vilken ett sammandrag gjorts i tab. V:36. Som synes understiger antalet centralvärme-lägenheter på tio orter 10 %, medan fjorton orter har över 75 % centralvärmelägenheter.

I tab. V:37 redovisas förekomsten av cv på 46 orter med över 5 000 inv. Även dessa större orter företer avsevärda olikheter sinsemellan i fråga om utrustningen med cv. I Oskarshamn och Norrtälje är endast 1/4 av lägenheterna utrustade med cv, i Enköping, Kalmar, Karlskrona, Avesta och Kiruna cirka 1/3, i Sundbyberg, Borås och Skellefteå däremot omkring 3/4.

Centralvärme förekommer oftare i större lägenheter än i mindre (se tab. V:35). Kategorien 1 rum med kokvrå utgör dock ett specialfall, i det att relativt många av dessa lägenheter är moderna och sålunda försedda med cv. Även dubbletterna är relativt moderna med centralvärme som vanligaste uppvärmningsanordning. Av samtliga enkelrum och enkelkök har däremot endast cirka 30 % cv. Av lägenheterna om 1 rum och kök har något mer än 1/3 cv, men av lägenheterna om 5 och flera rum och kök har över 4/5 cv.

Centralvärme är ojämförligt vanligast i bostadsrättsföreningslägenheter (90.1 %) och bostadssociala lägenheter (85.1 %) av vilka huvudparten byggts under senare år. Bland hyreslägenheterna och ägarelägenheterna är varannan försedd med cv. Bland övriga lägenheter har cirka 2/5 cv. Arbetsgivarelägenheterna kännetecknas dock av särskilt låg standard, i det att endast 1/4 är utrustad med cv.

Centralvärme är i samtliga lägenhetskategorier vanligare på större orter och inom alla ortsgrupper vanligare för större lägenheter, såsom framgår av tab. V:38. Ser man till lägenheter med olika upplåtelseform inom olika ortsgrupper gäller dock att lägenheter upplåtna av det allmänna är modernare på mindre orter, i det att bland dessa lägenheter på större orter ingår sådana i äldre och omoderna gaturegleringsfastigheter. Standarden bland ägarelägenheterna och bland bostadsrättslägenheterna och de bostadssociala lägenheterna växlar relativt litet med ortens storlek. Arbetsgivarelägenheterna, som totalt kännetecknas av särskilt låg standard, är i Göteborg och Malmö i ungefär samma utsträckning som övriga lägenheter försedda med cv.

Sammanställningen i tab. V:39 för lägenheter med olika storlek och upplåtelseform ger ytterligare intressanta upplysningar. Denna tabell bygger på det partiella materialet, varför totalsiffrorna avviker något från motsvarande tal i de föregående tabellerna. Skillnaden är dock icke avsevärd. Medan 49.6 % av samtliga lägenheter i den totala räkningen har cv, gäller detta 48.9 % av lägenheterna i det partiella materialet. Vidare har hyres- och ägarelägenheterna delats upp på sådana i mindre (1- och 2-familjs) hus och större (3- och flerfamiljs-) hus.

Av tabellen framgår att centralvärme förekommer oftare i hyreslägenheter i större hus än i dylika i små hus, medan i fråga om ägarelägenheterna ingen skillnad kan iakttagas med hänsyn till husstorleken annat än för de minsta lägenhetskategorierna, som oftare är utrustade med cv när de ingår i större hus. Jämför man ägarelägenheter och hyreslägenheter av motsvarande storlek i hus av samma kategori finner man att utrustningen med cv är sämre i ägarelägenheterna. Att genomsnittet visar ungefär samma standard beror på ägarelägenheternas större rumsantal. Lägenheter upplåtna av det allmänna är bättre utrustade med cv än hyres- och ägarelägenheter i 1- och 2-familjshus så länge man håller sig till smålägenheterna, men sämre när man kommer till större lägenheter. Arbetsgivarelägenheternas genomsnittligt låga standard slutligen sammanhänger delvis med det stora antalet smålägenheter bland dessa. Den största gruppen bland arbetsgivarelägenheter, 1 rum och kök, kännetecknas dock av speciellt låg standard med endast 10 % cv-lägenheter.

Tab. V:40 visar förekomsten av centralvärme enligt det partiella materialet för lägenheter i hus av olika storlek, material och ålder. Som framgår är cv relativt mindre vanligt i medelstora hus och i trähus samt i hus från 1900-1920 och tämligen sällsynt i ej ombyggda hus som uppförts före sekelskiftet. Av lägenheterna från 1930-talet har däremot 94.3 % cv.

Förekomsten av andra uppvärmningsanordningar inom olika ortsgrupper, lägenhetskategorier och upplåtelseformer enligt den partiella undersökningen redovisas i tab. V:41. Flertalet av de lägenheter som ej har cv är som synes utrus-

Tab. V:35. Procentuella antalet lägenheter med centralvärme enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten inom orter av olika storleksklasser samt bland lägenheter av olika storlek och upplåtelseform (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp m.m.	Hela antalet eg. bostads-lägenheter	Därav i % med		
		central-värme	enskilt badrum	vatten/avlopp inom lägenheten
Göteborg	90 612	61.7	34.4	96.0
Malmö	52 813	59.9	31.8	93.8
Övriga orter med över 30 000 inv.	147 918	54.0	26.2	90.1
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	54 536	51.3	26.3	89.6
" " 10 000 - 20 000 "	119 440	49.1	21.9	85.2
" " 5 000 - 10 000 "	87 932	48.0	21.8	83.6
" " 2 000 - 5 000 "	109 488	38.4	13.6	68.6
" " 1 000 - 2 000 "	70 211	36.2	12.0	55.9
1 rum eller 1 kök	45 703	29.1	2.0	52.7
1 " med kokvrå	33 333	57.2	18.6	84.3
Dubletter m.m.	38 371	51.3	23.8	81.1
1 rum och kök	230 713	35.3	9.5	81.6
2 " " "	213 770	52.8	22.9	86.1
3 " " "	90 150	61.6	36.0	87.3
4 " " "	41 522	71.1	51.2	88.7
5 o.fl. " "	39 388	82.0	73.4	94.5
Uthyrda i öppna marknaden	396 237	49.9	22.1	88.7
Upplåtna av stat eller kommun	25 806	41.6	12.8	85.5
" " bostadsrättsförening	25 744	90.1	67.5	99.7
" " bostadssociala företag ...	6 252	85.1	47.6	98.2
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	63 420	26.8	10.7	68.5
Bebodda av ägaren	174 583	53.1	25.3	74.3
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	21 937	40.8	11.7	71.7
Obegagnade och outhyrda lägenheter ...	18 971	41.9	26.4	75.1
Samtliga lägenheter	732 950	49.6	23.2	83.0

Tab. V:36. Orternas fördelning efter den procentuella andelen lägenheter med centralvärme (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående % lägenheter med cv					
		- 10	10-20	20-30	30-50	50-75	75- 100
Göteborg	1	-	-	-	-	1	-
Malmö	1	-	-	-	-	1	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	-	-	-	4	6	-
Orter m. 20 000 - 30 000 "	7	-	-	-	3	4	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	-	2	16	11	1
" " 5 000 - 10 000 "	43	-	1	5	19	14	4
" " 2 000 - 5 000 "	131	4	7	33	56	28	3
" " 1 000 - 2 000 "	172	6	34	29	66	31	6
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	395	10	42	69	164	96	14

Tab. V:37. Procentuella antalet lägenheter med centralvärme, enskilt badrum och vatten/avlopp inom lägenheten i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen).

O r t e r	Hela antalet eg. bostads- lägenheter	Därav i % med		
		central- värme	enskilt badrum	vatten/ avlopp inom lägenheten
Sundbyberg	3 853	74.3	43.9	99.0
Norrstälje	1 712	25.8	13.4	83.0
Nynäshamns köp.	1 552	56.5	25.9	93.4
Uppsala	12 764	59.0	40.9	91.3
Erköping	2 092	31.8	15.6	72.9
Nyköping	4 296	43.6	23.8	91.5
Eskilstuna	13 182	52.6	20.0	92.0
Strängnäs	1 636	55.5	27.8	91.3
Linköping	11 489	49.3	33.2	89.9
Norrköping	23 230	41.1	20.6	82.3
Jönköping	10 740	46.0	25.9	91.8
Huskvarna	2 782	41.2	25.0	95.0
Eksjö	2 103	43.7	26.2	85.6
Värjö	4 456	45.1	21.8	85.8
Kalmar	6 813	37.3	23.7	91.8
Oskarshamn	2 606	22.2	12.9	81.5
Karlskrona	3 078	30.9	18.3	82.9
Kristianstad	4 954	56.9	30.7	90.6
Malmö	52 813	59.9	31.8	93.8
Lund	9 688	67.1	37.4	93.3
Landskrona	6 912	45.1	15.4	94.3
Hälsingborg	20 260	66.4	23.8	95.1
Höganäs	1 987	42.6	10.2	70.1
Trelleborg	4 216	46.2	20.5	91.4
Kalmarstad	8 373	56.1	22.6	92.6
Varberg	3 177	54.0	14.0	90.4
Göteborg	90 612	61.7	34.4	96.0
Lysekil	1 657	40.0	10.7	85.8
Uddevalla	5 119	55.2	22.0	80.2
Trollhättan	5 151	45.3	18.8	77.1
Borås	14 799	72.7	27.3	91.3
Skara	2 041	46.7	13.6	81.6
Falköping	2 647	60.0	24.8	86.2
Karlstad	8 962	54.6	33.3	86.9
Örebro	16 477	54.4	31.7	91.1
Karlskoga	5 595	65.1	27.2	79.4
Västerås	11 809	53.8	27.6	93.4
Falun	4 314	51.6	25.9	86.0
Avesta	1 782	31.1	13.5	86.6
Gävle	13 168	43.4	16.2	85.9
Sandviken	4 388	45.0	10.3	75.9
Sundsvall	5 417	56.8	24.7	83.9
Östersund	4 299	58.5	31.5	90.3
Skellefteå	2 225	75.7	27.0	88.5
Luleå	4 155	60.8	15.8	84.0
Kiruna	2 901	33.0	6.1	82.7

tade med kakelugn. Av samtliga lägenheter är 42.7 % försedda med kakelugn, 15.3 % med kamin, 4.5 % med endast vanlig kokspis samt 0.7 % med annan uppvärmningsanordning. Att märka är att en del av dessa lägenheter har såväl cv som kakelugn (dessa har i föregående tabeller redovisats såsom cv-lägenheter) eller såväl kakelugn som kamin.

Medan cv dominerar på de större orterna är kakelugnen den vanligaste uppvärmningsanordningen på de mindre. I Malmö och enstaka andra sydsvenska orter är kakelugn sällsynt som ensam värmekälla, i stället användes kamin. Där kakelugn finns kompletteras denna ofta med kamin.

Enkelköken har oftast vanlig spis som enda värmekälla, medan 1 rum och kök oftast har kakelugn i rummet. För övrigt är det givetvis främst större lägenheter som är försedda med såväl cv som kakelugn eller med såväl kakelugn som kamin. Mellan olika upplåtelseformer noteras egentligen inga karakteristiska olikheter i fråga om förekomsten av andra uppvärmningsanordningar än cv.

c. Förekomsten av badrum och centralvarmvatten.

Enskilt badrum finns i 23.2 % av samtliga redovisade lägenheter i den totala räkningen (se tab. V:35).

Förekomsten av badrum ökar med ortsstorleken. I Göteborg och Malmö är cirka 1/3 av alla lägenheter försedda med enskilt badrum, i de minsta orterna med mellan 1 000 och 2 000 inv. gäller detta endast 12 % av lägenheterna.

Andelen lägenheter med badrum på enskilda orter framgår av tab. II i tabellbilagan ur vilken ett sammandrag gjorts i tab. V:42. Förhållandena växlar i hög grad mellan enskilda orter även inom samma storleksgrupp. Det finns sammanlagt 68 orter med över 1 000 inv. i vilka mindre än 5 % av lägenheterna är utrustade med badrum. På 37 orter har över 30 % av lägenheterna badrum och av dessa räknar 6 mer än ett badrum på varannan lägenhet.

I tab. V:37 redovisas förekomsten av enskilt badrum på 46 orter med över 5 000 inv. Sämst utrustade av dessa orter är Kiruna, Höganäs, Sandviken och Lysekil, där endast 1/10 eller mindre av lägenheterna är försedda med enskilt badrum. Å andra sidan utmärkas Sundbyberg, Uppsala och Lund av relativt högt antal badrumslägenheter (cirka 40 %).

Enskilt badrum förekommer främst i större lägenheter (se tab. V:35). Av lägenheter om enkelrum eller enkelkök har endast 2 % tillgång till enskilt badrum, av lägenheter om 1 rum och kök 1/10, av lägenheter om 2 rum och kök, dubletter m.fl. nära 1/4 samt av fyrrumslägenheter och större mer än 1/2.

Ser man till upplåtelseformen finner man att enskilt badrum är ojämförligt vanligast i bostadsrättslägenheter (2/3) och bostadssociala lägenheter (nära 1/2), medan hyres- och ägarelägenheter kommer långt efter (med mellan 1/5 och 1/4). I arbetsgivarelägenheter och lägenheter upplåtna av det allmänna eller av anhöriga finns badrum endast i var tionde lägenhet.

Den skillnad mellan olika lägenhetskategorier i fråga om utrustningen med badrum som berörts i det föregående är, som framgår av tab. V:43 ej lika utpräglad på alla orter. Medan enkelrum och enkelkök så gott som överallt saknar enskilt badrum, finns i Göteborg endast ett fåtal lägenheter om fem och flera rum och kök utan badrum, men i orterna mellan 1 000 och 2 000 inv. är hälften av lägenheterna av denna storlek utan enskilt badrum.

Beträffande lägenheter med olika upplåtelseform gäller, såsom påpekades vid redogörelsen för förekomsten av centralvärme, att arbetsgivarelägenheter och lägenheter upplåtna av det allmänna, som genomsnittligt företer en jämförelsevis låg standard, inom vissa ortsgrupper är fullt i klass med flertalet lägenheter. För arbetsgivarelägenheternas del är det främst de mindre orterna som kännetecknas av en låg standard, medan av stat eller kommun upplåtna lägenheter saknar badrum i ungefär samma utsträckning på alla orter. Bostadsrättslägenheterna har genomgående en högre procent badrum än andra lägenheter; bland dylika lägenheter är badrum minst lika vanligt i småorter som i de större orterna.

Sammanställningen i tab. V:44 för lägenheter med olika storlek och upplåtelseform visar en omisskännlig standardskillnad mellan ägarelägenheter och övriga lägenheter. Inom samtliga storlekskategorier kännetecknas ägarelägenheterna av ett mindre antal badrumslägenheter än genomsnittligt, även om de sammanlagda, tack vare att de större lägenheterna överväger, ger ett medeltal nära genomsnittet för hela bostadsbeståndet. Hyreslägenheterna visar sig i stället vara relativt väl utrustade med badrum inom alla storlekskategorier. Bostadsrättslägenheternas förut ontalade särställning är särskilt markerad i fråga om smålägenheter. Inom exempelvis den stora gruppen ett rum och kök är varannan

Tab. V:38. Procentuella antalet bostadslägenheter med centralvärme inom olika lägenhets-
kategorier, upplåtelseformer och ortsgupper (enligt den totala räkningen).

Lägenhetskategori, upplåtelseform	Procentuella antalet läg. med centralvärme i								
	Göte- borg	Malmö	30 000 -100 000 inv.	20 000 30 000 inv.	10 000 - 20 000 inv.	5 000 10 000 inv.	2 000 - 5 000 inv.	1 000 - 2 000 inv.	Santliga orter (över 1 000 inv.)
1 rum eller 1 kök	36.9	57.4	25.9	35.9	29.0	30.1	17.7	17.2	26.9
1 " med kokvrå	76.2	60.4	72.6	51.6	55.6	53.0	31.4	27.0	60.2
Dubbletter m.m.	79.8	46.4	69.6	38.9	50.0	49.2	38.2	35.5	51.3
1 rum och kök	46.2	50.9	41.0	36.2	32.7	31.4	19.0	17.3	35.3
2 " " "	71.4	59.7	59.0	52.1	52.3	48.3	42.4	39.3	52.8
3 " " "	80.1	70.7	66.4	62.1	61.5	59.6	53.6	48.3	61.6
4 " " "	88.4	79.7	76.5	74.1	70.5	69.9	63.9	57.9	71.1
5 o.fl." "	92.3	92.3	87.5	83.5	83.2	81.6	75.4	67.2	82.0
Uthyrda i öppna marknaden	58.5	56.5	52.0	48.3	48.5	47.8	38.1	36.2	49.9
Upplåtna av stat eller kommun	39.8	30.3	36.0	36.1	43.7	47.2	49.4	45.6	41.6
" " bostadsrättsförening	93.5	87.8	89.8	93.7	90.9	88.6	82.2	97.3	90.1
" " bostadssociala företag ...	87.6	91.6	93.5	75.2	83.7	51.0	66.3	78.7	85.1
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	59.9	63.6	39.5	43.1	33.9	30.3	15.0	16.6	26.8
Bebodda av ägaren	75.9	58.3	57.3	58.4	52.3	54.3	50.1	44.8	53.1
Upplåtna av anhöriga samt övriga be- gagnade lägenheter	56.6	51.3	44.5	46.0	40.5	40.9	37.8	33.5	40.8
Obegagnade och outhyrda lägenheter ...	67.3	35.7	46.9	41.6	43.6	46.0	27.8	24.4	41.9
Santliga lägenheter	61.7	59.9	54.0	51.3	49.1	48.0	38.4	36.2	49.6

Tab. V:39. Procentuella antalet lägenheter med centralvärme bland olika lägenhetskategorier o. upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Upplåtelseform	Procentuella antalet lág. med centralvärme bland								
	1 rum eller i kök	1 rum med kökvrå	dubb- letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Santliga lägenheter
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus	14.7	20.9	36.1	30.9	47.7	58.2	68.2	72.8	41.9
i övriga hus	32.0	65.7	56.8	41.0	53.8	64.8	80.5	90.8	51.0
Upplåtna av stat eller kommun	33.8	54.2	45.0	26.4	44.8	50.0	59.8	81.4	41.1
" " bostadsrättsförening	77.6	95.3	96.4	84.7	78.0	94.3	99.4	88.7	90.0
" " bostadssociala företag ...	77.0	97.3	76.0	65.6	97.6	98.9	81.6	-	89.2
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	12.1	34.1	42.2	10.0	33.0	49.7	62.5	83.8	23.8
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus	14.2	14.0	37.9	18.9	49.1	57.2	66.5	78.4	52.8
i övriga hus	28.0	36.7	44.3	25.6	45.0	54.5	63.9	78.0	50.7
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	29.1	35.4	41.8	33.3	43.7	52.3	57.1	76.6	41.3
Obegagnade och outhyrda lägenheter ...	23.3	36.4	42.8	24.9	48.1	64.2	66.9	71.5	42.0
Santliga lägenheter	27.3	60.9	51.3	35.4	51.6	60.3	70.3	82.2	48.9

Tab. V:40. Förekomsten av centralvärme bland lägenheter i hus av olika storlek och ålder (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Hustyp, byggnadsår	Antal lägenheter enl. den partiella undersökningen	Därav i % lägenheter	
		med centralvärme	utan centralvärme
I 1 o. 2 familjshus	58 175	47.4	52.6
I 3 - 9 "	67 241	39.8	60.2
I 10 o.fl. "	49 777	61.9	38.1
I trähus	101 117	38.7	61.3
I övriga hus	74 076	61.9	38.1
Bygda före 1880	18 380	11.1	88.9
" 1880 - 89	6 376	13.0	87.0
" 1890 - 99	11 847	16.1	83.9
" 1900 - 09	20 823	21.1	78.9
" 1910 - 19	16 782	30.7	69.3
" 1920 - 29	21 472	54.8	45.2
" 1930 - 39	43 675	94.3	5.7
Ombyggda 1920 - 39	22 685	62.9	37.1
Okänt byggnadsår	13 153	28.7	71.3
Santliga lägenheter	175 193	48.9	51.1

1) Vägda tal. Se kap. III avsnitt 2.

Tab. V:41. Lägenheternas fördelning efter förekomst av olika uppvärmningsanordningar (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Ortsgrupp m.m.	Antal lägenheter enl. den partiella undersökningen	Därav i % med						
		central- värme	kakel- ugn	kamin	vanlig spis	central- värme o. kakelugn	kakel- ugn o. kamin	andra uppvärm- nings- anord- ningar
Göteborg	15 467	61.5	30.6	1.4	2.0	2.4	2.0	0.1
Malmö	10 402	60.8	1.9	17.8	0.3	1.3	17.8	0.1
Övriga orter m. över 30 000 inv.	37 198	48.6	31.4	4.5	4.6	4.8	5.7	0.4
Orter m. 20 000 - 30 000 inv.	17 846	46.2	25.8	11.3	2.1	4.1	10.0	0.5
" " 10 000 - 20 000 "	30 528	46.9	28.8	5.6	4.8	5.6	7.1	1.2
" " 5 000 - 10 000 "	26 822	38.5	38.5	5.0	3.2	5.6	7.8	1.4
" " 2 000 - 5 000 "	25 234	32.3	35.7	11.2	6.9	4.1	9.2	0.6
" " 1 000 - 2 000 "	11 696	25.4	38.7	13.8	9.5	3.4	7.7	1.5
1 rum eller 1 kök	11 403	25.7	15.0	6.9	47.7	1.6	1.0	2.1
1 " med kokvrå	8 169	59.9	22.9	10.2	2.9	1.0	2.4	0.7
Dubbletter m.m.	9 832	47.5	24.6	13.1	1.3	3.8	9.0	0.7
1 rum och kök	54 085	33.9	49.2	8.3	2.8	1.5	3.4	0.9
2 " " "	51 267	48.5	28.6	8.2	0.6	3.1	10.4	0.6
3 " " "	21 784	54.1	19.1	6.2	0.3	6.2	13.8	0.3
4 " " "	9 758	59.8	12.3	4.2	0.3	10.5	12.7	0.2
5 o.fl. " "	8 895	60.3	5.9	1.7	0.1	21.9	10.0	0.1
Uthyrda i öppna marknaden								
i 1 o. 2 familjehus	14 841	37.8	32.2	11.6	5.2	4.1	8.2	0.9
i övriga hus	80 336	47.1	31.6	6.4	4.2	3.9	6.4	0.4
Upplåtna av stat eller kommun..	6 655	35.5	38.6	6.7	4.8	5.6	8.2	0.6
" " bostadsrätts- förening....	6 722	88.5	6.1	1.3	0.1	1.5	2.4	0.1
" " bostadssociala företag	1 656	86.9	7.3	0.9	1.0	2.3	1.6	0.0
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun).....	16 204	21.0	52.1	6.5	11.0	2.8	4.4	2.2
Bebodda av ägaren								
i 1 o. 2 familjehus	28 830	47.7	20.3	11.4	2.2	5.1	12.3	1.0
i övriga hus	10 329	42.6	28.4	6.3	1.6	8.1	12.4	0.6
Upplåtna av anhängiga samt öv- riga begagnade lägenheter	5 087	36.3	31.5	11.4	6.3	5.0	8.4	1.1
Obegagnade och uthyrda läg. ..	4 533	38.9	28.9	12.7	7.2	3.1	8.5	0.7
Samtliga lägenheter	175 193	44.7	30.6	7.7	4.5	4.2	7.6	0.7

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:42. Orternas fördelning efter den procentuella andelen lägenheter med enskilt badrum (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående % badrum					
		- 5	5-10	10-20	20-30	30-50	50-100
Göteborg	1	-	-	-	-	1	-
Malmö	1	-	-	-	-	1	-
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	-	-	1	6	3	-
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	-	1	4	2	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	2	10	13	5	-
" " 5 000 - 10 000 "	43	1	3	19	16	2	2
" " 2 000 - 5 000 "	131	25	30	56	11	8	1
" " 1 000 - 2 000 "	172	42	45	60	13	9	3
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	395	68	80	147	63	31	6

Tab. V:43. Procentuella antalet lägenheter med enskilt badrum inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den totala räkningen).

Lägenhetskategori, upplåtelseform	Procentuella antalet läg. med enskilt badrum i								Samtliga orter (över 1 000 inv.)
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	
1 rum eller 1 kök	2.4	3.7	2.4	2.5	2.0	2.5	1.0	1.0	2.0
1 " med kokvrå	31.7	17.4	22.1	11.3	15.5	19.9	4.7	4.3	18.6
Dubbletter m.m.	52.8	19.1	39.7	18.1	22.0	19.6	9.6	9.3	23.8
1 rum och kök	12.0	15.8	13.0	12.6	8.5	8.8	1.9	1.4	9.5
2 " " "	46.8	37.3	28.7	23.5	19.4	17.7	10.1	7.5	22.9
3 " " "	67.6	48.7	43.9	38.4	33.7	31.3	22.6	18.9	36.0
4 " " "	83.2	61.6	62.5	57.2	50.9	64.4	36.7	31.6	51.2
5 o.fl. " "	93.1	85.9	82.3	76.2	75.9	71.2	62.2	50.9	73.4
Uthyrda i öppna marknaden	29.3	28.3	23.5	23.6	20.5	20.7	11.3	8.8	22.1
Upplåtna av stat eller kommun	14.2	11.9	11.6	10.6	12.9	16.8	12.2	9.7	12.8
" " bostadsrättsförening ...	71.4	61.4	67.8	77.8	72.8	64.4	63.7	94.6	67.5
" " bostadssociala företag..	62.5	42.5	43.8	35.8	40.3	15.2	21.7	6.4	47.6
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)...	31.0	30.3	15.2	16.5	13.4	10.2	6.5	5.9	10.7
Bebodda av ägaren	56.5	25.8	28.6	31.6	24.7	27.6	20.1	17.9	25.3
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	29.7	14.1	14.1	16.0	12.3	12.8	8.4	5.9	11.7
Obegagnade och outhyrda lägenheter..	59.7	25.3	26.4	27.3	27.0	29.5	9.8	8.5	26.4
Samtliga lägenheter	34.4	31.8	26.2	26.3	21.9	21.8	13.6	12.0	23.2

Tab. V:44. Procentuella antalet lägenheter med badrum bland olika lägenhets-kategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Upplåtelseform	Procentuella antalet läg. med badrum bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	dubb- letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Samtliga lägen- heter
Uthyrda i öppna marknaden	2.0	19.0	24.1	9.4	24.4	42.7	67.5	84.2	21.4
Upplåtna av stat eller kommun	2.6	1.8	10.0	4.6	7.5	14.5	33.0	76.6	11.8
" " bostadsrättsförening ..	22.3	62.7	82.7	48.2	80.0	82.4	94.8	98.7	67.5
" " bostadssociala företag.	3.1	3.1	44.1	4.9	71.8	92.8	69.2	66.7	47.4
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ..	0.6	6.4	12.2	1.8	10.7	22.3	47.5	80.6	9.8
Bebodda av ägaren	2.4	3.4	12.3	2.4	11.4	25.1	37.3	63.0	22.3
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	1.4	4.6	8.3	2.6	10.3	23.5	34.7	60.2	10.6
Obegagnade och outhyrda läg.	1.1	15.9	16.7	10.5	28.1	43.4	50.5	65.9	23.5
Samtliga lägenheter	1.8	17.9	22.1	8.7	21.0	33.3	48.0	70.8	21.6

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

bostadsrättslägenhet försedd med badrum mot högst var tionde inom andra upplåtelseformer. Tab V:44 bygger ej liksom föregående tabeller på det totala materialet för orter över 1 000 inv. utan på det partiella materialet för samtliga orter och landsbygdsområden. Det ovanstående torde dock gälla även för hela bostadsbeståndet på orter med över 1 000 inv. Totalsiffrorna i tab. V:44 för procentuella antalet lägenheter med enskilt badrum avviker som synes icke avsevärt från motsvarande siffror i tidigare tabeller. Medan 23.2 % av samtliga lägenheter i den totala räkningen för orter med över 1 000 inv. har enskilt badrum, gäller detta 21.6 % av lägenheterna i det partiella materialet för samtliga orter och landsbygdsområden.

Förekomsten av gemensamt badrum, duschrum samt av centralvarmvatten inom olika ortsgrupper, lägenhetskategorier och upplåtelseformer enligt den partiella undersökningen för orter med över 1 000 inv. redovisas i tab. V:45. Medan enskilt badrum i detta material förekommer i 22.7 % av lägenheterna har ytterligare 1/10 av samtliga lägenheter tillgång till bad genom förekomst av gemensamt badrum (8.5 %) eller duschrum (2.2 %). Att märka är att en del lägenheter har tillgång till såväl duschrum inom lägenheten som gemensamt badrum utom lägenheten. Sammanlagt har sålunda 1/3 av lägenheterna tillgång till bad eller duschrum. Andelen lägenheter med badmöjligheter växlar dock mellan cirka 50 % i Göteborg och Malmö och 15 % i de minsta orterna. Anmärkningsvärt är det stora antalet lägenheter med duschrum i Malmö (10.3 %).

Av de olika lägenhetskategorierna har framför allt 1 rum med kokvrå tillgång till annan badmöjlighet än enskilt badrum. Gemensamt badrum disponeras även relativt ofta av lägenheter om 1 och 2 rum och kök. Genom att smålägenheterna oftare än de större lägenheterna har tillgång till gemensamt badrum eller duschrum utjämnas i någon mån den stora skillnad som föreligger ifråga om utrustningen med enskilt badrum. Sammanlagt har dock endast 1/10 av enkelrummen och enkelköken och 1/4 av lägenheterna om 1 rum och kök tillgång till bad eller duschrum mot 3/4 av lägenheterna om 5 och flera rum och kök.

Av bostadsrättslägenheterna och i synnerhet av de bostadssociala lägenheterna är ett relativt stort antal försedda med gemensamt badrum. Sammanlagt är endast 12 resp. 21 % av dessa lägenheter helt utan tillgång till bad- eller duschrum. Av övriga lägenheter saknar 2/3 eller flera badmöjligheter.

Tab. V:45. Lägenheternas fördelning efter förekomst av badrum och duschrum samt procentuella antalet lägenheter med centralvarmvatten (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Ortsgrupp m.m.	Procentuella antalet lägenheter med				Summa	Proc. antalet läg. med central- varm- vatten
	enskilt badrum	gemen- samt badrum	dusch- rum	varken badrum el. duschrum		
Göteborg	35.3	11.7	1.6	51.4	100.0	39.5
Malmö	31.5	8.4	10.3	49.8	100.0	44.5
Övriga orter med över 30 000 inv...	25.5	12.7	3.3	58.5	100.0	38.2
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	27.0	8.4	2.2	62.4	100.0	34.6
" " 10 000 - 20 000 "	23.1	7.8	1.2	67.9	100.0	30.6
" " 5 000 - 10 000 "	19.3	6.7	0.8	73.2	100.0	27.1
" " 2 000 - 5 000 "	12.4	5.1	0.7	81.8	100.0	17.8
" " 1 000 - 2 000 "	9.8	4.2	0.4	85.6	100.0	13.1
1 rum el. 1 kök	1.8	7.8	1.2	89.2	100.0	12.2
1 " med kokvrå	17.4	16.1	8.1	58.4	100.0	42.9
Dubbletter m.m.	23.2	6.7	2.1	68.0	100.0	32.5
1 rum och kök	10.6	10.4	2.8	76.2	100.0	20.7
2 " " "	22.3	9.1	1.7	66.9	100.0	30.8
3 " " "	34.7	6.0	1.2	58.1	100.0	37.6
4 " " "	50.5	2.6	1.2	45.7	100.0	47.7
5 o.fl. " "	72.8	1.2	0.7	25.3	100.0	65.7
Uthyrda i öppna marknaden						
i 1 o. 2 familjshus	12.0	7.9	0.7	79.4	100.0	20.0
i övriga hus	24.0	9.8	3.4	62.8	100.0	34.5
Upplåtna av stat eller kommun	12.4	10.4	0.6	76.6	100.0	18.9
" " bostadsrättsförening ..	64.1	17.6	6.1	12.2	100.0	77.2
" " bostadssociala företag	43.0	36.3	0.0	20.7	100.0	56.7
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)..	9.7	4.2	0.9	85.2	100.0	13.6
Bebodda av ägaren						
i 1 o. 2 familjshus	23.4	4.3	0.8	71.5	100.0	26.3
i övriga hus	26.7	7.5	1.1	64.7	100.0	30.9
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	11.6	7.4	0.8	80.2	100.0	18.9
Obegagnade och outhyrda läg.	24.5	5.3	1.3	68.9	100.0	30.2
Santliga lägenheter	22.7	8.5	2.2	66.6	100.0	30.5

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:46. Procentuella antalet lägenheter med centralvarmvatten inom olika lägenhetskategorier och ortsggrupper (enligt den partiella undersökningen).

Lägenhetskategori	Procentuella antalet läg. med centralvarmvatten i								
	Göte- borg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾
1 rum eller 1 kök	20.9	35.3	9.9	16.7	11.0	17.5	8.3	6.9	12.2
1 " med kokvrå	41.2	47.2	56.1	38.4	46.4	30.9	14.1	11.0	42.9
Dubbletter m.m.	54.0	27.7	53.5	25.6	31.6	28.6	17.3	11.9	32.5
1 rum och kök	25.9	40.7	29.2	22.8	20.8	10.8	6.0	3.0	20.7
2 " " "	48.0	43.0	39.5	33.9	30.7	26.5	16.3	11.2	30.8
3 " " "	54.8	49.6	48.1	41.5	37.1	36.5	25.2	19.8	37.6
4 " " "	67.5	53.8	57.3	54.0	49.1	45.8	34.1	35.6	47.7
5 o.fl. " "	82.6	72.5	75.3	68.0	66.8	60.9	54.9	50.1	65.7
Samtliga lägenheter	39.5	44.5	38.2	34.6	30.6	27.1	17.8	13.1	30.5

1) Väгда tal. Se kap. III. avsnitt 2.

Tab. V:47. Procentuella antalet lägenheter med centralvarmvatten bland lägenheter med centralvärme och badrum (enligt den partiella undersökningen.)¹⁾

Ortsgrupp, förekomst av badmöjlighet	Procentuella antalet läg. med centralvarmvatten bland		
	lägenheter		Samtliga lägen- heter
	med centralvärme	utan centralvärme	
Göteborg	63.9	0.5	39.5
Malmö	73.1	0.2	44.5
Övriga orter med över 30 000 inv.	78.2	0.4	38.2
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	74.4	0.4	34.6
" " 10 000 - 20 000 "	64.5	0.7	30.6
" " 5 000 - 10 000 "	69.4	0.5	27.1
" " 2 000 - 5 000 "	54.0	0.5	17.8
" " 1 000 - 2 000 "	50.0	0.6	10.4
Lägenheter utan badrum	21.3	0.3	5.7
" med gemensamt badrum ..	62.9	2.6	56.7
" " duschrum	91.4	13.0	88.6
" " enskilt badrum	90.0	14.8	87.5
Samtliga lägenheter	67.6	0.5	30.5

1) Väгда tal. Se kap. III. avsnitt 2.

Centralvarmvattenberedare finns i 30.5 % av lägenheterna. Denna bekvämlighet förekommer i stort sett lika ofta som tillgången till bad- eller duschrum inom olika ortsggrupper och lägenhetskategorier (se tab. V:46). Mindre lägenheter har dock oftare varmvatten än enskilt badrum, medan i större lägenheter varmvatten kan saknas, ehuru enskilt badrum finnes. Bland bostadsrättslägenheter och bostadssociala lägenheter, där visserligen centralvarmvatten förekommer betydligt oftare än i andra upplåtelseformer, har emellertid ett stort antal lägenheter gemensamt badrum men ej tillgång till varmvatten inom lägenheten.

Då centralvärme, bad- och duschrum samt centralvarmvattenberedare i stor utsträckning åtföljas, är det av intresse att närmare se hur härmed förhåller sig. Tab. V:47 visar att endast 1/3 av samtliga centralvärmelägenheter och av lägenheterna med enskilt badrum eller duschrum endast 1/10 saknar centralvarmvatten. I lägenheter utan centralvärme är däremot centralvarmvatten sällsynt.

Tab. V:48. Orternas fördelning efter den procentuella andelen lägenheter med vatten o. avlopp inom lägenheten (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående % lägenheter med vatten o. avlopp inom lägenheten						
		- 10	10-20	20-30	30-50	50-75	75-90	90-100
Göteborg	1	-	-	-	-	-	-	1
Malmö	1	-	-	-	-	-	-	1
Övr. orter m. över 30 000 inv.	10	-	-	-	-	-	3	7
Orter med 20 000 - 30 000 "	7	-	-	-	-	-	3	4
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	-	-	1	-	17	12
" " 5 000 - 10 000 "	43	-	-	-	1	8	23	11
" " 2 000 - 5 000 "	131	1	5	12	11	46	36	20
" " 1 000 - 2 000 "	172	7	8	16	41	58	29	13
Samtliga orter (över 1 000 inv.)	395	8	13	28	54	112	111	69

Tab. V:49. Procentuella antalet lägenheter med vatten/avlopp inom lägenheten inom olika lägenhetskategorier upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den totala räkningen).

Lägenhetskategori, upplåtelseform	Procentuella antalet läg. med vatten/avlopp inom lägenheten i								Samtliga orter (över 1 000 inv.)
	Göteborg	Malmö	30 000-100 000 inv.	20 000-30 000 inv.	10 000-20 000 inv.	5 000-10 000 inv.	2 000-5 000 inv.	1 000-2 000 inv.	
1 rum eller 1 kök	69.5	74.4	59.6	50.0	57.3	53.2	40.2	31.6	52.7
1 " med kokvrå	94.6	94.2	92.8	83.4	81.5	78.8	56.8	43.4	84.3
Dubbletter m.m.	95.6	90.3	92.7	87.6	83.8	80.5	63.7	50.9	81.1
1 rum och kök	97.4	97.0	90.5	89.2	81.8	79.7	58.9	42.4	81.6
2 " " "	98.1	93.8	93.8	92.7	89.0	86.6	73.7	60.9	86.1
3 " " "	95.8	91.1	94.6	94.5	91.5	89.9	79.4	64.6	87.1
4 " " "	98.1	89.7	95.2	93.5	92.6	91.6	82.6	71.5	88.7
5 o.fl. " "	99.3	94.9	98.1	97.0	96.4	96.5	91.5	82.4	94.5
Uthyrda i öppna marknaden ...	96.6	96.8	92.0	91.7	87.7	87.1	75.2	62.6	88.6
Upplåtna av stat eller kommun	93.0	97.7	81.2	86.1	86.5	85.8	84.0	73.1	85.5
" " bostadsrättsförening	100.0	99.9	99.6	99.6	99.7	99.1	100.0	100.0	98.2
" " bostadssociala företag	99.9	100.0	99.0	95.9	96.6	91.0	97.6	85.1	99.7
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	96.7	94.5	89.2	87.1	88.3	79.7	54.0	44.9	68.5
Bebodda av ägaren	89.9	72.9	83.6	84.6	79.1	79.8	69.5	55.3	74.3
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter ...	88.0	83.8	79.4	84.6	77.5	76.2	64.3	51.0	71.7
Obegagnade och outhyrda läg.	94.0	94.4	80.4	82.3	73.3	77.8	55.6	45.8	75.1
Samtliga lägenheter	96.0	93.8	90.1	89.6	85.2	83.6	68.6	55.9	83.0

Tab. V:50. Procentuella antalet lägenheter utan vatten och avlopp inom lägenheten bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Upplåtelseform	Procentuella antalet läg. utan vatten/avlopp bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	dubb-letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Samtliga lägenheter
Uthyrda i öppna marknaden	45.3	13.2	14.3	13.3	8.7	4.9	2.9	1.6	13.1
Upplåtna av stat eller kommun..	55.9	22.2	24.2	23.4	13.7	14.8	9.5	3.3	19.7
" " bostadsrättsförening	5.6	1.0	0.4	0.2	0.3	0.1	-	-	0.3
" " bostadssociala företag	23.4	0.9	4.1	1.7	0.2	-	-	-	1.8
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	60.8	34.3	22.6	44.4	26.9	19.2	10.6	3.3	37.5
Bebodda av ägaren	69.2	65.4	44.4	59.9	35.0	28.5	22.4	11.4	33.5
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	63.3	42.7	35.3	40.9	26.7	20.5	18.8	10.3	34.3
Obegagnade och outhyrda läg. ..	66.2	35.2	32.4	41.1	21.1	14.9	12.2	9.3	31.4
Samtliga lägenheter	50.9	18.7	23.7	23.9	18.9	17.5	15.0	7.7	21.7

Tab. V:51. Procentuella antalet lägenheter utan vatten och avlopp inom huset bland olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och husstorlekar (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Upplåtelseform och husstorlek	Procentuella antalet läg. utan vatten/avlopp bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	dubb-letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Samtliga lägenheter
Hyreslägenheter	15.9	6.0	7.7	7.4	5.8	2.8	2.1	0.6	6.8
1 o. 2 familjshus	42.0	33.8	21.2	29.5	15.2	9.8	9.7	4.4	20.8
3 - 9 " "	17.4	8.0	7.7	8.9	5.8	2.0	1.1	0.1	7.6
10 o.fl. " "	5.8	0.5	0.9	0.4	0.2	0.1	0.2	0.1	0.7
Ägarelägenheter	45.9	50.5	28.4	44.5	22.9	18.6	15.6	7.9	22.1
1 o. 2 familjshus	71.2	62.4	34.8	54.2	26.9	22.7	18.9	8.9	26.4
3 - 9 " "	30.2	23.7	12.3	21.9	11.3	6.2	6.6	2.3	10.4
10 o.fl. " "	5.9	-	2.3	1.3	0.7	-	-	-	0.5
Övriga lägenheter	31.4	10.3	11.4	21.3	10.9	7.9	6.1	1.9	16.0
1 o. 2 familjshus	55.2	52.7	34.3	45.4	29.1	19.3	13.9	3.7	30.7
3 - 9 " "	37.6	10.6	11.2	25.9	11.2	5.7	2.7	0.3	19.3
10 o.fl. " "	18.3	2.6	0.9	7.5	1.1	0.1	-	-	5.1
Samtliga lägenheter ..	22.1	9.0	13.0	14.0	11.4	10.3	9.7	4.2	12.3
1 o. 2 familjshus..	49.5	45.6	30.6	40.5	23.6	20.2	17.4	7.7	25.4
3 - 9 " "	24.3	9.0	9.0	15.2	8.0	3.8	3.0	0.9	11.1
10 o.fl. " "	10.6	1.0	0.9	2.3	0.5	0.1	0.1	0.1	2.0

1) Vägsda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:52. Procentuella antalet lägenheter utan vatten o. avlopp inom huset bland hyreslägenheter och övriga lägenheter av olika ålder (enligt den partiella undersökningen) 1)

Byggnadsår	Hyreslägenheter	Övriga lägenheter	Saml. lägenheter
Bygga före 1880	10,3	28,5	19,0
" 1880 - 1900	8,4	28,6	16,6
" 1900 - 1920	7,4	22,7	14,4
" 1920 - 1939	4,3	11,4	4,1
Ombyggda 1920 - 1939	5,5	15,7	10,0
Okänt byggnadsår	11,1	28,9	18,4
Santliga lägenheter	6,7	18,9	12,3

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:53. Lägenheternas fördelning efter förekomst av vattenledning och avlopp inom lägenheten eller huset (enligt den partiella undersökningen) 1)

Ortsgrupp m.m.	Procentuella antalet lägenheter				
	med vattenledning och avlopp inom lägenheten	med vattenledning eller avlopp inom huset	utan vattenledning	utan avlopp	utan vattenledning och avlopp
Göteborg	98.1		0.8	0.1	1.0
Malmö	94.8		4.5	0.1	0.6
Övriga orter med över 30 000 inv. ..	95.1		1.5	0.4	3.0
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	94.3		1.6	0.5	3.6
" " 10 000 - 20 000 "	90.8		1.9	0.6	6.7
" " 5 000 - 10 000 "	91.1		1.6	0.6	6.7
" " 2 000 - 5 000 "	77.6		7.8	1.3	13.3
" " 1 000 - 2 000 "	59.7		7.3	2.0	31.0

1 rum eller 1 kök	53.7	24.2	3.0	1.4	17.7
1 " med kokvrå	84.6	6.4	2.5	0.7	5.8
Dubbletter m.m.	81.5	5.7	5.4	0.8	6.8
1 rum och kök	81.7	4.3	3.1	0.8	10.1
2 " " "	86.3	2.2	4.3	0.7	6.5
3 " " "	98.2	1.5	4.4	0.5	5.4
4 " " "	89.0	1.3	4.5	0.5	4.6
5 o.fl. " "	95.3	0.4	2.1	0.4	1.8

Uthyrda i öppen marknaden					
i 1 o. 2 familjshus	79.2			20.8	
i övriga hus	95.7			4.3	
Upplåtna av stat eller kommun	89.8			10.2	
" " bostadsrättsförening	99.9			0.1	
" " bostadssociala företag	99.5			0.5	
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ..	76.1			23.9	
Bebodda av ägaren					
i 1 o. 2 familjshus	73.7			26.3	
i övriga hus	90.5			9.5	
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	76.4			23.6	
Obegagnade och outhyrda läg.	83.3			16.7	

Santliga lägenheter	83.3	4.4	3.7	0.7	7.9

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:54. Lägenheternas fördelning efter förekomst av olika spistyper (enligt den partiella undersökningen) 1)

Ortsgrupp m.m.	Procentuella antalet lägenheter							
	med el. spis	med gas- spis	med kol- spis	med ved- spis	med el. o. gas- spis	med el. o. ved el. kolspis	med gas o. ved el. kol- spis	utan spis
Göteborg	2.2	55.7	1.7	25.5	0.2	0.2	11.5	2.9
Malmö	0.4	61.5	23.6	3.5	0.0	0.1	8.6	1.4
Övriga orter med över 30 000 inv.	7.0	31.1	3.3	44.2	0.1	0.4	10.6	2.6
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	9.0	26.4	8.7	39.1	0.1	0.8	12.4	2.6
" " 10 000 - 20 000 "	10.4	18.9	2.0	55.4	0.1	2.2	7.9	2.4
" " 5 000 - 10 000 "	10.1	3.6	7.6	71.7	0.0	1.3	2.1	2.8
" " 2 000 - 5 000 "	7.3	0.6	9.1	73.4	-	1.2	0.2	2.3
" " 1 000 - 2 000 "	3.0	0.1	5.7	85.1	0.0	0.8	0.0	2.5

1 rum el. 1 kök	1.3	4.5	2.9	56.9	0.0	0.2	1.7	30.5
1 " med kokvrå	11.5	43.8	6.2	31.6	0.2	0.2	2.8	1.3
Dubbletter m.m.	11.1	25.3	9.4	39.8	0.1	0.9	4.7	6.8
1 rum och kök	3.3	22.0	6.0	61.2	0.0	0.4	6.5	0.1
2 " " "	7.0	23.4	7.0	53.7	0.0	0.7	7.6	0.1
3 " " "	9.7	23.2	6.4	50.7	3.0	1.2	8.1	0.0
4 " " "	11.2	25.5	6.3	45.6	0.1	2.4	7.9	0.1
5 o.fl. " "	11.2	30.3	6.0	34.6	0.3	5.0	10.2	0.1

Uthyrda i öppna marknaden								
i 1 o. 2 familjshus	6.0	7.8	6.7	72.3	0.0	0.9	4.5	1.0
i övriga hus	6.3	32.2	6.1	42.3	0.1	0.5	8.4	3.3
Upplåtna av stat eller kommun	3.9	14.7	4.2	62.3	0.0	0.6	9.9	4.0
" " bostadsrättsförening ..	13.0	66.5	0.8	9.3	0.0	0.1	9.5	0.7
" " bostadssociala företag	9.3	68.5	1.7	15.4	-	0.0	1.7	1.7
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ..	3.4	6.6	6.2	75.1	0.0	1.5	2.6	3.0
Bebodda av ägaren								
i 1 o. 2 familjshus	8.5	9.4	8.7	65.9	0.1	1.9	4.2	0.2
i övriga hus	9.4	14.5	6.3	56.2	0.2	2.5	8.6	1.4
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	5.4	9.2	5.6	69.6	1.2	1.2	4.3	3.7
Obegagnade och outhyrda lägenheter	5.2	23.2	6.3	52.7	0.1	0.9	6.7	2.5
Samtliga lägenheter	6.7	23.2	6.3	52.7	0.1	0.9	6.7	2.5

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:55. Procentuella antalet lägenheter med olika spistyper inom olika lägenhetskategorier och ortsggrupper (enligt den partiella undersökningen).

Lägenhetskategori. Spistyp	Procentuella antalet läg. med vidstående spis*typ i								
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Santliga orter ¹⁾ (över 1 000 inv.)
1 rum eller 1 kök									
Elspis	1,8	0,4	1,3	0,5	3,8	1,4	0,8	0,2	1,5
Gasspis	14,7	20,5	10,2	8,5	5,7	2,1	0,2	-	6,1
Vedspis	30,8	0,8	58,2	34,1	60,9	51,2	71,7	71,5	56,9
Annan spis	52,7	78,3	20,3	56,9	29,6	45,3	27,3	28,3	35,5
1 rum med kokvrå									
Elspis	8,4	0,4	12,5	8,8	17,6	24,2	11,3	8,9	11,9
Gasspis	69,9	73,7	55,4	49,5	41,4	6,3	3,2	-	46,8
Vedspis	17,7	1,5	25,7	29,2	35,6	58,2	67,5	79,4	31,6
Annan spis	4,0	24,4	6,4	12,5	5,4	9,4	18,0	11,7	9,7
Dubbletter n.n.									
Elspis	4,5	0,2	11,9	7,9	24,1	15,1	10,8	5,5	12,1
Gasspis	68,7	67,6	53,5	37,7	23,9	7,5	0,6	0,2	36,6
Vedspis	14,8	4,5	20,1	36,5	40,9	59,1	61,2	71,9	39,8
Annan spis	12,0	27,7	14,5	17,9	11,1	18,3	27,4	22,2	11,5
1 rum och kök									
Elspis	0,6	0,3	4,8	6,5	7,5	5,2	3,1	1,1	3,7
Gasspis	60,9	62,9	35,1	30,2	22,9	1,6	1,2	0,1	28,5
Vedspis	36,0	4,1	58,1	51,5	67,9	88,3	89,2	88,5	61,2
Annan spis	2,5	32,7	2,0	11,8	1,7	4,9	6,5	10,3	6,6
2 rum och kök									
Elspis	2,5	0,4	8,3	10,5	13,0	10,3	7,6	3,1	7,8
Gasspis	76,6	74,7	44,9	38,9	28,5	5,0	0,8	0,1	31,0
Vedspis	19,2	3,3	41,7	41,0	55,9	76,3	80,1	89,0	53,7
Annan spis	1,7	21,6	5,1	9,0	2,6	8,4	11,5	7,8	7,5
3 rum och kök									
Elspis	4,4	0,8	10,4	12,7	16,1	14,8	13,0	6,0	11,0
Gasspis	79,9	78,1	52,1	46,6	30,6	8,6	0,6	0,1	31,2
Vedspis	14,8	4,0	32,7	35,5	50,5	65,4	75,5	88,1	50,7
Annan spis	0,9	17,1	4,8	5,2	2,8	11,2	10,9	5,8	7,1
4 rum och kök									
Elspis	5,4	1,1	11,1	17,2	19,3	18,4	17,5	9,6	13,6
Gasspis	86,3	77,1	58,8	47,4	36,3	11,4	0,6	0,3	33,5
Vedspis	7,3	4,1	25,8	30,9	42,6	56,4	73,0	83,5	45,6
Annan spis	1,0	17,7	4,3	4,5	1,8	13,8	8,9	6,6	7,3
5 och flera rum och kök									
Elspis	4,7	1,9	14,3	16,7	20,0	26,8	28,0	14,3	16,6
Gasspis	88,8	87,7	68,6	57,9	44,8	14,5	0,5	0,3	40,8
Vedspis	5,7	1,7	13,6	19,6	31,3	44,7	61,8	76,8	34,6
Annan spis	0,8	8,7	3,5	5,8	3,9	14,0	15,7	8,6	8,0
Santliga lägenheter									
Elspis	2,4	0,5	7,5	9,9	12,6	11,5	8,5	3,8	7,7
Gasspis	67,3	70,2	41,9	38,9	26,9	5,7	0,9	0,1	29,2
Vedspis	25,4	3,5	44,2	39,1	55,4	71,7	78,4	85,1	52,7
Annan spis	4,9	25,8	6,4	12,1	5,1	11,1	14,0	11,0	9,7

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:56. Procentuella antalet lägenheter med olika spistyper inom olika upplåtelseformer och ortsggrupper (enligt den partiella undersökningen).

Upplåtelseform, Spistyp	Procentuella antalet läg. med vidstående spistyp 1								
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Santliga orter (över 1000 inv.) 1)
Uthyrda i öppna marknaden i 1 o. 2 familjshus									
Elspis	13,7	2,6	3,8	13,0	9,0	7,2	6,4	3,5	6,9
Gasspis	55,2	43,8	26,0	21,3	18,9	4,7	0,2	0,4	12,4
Vedspis	28,0	7,6	63,8	57,5	67,9	81,6	61,4	89,9	72,3
Annan spis	2,8	46,0	6,4	8,2	4,2	6,5	32,0	6,2	8,4
i övriga hus									
Elspis	1,2	0,1	6,6	8,0	11,1	14,3	8,8	5,3	6,8
Gasspis	66,5	70,6	44,4	45,7	32,0	8,1	1,9	-	40,7
Vedspis	26,9	3,0	41,9	32,4	51,2	69,7	71,1	77,6	42,3
Annan spis	5,5	26,3	7,1	13,9	5,7	7,9	13,2	17,1	10,2
Upplåtna av stat eller kommun									
Elspis	0,5	-	2,5	3,5	8,8	8,8	6,5	1,0	4,6
Gasspis	61,2	81,1	32,4	22,7	18,0	4,2	0,3	1,0	24,6
Vedspis	32,5	2,4	58,5	51,2	67,6	78,4	85,3	89,1	62,3
Annan spis	5,8	16,5	6,6	22,0	5,6	8,6	7,9	8,2	8,5
Upplåtna av bostadsrättsförening									
Elspis	0,3	0,2	16,6	3,0	38,1	27,4	45,0	-	13,1
Gasspis	96,6	96,9	72,9	91,6	53,2	-	3,2	-	76,1
Vedspis	1,9	0,1	9,4	1,2	8,2	72,0	49,3	-	9,3
Annan spis	1,2	2,8	1,1	4,2	0,5	0,6	2,5	-	1,5
Upplåtna av bostadssociala företag									
Elspis	-	-	15,0	5,8	28,4	11,8	-	41,7	9,3
Gasspis	92,6	95,7	71,2	87,6	36,1	9,2	-	-	70,2
Vedspis	7,2	-	13,3	1,9	27,0	54,6	74,5	16,3	15,4
Annan spis	0,2	4,3	0,5	4,7	8,5	24,4	25,5	42,0	5,1
Upplåtna av arbetsgivare (ej stat eller kommun)									
Elspis	2,0	1,2	4,5	7,1	16,0	5,8	3,7	1,5	4,9
Gasspis	54,3	75,3	27,6	22,3	13,2	1,5	6,3	0,1	9,2
Vedspis	37,9	6,7	64,0	58,8	67,3	72,7	82,6	82,7	75,1
Annan spis	5,8	16,8	3,9	11,8	3,5	20,0	6,4	15,7	10,8
Bebodda av ägaren i 1 o. 2 familjshus									
Elspis	15,5	2,1	9,5	18,2	12,4	10,7	11,5	5,4	10,5
Gasspis	65,3	44,0	28,5	20,6	21,7	4,5	0,4	0,1	13,6
Vedspis	18,2	8,4	55,0	53,7	60,5	67,6	78,3	90,3	65,9
Annan spis	1,0	45,5	7,0	7,5	5,4	17,2	9,8	4,2	10,0
i övriga hus									
Elspis	4,1	1,9	10,8	13,3	15,6	15,3	12,0	8,1	12,1
Gasspis	54,1	67,4	40,5	44,2	23,7	8,1	1,2	-	23,3
Vedspis	35,4	4,5	44,1	33,7	57,1	67,7	71,9	82,0	56,1
Annan spis	6,4	26,2	4,6	8,8	3,6	8,9	14,9	9,9	8,5
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter									
Elspis	7,1	0,3	6,3	9,6	9,1	7,6	6,2	2,6	6,6
Gasspis	50,9	52,4	28,1	26,4	16,3	4,0	0,9	-	13,5
Vedspis	33,6	9,4	57,4	51,7	68,1	78,9	81,6	89,9	69,9
Annan spis	8,4	37,4	8,2	12,3	6,5	9,5	11,3	7,5	10,0
Obegagnade och outhyrda lägenheter									
Elspis	0,5	-	7,4	7,7	12,2	10,3	5,1	2,4	5,6
Gasspis	62,5	57,5	35,2	33,7	34,0	4,9	0,3	-	28,9
Vedspis	25,7	3,2	42,7	38,5	49,0	70,9	79,5	78,9	48,5
Annan spis	11,3	39,3	14,7	20,1	4,8	13,9	15,1	18,7	17,0
Santliga lägenheter									
Elspis	2,4	0,5	7,5	9,9	12,6	11,5	8,5	3,8	7,7
Gasspis	67,3	70,2	41,9	38,9	26,9	5,7	0,9	0,1	29,9
Vedspis	25,4	3,5	44,2	39,1	55,4	71,7	78,4	85,1	52,7
Annan spis	4,9	25,8	6,4	12,1	5,1	11,1	12,2	11,0	9,7

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. V:57. Procentuella antalet lägenheter med olika spistyper bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Upplåtelseform Spistyp	Procentuella antalet läg. med vidstående spistyp bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kökvrå	dubb- letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o. fl. rum och kök	Santliga lägen- heter
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus									
Elspis	1,8	5,3	7,9	3,5	7,5	11,3	13,9	17,8	6,9
Gasspis	2,1	8,2	14,4	5,9	14,0	21,6	26,7	25,1	12,3
Vedspis	75,0	71,1	60,0	84,3	70,6	60,4	54,9	48,5	72,3
Annan spis	20,1	15,4	17,7	6,3	7,9	6,7	4,5	8,6	8,5
i övriga hus									
Elspis	1,7	13,1	13,0	3,7	7,8	9,5	11,9	10,8	6,9
Gasspis	8,2	52,1	38,7	38,2	43,4	48,9	60,4	70,1	40,6
Vedspis	50,0	24,9	31,2	50,9	41,0	36,9	25,4	16,2	42,3
Annan spis	39,3	9,9	17,1	7,2	7,4	4,7	2,3	2,9	10,2
Upplåtna av stat eller kommun									
Elspis	0,5	1,7	7,2	1,7	4,6	6,2	16,7	18,0	4,5
Gasspis	2,2	45,1	20,6	23,0	28,5	24,2	22,5	31,9	24,6
Vedspis	54,0	47,5	49,5	71,8	61,5	66,0	51,5	41,0	62,3
Annan spis	43,3	5,7	22,7	3,5	5,4	3,6	9,3	9,1	8,6
Upplåtna av bostadsrättsförening									
Elspis	10,0	22,2	22,6	10,2	12,1	14,1	16,3	12,3	13,1
Gasspis	17,1	73,3	73,1	76,5	77,9	76,3	77,5	87,0	76,0
Vedspis	14,6	2,9	2,4	12,2	9,3	8,9	4,9	0,7	9,3
Annan spis	58,3	1,6	1,9	1,1	0,7	0,7	1,3	-	1,6
Upplåtna av bostadssociala företag									
Elspis	-	11,4	3,0	5,2	10,5	15,6	50,0	-	9,3
Gasspis	50,0	66,5	64,5	56,9	85,5	68,7	20,0	100,0	70,2
Vedspis	24,0	13,8	20,7	34,7	3,7	14,1	30,0	-	15,4
Annan spis	26,0	8,3	11,8	3,2	0,3	1,6	-	-	5,1
Upplåtna av arbetsgivare (ej stat eller kommun)									
Elspis	0,5	7,5	15,9	2,0	4,4	9,8	17,6	29,9	4,9
Gasspis	1,0	21,9	14,4	5,4	15,0	18,1	18,2	17,3	9,2
Vedspis	75,3	63,3	48,5	85,3	70,2	64,9	55,9	41,3	75,1
Annan spis	23,2	7,3	21,2	7,3	10,4	7,2	8,3	11,5	10,8
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus									
Elspis	0,9	5,6	9,6	3,1	7,8	12,2	13,4	18,4	10,5
Gasspis	0,6	4,0	11,5	2,7	11,5	14,5	16,5	25,7	13,6
Vedspis	71,0	78,5	60,5	89,6	72,5	62,5	58,5	43,5	65,9
Annan spis	27,5	11,9	18,4	4,6	8,2	10,8	11,6	12,4	10,0
i övriga hus									
Elspis	4,2	9,3	11,9	6,1	10,7	13,5	15,2	17,9	12,1
Gasspis	4,0	18,0	19,2	12,3	20,9	25,7	29,8	34,3	23,1
Vedspis	48,6	61,1	49,9	77,3	61,3	54,1	47,3	39,2	56,2
Annan spis	49,2	11,6	18,8	4,3	7,1	6,7	7,7	8,6	8,6
Upplåtna av anhöriga samt öv- riga begagnade lägenheter									
Elspis	2,3	8,8	10,0	4,0	6,4	9,9	14,0	15,1	6,6
Gasspis	2,1	18,5	16,2	8,1	14,8	21,9	24,1	30,5	13,5
Vedspis	57,6	64,4	43,8	82,9	71,4	62,4	58,2	47,9	69,9
Annan spis	38,0	8,3	30,0	5,0	7,4	5,8	3,7	6,5	10,0
Obegagnade och outhyrda lägen- heter									
Elspis	0,4	4,3	8,3	3,2	6,9	7,6	14,0	8,0	5,6
Gasspis	3,5	31,1	26,8	16,5	37,5	47,8	41,4	51,7	28,8
Vedspis	52,7	41,5	33,7	66,8	43,4	36,8	38,4	34,6	48,5
Annan spis	43,3	23,1	31,2	13,5	12,2	7,8	6,2	5,7	17,1
Santliga lägenheter									
Elspis	1,5	11,9	12,1	3,7	7,7	10,9	13,7	16,5	7,7
Gasspis	5,2	46,6	30,0	28,5	31,0	31,3	33,4	40,5	29,9
Vedspis	56,9	31,6	39,8	61,2	53,7	50,7	45,6	34,6	52,7
Annan spis	35,4	9,9	18,1	6,6	7,6	7,1	7,3	8,4	9,7

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab,V:58.Procentuella antalet lägenheter med skafferi samt med dylikt försett med fönster eller friskluftsventil (enligt den partiella undersökningen.) 1)

Ortsgrupp m.m.	Procentuella antalet lägenheter med	
	skafferi	skafferi med fönster el. friskluftsventil
Göteborg	94,8	92,6
Malmö	97,1	94,2
Orter med 30 000 - 100 000 inv....	94,6	77,1
" " 20 000 - 30 000 "	93,0	74,8
" " 10 000 - 20 000 "	93,2	76,2
" " 5 000 - 10 000 "	92,8	74,5
" " 2 000 - 5 000 "	91,9	68,6
" " 1 000 - 2 000 "	90,0	65,5
1 rum el. 1 kök	54,8	42,4
1 " med kokvrå	88,5	70,5
Dubbletter m.m.	85,8	69,3
1 rum och kök	96,0	73,5
2 " " " ,.....	97,8	81,4
3 " " "	97,9	83,8
4 " " "	98,2	86,9
5 o.fl." "	98,6	90,4
Uthyrda i öppna marknaden		
i 1 o. 2 familjshus	94,6	74,2
i övriga hus	92,9	77,5
Upplåtna av stat eller kommun	90,6	81,3
" " bostadsrättsförening..	98,6	95,5
" " bostadssociala företag	95,5	93,0
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)..	91,8	67,9
Bebodda av ägaren		
i 1 o. 2 familjshus	95,4	79,4
i övriga hus ..	95,3	76,2
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	90,1	70,3
Obegagnade och outhyrda läg.	86,6	75,7
Samtliga lägenheter	93,4	77,4
1) Vägda tal. Se kap.III, avsnitt 2.		

Tab. V:59. Procentuella antalet lägenheter utan skafferi inom olika upplåtelseformer och ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen).

Upplåtelseform	Procentuella antalet läg. utan skafferi i								
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 ₁ inv.)
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus	4,3	1,2	3,7	4,0	5,9	4,9	6,1	8,2	5,4
i övriga hus	5,1	3,5	6,3	8,4	1,9	8,8	10,6	11,6	7,1
Upplåtna av stat eller kommun	10,9	2,9	6,3	9,1	9,2	12,8	9,9	9,9	9,4
" " bostadsrättsförening ..	0,5	0,7	2,1	2,7	0,4	2,0	7,2	-	1,4
" " bostadssociala företag	1,6	100,0	1,1	1,9	3,0	29,5	100,0	41,7	4,5
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ..	5,7	3,3	5,2	6,2	4,7	7,7	8,7	11,3	8,2
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus	1,8	2,8	2,5	3,9	4,8	3,8	5,2	7,2	4,6
i övriga hus	6,3	1,9	2,6	4,7	4,8	4,5	5,1	8,6	4,7
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	10,5	3,1	7,8	9,6	7,6	9,7	12,0	11,9	9,9
Obegagnade och outhyrda läg.	13,1	4,2	10,1	14,7	10,9	14,9	19,5	20,5	13,4
Samtliga lägenheter	5,2	2,9	5,4	7,0	6,8	7,2	8,1	10,0	6,6

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

d. Förekomsten av vattenledning och avlopp.

Av samtliga lägenheter i den totala räkningen har 83,0 % vattenledning och avlopp inom lägenheten (se tab V:35)

Förekomsten av vattenledning och avlopp ökar med ortsstorleken, ehuru skillnaden mellan ortsgrupperna över 5 000 inv. ej är avsevärd. I Göteborg och Malmö har 96,0 resp. 93,8 %, i orter med mellan 5 000 och 10 000 inv. 83,6 % vatten och avlopp inom lägenheten. I orter med 1 000 - 2 000 inv. utgör de i detta hänseende icke bristfälliga lägenheterna emellertid 55,9 %.

Andelen lägenheter med vatten och avlopp inom lägenheten på enskilda orter framgår av tab. II i tabellbilagan ur vilken ett sammandrag gjorts å tab. V:48. Som synes är på de större orterna utrustningen med vattenledning och avlopp överlag relativt god. Av orterna med under 5 000 inv. har emellertid 21 mindre än 20 % av lägenheterna utrustade med vattenledning och avlopp. Å andra sidan finns dock även små orter där utrustningen med vattenledning och avlopp är god.

I tab. V:37 redovisas förekomsten av vattenledning och avlopp inom lägenheten på 46 orter med mer än 5 000 inv. Sämst utrustade av dessa orter är Höganäs, Enköping, Sandviken och Trollhättan, där cirka 75 % av lägenheterna har vattenledning och avlopp, bäst Sundbyberg, Göteborg, Hälsingborg och Huskvarna, där över 95 % av lägenheterna är utrustade med vatten och avlopp.

Vattenledning och avlopp saknas givetvis oftare i små lägenheter än i större, som även framgår av tab. V:35. Av enkelrum och enkelkök har 52,7 % vattenledning och avlopp inom lägenheten. Av lägenheter om 1 rum och kök har 81,6 %, av lägenheter om 1 rum med kokvrå något flera, eller 84,3 %, av lägenheter om 5 och flera rum och kök däremot så många som 94,5 % vattenledning och avlopp inom lägenheten.

Praktiskt taget alla bostadsrätts- och bostadssociala lägenheter är försedda med vatten och avlopp. Bland hyreslägenheterna gäller detta om 88,7 %. Mindre väl utrustade är arbetsgivarelägenheter, ägarelägenheter och lägenheter upplåtna av anhöriga m.fl., av vilka mellan 2/3 och 3/4 har vatten och avlopp.

Tab. V:60. Procentuella antalet lägenheter utan skafferi bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer samt efter förekomst av olika spistyper (enligt den partiella undersökningen).1).

Upplåtelseform, Spistyp	Procentuella antalet lägenheter utan skafferi bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	dubb- letter n.n.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 och flera rum och kök	Santliga lägen- heter
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus	33,9	12,5	11,9	5,3	2,1	2,2	1,6	2,6	5,4
i övriga hus	48,0	11,4	14,6	2,6	1,6	1,0	0,7	0,3	7,1
Upplåtna av stat eller kommun	56,2	12,1	27,8	6,1	2,9	2,1	1,2	1,2	9,4
" " bostadsrättsförening ..	70,2	2,0	2,4	0,6	0,2	-	-	0,9	1,4
" " bostadssociala företag	26,4	8,5	4,9	2,4	0,3	-	-	-	4,5
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ..	33,2	9,6	17,3	4,6	3,0	2,4	2,4	0,4	8,2
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus ..	38,2	17,8	9,8	12,2	3,1	3,5	2,5	2,5	4,6
i övriga hus	52,6	20,5	16,5	7,8	2,0	1,7	1,9	1,0	4,7
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	53,2	12,2	21,2	6,8	4,1	3,2	3,6	1,2	9,8
Obegagnade och outhyrda läg.	58,2	21,1	27,0	7,6	3,2	2,2	3,5	2,6	13,4
Lägenheter med el.-spis	38,2	9,8	7,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,7	2,4
" " gas- "	37,5	7,1	8,1	0,4	0,4	0,4	0,6	0,4	1,9
" " kol- "	56,4	14,3	10,4	2,6	2,7	3,2	1,9	2,5	5,4
" " ved- "	24,9	14,5	10,7	5,8	3,2	3,3	3,0	2,5	6,3
" " el.-och gas-spis ..	-	29,5	9,1	-	-	-	-	-	9,0
" " " " ved eller kol-spis ...	4,0	-	2,2	2,2	1,2	0,3	0,9	1,9	1,5
" " gas-och ved eller kol-spis ...	16,3	7,4	3,5	1,1	1,0	0,7	0,6	0,6	1,4
" utan spis	84,1	44,0	79,9	24,2	10,3	-	11,5	-	81,0
Santliga lägenheter	45,2	11,5	14,2	4,0	2,2	2,1	1,8	1,4	6,6

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

En mera detaljerad bild av förekomsten av vattenledning och avlopp lämnas i tab. V:49. Det framgår av denna att standarden är ungefär densamma för större och mindre lägenheter på de stora och medelstora orterna. På de små orterna saknar inom varje lägenhetskategori ett betydligt större antal lägenheter antingen vattenledning eller avlopp eller bådadera. Här gäller också mera utpräglad den standardskillnad mellan stora och små lägenheter, som framkommer i medeltalen för samtliga orter. Arbetsgivarelägenheternas låga standard beror främst på det stora antalet lägenheter med denna upplåtelseform på de minsta orterna. I de större samhällena är förekomsten av vatten och avlopp ungefär densamma i arbetsgivarelägenheterna som i övriga lägenheter.

Tab. V:50, som ger förekomsten av vatten och avlopp med hänsyn till lägenhetsstorlek och upplåtelseform, torde ej behöva närmare kommentar. Den standardskillnad som tidigare noterats mellan olika upplåtelseformer gäller även vid en jämförelse inom varje lägenhetskategori för sig, med undantag av att bland samtliga ägarelägenheter saknar ett något mindre antal vatten eller avlopp eller bådadera än bland samtliga arbetsgivarelägenheter, trots att det motsatta gäller för varje enskild lägenhetskategori. Detta beror givetvis på att ägarelägenheterna är relativt större än arbetsgivarelägenheterna. För varje upplåtelseform gäller att förekomsten av vatten och avlopp ökar med lägenhetstorleken. Totalsiffrorna i tab. V:50 överensstämmer ej med motsvarande i tidigare tabeller, enär förstnämnda tabell bygger på den partiella undersökningen och omfattar även landsbygdsområdena och orter med under 1 000 inv. Det ovan sagda torde dock gälla även det totala

Tab. V:61. Procentuella antalet lägenheter med skafferi försett med fönster eller friskluftsventil bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer samt efter förekomst av olika spistyper (enligt den partiella undersökningen). 1).

Upplåtelseform Spistyp	Procentuella antalet lägenheter utan skafferi bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kukvrå	dubb- letter n.n.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 och flera rum och kök	Samtliga lägen- heter
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus	39,6	47,5	94,3	68,4	80,6	83,1	83,8	88,0	74,2
i övriga hus	42,0	71,2	68,3	76,4	81,6	86,2	91,5	94,1	77,5
Upplåtna av stat eller kommun	44,7	73,8	67,7	79,2	85,9	85,5	84,8	93,0	81,3
" " bostadsrättsförening ..	52,1	92,9	93,7	94,6	97,4	97,1	96,3	89,2	95,5
" " bostadssociala företag	79,4	91,6	81,0	89,2	97,5	99,5	93,3	100,0	93,0
" " arbetsgivare	39,8	63,5	67,2	63,8	76,7	81,8	89,0	92,8	67,9
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus	39,8	51,2	68,1	60,1	80,4	81,5	84,7	88,0	79,4
i övriga hus	58,0	53,5	65,8	59,6	74,2	79,9	84,4	88,6	76,2
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	39,1	54,0	61,7	66,2	76,4	76,3	78,0	87,7	70,3
Obegagnade och uthyrda läg.	46,6	67,1	67,4	66,6	81,7	85,6	86,9	89,9	75,7
Lägenheter med el.-spis	62,8	82,5	87,0	93,7	95,4	94,9	93,9	94,8	92,2
" " gas- "	67,4	84,8	85,1	96,8	96,6	95,6	95,3	95,7	94,5
" " kol- "	54,2	65,5	63,6	76,9	75,5	79,3	82,0	80,2	75,8
" " ved- "	38,9	46,4	54,6	62,0	72,5	75,7	79,8	82,9	66,4
" " el.-och gas-spis ...	-	41,8	50,0	90,9	86,3	81,6	85,7	96,9	80,2
" " " ved eller kol-spis ...	50,0	49,1	68,8	67,7	85,1	86,3	85,6	94,1	84,1
" " gas-och ved eller kol-spis ...	63,0	74,9	78,0	85,0	87,8	88,6	92,9	93,3	86,9
" " annan spis	45,7	58,4	67,1	73,1	86,2	87,3	89,4	95,6	78,1
" " utan spis	45,9	48,8	60,7	52,5	82,0	100,0	100,0	88,0	50,9
Samtliga lägenheter	42,4	70,5	69,3	73,5	81,4	83,8	86,3	90,4	77,4

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

materialet för orter med över 1 000 inv.

Förekomsten av vatten och avlopp inom huset för lägenheter med olika upplåtelseform efter husstorlek och lägenhetskategori resp. byggnadsår belyses av tab. V:51 och V:52, som bygger på den partiella undersökningen. Lägsta standarden kännetecknar av ägaren begagnade enkelrum och enkelkök i 1- och 2-familjshus; över 70 % saknar vatten eller avlopp eller båda. Standarden är överhuvudtaget låg i 1- och 2-familjshusen. I de medelstora husen saknar mindre lägenheter, särskilt bland icke hyreslägenheterna, relativt ofta vatten eller avlopp, medan de större lägenheterna är tämligen väl utrustade i detta hänseende. I de största husen saknar endast ett fåtal lägenheter vattenledning eller avlopp. Beträffande hus av olika ålder gäller givetvis att standarden är lägst i de äldsta husen. Skillnaden mellan hyreslägenheter och övriga lägenheter är ungefär densamma i alla åldersklasser. Såväl i de äldsta som i de yngsta lägenheterna saknar sålunda tre gånger så många av icke-hyreslägenheterna som av hyreslägenheterna denna bekvämlighet.

På grundval av det partiella materialet har slutligen sammanställts uppgifter för olika ortsgrupper, lägenhetskategorier och upplåtelseformer beträffande förekomsten av vattenledning eller avlopp inom huset men utom lägenheten, av vattenledning, där avlopp helt saknas, samt av avlopp, där vattenledning saknas (se tab. V:53).

Som synes finnes i allmänhet avlopp, där endera av berörda bekvämligheter saknas

Tab. V:62. Procentuella antalet lägenheter med matkällare eller annat förvaringsutrymme efter förekomst av centralvärme och badrum bland lägenheter om 1 - 3 rum och kök på vissa orter (enligt den partiella undersökningen).

Orter	Procentuella antalet lägenheter med							
	matkällare				annat förvaringsutrymme			
	lägenheter med cv		lägenheter utan cv	Samtliga lägenheter	lägenheter med cv		lägenheter utan cv	Samtliga lägenheter
	med badrum	utan badrum			med badrum	utan badrum		
Göteborg	52,1	37,7	8,6	29,3	38,2	59,8	78,8	65,6
Malmö	98,5	91,6	62,8	81,2	8,2	25,0	59,5	35,0
Hälsingborg	99,0	99,2	94,5	97,1	31,3	38,8	75,3	52,4
Borås	99,0	99,2	98,9	99,0	52,2	59,5	36,2	47,2
Västerås	96,5	99,7	95,5	96,9	43,1	56,3	43,2	46,7
Jönköping	99,4	96,7	85,2	92,5	72,6	60,6	39,1	54,0
Karlskrona	95,5	85,3	52,0	73,9	34,5	43,2	45,7	41,7
Kalmar	98,7	91,6	89,9	93,0	57,4	55,7	62,5	59,1
Uddevalla	98,4	92,8	69,7	84,4	64,9	69,3	42,6	56,4
Kristianstad	99,6	96,9	73,3	87,5	25,0	27,8	46,8	35,2
Växjö	98,7	94,4	93,0	95,1	73,4	56,8	32,7	51,2
Falun	98,0	95,4	95,9	97,4	29,7	36,3	17,8	26,3
Huskvarna	100,0	99,0	99,5	99,5	76,2	63,4	38,3	56,3
Falköping	100,0	99,2	95,1	97,6	55,6	48,8	35,1	44,9
Oskarshamn	98,2	96,5	92,4	95,2	68,9	47,4	29,6	46,1
Sunne köping	55,3	89,5	70,0	71,0	48,6	31,8	29,8	35,9
Skara	100,0	94,8	74,6	88,2	55,8	62,6	32,1	47,4
Eksjö	99,2	97,5	94,1	96,5	60,2	41,1	29,5	41,7
Höganäs	100,0	98,9	95,8	97,9	69,9	58,5	46,8	56,8
Lyssekil	85,8	81,9	53,9	70,9	75,3	52,9	34,8	51,7
Nybro	98,7	92,5	98,8	97,0	52,8	31,2	44,1	43,1
Stuvsta m:e	82,0	85,6	86,3	84,8	77,9	72,9	70,2	73,2
Arlövs m:e	100,0	99,1	71,6	87,5	64,3	54,5	80,4	68,6
Kinna m:e	92,4	96,1	79,7	87,9	27,3	53,0	30,6	35,7
Oxelösunds m:e	97,8	98,7	97,1	97,7	59,7	49,2	16,4	40,1
Vadstena	76,6	87,5	61,0	72,8	67,1	40,7	14,1	37,0
Tomelilla köping	95,2	96,2	83,3	90,4	39,4	55,5	53,0	49,7
Älmhults köping	100,0	93,5	85,4	91,9	58,6	39,7	44,4	47,3
Alvesta m:e	71,5	55,5	96,4	77,9	44,1	39,0	22,2	33,4
Mönsterås köping	71,5	100,0	98,6	96,5	48,8	83,2	34,3	63,3
Vara köping	90,9	89,3	71,9	82,3	55,0	67,4	19,4	43,0
Askersund	70,0	86,9	66,3	73,0	32,5	53,6	13,7	30,1
Tyringe m:e	100,0	100,0	91,2	96,2	100,0	66,4	46,9	67,9
Krylbo köping	100,0	96,9	94,6	96,8	58,7	56,1	23,3	42,7
Bodafors köping	100,0	100,0	98,3	99,3	71,4	62,7	27,4	50,0
Hörs köping	100,0	100,0	91,2	96,2	82,5	67,9	57,3	67,6
Morastrands köping	76,0	95,6	85,7	87,6	40,3	34,4	27,7	33,2
Vaggeryds m:e	100,0	100,0	100,0	100,0	61,9	48,3	26,5	42,9
Borensbergs m:e	100,0	100,0	97,5	98,9	66,8	68,4	30,6	51,6

Av samtliga lägenheter har dock 7,9 % tillgång till varken vattenledning eller avlopp.

Enkelrum och enkelkök har synnerligen ofta tillgång till vattenledning eller avlopp utanför lägenheten men inom huset. Av dessa lägenheter saknar dock 17,7 % såväl vattenledning som avlopp. Dåligt utrustade är även lägenheter om 1 rum och kök, av vilka 1/10 saknar såväl vatten som avlopp inom huset.

e. Förekomsten av spis.

Uppgifter har även sammanställts på grundval av den partiella undersökningen om spisarnas art. Över hälften av alla lägenheter är utrustade med vedspis (se tab.V:54). Gasspis förekommer i 3/10 av samtliga lägenheter, i en del fall dock i kombination med ved- eller kolspis. Övriga lägenheter har antingen elspis (7,7 %) eller kolspis (6,3 %). Ett ringa antal har annan spistyp eller saknar spis.

Ser man till fördelningen på olika spistyper inom olika ortsgrupper, finner man att vedspisar dominerar i alla ortsgrupper och i synnerhet i de minsta orterna. I Göteborg och Malmö är emellertid gasspis vanligast. I Malmö förekommer för övrigt ett synnerligen ringa antal vedspisar, medan i stället kolspisen är relativt vanlig, liksom i flera andra sydsvenska orter. Gasspis förekommer knappast alls i orter med under 10 000 inv., men finns i alla större städer utom Borås. Elektrisk spis förekommer i åtminstone någon lägenhet inom så gott som varje tätort, men mera allmänt endast i ett fåtal samhällen, där gasverk saknas. Överhuvudtaget är elspisarna vanligast i medelstora städer, där cirka 1/10 av lägenheterna är utrustade med dylik.

Tab. V:63. Lägenheternas fördelning efter förekomst av olika typer av avtråde samt av elektriskt ljus (enligt den particella undersökningen). 1).

Ortsgrupp m.m.	Procentuella antalet lägenheter					
	med wc inom läg.	med wc utom läg.	med torr-klosett inom läg.	med torr-klosett utom läg.	med avtråde utom huset	utan el. ljus
Göteborg	53,0	22,7	0,4	1,9	22,0	0,3
Malmö	57,7	10,3	0,8	4,4	26,8	0,6
Övriga orter med över 30 000 inv. .	48,1	13,2	1,7	3,0	34,0	0,5
Orter med 20 000 - 30 000 inv. . .	44,7	12,9	0,8	2,1	39,5	0,5
" " 10 000 - 20 000 " . . .	47,9	10,8	1,3	2,5	37,5	0,5
" " 5 000 - 10 000 " . . .	38,4	9,5	1,0	2,5	48,6	0,5
" " 2 000 - 5 000 " . . .	23,1	8,3	2,5	4,9	61,2	0,8
" " 1 000 - 2 000 " . . .	15,7	8,0	1,9	3,7	70,7	1,2
1 rum el. 1 kök	10,6	24,3	0,4	2,7	62,0	0,8
1 " med kokvrå	45,8	18,5	0,3	2,2	33,2	1,1
Dubbletter m.m.	42,1	11,9	1,4	3,1	41,5	1,0
1 rum och kök	28,9	14,6	0,6	2,8	53,1	0,6
2 " " "	44,2	11,0	1,4	3,5	39,9	0,5
3 " " "	54,0	6,8	2,5	4,0	32,7	0,5
4 " " "	63,1	4,4	3,3	3,8	25,4	0,4
5 o.fl. " "	80,2	2,0	3,4	1,3	13,1	0,2
Uthyrda i öppna marknaden						
i 1 o. 2 familjshus	27,5	11,0	1,5	5,0	55,0	1,0
i övriga hus	48,0	15,1	0,9	2,0	34,0	0,2
Upplåtna av stat eller kommun	36,8	17,5	2,0	3,7	40,0	0,7
" " bostadsrättsförening .	91,1	4,6	0,1	0,2	4,0	0,1
" " bostadssociala företag	57,1	30,3	0,1	0,1	12,4	0,1
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	20,3	7,5	0,8	2,6	68,8	0,3
Bebodda av ägaren						
i 1 o. 2 familjshus	30,8	7,7	3,4	6,5	51,6	1,7
i övriga hus	45,6	8,2	1,4	2,0	42,8	0,3
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	24,7	12,6	1,2	3,4	58,1	1,1
Obegagnade och outhyrda läg.	37,4	10,7	2,0	2,9	47,0	1,3
Samtliga lägenheter	41,1	12,1	1,4	3,1	42,3	0,6

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Spisens art varierar även med lägenhetsstorleken, i det att större lägenheter oftare har gas- eller elspis än mindre lägenheter. Lägenheter utan kök eller med kokvrå har dock den största procenten gasspisar och även elspisarna är här relativt vanliga. Det lilla fåtal lägenheter som helt saknar spis utgöres huvudsakligen av enkelrum. I de sällsynta fall, då spis ej uppgivits för lägenheter med kök, kan detta ofta ha berott på underlåtelse att besvara frågan, men någon gång har anordningen varit av så enkel beskaffenhet, att den ej uppfattats värd att deklarera (flyttbart gaskök, spritkök).

Mellan olika upplåtelseformer föreligger främst den olikheten att bostadsrättslägenheter och bostadssociala lägenheter oftare har gas- eller elspis än övriga. Även hyreslägenheter i större hus har i relativt stor utsträckning gasspis.

De tendenser som tidigare noterats rubbas ej vid en uppdelning av lägenheterna inom varje ortsgrupp efter lägenhetskategori (tab.V:55). Vanligast är sålunda vedspis i de minsta orternas lägenheter om 1 rum

Tab.V:64. Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset bland lägenheter med och utan centralvärme (enligt den partiella undersökningen). 1).

Ortsgrupp m. m.	Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset bland		
	Lägenheter		Samtliga lägenheter
	med centralvärme	utan centralvärme	
Göteborg	2,1	57,2	22,0
Malmö	7,8	58,0	26,8
Orter med 30 000 - 100 000 inv....	7,3	64,3	34,0
" " 20 000 - 30 000 "	8,9	70,6	39,5
" " 10 000 - 20 000 "	12,1	65,5	37,5
" " 5 000 - 10 000 "	14,5	75,6	48,6
" " 2 000 - 5 000 "	24,3	82,2	61,2
" " 1 000 - 2 000 "	29,6	87,3	70,7
1 rum eller 1 kök	24,5	79,9	62,0
1 " med kokvrå	5,0	76,9	33,2
Dubbletter m.m.	10,5	74,2	41,5
1 rum och kök	11,6	75,8	53,1
2 " " "	12,9	68,7	39,9
3 " " "	13,0	62,8	32,7
4 " " "	11,9	57,3	25,4
5 o.fl." "	5,6	47,2	13,1
Uthyrda i öppna marknaden			
i 1 o. 2 familjshus	22,0	78,7	55,0
i övriga hus	4,9	64,2	34,0
Upplåtna av stat eller kommun	9,2	60,9	40,0
" " bostadsrättsförening..	1,0	30,6	4,0
" " bostadssociala företag	5,4	69,7	12,4
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun),	16,0	85,3	68,8
Bebodda av ägaren			
i 1 o. 2 familjshus	25,1	81,2	51,6
i övriga hus	15,8	70,4	42,8
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	28,0	79,2	58,1
Obegagnade och outhyrda läg	11,0	73,0	47,0
Samtliga lägenheter	11,4	71,9	42,3

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

och kök, av vilka 9/10 har vedspis. Å andra sidan förekommer gasspis i nära 9/10 av lägenheterna om fem eller flera rum och kök i Göteborg.

Ej heller tab.V:56, som visar förekomsten av olika spis-typer i lägenheter med olika upplåtelseform inom olika orts-grupper, torde kräva närmare kommentar, då fördelningen väl an-sluter sig till vad som tidigare anförts. Det stora antal lägenheter med gasspis i bostadsrättslägenheter och bostads-sociala lägenheter, som framkommer i totalsiffrorna för hela riket, torde emellertid till stor del förklaras genom dessa lägenheters koncentration till större orter. I de mindre orterna är dock vedspis relativt vanlig även i dessa lägenheter. Vidare är det av intresse att konstatera att, som framgår av

Tab.V:65. Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsggrupper (enligt den partiella undersökningen)

Lägenhetskategori, Upplåtelseform	Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset i								
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 inv.)
1 rum eller 1 kök	37,2	27,7	59,8	60,5	54,8	59,2	76,9	83,1	62,0
1 " med kokvrå	15,7	33,2	22,1	42,9	31,4	49,0	67,0	72,8	33,2
Dubbletter m.m.	12,5	41,8	22,5	53,2	32,7	48,3	58,8	73,1	41,5
1 rum och kök	32,5	31,8	43,8	51,6	48,6	69,0	77,5	87,6	53,1
2 " " "	14,1	24,6	29,3	37,9	35,5	47,9	60,2	69,0	39,9
3 " " "	9,2	19,6	20,7	29,3	28,4	34,9	49,8	57,1	32,7
4 " " "	4,5	18,0	16,0	20,6	20,5	26,9	40,9	39,7	25,4
5 o.fl. " "	2,6	7,9	5,3	8,9	8,6	14,2	25,0	27,3	13,1
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus	22,5	47,6	50,3	47,2	50,7	54,5	62,4	66,2	55,0
i övriga hus	24,0	24,7	31,6	37,0	30,2	44,5	56,6	62,2	34,0
Upplåtna av stat eller kommun	22,7	15,5	41,8	50,8	33,8	46,6	45,9	62,6	40,0
" " bostadsrättsförening	-	0,1	6,4	7,3	1,4	5,1	50,4	-	4,0
" " bostadssociala företag	5,4	94,6	1,7	11,0	4,9	25,0	8,8	16,7	12,4
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	24,3	24,0	47,9	54,0	50,8	63,3	81,4	86,2	68,8
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus	14,8	50,0	45,7	41,8	52,6	50,5	55,7	63,1	51,6
i övriga hus	44,8	48,4	34,5	41,8	37,2	41,4	53,1	53,9	42,8
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	29,5	54,2	49,2	47,9	53,7	56,2	68,6	73,7	58,1
Obegagnade och outhyrda läg.	19,0	37,7	40,3	47,2	34,9	52,9	68,7	76,3	46,9
Samtliga lägenheter	22,0	26,8	34,0	39,5	37,5	48,6	61,2	70,7	42,3

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

tab.V:57 gasspis förekommer ungefär lika ofta inom samtliga lägenhetstyper bland dylika lägenheter, medan exempelvis hyreslägenheter och ägarlägenheter visar en tydlig tendens mot ökat antal gasspisar i större lägenheter. Elspisarna är vanligast dels i stora lägenheter av alla upplåtelseformer, dels i kokvrålägenheter, dubbletter o.dyl. i bostadsrättshus. Vedspisarna slutligen är vanligast i smålägenheter uthyrda i öppna marknaden eller bebodda av ägaren i 1- och 2-familjshus.

f. Förekomsten av skafferi och matkällare m.m.

Skafferi eller matskåp finnes i 93,4 % av alla lägenheter (se tab.V:58). På mindre orter saknas skafferi något oftare än på större. Siffrorna modifieras emellertid om hänsyn tas till förekomsten av kök. Av lägenheter med kök saknar blott 2-4 % skafferiutrymme. Av lägenheter med olika upplåtelseformer är bostadsrättslägenheter, bostadssociala lägenheter, hyreslägenheter i 1- och 2-familjshus samt ägarlägenheter bäst utrustade med skafferi. Av övriga lägenheter saknar bortåt 10 % skafferi. Bostadssociala lägenheter på mindre orter är emellertid jämte lodiga lägenheter de sämst utrustade (se tab.V:59).

Av skafferierna eller matskåpen är 77,4 % utrustade med fönster eller friskluftsventil. Motsvarande procenttal för samtliga lägenheter i Göteborg och Malmö utgör 93-94 % mot 65 % i de minsta samhällena. Av skafferierna i enkelrum eller enkelkök är inte ens hälften utrustade med fönster eller

Tab.V:66. Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Upplåtelseform	Procentuella antalet lägenheter med avträde utom huset bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kökvrå	dubb- letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Samtliga lägen- heter
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus	78,6	79,7	59,8	68,4	49,2	36,2	24,2	15,0	55,0
i övriga hus	53,7	26,6	32,5	43,0	29,5	16,9	6,4	2,3	34,0
Upplåtna av stat eller kommun	52,8	39,6	44,3	53,0	32,3	26,9	30,4	7,2	40,0
" " bostadsrättsförening ..	26,1	1,7	0,6	7,1	2,3	1,0	-	-	4,0
" " bostadssociala företag.	16,8	15,8	25,7	27,0	3,7	1,2	6,7	-	12,4
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun) ..	84,6	53,1	43,5	82,5	60,5	39,2	26,3	8,2	68,8
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus	89,7	82,4	64,8	82,3	55,5	49,3	40,0	22,5	51,6
i övriga hus	62,3	62,0	49,8	68,6	50,1	38,6	25,3	13,5	42,8
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	68,7	61,5	56,3	68,5	56,0	46,5	34,1	16,2	58,1
Obegagnade och outhyrda läg.	65,0	56,8	47,1	66,4	41,0	22,3	18,0	10,0	47,0
Samtliga lägenheter	62,0	33,2	41,5	53,1	39,9	32,7	25,4	13,1	42,3

1) Vägda tal. Se kap III, avsnitt 2.

friskluftsventil, i lägenheter om 1 rum och kök nära 3/4 och i de största lägenheterna 9/10. Bostadsrättslägenheter och bostadssociala lägenheter utmärkes av att mer än 9/10 av samtliga lägenheter har ventilerbara skafferier.

Mera detaljerade uppgifter rörande utrustningen med skafferi bland lägenheter med olika upplåtelseformer inom olika ortsgrupper och med olika rumsantal samt därjämte med hänsyn till spistypen lämnas i tab.V:59-61.

En bearbetning av uppgifterna rörande utrustning med matkällare eller annat förvaringsutrymme har gjorts för det partiella materialet från vissa orter. Det är dock att märka att redovisningen avser endast hyreslägenheter utan brist om 1-3 rum och kök.

Matkällare finnes, som framgår av tab. V:62, i anslutning till flertalet lägenheter på de undersökta orterna. På samtliga orter utom Göteborg har mer än 70 % av lägenheterna tillgång till matkällare. I Göteborg är enligt uppgifterna över 70 % av lägenheterna utan matkällare; av de moderna lägenheterna har varannan matkällare, men av de omoderna endast var tionde. I övriga orter är olikheterna mellan moderna och omoderna lägenheter mindre utpräglade.

Utrustningen med "annat förvaringsutrymme" är synnerligen varierande på olika orter. I genomsnitt har emellertid varannan lägenhet tillgång till "annat förvaringsutrymme". Olikheterna mellan moderna och omoderna lägenheter är ävenledes stora på många orter. I regel ha de moderna lägenheterna i större utsträckning än de omoderna utrustats med "annat förvaringsutrymme".

g. Förekomsten av avträde och elektriskt ljus.

Avträdesförhållandena belyses av den partiella undersökningen (se tab.V:63). Endast 42,5 % av de redovisade lägenheterna är försedda med avträde inom lägenheten, 15,2 % har avträde utom lägenheten men inom byggnaden och övriga 42,3 % avträde utom huset. Avträde inom byggnaden

Tab.V:67. Procentuella antalet lägenheter utan elektriskt ljus inom olika lägenhetskategorier, upplåtelseformer och ortsgrupper samt efter förekomst av centralvärme (enligt den partiella undersökningen).

Lägenhetskategori m.m.	Procentuella antalet lägenheter utan elektriskt ljus i								
	Göte- borg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾
1 rum eller 1 kök	0,3	0,8	0,7	1,6	0,5	0,9	0,9	1,6	0,8
1 " med kokvrå	0,5	1,8	0,4	0,5	0,5	0,9	3,4	8,7	1,1
Dubbletter m.m.	0,4	1,9	0,6	0,5	0,6	0,9	1,2	2,8	1,0
1 rum och kök	0,3	0,3	0,6	0,7	0,4	0,7	0,8	1,2	0,6
2 " " "	0,3	0,5	0,4	0,4	0,5	0,4	0,6	0,9	0,5
3 " " "	0,4	1,0	0,5	0,2	0,4	0,3	0,9	0,6	0,5
4 " " "	0,5	0,2	0,6	0,1	0,3	0,3	0,4	0,9	0,4
5 o.fl. " "	0,2	0,2	0,1	0,1	0,5	-	0,2	0,3	0,2
Uthyrda i öppna marknaden	0,1	0,5	0,3	0,2	0,2	0,3	0,6	1,4	0,3
Bebodda av ägaren	2,0	2,4	1,6	0,9	1,2	0,9	1,3	1,7	1,4
Övriga lägenheter	0,4	0,2	0,6	0,6	0,4	0,4	0,4	0,7	0,5
Med centralvärme	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,1
Utan "	0,8	1,6	1,0	0,6	0,9	0,8	1,1	1,5	1,1
Samtliga lägenheter	0,3	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,8	1,2	0,6

1) Vägsda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

innebär i de flesta fall vattenklosett. Av samtliga redovisade lägenheter har sålunda 53,2 % vattenklosett och 4,5 % torrklösett inom byggnaden.

Vattenklosett (W.C.) förekommer liksom andra bekvämligheter oftast i storstäderna (Göteborg 75,7 % och Malmö 68,0 %) och mera sällan i de minsta orterna (ortsgruppen med 1 000 - 2 000 inv. 23,7 %). Torrklösett inom huset är i stort sett lika sällsynt på alla orter.

Standarden i fråga om avträdesförhållandena stiger med lägenhetsstorleken. Avträde inom byggnaden redovisas sålunda endast för 38 % av enkelrummen och enkelköken mot 87 % av lägenheterna om fem och flera rum och kök. Därtill kommer att av de minsta lägenheterna flertalet har avträdet utom lägenheten, medan av de större alla utom ett fåtal har w.c. inom lägenheten.

Av de olika upplåtelseformerna utmärker sig bostadsrättslägenheterna även i detta fall genom en särskilt hög standard. Hyres- och ägarelägenheter i större hus och bostadssociala lägenheter är också bättre tillgodosedda än genomsnittet. Däremot räknas bland arbetsgivarlägenheterna ett mycket stort antal med avträde utom huset.

Äldre och i övrigt omoderna delar av bostadsbeståndet har självfallet den lägsta standarden även i förevarande avseende (se tab V:64). Av lägenheterna utan centralvärme har nära 3/4 avträde utom huset, av centralvärmelägenheterna däremot endast något över 1/10. I de minsta samhällena har dock en relativt stor del även av centralvärmelägenheterna avträdet utom huset. Detta gäller även moderna hyres- och ägarelägenheter i 1- och 2-familjshus samt lägenheter upplåtna av anhöriga.

Att standarden i fråga om avträdet stiger med ortsstorleken såväl som med lägenhetsstorleken framgår tydligt av tab.V:65. Sammanställes upplåtelseformen med ortsstorleken visar det sig emellertid att skillnaden mellan större och mindre orter ej är avsevärd för kategorien ägarelägenheter i större hus. Detta innebär att ägarelägenheternas standard på de större orterna ligger under övriga lägenheters, men på de mindre orterna över dessa med undantag för bostadsrättslägenheter och bostadssociala lägenheter, vilka inom så gott som samtliga ortsgrupper kännetecknas av högre standard.

Ur tab.V:66 kan utläsas att ägarelägenheterna inom samtliga lägenhetskategorier är avsevärt sämre utrustade med avträde inom byggnaden än hyres-

Tab.V:68. Procentuella antalet lägenheter utan elektriskt ljus bland olika lägenhetskategorier och upplåtelseformer samt efter typ av avträde och förekomst av centralvärme(enligt den partiella undersökningen)¹⁾.

Upplåtelseform, typ av avträde och förekomst av cv	Procentuella antalet lägenheter utan elektriskt ljus bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kokvrå	dubb-letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Samtliga lägenheter
Uthyrda i öppna marknaden									
i 1 o. 2 familjshus	2,7	2,4	1,5	1,3	0,6	0,3	0,6	0,6	1,0
i övriga hus	0,6	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Upplåtna av stat eller kommun	0,5	0,7	1,3	0,7	0,7	0,6	0,7	-	0,7
" bostadsrättsförening	-	-	0,2	0,0	-	-	-	-	0,1
" bostadssociala företag, ..	-	0,3	-	-	0,1	-	-	-	0,1
" arbetsgivare	0,2	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	-	-	0,3
(ej stat eller kommun)									
Bebodda av ägaren									
i 1 o. 2 familjshus	8,8	11,7	2,1	5,0	1,4	1,3	0,7	0,2	1,7
i övriga hus	1,0	0,7	0,8	0,9	0,2	0,2	-	0,2	0,3
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	1,6	3,8	1,9	1,0	0,7	0,6	1,2	0,6	1,1
Obegagnade och outhyrda läg.	2,2	3,5	1,9	1,5	0,7	0,2	1,3	1,0	1,3
Lägenheter med w.c. inom lägenh...	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
" " " utom " ...	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2	0,5	0,2	1,7	0,2
" " torrklösett inom lägenh...	-	-	1,5	0,4	0,8	0,6	0,5	0,3	0,6
" " torrklösett utom lägenh...	0,2	1,3	1,8	0,4	0,6	0,7	0,4	-	0,6
" " avträde utom huset	1,2	3,1	2,0	1,0	1,0	1,3	1,3	1,0	1,2
Lägenheter med centralvärme	0,2	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
" utan "	1,1	2,8	1,8	0,9	0,9	1,2	1,1	0,7	1,1
Samtliga lägenheter	0,8	1,1	1,0	0,6	0,5	0,5	0,4	0,2	0,6

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

lägenheter i hus av motsvarande storlek och när det gäller de största lägenheterna även sämre utrustade än arbetsgivarelägenheterna, som eljest har den största procenten med avträde utom huset. Det är ägarelägenheternas större rumsantal som förbättrar totalsiffrorna.

Elektriskt ljus (se tab.V:63 och V:67-68) saknas i ytterst få lägenheter (0,6 %). Ett större antal lägenheter utan elektriskt ljus noteras endast i smålägenheter i 1- och 2-familjshus bebodda av ägaren och främst på mindre orter.

h. Kvalitetsgruppering.

För att på ett enkelt sätt sammanfatta lägenheternas standard är det önskvärt att genomföra en allmän kvalitetsgruppering.

Olika försök till kvalitetsgruppering har tidigare gjorts, vanligen vid sådana intensivundersökningar, som givit detaljerade uppgifter om bostäderna.

Tab. V: 69. Lägenheternas fördelning på olika kvalitetsgrupper (enligt den partiella undersökningen) 1)

Ortsgrupp m.m.	Procentuella antalet lägenheter tillhörande nedanstående kvalitetsgrupp								Utdömda av hälso- vårds- nämnd
	Utan brist			Med 1 brist		Med 2 brister			
	Med cv		Utan cv	Med cv	Utan cv	Med cv	Utan cv		
	Med badrum	Utan badrum							
Göteborg	34,0	28,9	32,3	0,9	2,2	0,1	0,5	0,1	
Malmö	30,6	29,3	33,1	2,0	3,7	0,3	1,0	0,0	
Övriga orter m. över 30 000 inv.	24,6	27,4	39,2	1,2	5,9	0,2	1,5	0,0	
Orter m. 20 000 - 30 000 inv.	25,6	22,6	39,2	1,8	7,7	0,2	2,5	0,4	
" " 10 000 - 20 000 "	22,1	27,3	35,2	2,7	9,2	0,4	2,9	0,2	
" " 5 000 - 10 000 "	18,3	23,1	42,0	2,3	10,0	0,4	3,2	0,7	
" " 2 000 - 5 000 "	11,3	20,9	39,0	3,7	19,1	0,5	5,4	0,1	
" " 1 000 - 2 000 "	8,5	15,6	25,7	4,4	36,8	0,7	8,1	0,2	
1 rum eller 1 kök	1,6	22,6	46,9			23,9			
1 " med kokvrå	17,2	42,2	26,1			14,5			
Dubbletter m.m.	22,5	25,9	30,4			21,2			
1 rum och kök	9,9	24,1	48,2			17,8			
2 " " "	21,9	27,1	35,2			15,8			
3 " " "	32,9	23,8	27,4			15,9			
4 " " "	46,6	18,6	19,1			15,7			
5 o.fl. " "	66,7	10,5	11,6			11,2			
Uthyrda i öppna marknaden	21,5	26,7	40,6			11,2			
Upplåtna av stat eller kommun		84,0				16,0			
" " bostadsrättsförening		99,5				0,5			
" " bostadssociala företag	42,7	46,0	9,4			1,9			
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun)	8,6	13,6	49,0			28,8			
Bebodda av ägaren	22,1	23,9	25,1			28,9			
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	10,6	25,7	33,5			30,2			
Obegagnade och outhyrda lägenheter	23,1	16,3	38,4			22,2			
I 1 o. 2 familjshus	17,4	24,1	25,9	5,2	19,4	0,7	7,1	0,2	
I 3 - 9 "	14,6	23,2	45,1	1,7	12,5	0,3	2,3	0,3	
I 10 o.fl. "	34,0	27,4	35,1	0,4	2,6	0,1	0,3	0,1	
I trähus	13,4	22,0	40,9	2,9	15,9	0,4	4,3	0,2	
I övriga hus	31,9	28,2	30,7	1,5	5,6	0,3	1,6	0,2	
Byggda före 1880	2,3	7,1	56,1	1,2	21,4	0,5	10,1	1,3	
" 1880 - 1889	3,4	8,5	63,5	1,0	17,4	0,1	5,8	0,3	
" 1890 - 1899	3,5	11,1	63,0	1,2	16,9	0,3	3,9	0,1	
" 1900 - 1909	6,1	13,8	64,4	1,0	11,8	0,2	2,6	0,1	
" 1910 - 1919	9,4	18,9	50,3	2,2	16,6	0,2	2,3	0,1	
" 1920 - 1929	19,1	32,3	31,3	3,0	12,2	0,4	1,7	0,0	
" 1930 - 1939	52,9	38,5	3,1	2,7	2,2	0,2	0,4	0,0	
Ombyggda 1920 - 1939	22,5	35,6	26,0	4,1	8,4	0,7	2,6	0,1	
Okänt byggnadsår	10,1	16,4	48,7	1,8	17,1	0,4	5,1	0,4	
Samtliga lägenheter	21,6	24,7	36,4	2,3	11,4	0,3	3,1	0,2	

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.V:70. Procentuella antalet bostadslägenheter i hus av olika storlek och byggnadsmateriell inom olika ortsgrupper (enligt den partiella undersökningen).

Hus typ	Procentuella antalet bostadslägenheter i								
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1000 inv.)
8 o. 2 familjehus	16,3	32,4	23,7	24,6	28,1	25,3	36,0	33,3	32,7
Trähus	16,2	56,2	25,6	26,6	29,7	26,0	36,7	52,2	33,2
Stenhus	18,0	30,9	16,6	17,2	21,6	21,1	31,7	56,6	30,6
3 - 9 familjehus	10,3	13,4	8,6	11,1	13,3	11,8	23,3	48,9	17,1
Trähus	17,2	25,0	10,1	13,5	14,9	12,1	24,0	47,0	18,6
Stenhus	3,5	13,3	5,8	8,5	18,9	20,7	11,0	54,6	13,8
10 o. fl. familjehus	1,5	0,7	2,3	3,0	3,6	4,7	16,8	37,8	3,4
Trähus	4,2	-	4,6	4,8	6,7	6,4	22,8	40,2	10,5
Stenhus	1,2	0,7	1,5	2,6	2,6	3,3	7,1	31,6	1,8
Samtliga hus	3,7	7,0	8,8	12,6	15,4	16,6	28,8	50,2	17,3
Trähus	12,0	32,4	13,3	18,1	19,3	17,8	30,5	49,0	23,7
Stenhus	1,5	6,6	4,0	7,0	7,7	12,3	22,6	53,6	9,2

1) Vägsda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Vid t.ex. Pettersson - Sténhoff's undersökning 1926 - 27 ¹⁾ utmärktes varje egenskap med en poängsiffra. För varje lägenhet uträknades en poängsumma, och lägenheterna grupperades efter poängtalet. En dylik gruppering blir dock liksom andra uppgjorda efter liknande principer synnerligen abstrakt. En lägenhets poängtal ger en uppfattning om dess standard i förhållande till andra på samma sätt poängsatta lägenheter, men knappast någon föreställning om hur lägenheten verkligen är beskaffad. Det kvalitets-schema, som användes vid 1935 års kompletteringsundersökning **är 3 princip** av denna art, ehuru en viss standardisering skett av uppsättningen lägenheter i varje kvalitetsgrupp.

Vid förevarande undersökning har ett försök till kvalitetsgruppering gjorts närmast för att möjliggöra en interlokal jämförelse av hyreskostnaderna för i alla orter likvärdig bostad. Här har således kunnat bortses från sådana egenskaper, som veterligen icke varierar lokalt i någon högre grad. Grupperingen har vidare främst skett med hänsyn till sådana faktorer, som har särskild betydelse för hyreskostnaderna. Man har även måst nöja sig med sådana egenskaper, som lätt kan deklarerars av allmänheten.

Grupperingen, som tillkommit för **äyrortsgrupperingsändamål** vid hyresräkningen, och som i angivna syfte följt av 1936 års lönekommitté uppdagna riktlinjer (S.O.U. 1937:32), bör kunna ge en viss uppfattning om bostadsbeståndets kvalitativa tillstånd, åtminstone vid lokala jämförelser, men är däremot mindre användbar för vissa andra ändamål, t.ex. för belysning av saneringsbehovets storlek.

Kvalitetsgrupperna är följande:

- 1) Lägenheter utan brist med centralvärme och badrum
- 2) " " " " " utan "
- 3) " " " utan " "
- 4) " med en " med " "
- 5) " " " utan " "
- 6) " " två och flera brister med centralvärme
- 7) " " " " utan "
- 8) " utdömda av hälsovårdsnämnder.

Som brist har därvid räknats följande omständigheter:

- a) Ett eller flera boningsrum ej möjliga att uppvärma (kallrum)
- b) Rumshöjden i något rum understigande 2.1 m
- c) Golvnivån mindre än 30 cm över angränsande mark
- d) Avsaknad av vatten- eller avloppsledning inom huset.

Bostadslägenheternas fördelning på nämnda kvalitetsgrupper enligt den partiella undersökningen framgår av tab.V:69. Den allmänna hyres-

1) Pettersson-Sténhoff: "Bostadsförhållandena på landsbygden i Sverige" (1930).

Tab.V:71. Procentuella antalet bristlägenheter inom olika upplåtelseformer och ortsgrupper samt i hus av olika ålder, (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Upplåtelseform, byggnadsår	Procentuella antalet bristlägenheter i								
	Göte- borg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 ¹⁾ inv.)
Uthyrda i öppna marknaden.....	2,8	3,9	6,5	9,6	12,3	3,7	24,4	43,1	11,2
Upplåtna av stat eller kommun	a 4,7 b 11,4	5,9 3,4	19,5 13,4	19,2 17,2	19,9 11,0	20,9 7,7	44,5 10,4	59,3 29,8	19,9 13,3
" " bostadsrätts- förening.....	a - b 0,5	- 0,2	2,4 0,3	- 0,6	0,7 0,6	2,0 0,5	- 0,8	- -	1,3 0,4
" " bostadsociala företag.....	-	-	1,3	0,9	3,5	9,2	-	16,7	1,9
" " arbetsgivare (ej stat el. kommun)	4,6	7,1	9,5	15,8	13,6	16,9	25,4	55,8	29,8
Lejda av ägaren	12,7	30,3	18,2	20,4	24,9	21,8	35,0	50,4	28,9
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter...	19,6	13,4	15,4	16,2	28,4	25,2	37,5	57,9	30,2
Obegagnade och uthyrda läg...	4,4	5,5	14,2	18,2	18,0	28,3	36,1	55,5	22,2
Bygda före 1880	16,1	21,0	20,4	30,1	32,8	34,6	49,1	70,4	34,5
" 1880 - 89	4,6	10,5	11,9	19,7	22,1	24,5	46,8	74,0	24,6
" 1890 - 99	4,2	11,9	7,8	10,6	19,3	20,5	40,0	62,8	22,4
" 1900 - 09	3,1	5,0	10,2	8,6	13,1	15,1	25,8	45,8	15,7
" 1910 - 19	2,9	8,4	9,0	11,8	15,8	13,5	27,2	66,2	21,4
" 1920 - 29	3,1	12,6	9,8	11,6	14,8	12,4	29,4	45,4	17,3
" 1930 - 39	1,0	1,6	1,7	5,1	4,7	5,3	14,5	23,7	5,5
Ombyggda 1920 - 39	3,2	7,4	8,5	10,5	13,9	15,1	24,0	40,4	15,9
Okänt byggnadsår	6,6	5,5	10,5	17,5	24,6	24,3	37,2	57,0	24,8
Samtliga lägenheter	3,7	7,0	8,8	12,6	15,4	16,6	28,8	50,2	17,3
a. (ej till anställd)									
b. (till anställd)									
c. (uthyrda)									
d. (till delägare)									

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

räkningen ger motsvarande uppgifter för samtliga hyreslägenheter (se kap. VI).

Lägenheterna utan brist, 82,7 % av samtliga, fördelar sig på de större orterna tämligen lika på de tre kvalitetsgrupperna, lägenheter med cv och badrum, med cv och utan badrum samt utan cv. Om man går från större orter till mindre försämrar emellertid standarden. I Göteborg och Malmö utgör bristlägenheterna endast 4-7 % av samtliga och lägenheterna med både cv och badrum 31-34 %. I den minsta ortsgruppen utgör bristlägenheterna hälften av lägenhetsbeståndet och i den högsta kvalitetsgruppen kommer endast 8,5 %. Av orter med i förhållande till sin storlek många bristlägenheter märkes Sandviken, Enköping, Höganäs, Trollhättan och Lyskil.

Tab.V:69 visar även att större lägenheter är väsentligt bättre utrustade än smålägenheter med cv och badrum. Medan nära hälften av lägenheterna utan brist om 1 rum och kök saknar cv och endast 1/10 har både cv och badrum, gäller beträffande de största lägenheterna att endast 1/10 saknar cv, medan 2/3 är utrustade med cv och badrum. Andelen bristlägenheter är däremot i stort sett densamma bland stora och små lägenheter. Endast enkelrum och enkelkök samt dubbletter m.fl. framstår som bristfälliga i större utsträckning än övriga lägenheter.

Mellan lägenheter av olika upplåtelseform föreligger en betydande skillnad i kvalitetshänseende. Av bostadsrättslägenheterna och de bostadsociala lägenheterna är blott 0,5 % resp. 1,9 % bristfälliga, av hyreslägenheterna 11,2 %, av det allmänna lägenheter 16,0 % samt av arbetsgivare-, ägare- och övriga lägenheter intill 30 %. Mellan de tre sistnämnda grupperna föreligger dock en väsentlig skillnad ifråga om utrust-

Tab.V:72. Procentuella antalet bristlägenheter bland olika lägenhets-kategorier och upplåtelseformer (enligt den partiella undersökningen). 1).

Upplåtelseform	Procentuella antalet bristlägenheter bland								
	1 rum eller 1 kök	1 rum med kökvrå	dubb-letter m.m.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök	Santliga lägenheter
Uthyrda i öppna marknaden	24,1	11,6	15,5	11,1	9,7	6,8	5,6	3,7	11,2
Upplåtna av stat eller kommun (ej till anställd).....	32,6	17,1	33,3	16,2	14,6	19,7	24,1	28,1	18,9
Upplåtna av stat eller kommun (till anställd)	21,4	9,2	13,3	15,3	11,3	13,8	14,6	10,4	13,3
Upplåtna av bostadsrättsföreningshus (uthyrda)	6,1	-	1,4	0,8	-	3,9	2,7	-	1,3
Upplåtna i bostadsrättsföreningshus (till delägare)	-	-	0,2	0,5	0,4	0,4	-	1,0	0,4
Upplåtna av bostadssociala företag...	0,4	0,2	4,9	3,3	0,8	0,8	5,1	-	1,9
Upplåtna av arbetsgivare (ej stat eller kommun)	38,8	26,1	22,1	33,6	23,3	17,9	12,0	7,9	28,8
Bebodda av ägaren	53,3	60,2	39,0	50,0	28,3	25,6	23,0	16,4	28,9
Upplåtna av anhöriga samt övriga begagnade lägenheter	44,3	36,0	34,2	34,5	26,6	22,3	19,4	13,4	30,2
Obegagnade och outhyrda lägenheter ..	34,1	30,9	23,9	29,1	16,6	11,4	12,2	10,4	22,2
Santliga lägenheter	28,9	14,5	21,2	17,8	15,8	15,9	15,7	11,2	17,3

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

ningen med cv och badrum. Av ägarelägenheterna är så många utrustade med cv, att antalet lägenheter i kvalitetsgrupp 1 och 2 är lika stort som bland hyreslägenheterna trots ett större antal bristfälliga. Arbetsgivare- och övriga lägenheter kommer härvidlag långt efter.

Det förhållandet att bristlägenheter är ojämförligt vanligast i mindre bostadshus sammanhänger delvis med att frekvensen dylika lägenheter stiger med minskad ortsstorlek. Icke mindre än 1/3 av lägenheterna i 1- och 2 familjshusen är bristfälliga mot 1/6 av lägenheterna i medelstora hus (med 3-9 lägenheter) och endast omkring 1/30 av lägenheterna i större hus. Om bristlägenheterna är färre i de medelstora husen än i de minsta husen, är även lägenheter med cv och badrum färre. Mellan trähus och övriga hus kan även noteras en väsentlig kvalitetsskillnad. Vad slutligen angår hus av olika ålder gäller, att hus byggda före 1880 oftare är bristfälliga än andra och mycket sällan utrustade med cv och badrum, medan hus byggda under årtiondet 1930 - 1939 visar den lägsta frekvensen bristlägenheter och den högsta frekvensen lägenheter med cv och badrum. Mellan årsklasserna 1880 - 1921 är skillnaderna förhållandevis ringa. Ombyggnaderna sedan 1920 har medfört, att bristlägenheterna är färre bland ombyggda än bland övriga lägenheter inom samma åldersklass.

Kvalitetsskillnaderna mellan de större och mindre orternas bostadsbestånd gäller alla upplåtelseformer och åldersgrupper för hus av olika storlek och utförande. Det kan dock påpekas att antalet bristlägenheter inom varje hustyp icke visar nämnvärda olikheter mellan ortsgrupperna över 5 000 inv., medan i mindre orter antalet bristlägenheter är väsentligt större oavsett husens storlek (se tab.V:70 och V:71).

Kvalitetsskillnaden mellan större och mindre lägenheter är, såsom framgår av tab.V:71 mer utpräglad bland arbetsgivare- och ägarelägenheter än bland lägenheter upplåtna i andra former. Ägarlägenheterna räknar inom varje lägenhetskategori ett större antal bristlägenheter än arbetsgivarelägenheterna. Att procentsatsen bristlägenheter för hela beståndet dock blir nästan densamma får tillskrivas ägarelägenheternas större rumsantal.

Bland lägenheter upplåtna av stat och kommun till andra än anställda noteras ett särskilt stort antal bristlägenheter bland de största lägenheterna. Detta kommer huvudsakligen an på de gaturegleringsfastigheter som ingår i denna grupp.

Det är slutligen av intresse att konstatera förekomsten av bristfälliga lägenheter med hänsyn till såväl ägare som upplåtelseform (tab. V:73).

Tab.V:73. Procentuella antalet bristlägenheter bland olika upplåtelseformer och ägarekategorier (enligt den partiella undersökningen)¹⁾.

Bostadskategorier enligt den partiella undersökningen - 7 -

Upplåtelseform	Procentuella antalet bristlägenheter bland lägenheter tillhörande									Samtliga lägenh.
	enskild person	fastighetsbol.	ind.- och handelsföretag	kulturella fören. o.dyl.	bostadsförening	stat, kyrka kommun o. landst.		bostads-sociala företag	övriga	
						bostads-sociala företag	övriga			
Uthyrda i öppna marknaden	12,4	1,7	9,0	7,9	-	-	-	-	-	11,2
Upplåtna av stat eller kommun (till anställd)	-	-	-	-	-	-	13,3	-	-	13,3
Upplåtna av stat eller kommun (till annan person)	-	-	-	-	-	0,7	19,7	-	-	18,9
Upplåtna av bostadsrättsförening (till delägare)	-	-	-	-	0,4	-	-	-	-	0,4
Upplåtna av bostadsrättsförening (till annan person)	-	-	-	-	1,3	-	-	-	-	1,3
Upplåtna av bostadssociala företag	-	-	-	-	-	3,7	-	1,5	-	1,9
" " arbetsgivare (ej stat eller kommun).	17,9	3,5	32,7	15,3	-	-	-	-	22,2	28,8
Bebodd av ägaren	28,9	-	-	-	-	-	-	-	-	28,9
Upplåtna av anhöriga	30,8	7,9	22,2	16,7	10,8	-	-	-	-	30,2
Obegagnade och outhyrda läg. ..	24,4	1,9	26,1	35,9	-	20,0	18,4	-	-	22,2

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Särskilt högt är antalet bristlägenheter (nära 1/3) bland sådana som upplåtes av industri- och handelsföretag till anställda samt av enskild fastighetsägare till anhöriga och slutligen bland lediga lägenheter tillhörande kulturella föreningar o.dyl.

I det föregående har samtliga bristlägenheter tagits som en grupp. I tab.V:74 göres en uppdelning av lägenheter av olika ålder, storlek och upplåtelseform efter bristens art. Övervägande delen av bristlägenheterna befinnes då vara sådana som saknar vattenledning eller avlopp inom lägenheten. Bland lägenheter om 1 rum med kokvrå, dubbletter m.fl. samt bland de äldsta lägenheterna liksom bland de ombyggda finnes dock ett avsevärt antal som brister i fråga om rumshöjd eller golvnivå. Bland de största lägenheterna finnes också ett relativt stort antal med ett eller flera kallrum. Lägenheter med olika upplåtelseformer företer ännu större olikheter i fråga om bristens art. Medan bland hyres- och ägarelägenheter i mindre hus, lägenheter upplåtna av det allmänna, av arbetsgivare, av anhöriga samt bland lediga lägenheter flertalet av bristlägenheterna saknar vattenledning eller avlopp är det bland hyres- och ägarelägenheter i större hus, bostadsrättslägenheter och bostadssociala lägenheter framförallt golvnivå och rumshöjden som visar otillräcklig standard. Bland bostadsrättslägenheterna och ägarelägenheterna i större hus har mer än 1/4 av bristlägenheterna ett eller flera kallrum.

Tab.V:74. Bristlägenheternas fördelning efter bristens art (enligt den partiella undersökningen) 1)

Lägenhetskategori, upplåtelseform, byggnadsår	Därav i % / lägenheter med												
	en brist i avseende på				två brister i avseende på					tre brister i avseende på			fyra brister och utdömda lägenheter
	vatten avlopp	kall- rum	rums- höjd	golv- nivå	vatten avlopp och			kallrum och		rumshöjd och golvnivå	vatten avlopp rumshöjd golvnivå	andra kombina- tioner	
					kall- rum	rums- höjd	golv- nivå	rums- höjd	golv- nivå				
1 rum eller i kök	67,0	1,1	14,1	5,5	0,5	4,6	3,0	0,2	0,1	1,7	1,2	0,1	0,9
1 " med kokvrå	43,0	2,0	19,4	11,2	1,3	8,0	5,8	0,8	0,1	4,0	3,2	0,4	0,8
Dubbletter m.m.	41,3	7,4	12,9	11,8	5,1	5,1	5,0	1,3	1,1	3,2	2,6	1,8	1,4
1 rum och kök	67,9	3,2	6,6	9,1	1,5	3,0	4,5	0,2	0,2	1,4	1,3	0,6	0,5
2 " " "	58,9	7,7	6,4	10,1	4,3	3,2	3,5	0,7	0,6	1,7	1,1	1,3	0,5
3 " " "	48,2	12,9	7,1	10,6	7,5	3,1	2,6	1,4	1,0	1,7	1,5	1,8	0,6
4 " " "	45,2	16,3	8,2	8,9	8,4	2,7	3,0	1,4	1,0	1,8	0,6	1,9	0,6
5 " " "	23,5	22,3	16,2	15,4	6,0	2,9	1,5	2,7	1,9	3,3	0,8	2,6	0,9
Uthyrda i öppna marknaden													
i 1- o. 2-familjshus	60,0	5,2	8,4	7,5	3,1	4,3	4,1	0,5	0,7	2,6	2,0	1,0	0,6
i 3 - 9- "-	46,8	7,8	17,4	15,6	1,6	3,2	2,8	0,7	0,5	2,2	0,6	0,1	0,7
i 10 o.fl. "-	27,3	15,0	23,2	26,4	0,2	1,0	0,7	1,0	0,3	3,3	0,1	-	1,5
Upplåtna av stat eller kommun	49,5	7,0	10,0	14,1	1,9	4,5	4,7	1,0	1,0	2,1	2,2	0,8	1,2
" " bostadsrättsförening	11,1	24,3	22,2	42,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-
" " bostadssociala företag	29,3	4,5	9,0	54,9	-	-	-	-	-	2,3	-	-	-
" " arbetsgivare(ej stat eller kommun)	76,9	4,9	3,6	6,4	1,0	1,7	2,7	0,3	0,2	1,1	0,4	0,2	0,6
Bebodda av ägaren													
i 1- o. 2-familjshus	58,6	6,4	5,0	6,3	6,6	4,2	5,0	0,9	0,7	1,6	2,0	2,1	0,6
i 3 - 9- "-	50,9	12,0	11,1	12,9	3,6	3,4	2,8	0,7	0,9	1,3	0,4	0,8	0,2
i 10-o.fl. "-	18,2	29,3	15,1	31,3	-	-	-	6,1	-	-	-	-	-
Upplåtna av anhöriga o. övriga begagnade lägenh	60,9	5,0	7,2	6,4	4,5	5,3	5,0	0,5	0,4	1,6	1,4	1,2	0,6
Obegagnade och outhyrda lägenheter	59,6	4,9	7,7	8,0	3,2	5,5	3,5	0,7	0,6	1,9	2,0	1,5	0,9
Bygga år 1935 - 1939	72,8	4,4	5,0	9,4	3,7	1,3	2,0	-	0,1	0,5	0,3	0,3	0,2
" " 1920 - 1935	73,8	6,3	4,5	5,2	4,6	1,3	2,6	0,3	0,2	0,3	0,2	0,7	0,0
" " 1910 - 1920	67,3	8,7	4,6	6,5	4,2	2,5	3,1	0,5	0,3	0,4	0,7	0,9	0,3
" " 1880 - 1900	56,7	7,5	8,3	9,6	3,6	4,6	4,9	0,6	0,4	1,1	1,1	1,1	0,5
" " före 1880	37,7	5,1	15,3	14,7	2,5	5,6	4,6	1,2	1,1	5,3	3,2	1,7	2,0
Ombyggda 1920 - 1939	50,9	6,6	12,5	13,7	3,0	3,8	4,0	0,9	0,8	2,0	0,6	0,9	0,3
Okänt byggnadsår	55,5	6,4	9,2	9,2	2,7	4,4	4,5	0,8	0,7	1,9	2,5	1,4	0,8
Samtliga lägenheter	57,9	6,7	8,7	9,6	3,5	3,6	3,8	0,7	0,6	1,8	1,3	1,2	0,6

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

HYRESFÖRHÅLLANDEN.

1. Begreppet hyreslägenhet.

Som hyreslägenhet räknas här endast egentliga bostadslägenheter som är uthyrda i öppna marknaden. Först och främst har således blandade lägenheter (se kap. V, avsnitt 1) utsorterats. Vidare har av de egentliga bostadslägenheterna icke medtagits lägenheter i hus ägda av stat, kommun, bostadsrättsförening, bostadsstiftelse eller annat företag av bostadssocial karaktär. Icke heller lägenheter som begagnas av ägaren, som hyresfritt eller mot vederlag upplåts av arbetsgivare till egna arbetstagare, som upplåts av anhöriga och slutligen sådana som vid räkningstillfället varit obegagnade eller outhyrda har medtagits. För antalet egentliga bostadslägenheter uthyrda i öppna marknaden inom olika ortsgrupper samt inom olika lägenhetskategorier redogjordes i kap. V, avsnitt 6 och 7, vartill i detta sammanhang hänvisas.

Vid vissa sammanställningar i innevarande kapitel har redovisningen begränsats ytterligare, nämligen till lägenhetskategorierna 1 och 2 rum och kök utan brist. Detta har skett i syfte att få största möjliga jämförbarhet mellan olika orter.

2. Begreppet hyra.

De medelhyror per år som här meddelas avser hyresåret 1 okt. 1939 - 30 sept. 1940. Den för en lägenhet uppgivna årshyran utgör icke alltid täckning för exakt samma förmåner, varför en närmare granskning har varit nödvändig. Vid bearbetningen har för varje lägenhet noga studerats bl.a. dels årshyrans storlek och de förmåner av olika slag den angivna årshyran utgjort ersättning för, dels eventuella uppgifter om att tilläggsavgift utgått för något ändamål. Syftet har varit att nå största möjliga likformighet i hyresuppgifterna.

På flertalet orter har i enstaka fall hyresgästen haft att erlægga utöver hyran ett särskilt belopp för vissa förmåner, för vilka i vanliga fall ersättning ingår i hyran (vatten, sotning o.dyl.). Dessa tilläggsavgifter har inräknats i hyran. Beloppen har i varje särskilt fall noga kontrollerats eller beräknats med ledning av gällande taxor, vilka infordrats från de olika orterna. Det förtjänar påpekas att dylika justeringar behövt göras i relativt få fall. Ett undantag har emellertid gjorts för den största förekommande posten - kostnaden för centraluppvärmning. I de fall värmekostnaden ej varit inräknad i hyran har den ej värderats och lagts till hyresbeloppet. Dylika centralvärmelägenheter med bränsletillägg har i stället vid beräkningen hållits skilda från det stora flertalet lägenheter, för vilka värmeersättning ingår i hyran.

Hyreslägenheternas fördelning på olika storlekskategorier redovisades i kap. V (avsnitt 7). För att erhålla fullt korrekta medelhyror borde man givetvis beräkna dem för var och en av dessa kategorier för sig och dessutom ta hänsyn till kvalitetskillnader av olika slag. I praktiken måste man emellertid inskränka sig till en uppdelning på vissa större grupper, då en finfördelning av materialet skulle leda till att antalet lägenheter inom varje grupp bleve för litet att bygga en medeltalsberäkning på.

Medelhyror har beräknats för sju storlekskategorier från enkelrum med resp. utan kokvrå upp till 5 rum och kök. Lägenheter med smårum har icke särredovisats utan ingår bland övriga i motsvarande kategori. Medelhyran för 2 rum och kök bygger exempelvis på de båda grupperna 1 stort + 1 litet rum och kök och 2 rum och kök. Någon hänsyn har ej heller tagits till hallar, serveringsrum och liknande utrymmen i lägenhe-

terna. Däremot har man skilt på lägenheter med och utan centralvärme, varmed man eliminerar den mest betydande kvalitetskillnaden.

I föreliggande undersökning har därjämte den av 1936 års lönekommitté föreslagna kvalitetsgrupperingen med vissa ändringar genomförts (se kap. V, avsnitt 9). Till en början har lägenheter, som brister i fråga om minst en av följande fordringar utsöndrats:

- a) alla boningsrum möjliga att uppvärma,
- b) rumshöjden i varje rum ej lägre än 2.1 m,
- c) golvet's nivå minst 30 cm över angränsande mark,
- d) både vatten- och avloppsledning inom huset (inom eller utom lägenheten).

Dessa utsöndrade lägenheter redovisas ej. De återstående lägenheterna "utan brist" har fördelats på följande tre kvalitetsgrupper: 1) lägenheter utan centralvärme, 2) lägenheter med centralvärme men utan badrum samt 3) lägenheter med centralvärme och badrum.

Även andra faktorer såsom husets material, storlek och ålder kan föranleda vissa differenser i medelhyrorna. Till dessa har man här i allmänhet ej kunnat taga någon hänsyn. Endast för ett antal större orter finns ett material, som belyser sambandet mellan byggnadsår och medelhyror.

3. Medelhyror och hyresvariationer.

I tabell VI i tabellbilagan redovisas antalet hyreslägenheter och medelhyror per år för alla hyresräknade orter: städer, köpingar, större municipalsamhällen och de "icke-municipala" delarna av undersökta landskommuner. Uppgifter lämnas även för sådana inom landskommun belägna "icke-administrativa" tätorter och landsbygdskommuner, som innehåller minst 100 hyreslägenheter.

Dessutom har införts medelhyrorna för Stockholm, hämtade från den kommunala hyresräkningen för år 1939. Denna erbjuder dock inga direkt observerade värden för hyrorna för samtliga lägenheter uthyrda i öppna marknaden. De här återgivna siffrorna är beräknade med ledning av bestånds- och hyressiffror för 1939 och närliggande år.

Tabell VI:1 ger en sammanställning av medelhyrorna inom olika ortsgrupper. Understrykas bör, att bostadsbeståndet ur kvalitetssynpunkt visar betydande lokala olikheter, vilka, såsom framgår av vad som anförts, icke helt kan elimineras genom en uppdelning på ett fåtal kvalitetsgrupper. Redan vid denna första uppdelning blir dock materialet inom vissa grupper på de mindre orterna så litet, att stor försiktighet måste iakttagas vid tolkningen av siffrorna. Om man emellertid håller sig till de nio sista kolumnerna, som omfattar de tre vanligaste storlekkategorierna med uppdelning på tre kvalitetsgrupper får man en relativt säker grund för omdömet. Differenserna är som synes mycket stora. Medelhyrorna företer en stark stegring med växande ortsstorlek. För att nämna ett ytterlighetsfall framträder Stockholm med inemot tre gånger så höga belopp som landskommunernas icke-municipala delar. Göteborg och Malmö kommer betydligt lägre på skalan, tätt följda av övriga större städer. Förstadsorterna, särskilt Stockholms förstäder, visar också höga hyror. De äger givetvis ingen självständig hyresmarknad, utan deras prisbildning är starkt beroende av den större orten i deras närhet. De minsta samhällena återigen visar hyresmedeltal, som endast obetydligt överstiger den rena landsbygdens siffror.

Man finner emellertid också avsevärda olikheter i hyresbeloppen mellan de olika landsdelarna. Norra och östra Sverige har vanligen de högsta medelhyrorna, medan södra Sverige samt Småland och Öarna har den lägsta hyresnivån. Detta förhållande kan av tidigare undersökningar att döma till en del bero på att det genomsnittliga utrym-

met per eldstad fortfarande är något mindre där än i övriga delar av landet.

Tabell VI:2 erbjuder en jämförelse mellan hyrorna i äldre och nyare hus för 28 större orter. Materialet är hämtat ur den partiella undersökningen. Endast storlekskategorierna 1 och 2 rum och kök har medtagits. Lägenheter i nya hus är som väntat i regel dyrare än de äldre. Detta gäller för samtliga kvalitetsgrupper, dock ej i fullt samma utsträckning för lägenheter utan centralvärme som för de övriga. Vidare är det påfallande, att lägenheter i ombyggda hus inom alla kvalitetsgrupperna stundom är dyrare än de nyaste lägenheterna. Detta hänger delvis samman med att det i allmänhet är de bäst belägna, rymligaste och mest stabila av de äldre husen som blivit moderniserade.

De hittills anförda medeltalsuppgifterna är i så måtto abstrakta, som de döljer betydande variationer i hyrorna inom varje särskild ort och varje särskild lägenhetskategori. Inom ramen av den partiella undersökningen har för 33 större orter och för kategorierna 1 rum och kök och 2 rum och kök verkställts en fördelning av lägenheterna efter hyornas storlek, vilken återges i tabellbilagan. De tre kvalitetsgrupperna, lägenheter utan centralvärme, lägenheter med centralvärme utan badrum och lägenheter med centralvärme och med badrum redovisas var för sig. Värmekostnaden är för lägenheter med centralvärme inräknad i hyresbeloppen.

Utom spridningstalen meddelas uppgifter om den normala hyresvariationen, varmed avses skillnaden mellan övre och nedre kvartilhyran, d.v.s. det hyrestal, som över-skrides av den dyraste fjärdedelen av lägenheterna, resp. det tal, som underskrides av den billigaste fjärdedelen. Dessutom meddelas uppgift om medianhyran, d.v.s. den hyra, som över- resp. underskrides i fråga om halva antalet lägenheter. En jämförelse mellan dessa medianhyror och de i sista kolumnen återgivna aritmetiska medelhyrorna visar, att medianhyrorna oftast är högre. Detta beror på att spridningen nedåt från medianhyran räknat är större än spridningen uppåt, vilket måste verka i sänkande riktning vid beräkning av det aritmetiska mediet. Motsatsen är emellertid också ofta förekommande, i det att medelhyran är högre än medianhyran.

4. Hyresutvecklingen 1914-1939.

Genom jämförelse med tidigare allmänna bostadsräkningar - i vissa fall kompletterade med uppgifter från de kommunala bostadsräkningarna för Stockholm och Göteborg - kan även en uppfattning om hyresnivåns förändringar sedan förkrigstiden erhållas. Dylika jämförelser erbjuder emellertid alltid såväl principiella som praktiska svårigheter av liknande art som vid jämförelse mellan olika orter, vilka aldrig fullständigt kan bemästras. Dessa svårigheter är visserligen av mindre vikt, när det gäller att jämföra närliggande år. Men är det återigen fråga om att mäta hyresnivåns förändring från t.ex. år 1914 till 1939, är de under mellanperioden inträffade förändringarna i bostadsbeståndets kvalitativa sammansättning av sådan betydelse, att de inverkar allvarligt störande på resultatet av beräkningarna. De allmänna medelhyrorna kan nämligen uppvisa rätt avsevärda förändringar, även om hyrorna för varje särskild kvalitetstyp av lägenheter skulle ha varit stabila; enbart den genom bostadsproduktion respektive husrivningar åstadkomna ökningen eller minskningen i proportionen av mera högvärdiga respektive undermåliga lägenheter är tillräcklig för att åstadkomma variationer i medeltalen.

I redogörelsen för 1933 års bostadsräkning ges en översikt av hyresutvecklingen under åren 1912/15 - 1933¹⁾. Olika metoder användes där för att neutralisera kvali-

1) Allmänna bostadsräkningen år 1933, sid. 220 ff.

Tab. VI:2. Medelhyror för lägenheter av olika ålder och kvalitet

(enligt den partiella undersökningen på 28 orter).

Anm.: Ett streck innebär, att icke någon lägenhet finnes redovisad. En punkt markerar, att resp. kategori omfattar mindre än 5 lägenheter. Siffror inom parentes grundar sig på 5 - 9 uppgifter.

Lägenhetskategori och byggnadsår	Gä- te- borg	Malmö	Norr- kö- ping	Häl- sing- borg	Öre- bro	Borås	Eskils- tuna	Gävle	Väs- ter- ås	Upp- sala	Lin- köping	Jön- köping	Karl- stad	Karls- krona
1 rum och kök														
Lägenhet med cv och badrum														
1935-39	948	813	820	776	876	783	832	800	872	906	767	730	790	800
1930-34	855	833	742	657	789	-	-	804	674	-	753	653	661	-
1920-29	854	728	-	-	(679)	-	-	(661)	-	-	815	-	-	-
före 1920	824	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(764)	-	-
okänt år	879	-	-	-	-	-	-	-	676	-	622	-	-	-
omb. 1920-39	954	819	793	-	-	(735)	-	666	-	-	643	-	714	-
Lägenhet med cv utan badrum														
1935-39	734	729	715	649	725	684	724	650	723	-	632	657	630	748
1930-34	694	676	671	569	673	605	651	564	593	-	640	610	570	-
1920-29	642	504	590	499	639	563	544	597	616	-	-	-	497	(622)
före 1920	609	440	574	414	535	539	472	592	638	579	(579)	-	526	-
okänt år	701	-	599	490	(617)	(540)	-	(493)	(653)	(460)	-	-	-	-
omb. 1920-39	678	592	636	465	583	568	549	593	665	578	644	434	579	-
Lägenhet utan cv														
1920 el. senare	444	367	415	360	487	433	348	434	536	490	411	316	401	430
1900-1919	446	401	419	333	466	394	382	415	453	414	376	336	384	377
1880-1899	421	364	401	267	394	358	348	372	382	404	349	314	384	385
före 1880	382	336	342	266	349	365	303	371	347	393	368	304	376	328
okänt år	442	340	388	325	451	371	334	395	453	383	377	(841)	404	367
omb. 1920-39	450	386	373	321	427	390	325	384	468	401	379	321	410	414
2 rum och kök														
Lägenhet med cv och badrum														
1935-39	1352	1099	1155	1031	1253	1054	934	1188	1252	1139	1077	1018	1031	1096
1930-34	1227	1161	1200	938	1136	1058	1119	1219	1193	1184	1063	995	974	1096
1920-29	1228	1064	1293	921	1054	1000	949	1051	-	-	1019	-	950	-
före 1920	1262	(950)	(1062)	(760)	(1030)	-	-	-	(1094)	-	955	-	964	-
okänt år	1258	(1035)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
omb. 1920-39	1368	1104	1108	851	(927)	991	(796)	(1066)	-	(1083)	(1031)	-	961	1044
Lägenhet med cv utan badrum														
1935-39	927	847	-	822	-	891	827	814	992	-	851	-	-	911
1930-34	877	842	994	716	(838)	808	784	954	866	940	-	739	664	(716)
1920-29	870	790	821	688	817	827	766	796	819	(879)	(685)	-	708	838
före 1920	953	718	858	641	762	783	719	908	945	860	798	-	832	(767)
okänt år	1038	824	795	782	-	(773)	-	875	-	-	-	-	-	-
omb. 1920-39	997	776	894	655	900	828	665	812	918	812	856	682	833	(729)
Lägenhet utan cv														
1920 el. senare	784	504	626	504	663	(615)	592	630	813	707	601	537	574	590
1900-1919	750	595	662	466	706	614	577	608	704	653	617	534	606	579
1880-1899	748	557	638	422	613	(544)	557	589	(725)	604	526	520	558	590
före 1880	632	467	537	411	480	(608)	466	620	(684)	624	554	514	(529)	534
okänt år	768	549	616	461	655	608	-	622	757	543	509	-	555	561
omb. 1920-39	818	546	623	438	644	647	539	637	695	-	532	473	589	556

forts.

forts.

Lägenhetskategori och byggnadsår	Halm- stad	Lund	Karl- skoga	Kal- mar	Lands- krona	Sunds- vall	Troll- hät- tan	Udde- valla	Kris- tian- stad	Trelle- borg	Sand- viken	Luleå	Ny- kö- ping	Sund- by- berg
1 rum och kök														
Lägenhet med cv och badrum														
1935-39	716	741	666	759	(753)	982	795	677	706	695	-	-	821	1008
1930-34	-	(714)	-	-	-	(908)	-	(614)	-	-	-	-	-	871
1920-29	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	690
före 1920	-	753	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
okänt år	-	-	-	-	-	-	856	-	-	-	-	-	-	(746)
omb. 1920-39	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lägenhet med cv utan badrum														
1935-39	589	-	510	567	650	(677)	586	552	620	598	502	(618)	701	907
1930-34	(473)	-	477	587	570	644	(501)	501	664	582	457	(516)	(595)	765
1920-29	-	580	(427)	554	-	590	-	403	-	-	399	578	(594)	696
före 1920	(429)	470	(390)	-	-	596	484	428	(430)	-	(437)	627	490	591
okänt år	-	-	-	-	684	656	-	-	-	-	(487)	579	-	732
omb. 1920-39	489	453	(488)	552	536	635	495	461	494	554	472	646	(464)	634
Lägenhet utan cv														
1920 el. senare	319	-	(341)	443	466	505	359	339	-	378	(350)	430	432	595
1900-1919	293	348	339	350	310	394	315	323	338	318	365	382	396	454
1880-1899	297	314	334	322	229	408	264	304	(290)	290	387	448	372	(460)
före 1880	273	282	(326)	289	255	383	(269)	283	258	325	(406)	432	352	396
okänt år	290	-	-	335	287	397	318	310	(273)	(322)	396	396	-	428
omb. 1920-39	318	284	385	346	246	418	286	(291)	269	(372)	(341)	446	403	464
2 rum och kök														
Lägenhet med cv och badrum														
1935-39	930	1023	1043	1006	975	1324	1040	899	995	927	1041	-	1102	1406
1930-34	991	(1116)	-	856	855	1146	-	876	1052	1010	(897)	(1348)	-	1166
1920-29	-	-	-	(857)	(850)	1183	-	-	(817)	(909)	-	-	1054	1089
före 1920	-	722	-	-	-	(1212)	-	-	-	-	-	-	-	-
okänt år	-	-	-	-	-	(1224)	(1014)	(1144)	-	-	-	-	-	(962)
omb. 1920-39	945	891	(998)	902	-	1216	(749)	-	948	-	-	981	(890)	-
Lägenhet med cv utan badrum														
1935-39	744	-	734	729	790	(833)	752	763	779	769	825	909	-	-
1930-34	708	-	851	758	733	(829)	823	711	902	(705)	(680)	(941)	(915)	-
1920-29	(639)	830	(910)	689	(618)	900	(620)	648	(617)	723	(624)	937	(932)	930
före 1920	-	721	-	688	588	873	717	628	608	602	(746)	983	837	853
okänt år	(612)	-	-	-	882	-	(579)	-	-	-	(994)	-	-	936
omb. 1920-39	672	766	-	703	666	936	746	669	732	721	(791)	965	769	884
Lägenhet utan cv														
1920 el. senare	464	(505)	-	607	528	(610)	484	(497)	474	509	-	-	635	(670)
1900-1919	406	506	(545)	494	472	(703)	466	499	521	501	(489)	-	644	654
1880-1899	430	448	-	498	357	658	371	446	422	427	-	(792)	567	710
före 1880	398	418	-	434	376	(534)	(379)	463	416	422	-	665	522	640
okänt år	456	(455)	-	470	423	596	564	(537)	461	505	-	-	-	(563)
omb. 1920-39	451	442	(628)	531	391	(601)	-	-	462	499	-	(630)	583	662

tetsförskjutningarnas och andra förändringars inverkan på medeltalen. Fram till år 1939 har emellertid genom den starka byggnadsverksamheten återigen så avsevärda förändringar skett, att man endast delvis kan fullfölja de gamla serierna.

Beträffande Stockholm, Göteborg och 70 andra orter föreligger uppgifter för vart och ett av åren 1912/15, 1920, 1924, 1928, 1933 och 1939. Tab. VI:3 visar hyresutvecklingen under tiden 1912/15 - 1924. Under denna period med svag byggnadsverksamhet kan man anta, att kvalitetsförskjutningarna var av mindre betydelse, varför ingen uppdelning på lokal- och centraluppvärmda lägenheter har skett. Man har inte heller tagit hänsyn till eventuella förskjutningar i bostadsbeståndets fördelning på olika ortsgrupper. Däremot har man måst beakta förändringarna i lägenheternas fördelning på storlekskategorier, och härvidlag har man för samtliga år tillämpat proportionerna för år 1920. Hyresökningen var under denna period mycket hög över hela landet, men några avgörande skillnader mellan olika lägenhetstyper eller olika ortsgrupper i detta hänseende kan knappast iakttagas. De procentuella höjningarna har varit obetydligt högre för landsorten än för Stockholm, men vid periodens slut kvarstår fortfarande en mycket stor skillnad i hyresnivån mellan alla tre ortsgrupperna¹⁾.

Tab. VI:3 Hyresnivåns utveckling 1912/15-1924
i Stockholm, Göteborg och 70 andra orter.

Ort och redovisningsår	1 kök utan rum	1 rum utan kök (ev. m. kök- vrå)	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 rum och kök	Samt- liga lägen- heter
Stockholm									
Medelhyror	{ 1915 1920 1924	150	220	315	515	783	1048	1391	499
per		206	321	462	746	1159	1623	2189	742
år (kr.) ¹⁾		237	400	546	917	1459	2061	2720	906
Ökning i % 1915-1924		58	82	73	78	86	97	96	82
Göteborg									
Medelhyror	{ 1915 1920 1924	123	134	218	398	593	835	1041	364
per		209	215	331	573	841	1170	1467	532
år (kr.) ¹⁾		212	254	385	696	1063	1576	1971	656
Ökning i % 1915-1924		72	90	77	75	79	89	88	80
70 gemensamma orter									
Medelhyror	{ 1912/14 1920 1924	93	92	163	251	409	577	772	253
per		136	139	246	388	627	898	1193	388
år (kr.) ¹⁾		163	174	300	486	785	1107	1467	478
Ökning i % 1912/14-24		75	89	84	94	92	92	90	89
Samtliga 72 orter									
Medelhyror	{ 1912/15 1920 1924	97	147	210	350	561	790	1067	348
per		140	223	310	512	821	1191	1632	519
år (kr.) ¹⁾		172	282	374	634	1026	1507	2036	637
Ökning i	{ 1912/15-1920 1920-1924 1912/15-1924	44	52	48	46	46	51	53	49
		23	26	21	24	25	27	25	23
%		77	92	78	81	83	91	91	83

1) Exkl. värmekostnad

1) En mera ingående diskussion av hyresstegringen under första världskriget återfinnes i Allmänna bostadsräkningen år 1933, sid. 223.

Under senare år, då byggnadsverksamheten varit livlig och övergången från lokal- till centraluppvärmda lägenheter har skett, har däremot förändringarna i bostadsbeståndets kvalitet varit av största betydelse för hyresnivåns utveckling, och man måste vid medeltalsberäkningarna taga hänsyn därtill. Tab. VI:4 visar medelhyrorna för åren 1924 - 1939 för samma orter som i föregående tabell. Lägenheter med och utan centralvärme redovisas var för sig och de medeltal, som återgives, är för samtliga år beräknade efter hyreslägenheternas fördelning på olika huvudtyper år 1933. Detta gäller både medelhyrorna för samtliga storlekskategorier, för lägenheter med och utan centralvärme och för samtliga orter. Samtliga siffror bygger alltså på 1933 års bostadsstandard.

Metoden är givetvis inte alldeles utan invändningar. Särskilt måste de medeltal som beräknats för år 1924 lida av en viss osäkerhet. Medelhyrorna detta år för lägenheter med centralvärme bygger nämligen för många orter på ett mycket litet antal observationer. När dessa siffror sedan tilldelas en hög vikt, blir de nya medeltalen i sin tur behäftade med en extra stor osäkerhetsmarginal. Denna väg förefaller emellertid vara den enda framkomliga. Det vore utan tvivel betänkligare att tillämpa fördelningarna för lägenheter med och utan centralvärme från tidigare år på siffermaterialet från 1939.

En särskild anmärkning angående de lägenhetskategorier som tagits upp i denna och föregående tabell kan vara på sin plats. Man har måst följa de äldre bostadsräkningarnas tillvägagångssätt att var för sig redovisa kategorien ett kök utan rum, men sammanslå lägenhetstyperna enkelrum med och utan kokvrå. Eftersom det med åren har blivit allt vanligare med kokvråar, försämrar jämförbarheten från år till år inom denna kategori.

För Stockholm har tidigare endast redovisats medelhyrorna för samtliga uthyrda egentliga bostadslägenheter, medan man för riket i övrigt begränsat sig till de i öppna marknaden uthyrda. Uppgifterna för Stockholm är alltså inte fullt jämförbara med uppgifterna för övriga orter. För att vinna jämförbarhet mellan olika år återges för Stockholm även för 1939 endast den förra serien.

Om man betraktar utvecklingen för lägenheter utan centralvärme, finner man att hyresnivån för dessa i sin helhet ökade med 9 % under åren 1924 - 1928 och därefter stagnerade, för att efter 1933 visa en tydlig sänkning. Toppunkten ligger någonstans mellan 1928 och 1933. Resultatet för hela perioden 1924 - 1939 är en höjning på 6 %. Samma tendens råder för flertalet orter. För olika lägenhetskategorier har emellertid förhållandena utvecklats sig skiljaktigt. För de minsta lägenheterna upp till 1 rum och kök har medelhyrorna hela tiden stigit och slutresultatet blir exempelvis för sistnämnda kategori en höjning på 16 %. För lägenheter från och med 3 rum och kök och uppåt har hyrorna däremot minskat och mest utpräglad för de största lägenheterna. För 6 rum och kök föreligger en minskning med 24 % på samtliga 72 orter. En kvalitetsförsämring kan dock spela en viss roll, i det att endast ett obetydligt tillskott av lägenheter utan centralvärme har skett, samtidigt som många av de bästa äldre lägenheterna moderniserats och övergått till centralvärmekategorierna.

Utvecklingen har gått i samma riktning för lägenheter med centralvärme. Efter en ökning med 11 % från 1924 till 1928 kom så småningom åter en sänkning till stånd av hyresnivån, och slutresultatet för perioden blev endast 4 % förhöjning. För enkelrum, 1 rum och kök samt 2 rum och kök framträder en ökning under perioden, medan hyran har sjunkit för de större lägenheterna. Vad enkelrummen beträffar hänvisas till den förut omtalade kvalitetsförbättringen genom ökat antal lägenheter med kok-

vrå. Utvecklingen för kategorien 1 kök utan rum åter kan ej tillmätas större betydelse, då den endast omfattar ett ringa antal lägenheter med centralvärme. Det kan med hänsyn till tendensen för de olika storlekskategorierna tyckas som om hyresstegringen för samtliga centralvärmelägenheter borde ha varit större än motsvarande för de lokaluppvärmda lägenheterna. Att så icke är fallet, beror på att de större lägenheterna är relativt flera bland centralvärmelägenheterna än bland de övriga. Vidare bör påpekas, att hyreshöjningen här delvis torde motsvaras av en viss kvalitetsförbättring. Badrummen har t.ex. blivit mera vanliga.

Tabellens nedre avdelning ger en sammanfattning av den allmänna hyresnivåns utveckling. Kommentarer är onödiga, då helhetsintrycket stämmer väl överens med de nyss diskuterade tendenserna.

Tab. VI:4. Beräkning av årshyrornas förändring 1924-1939 för lägenheter utan och med centralvärme (enl. bostadsbeståndets fördelning på olika huvudtyper år 1933).

Ort och redovisningsår	1 kök utan rum	1 rum utan kök (ev. m. kok- vrå)	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 rum och kök	6 rum och kök	Samt- liga lägen- heter	
<u>Lägenheter utan centralvärme.</u>										
Stockholm	1924	236	359	536	874	1413	1842	2415	3095	848
	1928	248	403	593	959	1438	1897	2399	3017	906
	1933	261	399	596	924	1336	1715	2166	2662	872
	1939	.	407	593	888	1241	1568	1954	2364	830
Göteborg	1924	201	228	379	678	1021	1416	1811	2258	528
	1928	243	261	428	764	1139	1529	1917	2342	589
	1933	256	286	441	769	1139	1503	1849	2166	595
	1939	261	310	437	715	1007	1275	1649	1693	569
Övriga 70 orter	1924	164	165	299	478	762	1068	1379	1697	404
	1928	183	185	335	528	814	1112	1425	1754	441
	1933	186	221	351	537	777	1039	1315	1536	447
	1939	200	236	358	513	694	872	1082	1269	438
Samtliga 72 orter	1924	170	234	366	604	957	1400	1905	2463	530
	1928	191	263	409	667	1027	1457	1932	2456	576
	1933	196	284	422	634	976	1350	1772	2176	572
	1939	209	298	425	634	883	1181	1549	1867	561
Ökning el.minskning i %	1924-1928	+ 12	+ 12	+ 12	+ 10	+ 7	+ 4	+ 1	+ 0	+ 9
för samtliga 72 orter	1928-1933	+ 3	+ 8	+ 3	+ 0	- 5	- 7	- 8	- 11	- 1
	1933-1939	+ 7	+ 5	+ 1	- 5	- 10	- 13	- 13	- 14	- 2
	1924-1939	+ 23	+ 21	+ 16	+ 5	- 8	- 16	- 19	- 24	+ 6
<u>Lägenheter med centralvärme.</u>										
Stockholm	1924	362	579	698	1294	2046	2767	3507	4344	1337
	1928	314	797	965	1547	2149	2720	3443	4275	1542
	1933	417	725	929	1576	1908	2445	3050	3799	1405
	1939	.	772	986	1349	1800	2320	2917	3633	1366
Göteborg	1924	548	494	664	1018	1411	2011	2549	3218	1148
	1928	346	515	722	1150	1570	1941	2505	3042	1200
	1933	366	547	677	1046	1460	1874	2369	2922	1132
	1939	416	635	697	1048	1487	1869	2287	2823	1113
Övriga 70 orter	1924	295	316	412	693	1052	1289	1750	2108	849
	1928	260	346	487	762	1096	1396	1768	2124	906
	1933	239	417	543	785	1091	1405	1755	2141	932
	1939	293	497	615	810	1092	1388	1703	2070	950
Samtliga 72 orter	1924	368	504	606	979	1449	1910	2529	3162	1119
	1928	285	658	776	1130	1530	1936	2507	3120	1244
	1933	278	631	765	1058	1429	1836	2334	2919	1182
	1939	331	689	819	1059	1397	1783	2246	2806	1164
Ökning el.minskning i %	1924-1928	- 23	+ 31	+ 28	+ 15	+ 6	+ 1	- 1	- 1	+ 11
för samtliga 72 orter	1928-1933	- 2	- 4	- 1	- 6	- 7	- 5	- 7	- 6	- 5
	1933-1939	+ 19	+ 9	+ 7	+ 0	- 2	- 3	- 4	- 4	- 2
	1924-1939	- 10	+ 37	+ 35	+ 8	- 4	- 6	- 11	- 11	+ 4
<u>Samtliga lägenheter.</u>										
Stockholm	1924	240	502	610	1059	1680	2367	3061	3844	1097
	1928	250	659	763	1219	1776	2364	3017	3866	1235
	1933	267	611	748	1124	1609	2129	2691	3431	1146
	1939	287	645	773	1091	1506	1996	2522	3112	1135
Göteborg	1924	238	343	452	813	1209	1790	2274	2938	746
	1928	254	371	517	918	1347	1788	2286	2838	805
	1933	268	399	502	879	1294	1737	2175	2701	784
	1939	277	451	506	847	1233	1648	2049	2493	749
Övriga 70 orter	1924	169	209	316	537	874	1197	1626	2008	521
	1928	186	232	358	593	923	1278	1654	2034	564
	1933	189	277	381	605	898	1253	1609	1994	574
	1939	203	311	398	589	847	1175	1490	1875	558
Samtliga 72 orter	1924	179	362	429	732	1167	1699	2299	2879	740
	1928	196	451	505	826	1241	1738	2295	2932	815
	1933	200	450	512	799	1168	1635	2127	2708	789
	1939	215	485	528	776	1099	1545	1988	2490	770
Ökning el.minskning i %	1924-1928	+ 9	+ 25	+ 18	+ 13	+ 6	+ 2	+ 0	+ 2	+ 10
för samtliga 72 orter	1928-1933	+ 2	+ 0	+ 1	- 3	- 6	- 6	- 7	- 8	- 3
	1933-1939	+ 8	+ 8	+ 3	- 3	- 6	- 6	- 7	- 8	- 2
	1924-1939	+ 20	+ 34	+ 23	+ 6	- 6	- 9	- 14	- 14	+ 4

BOSTADSHUSHÅLLEN OCH DE BOENDE.

1. Begreppet bostadshushåll.

Ett bostadshushåll består av de personer (familjemedlemmar, tjänare och inneboende), som bor i en och samma lägenhet.

Antalet bostadshushåll är sålunda lika med antalet begagnade lägenheter. Begreppet bostadshushåll är vidare än andra hushållsbegrepp, exempelvis familjehushållet och matlagshushållet, som ej omfattar samtliga inneboende (se S.O.S. Särskilda folkräkningen 1935/36, Del IV, sid. 69 of.).

I regel ger sig lägenhetens och bostadshushållets avgränsning utan svårighet. I de flesta fall råder nämligen ingen tvekan om vad som utgör en lägenhetsenhet (jfr kap. V, avsnitt 1), i det att den byggnadstekniska och den avtalsrättsliga avgränsningen av lägenheten sammanfaller. Därmed är också bostadshushållet bestämt. En byggnadsteknisk lägenhetsenhet kan dock i en del fall vara uppdelad på smärre enheter, vilka var och en upplåtes direkt av ägaren till olika personer. Sådana lägenhetsdelar har räknats som särskilda lägenheter och boende i varje del har tagits som skilda bostadshushåll. Å andra sidan förekommer, att två i byggnadsteknisk mening skilda lägenheter begagnas av en och samma familj. Det är då vanligen fråga om en tvåfamiljsvilla som ägaren själv ensam disponerar. Man har då räknat med en lägenhet och ett bostadshushåll. Svårare gränsfall ges dessutom, exempelvis att ett vindsrum (utan kök) i en villa uthyres till ensam person, vilken ej i egenskap av inackorderad ingår i villaägarens matlag. Frågan blir då om rummet skall redovisas som särskild lägenhet och vederbörande person som särskilt hushåll eller om hela villan skall betraktas som en enda lägenhet och hyresgästen som inneboende hos villaägaren. Den byggnadstekniska utformningen av fastigheten har som regel följts. Här har dock förelegat en viss osäkerhet och fara för oenhetlighet finnes, vilket kan vara av viss betydelse för redovisningen i mindre orter av ungarhushåll och inneboendefrekvens liksom av det totala antalet hushåll.

Ett bostadshushåll bildar i regel en sluten enhet i fråga om budgetens större huvudposter. På senare tid har visserligen tillkommit nya former för livsföringen bl. a. genom de s.k. kollektivhusen, där matlagningen till väsentlig del är gemensam för samtliga hushåll inom byggnaden, men hushållen inom dylika fastigheter utgör fortfarande ett ringa antal. Viktigare är den uppdelning som kan göras mellan egentliga bostadshushåll och övriga hushåll eller anstalts- och pensionatshushåll m.fl. De egentliga bostadshushållen karakteriseras av att de, helt eller till huvuddelen, bildar självständiga enheter i fråga om hushållsföringen och att individer med inbördes nära släktskap (familjemedlemmar) utgör hela hushållet eller kärnan därav. Anstalts- och pensionatshushållen uppfyller ofta det första villkoret, däremot icke det andra. Mellan hushåll med större antal inackorderingar eller inneboende och pensionatshushållen är gränsen ofta flytande. Som egentliga bostadshushåll bör räknas hushåll, där familjen utgör huvuddelen och där ekonomin väsentligen bygger på annat än uthyrning och inackorderingsverksamhet. Familjens storlek och lägenhetsinnehavarens yrkesangivning får fälla avgörandet, varjämte hushåll med 5 eller flera inneboende kan hänföras till pensionatshushåll o.dyl.

Förutom till hushållets sammansättning och ekonomi får emellertid hänsyn tagas till lägenhetens karaktär av egentlig bostadslägenhet eller s.k. blandad lägenhet (jfr kap. V, avsnitt 1). Hushållen i blandade lägenheter kan vara dels egentliga bostadshushåll, dels anstalts- och pensionatshushåll. Sålunda erhålles tre kategorier: egentliga bostadshushåll i egentliga bostadslägenheter, egentliga bostadshushåll i blandade lägenheter samt anstalts- och pensionatshushåll i blandade lägenheter.

Redogörelsen i de följande kapitlen kommer huvudsakligen att avse den första kategorien: egentliga bostadshushåll i egentliga bostadslägenheter.

Såsom tidigare nämnts redovisas i den allmänna bostadsräkningen totalt 792 200 bostadshushåll. Dessa hushåll redovisas ortsviis i tab. VII i tabellbilagan fördelade efter antalet hushållsmedlemmar. I övrigt inskränker sig redovisningen, som mestadels sker i sammandragstabeller, till orter med mer än 1 000 inv. Härigenom begränsas antalet bostadshushåll i de tabeller som avser den totala räkningen till 710 440. Beträffande bostadshushållen har totalmaterialet endast bearbetats med avseende på hushållens fördelning efter antal hushållsmedlemmar, vuxna och barn samt på olika lägenhetskategorier. Fördelningen efter antal hushållsmedlemmar, vuxna och barn redovisas i detta kapitel. I kap. VIII och IX redogöres för de boende och bostadsutrymmet samt boendetäthet och trångboddhet. En mera ingående bearbetning av hushållsuppgifterna har verkställts beträffande det partiella materialet, vilket

helt eller delvis omfattar 102 orter med mer än 1 000 inv. Det antal bostadshushåll som ingår i detta material är 170 610. Bearbetningen har gällt hushållens fördelning efter förekomst av hushållsmedlemmar av olika kategorier (familjemedlemmar, tjänsre och inneboende) samt efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder. Samtliga redovisas i innevarande kapitel för ett mindre, partiellt material, omfattande de 45 orter som ingick i 1933 års representativa undersökning, hushållsbildningskvoter för olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper samt hur hushåll med föreståndare av olika kategorier fördelar sig på lägenheter med olika upplåtelseform. I följande kapitel redovisas antalet boende per 100 lägenheter på grundval av detta mindre, partiella material för 45 orter. Detta omfattar 115 834 hushåll. För vissa sammanställningar i senare kapitel har ett ännu mera begränsat material använts.

2. Antalet boende och mantalsskriven folkmängd.

Antalet bostadshushåll och boende på en ort överensstämmer icke med det antal mantalshushåll och mantalsskrivna personer, som redovisas i befolkningsstatistiken. Antalet mantalshushåll kan väntas bli större än antalet bostadshushåll, eftersom inneboende skall lämna egen mantalsuppgift. Beträffande antalet i lägenheterna boende skulle enligt anvisningarna för granskning av bostadsuppgifterna tillses att de lämnade uppgifterna överensstämde med mantalsuppgifterna med hänsyn tagen till vissa undantag. "Sålunda kunna å bostadsuppgiften upptagas flera personer än i mantalslängden, därest i lägenheten under hela eller större delen av året faktiskt boende personer av någon anledning icke mantalsskrivits därstädes (t.ex. studerande) samt omvänt, färre personer, därest i fastigheten mantalsskriven person i själva verket är bosatt å annan ort." Även om en noggrann kontroll av de lämnade uppgifterna skett genom granskningsorganen är det givet att det kan ha varit svårt såväl för uppgiftslämnaren som i synnerhet för granskaren att bestämma närvarons eller frånvarons varaktighet för de personer som vistades på annan ort än mantalsskrivningsorten och att avgöra om mantalsskrivningsorten eller vistelseorten vid mantalsskrivningen skulle anses vara den rätta bostadsorten.

Den totala bostadsfolkmängden enligt bostadsräkningen utgör 2 501 986 personer. Det är av intresse att jämföra det redovisade antalet boende med den mantalsskrivna folkmängden i de av bostadsräkningen berörda kommunerna. Relationen mellan bostadsfolkmängd och mantalsskriven folkmängd i samtliga administrativa tätorter av olika storleksklasser och de undersökta landskommunerna (exkl. municipalsamhällen) framgår av tab. VII:1. Hela bostadsfolkmängden utgör 87,2 % av den mantalsskrivna folkmängden. En stor del av denna differens hänförs sig till de icke-municipala delarna av landskommunerna, där endast 64,5 % av den mantalsskrivna folkmängden är redovisad i bostadsräkningsmaterialet, och beror på, att de i taxeringslängderna som jordbruksfastigheter upptagna fastigheterna icke medtagits vid bostadsräkningen. I samtliga administrativa tätorter utgör bostadsfolkmängden 94,7 % av den mantalsskrivna folkmängden. Relationstalen för enskilda orter kan erhållas ur tab. VII i tabellbilagan av vilken ett sammandrag gjorts i tab. VII:2. Andelen i bostadsräkningsmaterialet redovisade är, som synes av tab. VII:1, något större för de stora orterna än för de små, vilket beror på att jordbruksfastigheter i många fall ligger innanför de mindre orternas administrativa gräns.

I vilken utsträckning jordbruksfastigheterna förklarar hela differensen mellan bostadsfolkmängd och mantalsskriven folkmängd och i vad mån bristande redovisning i bostadsräkningsmaterialet av exempelvis de å anstalter intagna eller i vissa slag av blandade lägenheter boende förekommit, är ej möjligt att avgöra, då uppgift om antalet å jordbruksfastigheter boende inom de berörda kommunerna saknas. Som redan har påpekats måste en viss differens mellan bostadsfolkmängd och mantalsskriven folkmängd föreligga för enskilda kommuner, eftersom redovisningsprinciperna ej överensstämmer vid bostadsräkning och mantalsskrivning.

Att redovisningen vid 1939 års bostadsräkning varit minst lika god som vid 1933 års bostadsräkning visar en jämförelse för samtliga orter med över 10 000 inv. I dessa orter var differensen mellan bostadsfolkmängd och mantalsskriven folkmängd år 1933 5,4 % mot 4,5 % år 1939.

Den redogörelse som i det följande lämnas för bostadshushållens storlek och sammansättning, ekonomi, bostadsutrymme samt fördelning på lägenheter av olika kvalitet avser, som redan anförts, icke samtliga i materialet ingående hushåll. På grund av de speciella förhållandena i de minsta orterna och på landsbygden samt den bristande representativitet, som utmärker denna del av materialet, har endast hushållen i tätorter med över 1 000 inv. medtagits.

Vidare har endast hushållen i egentliga bostadslägenheter medtagits, medan de i s.k. blandade lägenheter boende utesluts. Antalet boende i blandade lägenheter utgör såsom framgår av tab. VII:1 108 444 personer, motsvarande 4,3 % av samtliga boende. Egentliga bostadshushåll i blandade lägenheter borde rätteligen ha medtagits i de avsnitt som berör bostadshushållens storlek och sammansättning samt

ekonomiska förhållanden. Att samtliga hushåll i blandade lägenheter utesluts må försvaras med gruppernas ringa storlek i samtliga orter samt svårigheten att dra en otvetydlig gräns mellan egentliga bostadshushåll och andra hushåll (jfr avsnitt 1). Av tab. VII:1 framgår att de blandade lägenheternas andel är i stort sett densamma inom alla ortsgrupper, möjligen är de något vanligare i mindre orter.

Antalet boende i samtliga tätorter, administrativa såväl som icke-administrativa, med över 1 000 inv. i egentliga bostadslägenheter utgör 2 149 958 personer. För detta totala material redovisas i innevarande kapitel fördelningen på hushåll av olika storlek och sammansättning (antal boende, vuxna och barn) och i följande kapitel fördelningen på lägenhetskategorier samt förekomsten av trångboddhet. Även beträffande de boende har en viss bearbetning skett av det partiella materialet för 102 orter med över 1 000 inv., vilket omfattar 509 069 boende. Denna bearbetning avser de boendes fördelning efter ställning inom hushållet samt efter hushållsförståndarens kön, civilstånd och ålder. I senare kapitel redovisas även för olika lägenhetskategorier antal boende per 100 eldstäder på grundval av detta material. Slutligen har det partiella materialet för 45 orter, omfattande 351 623 boende, använts för att visa antalet boende per 100 eldstäder för hushåll med hushållsförståndare av olika kön, civilstånd och ålder samt med familjeinkomst av varierande storlek.

3. Bostadshushållens sammansättning av boende av olika kategorier.

De 2 149 958 hushållsmedlemmar som det totala materialet omfattar fördelar sig på inalles 710 440 bostadshushåll. Varje hushåll består sålunda i genomsnitt av 3,0 personer.

Medlemmarna i ett hushåll indelas efter sin ställning inom hushållet i fyra olika kategorier, nämligen vuxna familjemedlemmar (över 15 år), barn, tjänare och inneboende. Som familjemedlemmar räknas förutom lägenhetsinnehavaren och hans hustru även lägenhetsinnehavarens och hans hustrus föräldrar, syskon och barn. Som tjänare räknas såväl medhjälpare i hushållet som sådana lägenhetsinnehavarens arbetsbiträden, vilka ej är familjemedlemmar. Som inneboende slutligen räknas såväl inackorderingar, som tillhöra matlaget, som övriga i lägenheten boende, vilka ej kan hänföras till någon av de andra kategorierna.

Tab. VII:3 visar fördelningen av de boende enligt den partiella undersökningen efter ställning inom hushållet inom orter av olika storlekklasser. Familjemedlemmarna representerar som synes bostadshushållens kärna. Av samtliga boende tillhör 94.1 % lägenhetsinnehavarens familj, medan 2.0 % är tjänare och 3.9 % inneboende. Bostadshushållens sammansättning är tämligen likartad inom olika ortsgrupper ehuru familjemedlemmarna utgör en något större del och de inneboende en något mindre del på de smärre orterna. Tjänarnas andel är tämligen konstant inom samtliga ortsgrupper. På de minsta orterna är antalet tjänare och inneboende ungefär lika stort, medan på de större orterna antalet inneboende är mer än dubbelt så stort som antalet tjänare. Av samtliga boende är enligt tab. VII:3 18.2 % barn. Antalet barn är proportionsvis något större på de mindre orterna.

Tab.VII:4 ger antalet boende av olika kategorier per 100 hushåll. I genomsnitt för samtliga orter finnes per 100 hushåll 228 vuxna familjemedlemmar, 55 barn, 6 tjänare och 12 inneboende.

Tab.VII:5 ger motsvarande tal för 46 orter med över 5 000 inv.

4. Bostadshushållens och de boendes fördelning efter antal boende, vuxna och barn per hushåll.

Bostadshushållens fördelning efter antalet hushållsmedlemmar inom orter av olika storleksklasser enligt den totala räkningen framgår av tab.VII:6. Motsvarande fördelning för 46 orter med över 5 000 inv. visas i tab.VII:7 och för samtliga enskilda orter i tab. XII i tabellbilagan.

Den vanligaste hushållsstorleken är 2 boende, representerande 26,7 % av alla hushåll samt 3 boende, utgörande 26,5 % av hushållen. På tredje plats kommer hushållen med 4 boende med 16,8 % och på fjärde plats hushållen med endast en boende med 14,9 %. Fördelningen av hushållen efter storlek varierar ej anmärkningsvärt mellan orter av olika storleksklasser, ehuru det kan påpekas, att 2-personshushållen dominerar på orter med över 20,000 inv., medan 3-personshushållen dominerar på mindre orter. I Kalmö samt i orter med mellan 30.000 och 100.000 inv. är 1-personshushållen vanligare än 4-personshushållen.

Enskilda orter kan givetvis uppvisa fördelningar som avviker väsentligt från den genomsnittliga, exempelvis mindre industriorter, där åldersfördelningen är särskilt karakteristisk.

De boendes fördelning efter antalet hushållsmedlemmar per hushåll, som visas av tab.VII:8, skiljer sig givetvis från motsvarande fördelning för bostadshushållen, i det att de boende i större hushåll representerar en större andel av samtliga boende än dessa hushåll utgör av samtliga hushåll. Största antalet boende förekommer inom 3-personshushållen med 26,2% och 4-personshushållen med 22,1%. Den vanligaste hushållstypen, 2-personshushållen kommer, om man ser till de boendes fördelning, först på tredje plats med 17,7%. Ensamboende utgör endast 5,0 % av samtliga hushållsmedlemmar.

Fördelningen av bostadshushållen efter antalet vuxna hushållsmedlemmar och antalet barn i kombination framgår av tab.VII:9 och VII:10. Det framgår av dessa tabeller, att övervägande delen av 2-personshushållen består av 2 vuxna utan barn, vilken hushållstyp representerar över 1/4 av samtliga hushåll. Vad beträffar 3-personshushållen består dessa ungefär lika ofta av 3 vuxna utan barn som av 2 vuxna och 1 barn. Dessa båda hushållstyper distanseras emellertid av hushållen med 1 vuxen utan barn, vilka innesluter samtliga en-personshushåll. Sammanlagt representerar dessa 4 hushållstyper 67,4 % eller mer än 2/3 av samtliga bostadshushåll.

I fråga om förekomsten av barn gäller att 64,5 % av alla hushåll saknar barn, 21,8 % har 1 barn, 9,4 % 2 barn samt 4,3% 3 eller flera barn.

Studeras de boendes fördelning på motsvarande hushållstyper, sådan den redovisas i tab. VII:11, får man i stort sett samma bild. Boende i småhushåll representerar dock givetvis en mindre del av samtliga boende än dessa småhushåll utgör av samtliga hushåll. Hälften av de boende bor i hushåll utan barn, 1/4 i hushåll med 1 barn samt återstoden i barnrikare hushåll.

Tab.VII:12 visar fördelningen av hushållen efter antalet vuxna och antalet barn inom orter av olika storleksklasser. Sammanlagt 1870 hushåll med 10 och flera hushållsmedlemmar, för vilka uppdelning på antal vuxna och antal barn ej har kunnat ske, har uteslutits i denna tabell. Ser man till antalet vuxna hushållsmedlemmar, finner man inom de medelstora orterna ett relativt stort antal hushåll med 3 och flera vuxna. Antalet barnhushåll ökar genomgående med minskad ortstorlek.

Tab.VII:13 visar motsvarande fördelning av hushållen inom var och en av de 46 orterna med över 5 000 inv.

5. Bostadshushållens och de boendes fördelning efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder.

Bostadshushållen kännetecknas förutom av antalet hushållsmedlemmar av vem som är hushållsföreståndare. På bostadsblanketten efterfrågades lägenhetsinnehavarens kön, civilstånd, ålder och yrke. I de flesta fall har emellertid hushållsföreståndaren och icke lägenhetsinnehavaren upp-

tagits på denna plats. Sålunda har mannen konsekvent angivits även för sådana familjehushåll, där hustrun formellt innehar lägenheten, såvida mannen ingår i hushållet och ej övervägande vistas å annan ort i sin yrkesverksamhet eller är intagen å anstalt el. dyl.

I tab.VII:14 redovisas hushållsföreståndarnas fördelning efter kön och civilstånd inom orter av olika storleksklasser enligt den partiella undersökningen. Ett antal av 8342 hushållsföreståndare, motsvarande 4,9 % av samtliga, för vilka uppgift om civilstånd saknas, har uteslutits. Den ojämförligt största gruppen, eller 65,8 % av samtliga hushåll, förestås av gifta män. Dessa hushåll representerar de egentliga familjehushållen. Ogifta och förut gifta män förestår 11,2 % av hushållen. Mer än $\frac{3}{4}$ av alla hushållsföreståndare är sålunda män. Ogifta och förut gifta kvinnor förestår ungefär hälften vardera av de återstående hushållen, om man bortser från de 1,2 % som förestås av gifta kvinnor, vilkas män av olika anledningar ej ingår i hushållet.

De manliga hushållsföreståndarna representerar en större andel på de mindre orterna, vilket främst kan tillskrivas den omständigheten att ogifta och fränskilda kvinnor på dessa orter ej i lika stor utsträckning som på de större orterna har egna hushåll.

Tab.VII:15 visar hushållsföreståndarnas fördelning efter kön och civilstånd inom var och en av 46 större orter.

Hushållsföreståndarnas fördelning på kön och civilstånd är väsentligt olika i olika åldersgrupper, såsom framgår av tab.VII:16. Det totala antal bostadshushåll som redovisas i denna tabell är något mindre än det antal som redovisades i tab.VII:14, eftersom 5421 bostadshushåll, för vilka uppgift om hushållsföreståndarens ålder saknas, har uteslutits. Fördelningen på olika köns- och civilståndskategorier i en viss åldersgrupp beror icke endast på antalet personer inom dessa kategorier i hela befolkningen utan även på den frekvens med vilken dessa bildar egna bostadshushåll (jfr tab.VII:21). Tab. 14 visar huruvida andelen gifta män bland hushållsföreståndarna ökar intill åldersgruppen 30-34 år för att därefter nedgå, medan andelen ogifta kvinnor och änkor visar motsatt utveckling.

De kvinnliga hushållsföreståndarna är i genomsnitt väsentligt äldre än de manliga. Under 50 år är endast 36,9 % och över 65 år 29,5 % av de kvinnliga, mot 63,5 % resp. 11,2 % av de manliga hushållsföreståndarna. Detta beror inte bara på att änorna är dubbelt så många som änklarna (bortsett från de gifta männen är änkor över 65 år den ojämförligt största köns-, civilstånds- och åldersgruppen) utan även på det stora antalet ogifta kvinnor i hög ålder.

De boendes fördelning efter hushållsföreståndarens kön och civilstånd inom olika åldersgrupper redovisas i tab.VII:17. Här som i tab.VII:16 har de bostadshushåll uteslutits för vilka uppgift om hushållsföreståndarens civilstånd och/eller ålder saknas. Dessa uteslutna bostadshushåll omfattar 120 200 boende. Som man kan vänta innesluter de gifta männens hushåll en större del av de boende än av bostadshushållen, enär dessa hushåll i genomsnitt är större,

Den genomsnittliga storleken av hushåll med olika kategorier av hushållsföreståndare framgår av tab.VII:18. Största antalet hushållsmedlemmar räknar hushållen med hushållsföreståndare som är gifta män i åldern 45-55 år med 396 boende per 100 hushåll. Minsta antalet hushållsmedlemmar ingår i de hushåll som förestås av ogifta kvinnor över 65 år och utgör 144 boende per 100 hushåll. Antalet hushållsmedlemmar stiger för alla köns- och civilståndskategorier med hushållsföreståndarens ålder intill 45-50 års åldern med undantag för de ogifta männens hushåll, som räknar största antalet medlemmar när hushållsföreståndaren är under 25 år. Detta förhållande torde bero på att föräldrar och yngre syskon, relativt ofta ingår i dessa hushåll.

6. Bostadshushållens fördelning efter hushållstyp,

Kombineras hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder med antalet familjemedlemmar, vuxna och barn, erhålles den bild av bostadshushållens fördelning på olika hushållstyper som framlägges i tab.VII:19. Sammanställningen bygger på den partiella undersökningen.

Ser man först till de egentliga familjehushållen, alltså de bostadshushåll som förestås av gifta män, finner man att nära $\frac{2}{3}$ av dessa består av två vuxna familjemedlemmar, $\frac{1}{5}$ av 3 vuxna familjemed-

lemmar samt återstoden av 4 eller flera vuxna familjemedlemmar, undantaget de få hushåll, där gift man bor ensam. Antalet vuxna familjemedlemmar växlar självfallet avsevärt beroende på hushållsföreståndarens ålder. I åldern under 30 år utgör hushållen med 2 vuxna familjemedlemmar 95 % av samtliga, i åldern 50-65 år utgör dessa hushåll endast 34 % av samtliga och hushållen med 3 vuxna familjemedlemmar är nära nog lika många. Beträffande förekomsten av barn finner man att barnhushållen och de barnlösa hushållen väger nästan jämnt bland de egentliga familjehushållen. Detta förhållande får emellertid tillskrivas den talrika förekomsten av barnlösa hushåll bland de äldre åldersgrupperna av hushållsföreståndare, vilkas barn i många fall passerat 15-årsgränsen och därmed räknas som vuxna familjemedlemmar, ifall de ej redan, som fallet ofta blir, när hushållsföreståndaren passerat 65 år, har bildat egna hushåll. Flerbarnshushållen är dock även i de barnrikaste åldrarna relativt fåtaliga. Endast för hushållsföreståndare mellan 35 och 45 år uppgår antalet hushåll med 3 eller flera barn till mer än 1/10 av samtliga.

Andra hushåll än familjehushåll upptar till övervägande delen endast en vuxen familjemedlem. Särskilt gäller detta hushåll, som förestås av o-gifta kvinnor. Sådana hushåll består till 70 % av ensam vuxen person. De o-gifta männens hushåll består till 60 % av en vuxen person. De förut gifta slutligen kännetecknas av att cirka 45 % av bägge könens hushåll är enpersons-hushåll. Anmärkningsvärt är vidare, att medan de ogiftas isolering är tämligen oförändrad eller långsamt ökar med åldersåren är enpersonshushållen bland de förut gifta relativt fåtaliga i åldern 50-65 år i förhållande till åldersgrupperna under 50 år. Detta gäller i varje fall om man endast räknar vuxna familjemedlemmar. Bland hushållsföreståndare, som är förut gifta och ännu ej uppnått 50 år, finnes nämligen relativt många som har ett eller flera barn.

För belysning av barnantalet inom hushåll som förestås av hushållsföreståndare av olika ålder har slutligen tab. VII:20 sammanställts. I denna tabell, som bygger på ett mera begränsat, men dock representativt material från 12 större orter, och ger en uppdelning av hushållen efter hushållsföreståndarens ålder på femårsgrupper, har även hushåll i hyreslägenheter och hushåll i övriga lägenheter redovisats särskilt. Samtliga hushåll utgör något flera än de i dessa bägge grupper upptagna beroende på att hushåll med ökand inkomst ej fördelats efter lägenhetens upplåtelseform. Det bör även observeras att tabellen omfattar endast hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar, vilket ej motsvarar vad som tidigare betecknats såsom egentliga familjehushåll.

Andelen barnlösa hushåll är som synes minst när hushållsföreståndaren är mellan 35 och 40 år, medan andelen flerbarnhushåll är störst för åldersgruppen 40-45 år. De barnlösa hushållen utgör en större del av hushållen i hyreslägenheter än av hushållen i övriga lägenheter, medan de barnrikaste hushållen utgör en mindre del.

7. Förekomsten av tjänare och inneboende.

Som framgick av tab. VII: 3 tillhör 94,1 % av bostadshushållens medlemmar lägenhetsinnehavarens familj, medan 2,0 % är tjänare och 3,9 % inneboende. Förekomsten av tjänare och inneboende är emellertid mycket varierande på olika orter. De medelstora orterna kännetecknas sålunda av relativt stort antal tjänare och inneboende, medan på de små orterna särskilt antalet inneboende är litet, Tab. VII:21 och VII:22, som bygger på den partiella undersökningen, visar att ännu starkare variationer i fråga om förekomsten av tjänare och inneboende förekommer mellan hushåll av olika typer. I stället för den procentuella andelen "främmande" personer av samtliga boende redovisas i dessa tabeller den procentuella andelen bostadshushåll med tjänare och inneboende. Den lägsta frekvensen hushåll med tjänare uppvisar de yngre hushåll som förestås av o-gifta kvinnor. I motsats här till står hushåll där föreståndaren är förut gift man, som räknar ett relativt stort antal hushåll med tjänare. De egentliga familjehushållen intar en medelställning, ehuru även här en betydande skillnad föreligger mellan yngre och äldre hushåll, i det att frekvensen för tjänarehushållen stiger med hushållsföreståndarens ålder. Sistnämnda förhållande, att förekomsten av tjänare blir vanligare i högre ålder, kan iakttagas inom samtliga hushållstyper med undantag för hushållen med förut gift man som föreståndare bland vilka den äldsta gruppen, d.v.s. hushåll med föreståndare över 65 år, räknar ett mindre antal tjänarehushåll än hushållen i de yngre åldersklasserna.

Förekomsten av inneboende är enligt tab. VII:22 minst i de egentliga familjehushållen, avsevärt större i andra hushåll med manlig föreståndare samt störst i kvinnornas hushåll. Inneboendefrekvensen sjunker i de flesta civilståndskategorierna med hushållsföreståndarens ålder.

De ogifta kvinnorna i åldern 50-65 år har emellertid inneboende i större utsträckning än ogifta kvinnor i yngre åldrar. Vad beträffar förekomsten av inneboende inom orter av olika storleksklasser är det anmärkningsvärt att de ogifta hushållsföreståndarna på de större orterna har inneboende i större utsträckning än på de medelstora orterna, medan såväl bland de rena familjehushållen som bland hushåll, som förestås av förut gifta, inneboendesystemet är vanligast på de medelstora orterna.

8. Hushållsbildningskvoter (som bas för prognoser rörande bostadsbehovet).

Genom sammanställning av uppgifterna om hushållsföreståndarnas fördelning efter kön, civilstånd och ålder med hela antalet personer i olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper enligt befolkningsstatistiken erhålles s.k. hushållsbildningskvoter, som uttrycker hur många i en viss befolkningsgrupp som etablerat sig såsom föreståndare av ett bostadshushåll.

Dylika hushållsbildningskvoter är bl.a. av stor betydelse, när det gäller att uppgöra prognoser rörande bostadsbehovet. Genom att utnyttja befolkningsprognoser, som anger antalet personer i de olika köns-, civilstånds- och åldersgrupperna vid olika tidpunkter i framtiden kan man nämligen under antagande av oförändrade hushållsbildningskvoter beräkna hur många nya lägenheter, som kommer att efterfrågas under tidrymden. Självfallet får även hushållsbildningskvoterna antas undorgå en viss förskjutning från tid till annan genom ekonomiska förändringar i samhället eller ändrade bostadsvanor. Ett säkrare erfarenhetsunderlag för en sådan bedömning skulle föreligga, om man bl.a. har tillräckliga statistiska uppgifter rörande hushållsbildningen vid flera tidpunkter. Dylika har saknats tidigare. Vid 1936 års specialundersökning av bostadsförhållandena inom 100 landskommuner erhöles uppgift om hushållsföreståndarens kön och ålder för första gången. Fördelningen av hushållsföreståndarna efter kön, civilstånd och ålder 1939 har ett särskilt intresse i det att den ger första möjligheten till beräkning av representativa hushållsbildningskvoter för en större del av riket. De beräknade hushållsfrekvenstalen för tätorterna framlägges i tab. VII:23.

Hushållsföreståndarna inom olika köns-, ålders- och civilståndsgrupper på 45 orter har satts i relation till hela antalet personer av motsvarande kategorier på samma orter. En viss korrigering av siffrorna har skett för att komma till rätta med det förhållandet att bostadsräkningen avser årsskiftet 1939/40 medan folkräkningen avser årsskiftet 1940/41 samt vidare att innehavarna av blandade lägenheter utesluts. Giftna män och kvinnor bland hushållsföreståndarna har sammanslagits och ställts i relation till hela antalet gifta män.

Av de gifta har som synes övervägande delen bildat egna bostadshushåll. Endast 4,0 % av dessa bor i lägenheter som förestås av annan person. En betydande skillnad föreligger likväl mellan den yngsta åldersgruppen mellan 20 och 25 år, av vilka 17,0 % ej har etablerat eget bostadshushåll och åldersgruppen mellan 50 och 65 år, där endast 1,3 % saknar egen lägenhet. I den högsta åldersgruppen är hushållsbildningskvoten något lägre. Samma utveckling efter åldersår visar övriga civilståndsgrupper, d.v.s. de ogifta och förut gifta. Den lägsta hushållsbildningskvoten bland dessa kategorier kännetecknar ogifta män under 25 år av vilka endast 5,7 % förestår eget bostadshushåll. Den högsta kännetecknar förut gifta kvinnor i åldern 50-65 år, där 83,7 % förestår eget bostadshushåll. Skillnaden mellan förut gifta och ogifta är som synes av tabellen avsevärd särskilt i de yngre åldrarna. Däremot bildar män och kvinnor av dessa kategorier egna bostadshushåll i ungefär lika stor utsträckning. Kvinnornas hushållsbildningskvoter är dock bland de ogifta under 25 och över 40 år och bland de förut gifta över 30 år något högre än männens i motsvarande åldersgrupper.

9. Bostadshushåll med olika kategorier av hushållsföreståndare, fördelning efter lägenhetens upplåtelseform.

Lägenheternas fördelning efter upplåtelseform har redovisats i kap. V för samtliga orter med över 1000 inv. Det är emellertid av intresse att se i vad mån fördelningen efter upplåtelseform är olika för olika hushållstyper. I tab. VII:24 redovisas för de 45 orter, som ingår i den mindre, partiella undersökningen, fördelningen efter upplåtelseform vid varierande kön, civilstånd och ålder hos hushållsföreståndaren. Som synes bor yngre familjehushåll och ogifta i större utsträckning än övriga kategorier i rena hyreslägenheter, medan förut gifta män i relativt

mindre utsträckning bor i dylika lägenheter. Särskilt utpräglat är förhållandet för ogifta kvinnor under 30 år, av vilka 9/10 bor i hyreslägenheter. Å andra sidan gäller för de äldsta familjehushållen samt för hushåll, som förestås av förut gifta över 65 år, att antalet i hyreslägenheter bosatta ej uppgår till 50 %. Andelen lägenheter av den näst största kategorien, ägarelägenheter visar differenser i motsatt riktning. Yngre familjehushåll och ogifta uppvisar en andel i dylika lägenheter som understiger 10 %, ogifta kvinnor under 30 år en så låg procent som 1,5 % medan äldre familjehushåll och förut gifta till 30 å 40 procent bor i ägda lägenheter. Lägenheter med annan upplåtelseform uppvisar en anmärkningsvärt stabil andel. Undantaget de hushåll som förestås av ogifta kvinnor under 30 år, bland vilka endast 8,9 % bor i andra lägenheter än hyreslägenheter, och ägarelägenheter, samt de som förestås av ogifta kvinnor över 65 år, av vilka 26,0 % bebor andra lägenheter, företrädesvis sådana upplåtna av bostadssociala företag eller av stat och kommun, ligger andelen för de övriga upplåtelseformerna sammanlagda mellan 15 och 22 %. Fördelningen mellan de olika upplåtelseformerna visar dock i vissa fall karaktäristiska olikheter, i det att exempelvis bland männen lägenheter upplåtna av arbetsgivare, representerar en större andel av samtliga än bland kvinnorna, vilka däremot i relativt stor utsträckning bor i lägenheter upplåtna av bostadssociala företag eller av anhöriga.

I tab. VII:25 redovisas det procentuella antalet bostadshushåll i hyreslägenheter bland hushåll med olika antal barn och hushållsföreståndare av olika ålder. Materialet hänför sig till 12 större orter och avser hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och har tidigare sammanställts i tab. VII:20. Bortsett från de oregelbundenheter som visar sig i den yngsta gruppen och bland de barnrikaste hushållen och vilka huvudsakligen torde bero på det ringa antalet fall inom vissa grupper, sjunker frekvensen av hushåll som bor i hyreslägenheter med stigande ålder och barnantal.

Tab.VII:1. Mantalsskriven folkmängd och antal redovisade boende inom administrativa orter av olika storleksklasser samt icke-municipala delar av vissa landskommuner (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Mantals- skriven folkmängd 31/12 1939	Antal redovisade boende			Redovisade boende i % av mantals- skriven folkmängd	Boende i egent- liga bostads- lägenheter i % av samtliga redovisade boende
		Totalt	Därav boende			
			i egentl. bostads- lägenheter	i blandade lägenheter		
Orter med över 1 000 inv.....	2129679	2017185	1931356	85829	94,7	95,7
Göteborg	280602	271546	267783	3763	96,8	98,6
Malmö	154270	148727	144427	4300	96,4	97,1
Övriga orter med över 30 000 inv. ...	457104	436451	421645	14806	95,5	96,6
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	177935	167111	160324	6787	93,9	95,9
" " 10 000 - 20 000 "	395268	375826	358933	16893	95,1	95,5
" " 5 000 - 10 000 "	268116	251997	240178	11819	94,0	95,3
" " 1 000 - 5 000 "	396384	365521	338060	27461	92,2	92,5
Orter med under 1 000 inv.	22731	21543	19335	2208	94,8	89,8
Samtliga administrativa orter	2152410	2038728	1950691	88037	94,7	95,7
Landskommuner (exkl. m:en)	718100	463258	442851	20407	64,5	95,6
Hela riket	2870510	2501986	2393536	108444	87,2	95,7

Tab.VII:2. Orternas fördelning efter redovisade boende i procent av mantals-
skriven folkmängd (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående antal boende i % av folkmängden						
		-75	75-85	85-90	90-95	95-100	100-105	105-110
Göteborg	1	-	-	-	-	1	-	-
Malmö	1	-	-	-	-	1	-	-
Övriga orter med över 30 000 inv.....	10	-	-	-	3	7	-	-
Orter med 20 000 - 30 000 inv.	7	1	1	1	1	2	1	-
" " 10 000 - 20 000 "	30	-	-	1	11	17	1	-
" " 5 000 - 10 000 "	43	2	4	2	15	15	3	-
" " 2 000 - 5 000 "	131	14	14	17	28	44	11	3
" " 1 000 - 2 000 "	172	20	20	19	31	56	11	15
Samtliga orter (över 1 000 inv)	395	37	39	42	89	143	27	18

Tab.VII:3. De boendes fördelning efter ställning inom hushållet (enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	Antal					Därav i %			
	Familjemedlemmar		Tjänare	Inneboende	Hela antalet boende	Familjemedlemmar		Tjänare	Inneboende
	Vuxna	Barn				Vuxna	Barn		
Göteborg	34520	7823	717	1913	44973	76,8	17,4	1,6	4,2
Malmö	21952	4652	494	789	27887	78,7	16,7	1,8	2,8
Övr. orter med över 30 000 inv.	81414	18332	1890	4408	106044	76,8	17,3	1,8	4,1
Orter med 20 000 - 30 000 "	39162	9474	1114	2740	52490	74,6	18,1	2,1	5,2
" " 10 000 - 20 000 "	68739	17039	2089	3734	91601	75,0	18,6	2,3	4,1
" " 5 000 - 10 000 "	60743	15004	1810	3824	81381	74,7	18,4	2,2	4,7
" " 2 000 - 5 000 "	56721	14974	1518	2456	75669	75,0	19,8	2,0	3,2
" " 1 000 - 2 000 "	26019	6671	691	738	34119	76,6	19,1	2,1	2,2
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ..	339270	93969	20329	20602	514164	75,9	18,2	2,0	3,9

1) Vägda tal. Se kap.III, avsnitt 2.

Tab.VII:4. Boende av olika kategorier per 100 hushåll inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	Antal bostads-hushåll enl. den partiella undersökn.	Antal boende	Antal per 100 hushåll				
			Familjemedlemmar		Tjänare	Inneboende	Samtliga boende
			Vuxna	Barn			
Göteborg	15026	44973	229,7	52,1	4,8	12,7	299,3
Malmö	9926	27887	221,1	46,9	5,0	7,9	280,9
Övr. orter med över 30 000 inv.	36225	101044	224,7	50,6	5,2	12,2	292,7
Orter med 20 000 - 30 000 "	17313	52490	226,2	54,7	6,4	15,8	303,2
" " 10 000 - 20 000 "	29853	91601	230,2	57,1	7,0	12,5	306,8
" " 5 000 - 10 000 "	26312	81381	230,9	57,0	6,9	14,5	309,3
" " 2 000 - 5 000 "	24545	75669	231,1	61,0	6,2	10,0	308,3
" " 1 000 - 2 000 "	10499	34119	229,3	57,3	6,2	6,6	299,4
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ...	169699	514164	228,2	54,9	6,0	11,7	300,8

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.VII:5. Boende av olika kategorier per 100 hushåll i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen).

Orter	Antal bo- stadshus- håll enligt den partiella undersök- ningen	Antal boende	Antal per 100 hushåll				
			Familjemedlemmar		Tjänare	Inne- boende	Samtliga boende
			Vuxna	Barn			
Sundbyberg	1814	5240	224	51	3	11	289
Norrtälje	1640	4652	211	51	6	16	284
Nynäshamns köp.	1542	4906	230	46	4	38	318
Uppsala	3302	9248	209	41	7	23	280
Enköping	2069	5909	218	48	5	14	285
Nyköping	2052	5771	218	43	7	13	281
Ekilstuna	3211	9163	221	50	4	10	285
Strängnäs	1614	4549	212	44	9	17	282
Linköping	2810	8252	220	50	6	18	294
Norrköping	5704	16319	224	52	3	7	286
Jönköping	2643	8158	231	63	6	9	309
Huskvarna	2751	8762	250	57	4	8	319
Eksjö	2052	6328	226	58	10	14	308
Växjö	2194	6695	224	58	9	14	305
Kalmar	2132	6302	227	53	6	9	295
Oskarshamn	2585	8041	241	58	5	7	311
Karlskrona	2554	7692	233	63	6	11	313
Kristianstad	2487	7255	217	54	9	11	291
Malmö	9926	27887	221	47	5	8	281
Lund	3129	9029	214	46	8	20	288
Landskrona	2191	6407	228	52	4	8	292
Hälsingborg	4894	14397	224	56	6	8	294
Höganäs	1950	6035	243	57	4	6	310
Trelleborg	2071	6548	242	61	4	9	316
Halmstad	2575	7712	230	54	6	9	299
Varberg	1535	4709	232	60	5	9	306
Göteborg	15026	44973	229	52	5	13	299
Lysekil	1593	4973	235	61	7	9	312
Uddevalla	2485	7631	232	57	7	11	307
Trollhättan	2517	8043	245	57	3	15	320
Borås	3578	11024	229	59	5	15	308
Skara	1998	5977	220	51	9	19	299
Falköping	2595	8138	234	59	7	13	313
Karlstad	2882	8897	230	56	8	15	309
Örebro	3859	11097	229	39	6	13	287
Karlskoga	1850	6466	237	65	6	41	349
Västerås	2897	8797	230	47	6	21	304
Falun	2136	6315	229	46	8	13	296
Åvesta	1756	5494	236	57	4	16	313
Gävle	3327	9589	230	48	4	6	288
Sandviken	2201	6686	232	59	4	9	304
Sundsvall	2772	8275	222	54	10	13	299
Östersund	2095	6852	236	59	11	21	327
Skellefteå	2167	7630	230	86	14	22	352
Luleå	2044	6522	231	66	9	13	319
Kiruna	1450	5069	249	84	5	11	349

Tab.VII:6. Bostadshushållens fördelning efter antalet hushållsmedlemmar
(enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet bostads- hushåll	Därav i % med nedanstående antal hushållsmedlemmar							
		1	2	3	4	5	6	7	8 o.fl.
Göteborg	88263	14,5	27,2	26,1	17,1	8,6	4,0	1,6	1,1
Malmö	50570	17,0	29,0	26,7	15,4	6,8	2,9	1,3	0,9
Övr. orter med över 30 000 inv.	144079	16,2	28,4	26,2	15,6	7,5	3,5	1,6	1,0
Orter med 20 000 - 30 000 "	52814	16,1	25,9	25,6	16,5	8,3	4,1	1,9	1,6
" " 10 000 - 20 000 "	116620	14,9	25,7	25,9	17,2	8,7	4,2	1,9	1,5
" " 5 000 - 10 000 "	85457	14,4	26,0	26,2	17,3	8,8	4,0	1,9	1,4
" " 2 000 - 5 000 "	105438	13,7	25,4	27,6	17,5	8,5	4,0	1,9	1,4
" " 1 000 - 2 000 "	67157	14,2	25,8	27,0	17,1	8,6	3,9	2,0	1,4
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ...	710440	14,9	26,7	26,5	16,8	8,3	3,8	1,7	1,3

Tab.VII:7. Bostadshushållens fördelning efter antalet hushållsmedlemmar i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den totala räkningen)-

Orter	Hela antalet bostads-hushåll	Därav i % med nedanstående antal hushållsmedlemmar							
		1	2	3	4	5	6	7	8 o.fl.
Sundbyberg	3637	10,6	33,2	30,5	15,8	5,8	2,2	0,9	0,8
Norrtälje	1640	19,0	29,6	21,6	17,0	7,5	2,9	1,2	1,2
Nynäshamns köp.	1542	10,4	28,1	26,3	18,8	8,8	3,7	1,8	2,1
Uppsala	12524	19,9	27,2	24,5	15,2	7,6	3,2	1,4	1,0
Enköping	2070	17,9	29,0	25,1	15,1	7,7	2,9	1,3	1,0
Nyköping	4271	17,3	29,6	25,8	15,2	6,5	3,5	1,1	1,0
Ekilstuna	12894	13,4	31,5	28,9	14,9	6,4	2,9	1,2	0,8
Strängnäs	1614	18,2	29,8	25,4	14,5	6,3	3,1	1,7	1,0
Linköping	11317	17,0	27,6	24,8	15,9	8,1	3,7	1,3	1,5
Norrköping	22806	17,7	29,1	26,0	15,1	6,9	2,9	1,4	0,9
Jönköping	10404	16,0	25,8	25,2	16,6	8,7	4,4	1,7	1,6
Huskvarna	2751	9,4	25,8	29,9	17,8	9,8	4,0	1,9	1,4
Eksjö	2054	16,2	25,2	24,6	16,3	8,9	4,9	2,4	1,5
Värje	4360	17,2	25,1	23,8	15,9	9,0	4,7	2,6	1,7
Kalmar	6531	15,0	26,5	25,8	17,3	8,7	3,8	1,7	1,2
Oskarshamn	2585	13,8	24,5	27,3	18,9	8,1	4,0	1,9	1,5
Karlskrona	7925	15,3	26,6	26,2	16,6	8,2	4,1	1,7	1,3
Kristianstad	4772	20,4	24,5	23,4	16,3	8,3	4,0	1,8	1,3
Malmö	50570	17,0	28,9	26,7	15,4	6,8	2,9	1,3	1,0
Lund	9396	22,1	25,4	23,3	14,6	7,4	4,0	1,6	1,6
Landskrona	6687	17,9	28,3	26,0	15,3	6,7	3,1	1,4	1,3
Hälsingborg	19422	15,8	28,6	25,8	15,8	7,8	3,6	1,4	1,2
Höganäs	1950	14,3	26,0	26,5	17,6	7,9	4,1	1,5	2,1
Trelleborg	4172	13,4	25,5	25,6	18,0	9,3	4,9	1,7	1,6
Halmstad	8080	15,4	25,0	26,2	16,8	8,9	4,5	1,9	1,3
Varberg	3103	16,8	24,3	25,7	17,4	8,8	4,1	1,5	1,4
Göteborg	88263	14,3	27,2	26,1	17,0	8,6	4,0	1,6	1,2
Lysekil	1596	14,7	25,3	27,7	15,2	9,6	3,9	1,7	1,9
Uddevalla	5022	17,1	25,7	23,7	16,4	8,6	4,7	1,8	2,0
Trollhättan	4995	12,0	26,0	27,4	17,4	9,4	4,4	1,9	1,5
Borås	14339	15,5	26,4	24,4	16,2	9,1	4,7	2,2	1,5
Skara	2000	20,0	24,7	22,7	15,2	8,9	5,2	2,2	1,1
Falköping	2597	16,2	24,2	24,1	17,8	9,1	4,6	2,0	2,0
Karlstad	8662	15,6	25,0	26,2	17,5	8,5	3,8	2,0	1,4
Örebro	15846	15,0	29,8	28,0	15,2	6,6	2,9	1,1	0,8
Karlskoga	5533	7,8	24,3	27,2	18,3	11,1	6,5	2,5	2,3
Västerås	11585	12,5	28,9	28,4	16,2	7,8	3,5	1,6	1,1
Falun	4238	17,1	26,2	24,6	16,9	8,0	4,1	2,0	1,1
Avesta	1759	12,2	26,5	27,9	17,2	8,8	3,6	1,9	1,9
Gävle	12942	16,9	27,6	26,6	15,8	7,6	3,2	1,4	0,9
Sandviken	4330	12,5	26,7	29,9	16,7	8,0	3,7	1,3	1,2
Sundsvall	5367	16,4	24,6	27,1	17,0	8,5	3,6	1,7	1,1
Östersund	4241	13,9	23,3	24,7	18,2	10,5	4,9	2,7	1,8
Skellefteå	2168	10,1	19,9	24,7	20,1	13,3	6,5	2,9	2,5
Luleå	4052	12,9	24,2	27,2	18,4	7,7	4,1	2,0	1,5
Kiruna	2866	9,0	20,4	30,2	18,4	10,6	5,2	2,7	3,5

Tab.VII:8. De boendes fördelning på hushåll med olika antal hushållsmedlemmar
(enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet boende	Därav i % boende i hushåll med nedanstående antal hushållsmedlemmar							
		1	2	3	4	5	6	7	8 o.fl.
Göteborg	267783	4,7	18,0	25,8	22,6	14,0	8,1	3,7	3,1
Malmö	144427	6,0	20,4	28,1	21,6	11,2	6,2	3,3	2,7
Övr. orter med över 30 000 inv. ...	421645	5,6	19,4	26,9	21,3	12,8	7,2	3,8	3,0
Orter med 20 000 - 30 000 " ...	160324	5,3	17,0	25,3	21,7	13,6	8,1	4,4	4,6
" " 10 000 - 20 000 " ...	358933	4,8	16,7	25,2	22,4	14,1	8,2	4,3	4,1
" " 5 000 - 10 000 " ...	263231	4,7	16,9	25,5	22,5	14,3	7,8	4,3	4,0
" " 2 000 - 5 000 " ...	326415	4,4	16,4	26,8	22,6	13,7	7,8	4,3	4,0
" " 1 000 - 2 000 " ...	207201	4,6	16,8	26,3	22,2	14,0	7,6	4,5	4,0
Samtliga orter (över 1000 inv.) ...	2149958	5,0	17,7	26,2	22,1	13,6	7,6	4,1	3,7

Tab.VII:9. Bostadshushållens fördelning efter antal vuxna och barn
(enligt den totala räkningen).

Antal bostadshushåll med nedanstående antal barn	Antal bostadshushåll med nedanstående antal vuxna						Samtliga bostads- hushåll
	1	2	3	4	5	6 o.fl.	
0	106650	184751	91801	45669	18086	10008	456965
1	4787	94016	31781	14702	6117	3427	154830
2	2000	40579	13809	6078	2470	1412	66348
3 o.fl.	1067	17373	6842	3362	1381	402	30427
Samtliga bostadshushåll	114504	336719	144233	69811	28054	15249	708570

Tab.VII:10. Bostadshushållens procentuella fördelning efter antal vuxna och barn
(enligt den totala räkningen).

Procentuellt antal bostadshushåll med nedanstående antal barn	Procentuellt antal bostadshushåll med nedanstående antal vuxna						Samt- liga
	1	2	3	4	5	6 o.fl.	
0	15.0	26.1	13.0	6.5	2.5	1.4	64.5
1	0.7	13.3	4.5	2.0	0.8	0.5	21.8
2	0.3	5.7	1.9	0.9	0.4	0.2	9.4
3 o.fl.	0.2	2.4	1.0	0.4	0.2	0.1	4.3
Samtliga	16.2	47.5	20.4	9.8	3.9	2.2	100.0

Tab.VII:11. De boendes fördelning efter antal vuxna och barn
(enligt den totala bostadsräkningen).

Procentuellt antal boende tillhörande bostadshushåll med nedanstående antal barn	Procentuellt antal boende tillhörande bostadshushåll med nedanstående antal vuxna						
	1	2	3	4	5	6 o.fl.	Samt- liga
0	5,1	17,4	12,9	8,6	4,2	2,9	51,1
1	0,5	13,2	6,0	3,4	1,7	1,2	26,0
2	0,3	7,6	3,2	1,7	0,8	0,6	14,2
3 o.fl.	0,1	4,5	2,1	1,2	0,6	0,2	8,7
Samtliga	6,0	42,7	24,2	14,9	7,3	4,9	100,0

Tab.VII:12. Bostadshushållens fördelning efter antal vuxna och barn inom
orter av olika storleksklasser (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet bostads- hushåll	Därav i % med nedanstående antal							
		Vuxna				Barn			
		1	2	3	4 o.fl.	0	1	2	3 o.fl.
Göteborg	88099	15,2	48,0	19,7	17,1	65,8	21,5	9,0	3,7
Malmö	50473	18,0	49,1	19,2	13,7	68,1	20,6	8,0	3,3
Övr. orter m. över 30 000 inv	143762	18,4	47,1	19,8	14,7	66,5	20,9	8,6	4,0
Orter m. 20 000 - 30 000 "	52666	16,9	46,4	19,8	16,9	65,0	21,6	9,3	4,1
" " 10 000 - 20 000 "	116275	15,7	46,4	20,9	17,0	63,9	21,7	9,8	4,6
" " 5 000 - 10 000 "	85190	15,2	47,1	21,1	16,6	63,7	22,0	9,7	4,6
" " 2 000 - 5 000 "	105144	14,6	48,5	21,0	15,9	61,8	23,2	10,1	4,9
" " 1 000 - 2 000 "	66961	15,0	49,2	20,7	15,1	61,5	23,2	10,3	5,0
Samtl. orter (över 1 000 inv)	708570	16,2	47,5	20,4	15,9	64,5	21,8	9,4	4,3

Tab. VII:14. Bostadshushållens fördelning efter hushållsföreståndarens kön och civilstånd (enligt den partiella undersökningen)

Ortsgrupp	Antalet bostads-hushåll enl. den part. unders.	Därav i % med hushållsföreståndare som är									
		M a n					K v i n n a				
		Gift	Fränsk.	Änkl.	Ogift	S:a	Gift	Fränsk.	Änka	Ogift	S:a
Göteborg	14180	64,4	1,0	3,1	7,0	75,5	1,1	2,2	9,3	11,9	24,5
Malmö	9662	63,5	0,8	3,2	7,2	74,7	1,3	2,0	9,4	12,6	25,3
Övr. orter m. över 30 000 inv.	34671	64,6	0,8	3,9	6,1	75,4	1,0	1,6	9,9	12,1	24,6
Orter m. 20 000 - 30 000 "	16620	65,1	0,7	3,7	6,4	75,9	1,1	1,4	10,5	11,1	24,1
" " 10 000 - 20 000 "	28572	66,3	0,7	3,9	6,0	76,9	1,1	1,2	10,0	10,8	23,1
" " 5 000 - 10 000 "	24934	66,9	0,4	4,7	5,6	77,6	1,1	0,9	11,0	9,4	22,4
" " 2 000 - 5 000 "	22915	68,2	0,5	4,4	6,9	80,0	1,6	0,9	9,1	8,4	20,0
" " 1 000 - 2 000 "	9779	66,9	0,4	5,2	8,7	80,5	1,6	0,6	9,3	8,0	19,5
Samtliga orter(över 1000 inv) ¹⁾	161333	65,8	0,7	4,0	6,5	77,0	1,2	1,4	9,8	10,6	23,0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.VII:15. Bostadshushållens fördelning efter hushållsföreståndarens kön och civilstånd i 46 orter med mer än 5 000 inv. (enligt den partiella undersökningen)

Orter	Antal bostadshushåll enl. den partiella undersökningen	Därav i % med hushållsföreståndare som är									
		M a n					K v i n n a				
		Gift	Fränsk.	Änkl.	Ogift	S:a	Gift	Fränsk.	Änka	Ogift	S:a
Sundbyberg	1732	70,2	0,9	2,4	7,3	80,8	1,6	1,6	7,7	8,3	19,2
Norrtälje	1572	59,9	0,8	5,8	5,2	71,7	2,3	1,3	14,2	10,5	28,3
Nynäshamn köp.	1495	72,3	0,3	3,4	7,8	84,4	0,4	0,7	5,7	8,8	15,6
Uppsala	3173	56,9	0,7	3,0	7,7	68,3	1,7	1,8	12,1	16,1	31,7
Enköping	1978	63,2	0,8	5,7	6,1	75,8	0,3	1,4	12,3	10,2	24,2
Nyköping	2026	63,7	0,5	4,4	5,5	74,1	0,6	1,0	10,7	13,6	25,9
Eskilstuna	3083	71,0	0,6	4,1	5,7	81,1	0,7	0,9	10,2	6,8	18,6
Strängnäs	1527	59,4	0,4	4,3	4,3	68,4	1,6	2,0	14,5	13,5	31,6
Linköping	2692	64,2	0,8	3,4	5,3	73,7	0,6	1,6	10,7	13,4	26,3
Norrköping	5432	63,8	0,9	4,6	5,5	74,8	0,8	1,7	10,4	12,3	25,2
Jönköping	1585	67,6	0,5	3,6	6,1	77,8	0,6	0,9	9,4	11,3	22,2
Husvärna	2734	74,4	0,3	5,1	5,2	85,3	0,4	0,1	8,6	5,3	14,7
Ekshj	1878	64,0	0,4	4,5	6,1	75,0	1,6	0,6	11,7	11,1	25,0
Värje	2107	61,7	0,3	3,8	5,6	71,4	1,1	1,2	12,5	13,8	28,6
Kalmar	2021	64,2	0,5	4,1	6,1	74,9	2,2	1,4	11,4	10,1	25,1
Oskarshamn	2412	48,1	0,4	5,0	3,9	77,4	0,4	0,8	13,0	8,4	22,6
Karlskrona	2454	66,7	0,9	3,6	5,6	76,8	1,1	1,6	11,4	9,1	23,2
Kristianstad	2345	58,5	1,1	2,9	6,8	69,3	1,3	1,3	9,9	18,2	30,7
Malmö	9662	63,5	0,8	3,2	7,2	74,7	1,3	2,0	9,4	12,6	25,3
Lund	3064	55,9	0,7	3,6	7,7	67,9	1,1	1,7	13,1	16,2	32,1
Landskrona	2079	67,1	0,8	3,9	5,3	77,1	0,2	1,5	10,4	10,8	22,9
Hälsingborg	4707	64,7	0,8	4,2	5,3	75,0	0,8	2,4	9,8	12,0	25,0
Höganäs	1777	69,7	0,2	5,8	3,6	79,3	0,9	0,6	12,0	7,2	20,7
Trelleborg	1943	69,2	0,7	4,2	5,1	79,2	1,3	0,7	9,3	9,5	20,8
Halmstad	2476	65,7	0,7	4,0	5,8	76,2	1,5	0,9	10,2	11,2	23,8
Varberg	1502	65,1	0,3	5,1	5,7	76,2	1,1	0,5	10,2	12,0	23,8
Göteborg	1180	64,3	1,0	3,1	7,0	75,4	1,1	2,2	9,3	12,0	24,6
Lysekil	1473	66,9	-	5,2	4,3	76,4	1,4	0,8	13,2	8,2	23,6
Uddevalle	2414	62,4	0,5	4,0	5,9	72,8	1,4	1,6	9,7	14,5	27,2
Trollhättan	2383	71,9	0,5	4,6	6,2	83,4	0,6	0,9	9,6	5,5	16,6
Borås	3397	61,2	0,8	2,8	7,4	72,2	1,7	1,2	8,0	16,9	27,8
Skara	1928	57,6	0,2	4,9	6,1	68,8	1,0	0,9	12,8	16,5	31,2
Falköping	2455	64,9	0,5	4,2	6,6	76,2	1,4	1,0	10,8	10,6	23,8
Karlstad	2762	64,4	0,8	3,8	6,8	75,8	1,0	1,7	9,2	12,3	24,2
Örebro	3684	63,6	1,0	3,9	6,7	75,2	1,1	2,0	8,6	13,1	24,8
Karlskoga	1765	76,8	0,6	3,1	7,7	88,2	1,1	0,6	6,2	3,9	11,8
Västerås	2765	72,4	0,4	2,9	5,6	82,3	0,5	1,6	8,7	6,9	17,7
Falun	2022	63,2	0,6	3,8	5,9	73,5	1,5	1,5	11,4	12,1	26,5
Avesta	1682	72,1	0,4	5,1	9,0	86,6	1,1	0,5	7,8	4,0	13,4
Gävle	3148	64,5	0,8	4,7	5,7	75,7	1,2	1,6	10,8	10,7	24,3
Sandviken	2113	76,8	0,5	3,9	7,0	88,2	0,3	0,4	7,0	4,1	11,8
Sundsvall	2649	62,1	0,8	4,2	6,3	73,4	1,3	2,2	11,8	11,3	26,6
Östersund	2013	64,1	0,6	3,4	6,0	74,1	1,7	1,5	10,3	12,4	25,9
Skellefteå	2023	73,3	0,6	2,5	5,0	81,4	1,7	0,7	7,0	9,2	18,6
Luleå	1913	67,7	0,6	4,3	5,2	77,8	1,3	1,2	11,9	7,8	22,2
Kiruna	1410	77,9	1,3	2,5	5,5	87,2	0,5	1,4	6,5	4,4	12,8

Tab.VII:16. Bostadshushållens fördelning efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen)¹⁾

Ålder	Antalet bostads-hushåll enl. den partiella undersökn.	Därav i % med hushållsföreståndare som är									
		M a n					K v i n n a				
		Gift	Fränsk.	Änkl.	Ogift	S:a	Gift	Fränsk.	Änka	Ogift	S:a
- 19 år	451	4,5	-	-	39,3	42,8	0,5	-	0,2	56,5	57,2
20 - 24 "	4112	45,3	0,1	0,1	25,3	70,8	0,9	0,4	0,3	27,6	29,2
25 - 29 "	13930	74,4	0,3	0,3	13,9	88,9	0,6	0,6	0,4	8,5	11,1
30 - 34 "	19066	81,1	0,4	0,4	8,3	90,2	0,9	1,5	-	7,0	9,8
35 - 39 "	19174	80,5	0,6	0,6	6,4	88,1	1,2	1,4	2,0	7,3	11,9
40 - 44 "	18133	77,6	0,8	1,0	5,1	84,5	1,3	1,8	3,7	8,7	15,5
45 - 49 "	16882	73,3	0,9	1,8	4,6	80,6	1,5	1,8	6,2	9,8	19,3
50 - 54 "	16137	68,0	1,0	3,0	4,6	76,6	1,6	2,0	9,2	10,7	23,5
55 - 59 "	14429	61,6	0,9	4,8	4,6	71,9	1,5	1,8	13,5	11,4	28,2
60 - 64 "	12942	54,9	0,8	7,3	4,1	67,1	1,5	1,4	17,7	12,2	32,8
65 - 70 "	25528	36,6	0,5	14,6	3,2	54,9	0,8	0,9	30,5	12,9	45,1
Samtliga bostads-hushåll	160784	65,9	0,7	4,0	6,5	77,1	1,2	1,4	9,3	10,5	22,9

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.VII:17. De boendes fördelning efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen)¹⁾

Ålder	Antalet boende enl. den partiella undersökn.	Därav i % med hushållsföreståndare som är									
		M a n					K v i n n a				
		Gift	Fränsk.	Änkl.	Ogift	S:a	Gift	Fränsk.	Änka	Ogift	S:a
- 19 år	779	7,4	-	-	42,4	49,8	0,9	-	0,7	48,6	50,2
20 - 24 "	9176	56,3	0,1	0,1	22,2	78,7	1,1	0,4	0,3	19,5	21,3
25 - 29 "	36301	82,5	0,2	0,2	9,7	92,6	0,7	0,5	0,4	5,8	7,4
30 - 34 "	56480	87,3	0,3	0,3	5,4	93,3	1,0	0,9	0,9	3,9	6,7
35 - 39 "	63116	87,2	0,4	0,5	3,7	91,8	1,3	1,2	1,9	3,8	8,2
40 - 44 "	63517	85,3	0,5	0,9	2,7	89,4	1,3	1,5	3,4	4,1	10,6
45 - 49 "	59742	81,8	0,5	1,6	2,3	86,2	1,5	1,6	5,5	5,0	13,6
50 - 54 "	55868	77,9	0,5	2,6	2,3	83,3	1,6	1,7	8,0	5,4	16,7
55 - 59 "	44917	71,8	0,6	4,1	2,6	79,1	1,7	1,5	12,5	6,1	20,8
60 - 64 "	36929	66,5	0,5	6,5	2,4	75,9	1,5	1,2	14,4	7,0	24,1
65 - 70 "	56537	49,0	0,3	13,7	2,4	65,4	0,8	0,7	24,9	8,2	34,6
Samtliga boende	483362	76,6	0,4	3,2	4,0	84,2	1,3	1,2	7,6	5,7	15,8

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. VII:18. Antal boende per 100 hushåll i hushåll med hushållsföreståndare, av olika kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Anm: Siffror inom parentes grundar sig på mindre än 100 uppgifter.

Ålder	Kön och civilstånd										Samtliga bostads- hushåll
	M ä n					K v i n n o r					
	Gifta	Fränsk.	Änkl.	Ogifta	Samtliga	Gifta	Fränsk.	Änka.	Ogifta	Samtliga	
- 19 år ...	(292)	-	-	197	206	(300)	-	(625)	153	156	178
20 - 24 " ...	277	(200)	(213)	195	248	(267)	(235)	(190)	158	163	223
25 - 29 " ...	287	(176)	(205)	181	270	(286)	(199)	(243)	158	171	259
30 - 34 " ...	318	(208)	(250)	193	305	312	277	269	164	199	295
35 - 39 " ...	354	198	272	189	340	356	293	325	169	228	327
40 - 44 " ...	383	196	328	182	368	354	300	325	175	240	348
45 - 49 " ...	396	213	339	178	380	351	315	318	180	251	355
50 - 54 " ...	396	189	300	174	376	337	286	301	175	245	345
55 - 59 " ...	369	211	274	183	349	345	264	271	168	233	316
60 - 64 " ...	346	166	256	169	323	279	234	233	163	209	286
65 - 70 " ...	301	157	211	165	268	230	187	185	144	174	226
Samtl. bostads- hushåll	350	192	240	183	329	320	272	233	164	208	301

1) Väga tal. Se kap. II, avsnitt 2.

Tab.VII:19. Bostadshushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder fördelade efter antalet vuxna familjemedlemmar och barn (enligt den partiella undersökningen)¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd, ålder.	Antal bostadshushåll enligt den partiella undersökningen	Därav i % med nedanstående antal							
		Vuxna familjemedlemmar					Barn		
		1	2	3	4	5 o.fl.	1	2	3 o.fl.
Män	123962	8,6	58,4	18,8	9,1	5,1	25,8	11,4	5,3
Giftn	181	0,7	63,6	20,1	9,9	5,7	29,2	13,0	6,1
-30 år	12330	0,6	95,0	3,8	0,5	0,1	42,1	10,3	2,2
30-50 "	57479	0,6	72,6	17,2	7,0	2,6	35,6	19,0	9,4
50-65 "	27017	0,9	34,0	31,1	20,0	14,0	17,8	5,5	2,6
65- w	9355	1,3	51,5	27,6	11,9	7,7	5,8	1,1	0,4
Förut giftn	7603	46,2	30,7	14,8	5,7	2,6	8,9	2,8	1,0
-50 år	1282	53,3	29,7	11,7	3,9	1,4	21,6	9,4	3,2
50-65 "	2500	38,2	30,8	18,7	8,0	4,3	10,0	2,7	1,0
65- w	3821	49,0	30,9	13,3	4,9	1,9	3,8	0,7	0,2
Ogiftn	10178	61,0	25,8	8,6	3,2	1,4	4,0	1,1	0,4
-30 år	3052	58,1	28,2	8,7	3,2	1,7	4,7	1,1	0,3
30-50 "	4420	59,9	25,8	9,0	3,7	1,6	4,9	1,5	0,6
50-65 "	1905	64,8	23,8	8,0	2,4	1,0	2,0	0,7	0,3
65- w	801	69,4	21,7	6,2	2,2	0,5	0,7	0,3	-
Kvinnor	36826	56,3	27,0	11,0	3,9	1,8	7,2	2,2	1,0
Giftn	1891	20,4	43,8	22,2	8,8	4,8	20,7	9,4	4,4
Förut giftn	18011	46,9	29,9	15,0	5,5	2,7	9,8	3,2	1,6
-50 år	3515	42,1	31,6	17,8	6,2	2,3	27,0	12,6	6,5
50-65 "	6491	34,8	33,0	18,9	8,2	5,1	8,9	1,7	0,4
65- w	8005	58,9	26,5	10,5	2,9	1,2	3,0	0,3	0,1
Ogiftn	16924	70,4	21,9	5,5	1,6	0,6	2,9	0,4	0,1
-30 år	2720	70,4	23,5	4,2	1,5	0,4	3,6	0,4	0,3
30-50 "	5934	66,4	23,7	6,9	2,0	1,0	5,0	0,6	0,2
50-65 "	4929	69,1	22,3	6,3	1,8	0,5	1,5	0,2	0,0
65- w	3341	79,6	16,6	2,9	0,7	0,2	0,5	-	0,1
Samtliga bostadshushåll	160788	19,5	51,2	17,0	7,9	4,4	21,6	9,3	4,3

1) Vägsda tal. Se kap. III, avsnitt 2,

Tab. VII:20. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och hushållsföreståndare av olika ålder fördelade efter antalet barn (enligt den partiella undersökningen för 12 orter).

A. Samtliga bostadshushåll.						B. Bostadshushåll i hyreslägenheter.						C. Bostadshushåll i övriga lägenheter.					
Hushållsföreståndarens ålder	Antal bostadshushåll	Därav i % med nedanst. ant. barn				Hushållsföreståndarens ålder	Antal bostadshushåll	Därav i % med nedanst. ant. barn				Hushållsföreståndarens ålder	Antal bostadshushåll	Därav i % med nedanst. ant. barn			
		0	1	2	3 o.fl.			0	1	2	3 o.fl.			0	1	2	3 o.fl.
-25 år ...	649	46,7	45,6	7,1	0,6	-25 år...	546	46,2	46,3	7,1	0,4	-25 år...	77	53,2	40,3	3,9	2,6
25-30 " ...	3451	50,0	38,3	9,5	2,2	25-30 "...	2747	50,4	38,9	9,3	1,4	25-30 "...	614	47,7	36,0	10,6	4,4
30-35 " ...	4953	37,9	40,7	15,8	5,6	30-35 "...	3585	40,6	40,5	15,0	3,9	30-35 "...	1230	31,2	40,9	17,6	10,3
35-40 " ...	4380	29,4	39,5	21,1	10,0	35-40 "...	2803	33,1	39,8	20,4	6,7	35-40 "...	1432	22,5	38,8	22,5	16,2
40-45 " ...	2870	32,4	35,0	22,5	10,1	40-45 "...	1759	36,0	35,6	21,6	6,8	40-45 "...	1038	26,3	34,3	23,9	15,5
45-50 " ...	1574	49,7	28,8	13,9	7,6	45-50 "...	941	51,6	28,5	14,2	5,7	45-50 "...	586	47,1	29,0	12,8	11,1
50-55 " ...	1092	69,2	20,4	7,0	3,4	50-55 "...	593	71,2	20,2	6,1	2,5	50-55 "...	455	67,3	20,9	7,5	4,3
55-60 " ...	926	84,6	10,6	3,2	1,6	55-60 "...	478	86,6	9,2	2,7	1,5	55-60 "...	405	82,5	11,9	3,7	1,9
60-65 " ...	877	90,9	6,1	1,9	1,1	60-65 "...	432	89,6	7,4	1,6	1,4	60-65 "...	410	92,9	4,6	2,0	0,5
65-70 " ...	1439	96,3	2,8	0,6	0,3	65-70 "...	642	96,1	3,1	0,3	0,5	65-70 "...	678	96,2	2,8	0,7	0,3
Samtliga bostadshushåll...	22211	47,9	32,6	13,8	5,7	Samtliga bostadshushåll...	14526	48,1	34,4	13,6	3,9	Samtliga bostadshushåll...	6925	47,1	29,1	14,4	9,4

Tab. VII:21. Procentuella antalet bostadshushåll med tjänare bland hushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen).

Anm: Siffror inom parentes grundar sig på mindre än 100 uppgifter.

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Procentuella antalet bostadshushåll med tjänare i								Samtliga orter (över 1 000 inv.) 1)
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000- 2 000 inv.	
Män	4,8	4,8	5,2	6,4	6,9	6,5	5,7	5,3	5,9
Gifta	4,6	4,5	4,6	5,8	6,1	5,5	4,7	4,8	5,2
-30 år	1,2	1,5	1,3	1,1	2,1	1,5	1,9	2,1	1,6
30-50 "	4,7	4,6	4,6	5,4	5,9	6,0	4,9	5,2	5,2
50-65 "	5,8	5,5	5,9	7,5	8,0	6,1	5,3	6,1	6,4
65- w	6,7	5,5	5,4	10,1	7,1	5,6	5,1	2,1	6,0
Förut gifta	10,3	13,3	13,6	17,4	20,0	19,0	19,4	11,8	16,4
-50 år	10,7	(11,3)	13,0	19,0	23,7	26,9	22,9	(16,2)	18,7
50-65 "	11,8	13,5	15,5	17,3	23,2	19,3	22,1	14,3	18,1
65- w	8,8	13,9	12,7	16,9	16,2	16,7	16,9	9,5	14,6
Ogifta	3,3	2,2	4,6	5,5	6,3	6,3	6,4	5,5	5,2
-30 år	0,7	0,0	1,6	3,4	2,2	1,8	1,6	2,0	1,8
30-50 "	1,9	2,1	4,1	4,2	5,1	6,6	7,2	4,5	4,7
50-65 "	4,9	6,6	9,4	7,8	12,7	10,0	10,8	8,7	9,5
65- w	(21,3)	(2,3)	9,1	(15,9)	10,8	10,9	8,5	(16,7)	11,5
Kvinnor	3,2	3,4	2,9	4,0	4,6	4,8	4,5	4,3	3,9
Gifta	5,1	7,8	1,8	6,3	9,3	13,1	7,2	11,3	9,0
Förut gifta	3,9	4,7	4,0	4,4	5,0	4,8	4,6	3,9	4,5
-50 år	2,2	5,0	4,9	4,2	4,3	4,4	4,8	7,3	4,4
50-65 "	3,0	2,6	2,4	3,5	3,2	4,5	3,9	3,8	3,3
65- w	6,1	6,4	5,1	5,1	6,9	5,3	4,9	3,0	5,4
Ogifta	2,4	1,7	1,9	3,3	3,7	3,7	3,9	3,3	3,0
-30 år	0,4	0,0	0,1	0,3	0,2	0,6	1,8	2,3	0,5
30-50 "	1,7	0,6	1,8	2,3	3,3	4,2	4,9	3,0	2,7
50-65 "	3,4	3,5	2,3	4,1	5,1	4,6	3,1	3,5	3,6
65- w	3,9	3,3	3,6	5,5	5,0	3,9	4,6	4,6	4,3
Samtliga bostadshushåll	4,4	4,4	4,7	5,8	6,4	6,1	5,5	5,2	5,4

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.VII:22. Procentuella antalet bostadshushåll med inneboende bland hushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder (enl. den partiella undersökningen).
 Anm. Siffror inom parentes grundar sig på mindre än 100 uppgifter.

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder.	Procentuella antalet bostadshushåll med inneboende i								Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	2 000- 5 000 inv.	1 000 2 000 inv.	
Män	6,6	4,6	6,9	9,4	7,8	9,0	6,4	4,4	7,2
Giftn	5,5	3,8	6,4	9,7	7,7	9,3	6,2	4,2	7,1
-30 år	5,2	2,2	6,4	9,8	8,8	9,8	6,6	3,0	7,2
30-50 "	5,1	4,0	6,1	9,9	7,9	10,2	6,6	4,5	7,2
50-65 "	5,8	3,8	7,2	9,7	7,0	8,3	5,7	4,4	6,9
65- w	8,8	4,8	6,3	8,9	7,5	6,6	5,4	3,6	5,8
Förut giftn	10,7	6,4	7,9	5,9	7,3	6,8	4,5	4,7	6,8
-50 år	17,9	(8,5)	10,7	7,7	12,5	11,8	5,4	(9,5)	10,8
50-65 "	9,0	6,4	8,2	6,2	5,9	5,5	3,1	2,3	6,8
65- w	8,0	4,3	6,8	4,9	6,5	6,2	5,0	4,9	6,1
Ogiftn	14,0	11,2	9,3	8,6	8,4	8,1	7,2	5,8	8,9
-30 år	22,0	13,1	12,5	14,2	8,0	9,1	8,8	7,2	11,5
30-50 "	11,5	11,2	8,0	7,9	8,4	6,8	6,7	3,6	7,9
50-65 "	9,9	9,0	8,3	2,1	10,1	7,3	6,4	10,2	6,9
65- w	(8,2)	(6,8)	7,7	(3,7)	5,4	4,7	5,7	(4,2)	5,7
Kvinnor	15,7	11,2	13,8	14,8	12,3	12,2	10,0	7,2	12,6
Giftn	17,8	11,7	13,6	14,8	10,3	14,6	10,4	9,4	14,7
Förut giftn	15,7	13,9	15,9	17,7	14,8	14,5	10,2	7,1	14,3
-50 år	23,3	19,1	21,7	24,6	17,1	22,3	13,3	8,6	19,7
50-65 "	18,5	16,1	18,1	22,7	19,0	18,0	11,0	9,4	17,4
65- w	7,6	9,4	11,0	11,0	10,1	9,4	8,4	5,3	9,5
Ogiftn	15,5	8,6	11,8	11,7	9,8	9,2	9,7	6,8	10,7
-30 år	19,7	9,3	9,5	9,0	9,0	7,1	8,9	4,7	9,8
30-50 "	13,8	6,7	11,5	9,4	9,2	7,4	9,8	8,1	9,9
50-65 "	17,6	9,4	14,6	16,9	11,6	12,7	11,9	9,0	13,4
65- w	12,1	11,5	10,5	10,1	8,3	8,5	6,5	2,6	9,1
Samtliga bostadshushåll	9,0	6,3	8,5	10,8	8,8	9,8	7,0	5,0	8,5

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. VII:23. Procentuella antalet hushållsföreståndare av samtliga personer inom olika köns-, civilstånds- och åldersgrupper /hushållsbildningskvot/ (enligt den partiella undersökningen för 45 orter). 1)

Ålder	Kön och civilstånd				
	Giftn	Män		Kvinnor	
		Förut giftn	Ogiftn	Förut giftn	Ogiftn
20 - 25 år.....	83,0	} 65,0	5,7	} 57,0	7,5
25 - 30 ".....	93,1		15,6		13,3
30 - 40 ".....	95,7	55,0	26,3	75,7	22,6
40 - 50 ".....	96,3	70,8	36,8	80,5	38,7
50 - 65 ".....	98,7	79,1	48,4	83,7	54,3
65 - 70 ".....	94,6	71,5	45,8	73,6	62,3
Samtliga	96,0	72,4	19,2	78,0	27,1

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. VII:24. Bostadshushåll med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder fördelade efter lägenhetens upplåtelseform (enligt den partiella undersökningen för 45 orter) 1)

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder,	Antal bo- stadshus- håll enl. den parti- ella under- sökningen för 45 orter	Därav i % i lägenheter						
		Uthyrda i öppna marknaden	Upplåtna av stat eller kommun	Upplåtna av bo - stads- rättsföre- ning	Upplåtna av bostads- sociala företag	Upplåtna av arbets- givare till an- ställda	Bebodda av ägaren	Upplåtna till anhö- riga samt övriga be- gagnade lä- genheter
Män	85344	58,2	3,7	5,2	0,8	8,1	21,6	2,4
Giftna	73749	57,4	3,7	5,5	0,9	8,1	22,0	2,4
-30 år	8689	79,9	1,4	4,3	0,3	4,9	5,6	3,6
30-50 "	40378	60,2	3,8	5,6	1,2	8,3	18,4	2,5
50-65 "	18680	45,8	5,1	6,2	0,4	9,3	32,1	1,1
65- w	6002	42,1	2,9	3,6	0,9	7,7	39,5	3,3
Förut giftna	4925	51,7	3,7	3,8	0,7	9,2	28,0	2,9
-50 år	904	69,2	4,1	3,5	0,2	8,3	12,9	1,8
50-65 "	1695	52,9	4,6	4,8	0,4	10,3	25,2	1,8
65- w	2326	44,0	2,8	3,3	1,2	8,7	35,8	4,2
Ogiftna	6670	72,0	3,1	3,2	0,2	7,1	11,5	2,9
-30 år	2003	78,8	3,0	3,3	0,2	7,8	3,9	3,0
30-50 "	2965	73,5	3,0	3,3	0,1	7,1	10,3	2,7
50-65 "	1270	64,8	3,6	3,0	0,1	6,2	19,4	2,9
65- w	432	53,0	2,6	2,5	1,2	6,5	30,3	3,9
Kvinnor	24399	64,7	3,9	4,9	2,3	3,2	17,8	3,2
Giftna	1251	43,0	3,8	7,0	0,7	2,8	40,5	2,2
Förut giftna	11612	57,9	4,2	4,5	2,5	3,8	23,5	3,6
-50 år	2475	73,0	4,4	4,7	1,1	3,4	11,2	2,2
50-65 år	4407	60,0	4,2	5,1	1,2	3,8	22,9	2,7
65- w	4730	48,1	4,0	3,8	4,4	4,1	30,4	5,2
Ogiftna	11536	73,8	3,5	5,2	2,2	2,7	9,8	2,8
-30 år	1975	89,6	1,3	2,1	0,1	3,2	1,5	2,2
30-50 "	4307	78,6	3,2	5,8	0,2	2,6	7,2	2,4
50-65 "	3322	66,6	4,2	6,6	2,3	2,5	15,0	2,8
65- w	1932	59,3	5,3	4,5	9,0	2,8	14,7	4,4
Samtliga bostadshushåll..	109743	59,6	3,7	5,1	1,2	7,0	20,8	2,6

1) Vägda tal, Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.VII:25. Procentuella antalet bostadshushåll i hyreslägenheter
bland hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar, olika
antal barn och hushållsföreståndare av olika ålder
(enligt den partiella undersökningen för 12 orter)

Hushållsföreståndarens ålder	Procentuella antalet bostadshushåll i hyreslägenheter bland				
	hushåll med nedanstående antal barn				Samtliga bostadshushåll
	0	1	2	3 o.fl.	
- 25 år	85,8	88,9	89,1	50,0	87,2
25 - 30 "	82,7	82,9	79,2	52,6	81,8
30 - 35 "	78,8	74,0	71,1	51,8	74,1
35 - 40 "	73,9	66,6	64,0	44,8	66,0
40 - 45 "	70,1	63,8	60,3	42,3	62,9
45 - 50 "	64,2	61,0	63,5	45,4	61,8
50 - 55 "	57,8	55,6	50,0	40,5	56,2
55 - 60 "	55,2	50,0	50,0	46,7	54,3
60 - 65 "	49,8	64,1	52,9	70,0	51,0
65 - 70 "	50,0	52,5	44,4	60,0	50,0
Samtliga bostadshushåll	68,0	71,1	66,4	46,4	67,6

DE BOENDE OCH BOSTADSHUSHÅLLST.

I det föregående har lägenheternas fördelning på olika storlekstyper (kap. V) och bostadshushållens samt de boendes fördelning på olika hushållstyper (kap. VII) behandlats var för sig. En sammanställning av dessa olika fördelningar för att visa hushållens bostadsförhållanden vid olika storlek och sammansättning gör emellertid anspråk på en särskild behandling. Redovisningen i detta kapitel av de boendes och bostadshushållens fördelning på olika lägenhetskategorier bygger på den totala räkningen. Fördelningen av hushåll med föreståndare av olika kön, civilstånd och ålder redovisas dock endast för det partiella materialet för 102 resp. 45 orter.

1. De boende och lägenhetsstorleken.

I kap. V redovisades lägenheternas och därmed bostadshushållens fördelning på olika lägenhetskategorier. Tab.VIII:1 visar de boendes fördelning på olika lägenhetskategorier inom orter av olika storleksklasser enligt den totala räkningen. Fördelningen är som synes tämligen olikartad inom olika ortsgrupper. Medan lägenheterna på 1 rum och kök inrymmer 39,8 % av de boende i Göteborg, inrymmer lägenheterna av denna typ endast 18,5 % av de boende i orterna mellan 20.000 och 30.000 inv. och 23,9 % av de boende i de minsta orterna. Orterna mellan 20.000 och 30.000 inv. visar en särskilt karaktäristisk fördelning. I övrigt gäller genomgående att de mindre lägenheterna inrymmer en mindre del av de boende allteftersom orternas storlek minskar. Över 36 % av de boende i den minsta Ortsgruppen disponerar 3 och flera rum och kök, vilket endast gäller 24 % i Göteborg.

2. Hushållstyp och lägenhetsstorlek.

Tab.VIII:2 visar hur bostadshushåll av olika storlek fördelar sig på olika lägenhetskategorier. Tabellen bygger på den totala räkningen och omfattar samtliga lägenheter med undantag för 2196 delkökslägenheter och lägenheter om 3 och flera rum utan kök. Som synes bor enpersonshushållen oftast i enkelrum eller enkelkök, 2- och 3-personshushållen oftast i 1 rum och kök samt större hushåll oftast i 2 rum och kök. De större lägenheternas andel ökar med hushållens storlek. Medan 16,2 % av 2-personshushållen bor i 3 och flera rum och kök, disponerar över hälften av hushållen med 7 och flera medlemmar så stora lägenheter. Anmärkningsvärt är det stora antal större hushåll som bor i 1 rum och kök. Detta förhållande behandlas utförligare i kapitlet om trångboddheten (kap. IX).

En redovisning av hur bostadshushåll med olika antal vuxna och barn fördelar sig på olika lägenhetskategorier lämnas i tab.VIII:3.

Tab.VIII:4 ger fördelningen på lägenhetskategorier för olika hushållstyper enligt den partiella undersökningen. Egentliga familjehushåll, d.v.s. sådana som förestås av gift man, har därvid delats upp på sådana med och utan inneboende, samt de sistnämnda efter antalet vuxna familjemedlemmar. Övriga hushåll har sammanslagits med uppdelning endast med hänsyn till hushållsföreståndarens kön och förekomsten av inneboende. De egentliga familjehushållen bor givetvis i större utsträckning än övriga hushåll i lägenheter, som är utrustade med kök. Det är även vad man kan vänta, att hushållen med inneboende disponerar större lägenheter än hushållen utan inneboende. Vad beträffar andra hushåll än de egentliga familjehushållen är det påfallande, åtminstone när det gäller hushåll utan inneboende, hur lika fördelningen på olika lägenhetskategorier är för manliga och kvinnliga hushåll. Cirka 25 % av dessa hushåll disponerar enkelrum och enkelkök (mot endast 3,4 % av de egentliga familjehushållen), något över 30 % disponerar 1 rum och kök (obetydligt mindre än vad som representeras av denna lägenhetstyp bland familjehushållen), medan återstående hushåll fördelar sig lika på 2 rum och kök å ena sidan och övriga lägenhetskategorier sammantagna å andra sidan. Andra hushåll än egentliga familjehushåll med inneboende disponerar som regel större utrymme än motsvarande utan inneboende, och jämföres hushållen med manliga och kvinnliga föreståndare med inneboende, finner man att de kvinnliga hushållens lägenheter genomsnittligt är större. Den vanligaste lägenhetsstorleken för yngre och mindre familjehushåll samt för andra hushåll än familjehushåll utan inneboende är 1 rum och kök. Bland de yngsta och minsta familjehushållen utan inneboende har nära nog lika många 1 rum och kök som 2 rum och kök. Den sistnämnda lägenhetstypen är den vanligaste såväl för äldre och större familjehushåll utan inneboende som för samtliga hushållstyper med inneboende.

Tab.VIII:5 visar bostadshushållens fördelning på olika lägenhetskategorier efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder enligt den partiella undersökningen. Det bör märkas att redovisningen är begränsad till hyreslägenheter på 45 orter. Lägenhetstypen 1 rum och kök är den vanligaste för alla kategorier utom för ogifta män under 65 år, för ogifta kvinnor under 50 år, samt för gifta män mellan 50 och 65 år. De nämnda kategorierna ogifta hushållsföreståndare är vanligen ensamstående och disponerar oftast enkelrum eller enkelkök. Av

de gifta männen mellan 50 och 65 disponerar flertalet 2 rum och kök. En jämförelse mellan olika civilståndsgupper visar att de gifta i genomsnitt disponerar över de största lägenheterna, därefter kommer de förut gifta och sist de ogifta. Kvinnornas lägenheter är i genomsnitt något större än männens, i det att de i mindre utsträckning bor i enkelrum. Givetvis förekommer stora variationer i fråga om lägenhetsstorleken mellan olika åldersklasser.

För en bättre bild av lägenheternas genomsnittliga storlek inom orter av olika storleksklasser och för hushållsföreståndare av olika kategorier redovisas i tab.VIII:6 antalet eldstäder per lägenhet enligt den partiella undersökningen för 45 orter. De egentliga familjehushållen disponerar som synes i genomsnitt 3,0 eldstäder. Differensen mellan olika åldersgrupper och olika ortsgrupper är dock så stor som mellan 2,2 eldstäder för hushållsföreståndare under 30 år i orter med mellan 30.000 och 100.000 inv. och 3,7 eldstäder för hushållsföreståndare mellan 50 och 65 år i orter med mellan 1.000 och 5.000 inv. Lägenhetsstorleken ökar, som redan tidigare har noterats, med minskad ortsstorlek samt med stigande ålder, åtminstone intill 65 år.

Tab.VIII:1. De boendes fördelning på lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet boende	Därav i % i nedanstående lägenhetskategori						
		1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb-letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök
Göteborg	267783	4,6	2,6	39,8	28,6	12,3	5,8	6,3
Malmö	144427	4,3	4,3	30,2	34,3	13,2	6,9	6,8
Övr. orter m. över 30 000 inv.....	421645	7,6	4,7	33,4	30,5	12,1	5,2	6,5
Orter med 20 000 - 30 000 "	160324	4,9	8,1	18,5	35,0	16,9	7,7	8,9
" " 10 000 - 20 000 "	358933	5,5	5,3	25,6	33,1	15,2	7,1	8,2
" " 5 000 - 10 000 "	263231	4,9	4,6	23,8	32,7	16,2	8,2	9,6
" " 2 000 - 5 000 "	326415	5,1	4,2	26,2	31,6	15,8	8,6	8,5
" " 1 000 - 2 000 "	207201	4,8	4,4	23,9	30,7	17,8	9,4	9,0
Samtliga orter (över 1 000 inv.)...	2149958	5,4	4,7	28,4	31,7	14,7	7,2	7,9

Tab.VIII:2. Bostadshushåll av olika storlek (antal boende) fördelade på lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen).

Antal hushålls-medlemmar	Hela antalet bostadshushåll	Därav i % boende i nedanstående lägenhetskategori						
		1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb-letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök
1	106650	44,9	7,0	30,1	12,3	3,8	1,3	0,6
2	189536	9,5	5,8	39,7	28,8	9,9	3,9	2,4
3	187820	3,7	4,9	36,6	33,0	12,6	5,3	3,9
4	118799	1,7	4,4	27,0	35,7	16,3	8,0	6,9
5	58795	1,0	4,0	18,7	34,7	18,6	10,4	12,6
6	27237	0,6	3,5	13,4	33,3	19,5	11,7	18,0
7	12063	0,5	3,1	10,7	30,6	21,6	11,6	21,9
8	5362	0,4	3,2	9,5	27,8	23,1	13,2	22,8
9	2308	0,3	2,3	9,0	27,7	25,4	11,6	23,7
10 o.fl.	1870	0,2	3,3	5,5	24,5	25,6	12,7	28,2
Samtliga bostadshushåll	710440	10,7	5,2	31,6	39,1	12,3	9,7	5,3

Tab.VIII:3. Bostadshushåll av olika storlek (antal vuxna och barn) fördelade på lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen).

Antal vuxna	Antal barn	Hela antalet bostadshushåll	Därav i % boende i nedanstående lägenhetskategori						
			1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb- letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök
1	0	106650	44,9	7,0	30,1	12,3	3,8	1,3	0,6
	1 o.fl.	7851	14,3	4,3	33,8	41,2	4,3	1,3	0,8
2	0	184751	9,3	5,8	39,8	28,6	10,1	4,0	2,4
	1	94020	4,9	4,7	45,0	32,4	9,2	2,8	1,0
	2	40579	2,7	4,7	37,9	36,5	11,8	4,3	2,1
	3 o.fl.	11983	1,7	5,2	27,2	43,7	14,8	4,7	2,7
3	0	91800	2,5	5,1	28,1	33,3	16,4	7,9	6,7
	1	31781	1,5	4,4	23,9	36,9	17,7	8,9	6,7
	2	13804	0,8	4,0	17,5	32,2	19,7	11,3	14,5
	3 o.fl.	6843	0,7	3,9	13,4	33,1	20,7	11,0	17,2
4	0	45670	1,0	4,0	19,4	33,7	19,6	10,9	11,4
	1	14702	0,5	3,9	18,0	35,4	20,0	10,5	11,7
	2	6083	0,6	3,3	13,5	33,9	19,1	11,7	17,9
	3 o.fl.	3362	0,4	3,5	10,1	29,8	22,9	10,4	22,9
5 o.fl.	0	28393	0,5	3,1	10,8	28,1	20,4	14,0	23,1
	1	9544	0,4	2,8	11,1	31,1	21,2	13,7	19,7
	2	3882	0,4	2,3	10,4	30,3	22,8	12,8	20,5
	3 o.fl.	1784	0,4	3,0	10,8	29,2	25,5	12,3	18,8
Samtl. bostadshushåll		708570	10,7	5,2	31,7	29,3	12,2	5,6	5,3

Tab.VIII:4. Bostadshushåll av olika typer fördelade på lägenhetskategorier (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Hushållstyp	Antal bostadshushåll enl. den partiella undersökningen.	Därav i % boende i nedanstående lägenhetskategori						
		1 rum eller 1 kök m.fl.	dubbel- eller 2 r.f.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum och kök
Gift man utan inneboende.....	97595	3,4	4,7	33,8	33,9	13,2	5,7	5,3
0 övr. familjemedlem	27500	5,9	5,2	40,8	30,1	10,6	4,0	3,4
-30 år	4888	10,5	5,6	53,5	24,6	4,6	0,9	0,3
30-50 "	11844	5,3	5,6	43,5	30,9	9,8	3,2	1,7
50-65 "	6507	3,4	4,5	31,1	33,3	14,8	6,5	6,4
65-70 "	4261	6,3	4,6	33,4	29,2	13,4	5,9	7,2
1 övr. familjemedlem	33313	3,5	4,7	37,6	33,5	12,0	4,9	3,8
-30 år	4772	9,0	4,4	55,4	25,4	4,2	1,1	0,5
30-50 "	18824	3,1	4,9	38,9	34,8	11,4	4,3	2,6
50-65 "	7319	1,4	4,3	26,2	35,6	16,7	8,3	7,5
65-70 "	2398	2,2	5,9	26,6	32,2	17,5	7,2	8,4
2 övr. familjemedlemmar	20397	1,6	4,3	29,1	36,4	15,0	6,9	6,7
-30 år	1312	5,3	5,2	49,2	31,9	6,4	1,4	0,6
30-50 "	12653	1,7	4,5	31,0	37,1	13,9	6,1	5,7
50-65 "	5351	0,6	3,5	20,6	36,7	18,5	9,9	10,2
65-70 "	1081	1,2	4,3	24,2	32,9	20,8	8,3	8,3
3 o.fl. övr. familjemedlemmar	15788	0,9	4,4	19,6	38,3	18,3	8,5	10,0
-30 år	314	1,6	7,6	33,8	44,6	10,2	1,9	0,3
30-50 "	9037	1,0	4,6	21,8	39,4	17,4	7,5	8,3
50-65 "	5519	0,6	3,8	15,5	37,1	19,7	10,1	13,2
65-70 "	618	1,1	4,3	18,4	31,9	21,8	11,5	11,0
Gift man med inneboende	7434	0,7	4,8	8,6	34,5	26,5	13,7	11,2
Icke gift man utan inneboende..	23510	25,1	5,9	30,9	21,7	8,7	3,9	3,8
" " " med "	1947	13,1	6,4	21,8	25,9	16,0	9,6	7,2
Kvinna utan inneboende	32407	24,4	7,3	32,7	20,6	8,1	3,7	3,2
" med "	4909	6,6	8,5	16,1	27,2	20,2	11,0	10,4
Saml. bostadshushåll	167205	10,6	5,5	31,4	29,3	12,5	5,6	5,1

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.VIII:5. Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade på lägenhetskategorier efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Antal bostadshushåll enl. den partiella undersökningen för 45 orter	Därav i % boende i nedanstående lägenhetskategori						
		1 rum eller 1 kök m.fl.	Dubbl-letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök
Män.....	49678	9,1	5,1	39,2	29,8	9,8	3,7	3,3
Giftn.....	42322	4,5	4,8	40,4	32,0	10,7	4,1	3,5
-30 år.....	6951	9,4	4,8	57,1	23,8	3,9	0,7	0,2
30-50 ".....	24296	3,7	5,0	40,7	33,5	10,5	3,8	2,8
50-65 ".....	8549	2,4	4,6	27,5	35,6	15,7	6,9	7,3
65-ω ".....	2526	4,9	4,8	35,2	28,6	14,3	5,8	6,4
Förut giftn.....	2548	20,6	6,2	37,6	22,7	7,2	2,7	3,0
-50 år.....	626	21,6	7,5	35,6	24,5	6,4	2,2	2,2
50-65 ".....	897	19,7	6,1	36,7	24,0	8,0	2,8	2,7
65-ω ".....	1025	20,9	5,5	39,6	20,6	6,9	2,8	3,7
Ogiftn.....	4808	43,8	6,9	29,6	13,1	4,0	1,5	1,1
-30 år.....	1578	55,0	5,3	27,2	9,5	2,5	0,4	0,1
30-50 ".....	2178	40,5	7,5	31,1	14,7	4,0	1,4	0,8
50-65 ".....	823	35,0	7,9	30,5	14,8	6,5	2,9	2,4
65-ω ".....	229	29,3	5,7	30,6	16,6	6,1	5,2	6,5
Kvinnor.....	15779	27,6	7,4	32,9	19,2	7,6	3,0	2,3
Giftn.....	538	12,8	7,3	31,4	26,4	11,5	5,8	4,8
Förut giftn.....	6727	13,6	7,5	37,0	23,9	10,1	4,4	3,5
-50 år.....	1807	14,4	7,4	37,5	23,9	9,6	4,3	2,9
50-65 ".....	2646	11,0	7,9	36,3	26,5	10,8	4,2	3,3
65-ω ".....	2274	15,9	7,2	37,4	21,1	9,5	4,6	4,3
Ogiftn.....	8514	39,6	7,2	29,8	15,1	5,4	1,7	1,2
-30 år.....	1770	67,5	6,1	20,6	4,2	1,3	0,3	-
30-50 ".....	3386	39,9	7,6	29,4	15,6	4,8	1,8	0,9
50-65 ".....	2213	23,5	7,9	34,1	21,4	8,8	2,6	1,7
65-ω ".....	1145	26,3	6,7	37,0	17,9	7,1	2,1	2,9
Samtliga bostadshushåll	65457	13,6	5,6	37,7	27,2	9,3	3,6	3,0

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.VIII:6. Antal eldstäder per 100 lägenheter tillhörande hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Antal eldstäder per 100 lägenheter i							Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾
	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	1 000- 5 000 inv.	
Män	276	301	276	309	298	313	326	297
Giftn	287	311	285	319	307	320	345	303
-30 år	224	237	220	248	230	254	263	233
30-50 "	279	304	276	311	297	315	326	295
50-65 "	328	352	328	360	355	353	367	344
65-ω "	326	349	307	347	343	331	364	330
Förut giftn	245	300	254	279	279	303	316	278
-50 år	235	300	229	265	263	269	291	257
50-65 "	246	293	265	274	283	321	316	284
65-ω "	249	307	255	291	283	300	323	282
Ogiftn	200	206	194	213	213	230	232	208
-30 år	167	166	156	174	175	202	193	171
30-50 "	193	212	200	223	212	229	237	209
50-65 "	227	258	228	233	251	266	255	243
65-ω "	322	262	246	262	260	252	287	266
Kvinnor	237	255	230	262	261	271	294	254
Giftn	293	322	299	352	306	333	356	317
Förut giftn	266	290	261	292	286	286	312	281
-50 år	245	289	254	288	266	277	293	267
50-65 "	274	290	271	303	293	299	317	289
65-ω "	272	290	256	286	288	281	317	281
Ogift kvinna	203	217	197	218	231	241	254	215
-30 år	156	195	131	148	156	146	158	149
30-50 "	197	206	193	210	220	236	260	209
50-65 "	230	242	235	249	271	276	283	249
65-ω "	216	227	221	240	254	274	262	237
Samtliga bostadshushåll	267	290	266	298	290	305	320	284

1) Vägda tal. Se kap.III, avsnitt 2.

Kap. IX.

BOENDETÄTHET OCH TRÅNGBODDHET.

1. Begreppet boendetäthet.

Vill man mäta boendetätheten på olika orter, för olika lägenhetstyper eller hushållstyper ligger det kanske närmast till hands att beräkna antalet boende per lägenhet. Detta mått har dock endast begränsad giltighet. För att erhålla ett mått, som är oberoende av lägenhetens storlek måste man sätta antalet boende i relation till antalet eldstäder. Det är visserligen sant, att en eldstad kan lämna mer eller mindre gott utrymme för samma antal personer alltefter ytvidden och att ett angivande av antalet personer per kvm vore att föredraga ur vissa synpunkter. Likväl spelar vid utförandet av många funktioner inom bostaden förekomsten av skiljevägg en sådan roll att ett större bostadshushåll kan inrymmas på samma golvyta, om denna uppdelats på flera eldstäder.

Problemet kompliceras ytterligare av att samtliga eldstäder ej kan anses vara lika användbara för alla funktioner, medan å andra sidan personer i olika åldrar gör anspråk på olika stort bostadsutrymme. Vidare är givetvis lägenheternas planlösning av betydelse vid en noggrann undersökning av bostadsutrymmet. Ingen av dessa faktorer har här kunnat beaktas och de anförda siffrorna ger därför endast ett grovt mått på boendetätheten.

Redovisningen bygger på det totala materialet, utom i de tabeller där antalet boende per lägenhet resp. eldstad meddelas för olika lägenhetstyper, hushållstyper och hushållsföreståndare av olika kategorier, för vilka i flertalet fall det partiella materialet har använts.

2. Boendetätheten efter lägenhetsstorlek samt dess lokala variationer.

Om antalet boende i olika lägenhetskategorier sammanställs med antalet lägenheter av olika kategorier inom orter av olika storleksklasser enligt den totala räkningen erhålles den bild av bostadsförhållandena, som framlägges i tab. IX:1. Medan tidigare redovisats, huruvida lägenhetsstorleken ökar med minskad ortsstorlek kan man här se, att det bor färre personer per lägenhet i de mindre orterna åtminstone i lägenheter om 2 och flera rum och kök. Boendetätheten i enkelrummen, dubbletterna och lägenheterna om 1 rum och kök är tämligen lika inom alla ortsgrupper; snarast gäller att antalet boende per lägenhet ökar, när man går från större till mindre orter. Detta innebär att antalet boende står i bättre förhållande till lägenhetsstorleken på de större orterna än på de mindre. Sålunda bor 3,2 gånger så många personer i de största lägenheterna (med 5 och flera rum och kök) som i de minsta (om enkelrum och enkelkök) i Göteborg, men 2,6 gånger så många i orter med mellan 1.000 och 2.000 inv. I samtliga lägenheter bor genomsnittligt ungefär lika många eller 3,0 personer per lägenhet inom olika ortsgrupper. Malmö kännetecknas av ett något mindre antal boende per lägenhet och de medelstora orterna av ett något större antal än genomsnittligt.

Tab. IX:2 visar antalet boende per eldstad efter lägenhetskategori enligt den partiella undersökningen inom orter av olika storleksklasser. En viss, men ej särskilt utpräglad tendens mot större boendetäthet på större orter föreligger. Däremot minskar boendetätheten otvetydigt med lägenhetsstorleken. Medan enkelrum och enkelkök i genomsnitt inrymmer 1,6 personer, är antalet boende per eldstad i lägenheter om 2 rum och kök 1,1 och i lägenheter om 5 rum och kök och större endast 0,6 personer. I genomsnitt bor i samtliga orter och lägenhetstyper 1,0 personer per eldstad.

Om boendetätheten är något större på de stora orterna än på de små, visar den dock, som framgår av tab. IX:3, en avsevärd variation mellan olika orter inom en och samma storleksklass. Ej mindre än 28 av de minsta orterna har en genomsnittlig boendetäthet överstigande 1,2 personer per eldstad, medan 22 har genomsnittligt mindre än 0,8 personer per eldstad. Av de enskilda orterna kännetecknas framför allt vissa norrländska gruvsamhällen av hög boendetäthet. Kiruna och MalMBERGET har sålunda genomsnittligt fler än 1,5 personer per eldstad. Å andra sidan är boendetätheten ringa i vissa förortssamhällen till Stockholm och i skånska orter, såsom Storängen, Djursholm, Stocksund, Skanör och Falsterbo, Höör, Osby och Båstad.

3. Boendetäthet efter hushållstyp.

I tab. IX:4 lämnas en översikt av antalet boende per lägenhet efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder inom orter av olika storleksklasser, vilken är byggd på den partiella undersökningen för 45 orter.

En viss tendens mot ökat antal boende per lägenhet i de mindre orterna kan urskiljas. Det största antalet boende per lägenhet förekommer i de egentliga familjehushåll, där hushållsföreståndaren är mellan 50 och 65 år, med 3,8 personer, det minsta antalet i de äldsta ogifta kvinnornas hushåll med 1,5 personer per lägenhet. För en utförligare översikt för samtliga orter med uppdelning på flera åldersgrupper hänvisas till tab. VII:18.

Tab. IX:5 ger antalet boende per eldstad för motsvarande kategorier, ävenledes enligt det partiella materialet för 45 orter. Som synes är även boendetätheten per eldstad i genomsnitt störst i de egentliga familjehushållen med hushållsföreståndare i de barnrika åldrarna under 65 år. Dessa jämte hushåll som förestås av ogifta under 30 år eller av förut **gifta** kvinnor under 50 år, räknar i genomsnitt mer än 1 boende per eldstad. **Lägst** är boendetätheten för hushåll som förestås av ogift person över 65 år med i **genomsnitt** endast 0,6 personer per eldstad. Mellan orter av olika storleksklasser föreligger en avsevärd skillnad, särskilt i fråga om andra hushåll än de egentliga familjehushållen, i det att boendetätheten ökar med orternas storlek. Ett anmärkningsvärt undantag representerar dock Malmö och orter med mellan 20,000 och 30.000 inv., vilka i genomsnitt har lägre boendetäthet än de mindre orterna.

Tab. IX:6 ger antalet boende per lägenhet inom hushåll av olika typer i olika lägenhetskategorier enligt den partiella undersökningen. De egentliga familjehushållen (hushåll som förestås av gift man) med inneboende är störst med i genomsnitt 4,8 personer. Familjehushåll utan inneboende består i genomsnitt av cirka 3,5 personer. Av ungefär samma storlek är andra hushåll än familjehushåll med inneboende. Minst är icke-familjehushållen utan inneboende, som räknar endast genomsnittligt 2 medlemmar. Även när hushållen uppdelas på skilda lägenhetskategorier kvarstår nämnda olikheter i fråga om hushållsstorleken. Anmärkningsvärt är dock att bland hushåll i smålägenheter om högst 1 rum och kök är de egentliga familjehushållen utan inneboende större än icke-familjehushållen med inneboende, medan bland hushåll som bebor större lägenheter förhållandet är det motsatta.

Tab. IX:7 bygger på samma material, men visar antalet boende per eldstad och med uppdelning av familjehushåll utan inneboende med hänsyn till antalet familjemedlemmar. Boendetätheten är uppenbarligen större i de egentliga familjehushållen än i övriga hushåll. Den är störst i de stora familjehushållen, vilkas utrymme, mätt genom antalet eldstäder, ej **ökar** i takt med familjens storlek. Hushållen med endast man och hustru räknar 0,7 boende per eldstad, medan familjehushåll med 5 och flera familjemedlemmar har 1,7 boende per eldstad. Nämnda siffror gäller hushåll utan inneboende. Inneboendehushållen har i regel större boendetäthet, såväl bland familjehushållen som bland övriga hushåll.

Det är slutligen av intresse att visa boendetätheten inom hushåll av olika storlek med hushållsföreståndare av olika åldrar. För detta ändamål har tab. IX:8 sammanställts för egentliga familjehushåll utan inneboende. Här har hushållen uppdelats i 4 grupper efter antalet familjemedlemmar samt inom varje grupp i 4 kategorier med hänsyn till hushållsföreståndarens ålder. Tabellen visar huruvida boendetätheten minskar med hushållsföreståndarens ålder, så länge man håller sig till hushåll av samma storlek och till åldersgrupperna under 65 år. I genomsnitt bor hushållen med föreståndare i 30-50-årsåldern lika trångt som de yngsta hushållen. Hushållens storlek och lägenhetsutrymme ökar sålunda i samma utsträckning. De äldsta hushållen med föreståndare över 65 år- är återigen mindre, men har i stort sett samma lägenhetsutrymme som närmast yngre hushållsgrupp. Boendetätheten nedgår därför i totalmassan trots att den bland hushåll av samma storlek är i det närmaste oförändrad.

I tab. IX:6 redovisades antalet boende per 100 lägenheter med viss uppdelning av hushållen efter hushållstyp och lägenhetskategori. Som komplement till denna översikt redovisas i tab. IX:9 antalet barn per 100 lägenheter. Av de genomsnittligt 303 hushållsmedlemmarna per 100 lägenheter i samtliga hushåll är som synes 56 eller nära 1/5 barn. Hushåll i enkelrum eller enkelkök har emellertid ett mycket ringare antal barn eller 14 per 100 lägenheter, motsvarande mindre än 1/10 av samtliga i dessa lägenheter boende. Mellan övriga lägenhetskategorier råder inga så utpräglade olikheter med avseende på barnantalet. I förhållande till hela antalet boende finns emellertid i de största lägenheterna ett relativt litet antal barn. Beträffande siffrorna för barnantalet inom hushåll av olika typer torde en förklaring böra lämnas till det förhållandet att barnantalet inom hela gruppen av familjehushåll stiger med lägenhetsstorleken, medan det inom de särskilt redovisade kategorierna med 1,2 samt 3 och flera övriga familjemedlemmar sjunker med lägenhetens storlek.

Hänsyn bör också tas till de barnlösa hushållen bestående av endast man och hustru, vilka är talrikare representerade i de mindre lägenhetskategorier än i de större, där i stället de äldre hushållen med ett eller flera vuxna barn är oftare företrädde.

Som redan framgått är boendetätheten icke oväsentligt större i hushåll med inneboende än i övriga hushåll. Det är i detta sammanhang av intresse att, som i tab. IX:10 skett, bestämma den andel av hushållen inom olika lägenhetskategorier som har inneboende. Självfallet är procenten högre bland hushåll i stora lägenheter. Högsta procentsatsen uppvisar hushåll som förestås av icke gift kvinna i lägenheter om 3 och flera rum och kök. Uppemot $\frac{1}{3}$ av dessa har 1 eller flera inneboende. De egentliga familjehushållen i enkelrum, enkelkök och 1 rum med kök har däremot ytterst sällan (i 1-2 % av fallen) någon inneboende. Beträffande inneboendefrekvensen inom hushåll av olika kategorier kan för övrigt hänvisas till kap. VII, avsnitt 7.

I det föregående har den genomsnittliga boendetätheten inom lägenheter av olika storlek, samt för olika hushållstyper redovisats. Hur lägenheterna och bostadshushållen fördelar sig med hänsyn till boendetätheten belyses av tab. IX:11 och IX:12. Härvid urskiljes olika grader av boendetäthet: mycket låg täthetsgrad (mindre än 0,5 boende per eldstad), lägenheter med normal täthetsgrad samt överbefolkade lägenheter (mer än 2,0 boende per eldstad). Som synes ger beräkningen av genomsnittligt antal boende per eldstad en synnerligen grov sammanfattning av läget. Av samtliga lägenheter har endast något över 30 % en boendetäthet, som ligger i närheten av den genomsnittliga (eller vid 1,0 boende per eldstad). Mer än $\frac{1}{8}$ är endast hälften så glest bebodda, medan lika stor del är överbefolkade med mer än dubbelt så många boende per eldstad. Ser man till lägenheter av olika storlek finner man ungefär samma fördelning på de olika graderna av boendetäthet för 1 rum och kök som för samtliga lägenheter, ehuru överbefolkade bostadsenheter är något vanligare. Överhuvud gäller givetvis att proportionellt befolkade lägenheter är stor bland smålägenheterna. Särskilt gäller detta lägenheter om 1 rum och kökvrå. Sammanställes, såsom i tab. IX:12, graden av boendetäthet med antalet boende per lägenhet råder givetvis ett motsvarande samband. Det bör observeras i såväl tab. IX:11 som tab. IX:12 att vissa hushåll nämligen de som disponerar 3 eller flera rum och kökvrå eller 9 och flera rum och kök, resp. består av 10 och flera medlemmar, fått särskiljas från de övriga, enär antalet boende per eldstad ej utan tidskrävande granskning av primärtabellerna kunnat beräknas.

4. Trångboddhet.

När boendetätheten överstiger en viss gräns talar man om trångboddhet. Sedvanliga trångboddhetsmått är fler än 2 boende per eldstad resp. fler än 2 boende per boningsrum. Det procentuella antal hushåll, boende och barn som enligt den förra definitionen kan betecknas som trångbodda inom olika ortsgrupper framgår av tab. IX:13, som bygger på det totala materialet. Av samtliga hushåll är 5,2 %, av de boende 9,4 % och av barnen 17,7 % trångbodda. Trångboddheten är som synes ungefär lika utbredd inom samtliga ortsgrupper. Hur de enskilda orterna fördelar sig med avseende på förekomsten av trångboddhet framgår av tab. IX:3. Det kan tilläggas att 8 orter, främst i nordligaste Sverige (Hagfors och Kiruna m:en, Stockvik, Karlsborgs och Båtskärsnäs fabriks-samhällen, Lesjöfors brukssamhälle, Koskullskulle och Malmbergets gruvssamhällen) har en trångboddhetsfrekvens (beräknad efter antalet lägenheter med fler än 2 boende per eldstad) överstigande 20 %, medan 13 orter och landskommuner helt saknar trångbodda lägenheter. Att ett större antal boende än hushåll tillhör de trångboddas kategori faller av sig självt. Däremot är det anmärkningsvärt hur stort antalet trångbodda barn är.

Tab. IX:14 visar för hushåll av olika storlek procentuella antalet trångbodda hushåll, boende, vuxna och barn. Tendensen hos hushåll med udda antal hushållsmedlemmar att framstå såsom trångbodda i större utsträckning än hushåll med jämnt antal medlemmar beror givetvis på trångboddetskriteriets utformning. Observeras bör även att i siffrorna för samtliga hushåll ingår även hushållen med 1 och 2 medlemmar, vilka med det valda kriteriet på trångboddhet ej i något fall kunnat räknas såsom trångbodda.

I tab. IX:14 redovisas även procentuella antalet hushåll med fler än 2 boende per boningsrum, vilka utgör 24,0 % av samtliga hushåll eller nära fem gånger så många som hushållen med fler än 2 boende per eldstad.

Trångboddhetens förekomst vid olika barnantal åskådliggöres av tab. IX:15. Påfallande är den ringa trångboddhetsfrekvensen bland de barnlösa hushållen, som endast till 1,5 % är trångbodda, medan hushåll med 2 barn till 10,5% och hushåll med 5 eller flera barn till 71,7% är trångbodda.

Tab. IX:16 ger uppgift om trångboddheten i olika lägenhetskategorier. Självfallet är det främst de små lägenheterna som i stor utsträckning är trångbodda. Av hushållen i enkelrum och enkelkök gäller detta 8,3 % av de boende i denna lägenhetstyp 20,2 % och av barnen så många som 88,4 %. Även av hushållen i 1 rum och kök är emellertid ett betydande antal trångbodda. Nära 1/6 av de boende och mer än 1/4 av barnen i denna lägenhetskategori får räknas som trångbodda om härmed avses hushåll med flera än 2 boende per eldstad.

Går man efter det strängare kriteriet finner man $\frac{1}{2}$ av hushållen och övervägande delen av de boende i 1 rum och kök-lägenheterna vara trångbodda. För lägenheter utan kök och med kokvrå har siffror för trångboddhetsfrekvensen per boningsrum ej redovisats eftersom antalet boningsrum och eldstäder här sammanfaller.

5. De trångbodda lägenheternas storlek.

Det är av intresse att se hur de olika lägenhetskategorierna är företrädade bland trångbodda lägenheter. Tab. IX:17 visar fördelningen på olika lägenhetskategorier inom orter av olika storleksklasser, medan tab. IX:18 ger motsvarande fördelning för samtliga orter efter antalet vuxna hushållsmedlemmar och barn.

Det är i bägge tabellerna endast fråga om de lägenheter och hushåll som enligt det mildare kriteriet (mer än 2 boende per eldstad) är att beteckna som trångbodda. Som framgår av tab. IX:17 är de trångbodda lägenheternas fördelning på olika lägenhetskategorier tämligen likartad inom olika ortsgrupper. Den vanligaste lägenhetstypen bland de trångbodda lägenheterna är 1 rum och kök, som representerar 45,4 % av helaantalet. Därefter följer enkelrum och enkelkök med 26,8 % samt 2 rum och kök med 17,1 %. Dubbletter o. dyl. representerar 7,5 % samt större lägenheter om 3 och flera rum och kök 3,2 %. Fördelningen är olikartad endast i Göteborg, där det finns ett utpräglat stort antal trångbodda lägenheter om 1 rum och kök och Malmö, där det finns ett särskilt stort antal trångbodda lägenheter om 2 rum ~~med~~ kök eller kokvrå. I dessa städer är i stället enkelrum och enkelkök mindre talrikt företrädade bland de trångbodda bostäderna. Orterna med mellan 20.000 och 30.000 inv. kännetecknas också av ovanligt många dubbletter och lägenheter om 2 rum och kök bland de trångbodda. Relativt få är däremot i dessa orter de trångbodda lägenheterna om 1 rum och kök.

Av tab. IX:18 framgår att de trångbodda hushållen i huvudsak kan fördelas på fyra olika typer. Den första, som är relativt fåtalig och består av 3-4 vuxna utan barn, samt den andra, som består av 1-3 vuxna och 1-2 barn, kännetecknas av att samtliga 3 å 4 hushållsmedlemmar bor i enkelrum, enkelkök eller 1 rum och kokvrå. Den tredje typen, som omfattar mer än hälften av alla trångbodda hushåll, består av flerbarnsfamiljer med 2-3 vuxna, familjer med 1-2 barn och 3-4 vuxna samt slutligen barnlösa eller 1-barnsfamiljer med 5 och flera vuxna. De 5 å 6 hushållsmedlemmarna bor i dessa fall vanligen i 1 rum och kök, vilken lägenhetstyp helt dominerar, om man undantar flerbarnsfamiljer med 3 vuxna och hushåll med 1 barn och 5 och flera vuxna, vilka ofta har 2 rum och kök, men ändå är trångbodda. Slutligen representerar de trångbodda flerbarnsfamiljerna med 4 och flera vuxna en särskild kategori, som oftast bor i 2 rum och kök. Även dylika hushåll med över 7 medlemmar bor dock anmärkningsvärt ofta i endast 1 rum och kök.

Tab.IX:1. Antal boende per 100 lägenheter av olika kategorier
(enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb- letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök	Samtl. lägen- heter
Göteborg	145	276	270	351	391	398	461	303
Malmö	139	262	248	316	348	359	424	285
Övr. orter med över 30 000 inv.	153	271	271	335	368	381	450	292
Orter med 20 - 30 000 inv.	144	272	258	321	364	386	448	303
" " 10 - 20 000 "	157	272	274	330	364	388	451	307
" " 5 - 10 000 "	160	271	269	321	357	383	447	307
" " 2 - 5 000 "	164	271	280	318	348	380	436	306
" " 1 - 2 000 "	161	270	277	316	340	369	417	304
Samtliga orter (över 1 000 inv.).....	154	272	270	327	360	381	443	301

Tab.IX:2. Antal boende per 100 eldstäder efter lägenhetskategori
(enligt den partiella undersökningen).

Ortsgrupp	1 rum och 1 kök m.fl.	dubb- letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök	Samtl. lägen- heter
Göteborg	142	123	136	115	96	83	66	113
Malmö	136	100	123	105	87	72	61	99
Övriga orter med över 30 000 inv.	154	124	136	113	92	79	66	112
Orter med 20 - 30 000 inv.	145	121	129	107	92	78	64	101
" " 10 - 20 000 "	181	117	140	110	93	79	66	108
" " 5 - 10 000 "	151	118	134	108	91	79	64	102
" " 1 - 5 000 "	166	109	140	107	86	78	63	103
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾	157	117	136	109	91	78	64	105

1) Vägda tal . Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.IX:3. Orternas fördelning efter genomsnittligt antal boende per 100 eldstäder
och det procentuella antalet trångbudda lägenheter (enligt den totala
räkningen).

Ortsgrupp	Antal orter	Därav med nedanstående								
		antal boende per 100 eldstäder						procentuella antal trångbudda lägenheter		
		-79	80-89	90-99	100-109	110-119	120-	-4,9	5,0- 9,9	10,0- 14
Göteborg	1					1			1	
Malmö	1				1			1		
Övr. orter med över 30 000 inv.	10			1	3	6		4	6	
Orter med 20 - 30 000 inv.	7			4	2	1		5	2	
" " 10 - 20 000 "	30		2	8	11	6		14	15	1
" " 5 - 10 000 "	43	1	7	12	12	6	3	22	19	2
" " 2 - 5 000 "	131	8	23	31	22	24	23	76	40	15
" " 1 - 2 000 "	172	22	26	43	31	28	28	108	41	23
Samtliga orter (över 1 000 inv.)...	395	31	58	99	82	66	59	230	124	41

Tab.IX:4. Antal boende per 100 lägenheter efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder inom örter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 örter).

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	1 000- 5 000 inv.	Samtliga örter (över 1' 000.) ¹⁾ inv.)
Män	326	312	323	330	339	345	330	332
Giftn	348	332	343	352	358	363	345	350
-30 år	278	267	281	288	289	296	290	284
30-50 "	350	340	352	365	366	373	353	358
50-65 "	384	360	368	372	385	387	366	376
65-Ö	330	292	299	308	320	307	299	308
Förut giftn	229	221	227	224	244	246	246	236
-50 år	235	218	247	239	268	291	268	255
50-65 "	239	246	254	241	271	275	265	259
65-Ö	219	196	204	200	215	215	229	212
Ogiftn	180	162	177	164	186	201	197	181
-30 år	194	166	171	171	184	218	202	183
30-50 "	176	162	186	168	193	202	202	185
50-65 "	167	161	174	144	180	181	199	173
65-Ö	188	150	155	165	167	166	153	164
Kvinnor	221	201	209	209	216	218	220	214
Giftn	291	317	310	331	316	338	317	321
Förut giftn	264	232	248	246	254	242	234	249
-50 år	300	295	309	321	313	309	288	308
50-65 "	283	243	268	272	274	269	262	270
65-Ö	220	185	194	189	205	191	195	198
Ogiftn	173	161	166	154	166	169	172	166
-30 år	177	160	151	143	160	153	151	156
30-50 "	174	162	176	158	174	182	187	174
50-65 "	188	165	170	159	170	177	171	172
65-Ö "	143	146	151	147	148	142	163	148
Samtliga bostadshushåll...	300	285	296	303	311	321	310	306

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.IX:5. Antal boende per 100 eldstäder efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder inom orter av olika storleksklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder.	Göteborg	Malmö	30 000- 100 000 inv.	20 000- 30 000 inv.	10 000- 20 000 inv.	5 000- 10 000 inv.	1 000- 5 000 inv.	Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾
Män	118	104	117	107	114	110	101	112
Gifta	121	107	120	110	117	113	104	115
-30 år	124	113	128	116	125	117	110	122
30-50 "	126	112	127	118	123	118	108	121
50-65 "	117	102	112	103	108	110	100	109
65-69 "	101	84	97	89	93	93	82	93
Förut gifta	94	74	90	80	88	81	78	85
-50 år	100	73	108	90	102	108	92	99
50-65 "	97	84	96	88	96	86	84	92
65-69 "	88	64	80	69	76	72	71	75
Ogifta	90	78	92	77	87	87	85	87
-30 år	116	100	109	98	105	108	104	107
30-50 "	91	76	93	76	91	88	85	88
50-65 "	73	62	76	62	72	68	78	71
65-69 "	58	57	63	63	64	66	53	62
Kvinnor	93	79	91	80	83	81	75	81
Gifta	99	99	104	94	103	102	89	101
Förut gifta	99	80	95	84	89	84	75	88
-50 år	104	102	122	111	118	112	99	115
50-65 "	103	84	99	90	93	90	83	94
65-69 "	81	64	76	66	71	68	61	71
Ogifta	85	74	84	70	72	70	68	77
-30 år	113	82	116	97	102	105	96	105
30-50 "	88	79	91	75	79	77	72	83
50-65 "	82	68	72	64	63	64	165	69
65-69 "	66	64	68	61	58	52	62	63
Samtliga bostadshushåll	113	98	112	102	107	105	97	107

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.IX:6. Antal boende per 100 lägenheter inom olika lägenhetskategorier och hushållstyper (enligt den partiella undersökningen). 1)

Hushållstyp	1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb- letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök	Samtliga bostads- hushåll
Gift man utan inneboende	270	331	309	352	373	393	455	344
" " med "	416	434	404	445	483	520	607	479
Egentliga familjehushåll	272	338	310	358	387	413	476	354
icke gift man utan inneboende	127	205	218	280	298	322	352	224
" " " med "	215	315	269	358	415	465	516	348
Kvinna utan inneboende	125	180	132	222	255	270	316	190
" med "	215	291	261	311	372	420	502	339
Samtliga bostadshushåll	157	276	271	330	362	387	446	303

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.IX:7. Antal boende per 100 eldstäder inom olika lägenhetskategorier och hushållstyper (enligt den partiella undersökningen). 1)

Hushållstyp	1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb- letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök	Samtliga bostads- hushåll
Gift man utan inneboende	272	143	155	116	93	80	66	114
0 övrig familjemedlem	201	89	101	67	51	44	37	74
1 " "	301	132	150	101	77	64	53	106
2 övriga familjemedlemmar	408	172	200	134	102	85	68	128
3 o.fl. övriga familjemedlemmar	558	233	279	193	150	122	89	166
Gift man med inneboende	416	170	202	148	121	106	87	125
Egentliga familjehushåll	274	145	156	119	97	84	69	115
icke gift man utan inneboende	128	90	109	93	75	65	51	91
" " " med "	216	135	134	120	104	95	77	113
Kvinna utan inneboende	126	74	92	74	64	55	46	79
" med "	218	119	131	104	93	85	74	98
Samtliga bostadshushåll	157	117	136	109	91	78	64	105

1) Vägda tal. Se kap III, avsnitt 2.

Tab. IX:8. Antal boende per 100 eldstäder i hushåll med gift man och hustru utan inneboende med olika antal familjemedlemmar och hushållsföreståndare av olika ålder (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Hushållsföreståndarens ålder	Hushåll med nedanstående antal familjemedlemmar				Samtliga bostads-hushåll
	2	3	4	5 o. fl.	
- 30 år	90	131	163	197	120
30 - 50 "	76	109	132	171	120
50 - 65 "	66	93	115	159	108
65 - 70 "	68	93	118	157	92
Samtliga bostadshushåll ..	74	106	128	166	114

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. IX:9. Antal barn per 100 lägenheter inom olika lägenhetskategorier och hushållstyper (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Hushållstyp	1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb-letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök	Samtliga bostads-hushåll
Gift man utan inneboende	53	77	70	82	82	79	88	77
1 övrig familjemedlem	81	63	71	60	49	46	39	62
2 övriga familjemedlemmar	154	122	131	113	100	97	101	116
3 o.fl. övriga familjemedlemmar	214	212	206	198	190	169	169	194
Gift man med inneboende	56	75	66	81	86	83	73	80
icke gift man	4	21	24	39	36	37	37	25
icke gift kvinna	4	13	17	20	21	21	24	15
Samtliga bostadshushåll	14	49	52	67	66	64	69	56

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. IX:10. Procentuella antalet bostadshushåll med inneboende inom olika lägenhetskategorier bland hushåll med föreståndare av olika kön och civilstånd (enligt den partiella undersökningen).¹⁾

Hushållsföreståndare	1 rum eller 1 kök m.fl.	dubb-letter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök	Samtliga bostads-hushåll
Gift man	1,5	7,2	1,9	7,2	13,2	15,6	13,9	7,1
icke gift man	4,1	8,2	5,5	9,0	13,2	17,0	13,5	7,6
icke gift kvinna	3,9	15,0	7,0	16,7	27,2	31,1	33,2	13,2
Samtliga bostadshushåll	3,5	9,7	3,5	8,9	15,7	18,6	17,3	8,5

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. IX:11. Bostadshushållens fördelning efter antal boende per eldstad inom olika lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen).

Lägenhetskategori	Hela antalet bostads-hushåll	Därav i % med nedanstående antal boende per 100 eldstäder								
		-49	50	51-99	100	101-149	150	151-199	200	201-∞
1 rum eller 1 kök	43534	-	-	-	72,7	-	-	-	18,9	8,4
1 " och kokvrå	32299	-	-	-	50,3	-	-	-	30,4	19,3
2 " utan kök	4537	-	46,1	-	27,5	-	15,2	-	7,0	4,2
2 " och kokvrå	23926	-	17,6	-	32,4	-	26,4	-	14,2	9,4
1 " " kök	224907	-	14,3	-	33,5	-	30,6	-	14,2	7,4
3 o.fl. rum utan kök....	508	100,0	.	.	.	.	.	.	.	.
3 o. fl. rum och kokvrå .	6291	8,7	-	24,4	28,5	19,1	-	10,5	4,9	3,9
2 " " kök	207787	6,3	-	26,3	29,8	20,4	-	9,8	4,4	3,0
3 " " "	87171	4,6	21,6	27,3	22,2	12,6	6,1	3,0	1,4	1,2
4 " " "	39887	21,9	-	48,8	15,4	11,5	-	2,4	-	.
5 " " "	18491	17,0	21,7	43,0	10,5	6,8	1,0	.	.	.
6 " " "	9403	32,5	-	56,9	6,6	4,0	.	.	.	.
7 " " "	4822	27,0	19,3	47,5	4,3	1,9	.	.	.	.
8 o.fl." "	1898	100,0	.	.	.	.	.	.	.	.
Samtliga bostadshushåll	705461	5,2	8,8	16,3	31,8	8,6	11,5	3,5	9,1	5,2

Tab. IX:12. Bostadshushåll av olika storlek fördelade efter antal boende per 100 eldstäder (enligt den totala räkningen).

Antal hushållsmedlemmar	Hela antalet bostads-hushåll	Därav i % med nedanstående antal boende per 100 eldstäder								
		-49	50	51-99	100	101-149	150	151-199	200	201- ∞
1	106650	19,1	36,0	-	44,9	-	-	-	-	-
2	189132	6,3	9,9	29,6	44,6	-	-	-	9,5	-
3	187445	1,7	2,1	17,9	34,0	-	40,4	-	-	3,7
4	118519	0,7	0,8	13,4	16,4	36,8	-	-	30,2	1,7
5	57788	.	.	11,4	10,6	19,0	-	36,5	-	22,5
6	26343	.	.	8,0	7,4	12,1	20,2	-	35,6	16,7
7	11380	.	.	4,1	5,5	20,1	-	23,0	-	47,3
8	4983	.	.	.	4,2	13,1	-	14,1	24,9	43,7
9	2123	.	.	.	.	8,7	8,7	12,6	-	70,0
10 o.fl.	1105	.	.	.	.	.	.	.	.	100,0
Samtliga bostadshushåll	705468	5,2	8,8	16,3	31,8	8,6	11,5	3,5	9,1	5,2

Tab.IX:13. Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende och barn efter lägenhetens upplåtelseform (enligt den totala räkningen)

Ortsgrupp	Procentuella antalet trångbodda per eldstad								
	hushåll			boende			barn		
	hyres- låg.	övr. låg.	santl. låg.	hyres- låg.	övr. låg.	santl. låg.	hyres- låg.	övr. låg.	santl. låg.
Göteborg ..	4,7	6,0	5,0	8,7	10,7	9,3	14,8	16,1	15,2
Malnö	3,8	3,3	3,6	7,7	6,8	7,4	15,6	14,7	15,3
Övr. orter m. över 30 000 inv. ..	5,2	5,5	5,4	9,2	10,4	9,9	16,9	21,1	18,9
Orter ned 20 000 - 30 000 " ...	3,8	4,7	4,1	6,9	8,9	7,8	13,4	18,4	15,6
" " 10 000 - 20 000 " ...	5,3	5,7	5,5	9,5	10,6	10,0	17,5	21,0	19,1
" " 5 000 - 10 000 " ...	2,2	5,6	5,0	8,0	9,8	9,0	15,5	19,2	17,4
" " 2 000 - 5 000 " ...	4,8	6,3	5,7	8,7	11,0	10,2	16,6	20,0	18,8
" " 1 000 - 2 000 " ...	5,2	5,3	5,3	9,5	9,7	9,6	18,3	18,0	18,1
Santliga orter (över 1 000 inv.)	5,2	9,4	17,7						

Tab.IX:14. Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende, vuxna och barn efter antalet hushållsmedlemmar (enligt den totala räkningen)

Antal hus- hållsmedlemmar	Procentuella antalet trångbodda				
	per eldstad				per rum
	hushåll	boende	vuxna	barn	hushåll
3	3,7	3,7	3,5	5,0	40,3
4	1,7	1,7	1,5	2,4	28,7
5	22,1	22,1	20,1	27,6	56,9
6	16,2	16,2	14,7	19,8	49,4
7	44,8	44,8	41,4	52,2	66,5
8	40,8	40,8	37,0	48,4	63,9
9	64,6	64,6	59,7	73,4	76,2
10 o. fl.	65,5	65,8	58,1	78,2	76,6
Santliga bostadshushåll	5,2	9,4	7,5	17,7	24,0

Tab.IX:15. Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende, vuxna och barn efter antalet barn per hushåll (enligt den totala räkningen)

Antal barn	Procentuella antalet trångbodda			
	per eldstad			
	hushåll	boende	vuxna	barn
0	1,5	3,1	3,1	-
1	6,8	8,5	9,2	6,8
2	10,5	13,0	14,8	10,5
3	32,4	33,3	34,5	32,4
4	39,4	41,7	44,9	39,4
5 o. fl.	71,7	73,2	73,8	72,9
Santliga bostadshushåll	5,2	9,4	7,5	17,7

Tab.IX:16. Procentuella antalet trångbodda hushåll, boende, vuxna och barn efter lägenhetskategori (enligt den totala räkningen)

Lägenhetskategori	Procentuella antalet trångbodda							
	per eldstad				per rum			
	hushåll	boende	vuxna	barn	hushåll	boende	vuxna	barn
1 rum el. 1 kök	8,3	20,2	15,3	88,4				
2 " utan kök	4,2	12,0	8,8	34,1				
3 o. fl. rum utan kök, delkök ..	2,8	6,7	5,3	14,1				
1 rum med kokvrå	19,2	37,4	30,6	92,8				
2 " " "	9,4	19,6	15,5	38,1				
3 " " "	3,9	9,1	7,0	18,4				
1 rum och kök	7,4	15,2	12,2	27,9	52,1	70,0	63,3	98,6
2 " " "	3,0	7,1	5,6	12,9	17,1	30,0	25,7	46,2
3 " " "	1,2	3,3	2,4	7,3	5,6	12,2	9,7	22,9
4 " " "	0,3	0,8	0,6	1,9	1,2	3,2	2,5	6,6
5 o. fl. rum och kök	-	0,1	0,1	0,2	0,2	0,7	0,6	1,2
Santliga bostadshushåll	5,2	9,4	7,5	17,7	24,0	33,8	29,4	53,0

Tab. IX:17. De trångbodda lägenheterna fördelade på olika storlekskategorier (enligt den totala räkningen).

Ortsgrupp	Hela antalet trångbodda lägenheter	Därav i % tillhörande nedanstående lägenhetskategorier				
		1 rum eller 1 kök m.fl.	dubbelletter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o.fl. rum o. kök
Göteborg	4445	17,3	4,1	58,2	16,6	3,8
Malmö	1845	18,5	10,1	44,8	21,7	4,9
Övriga orter med över 30 000 inv....	7810	30,5	7,2	43,8	15,9	2,6
Orter med 20 - 30 000 inv.....	2187	25,0	15,3	33,4	21,6	4,7
" " 10 - 20 000 "	6446	27,0	8,2	43,7	18,1	3,0
" " 5 - 10 000 "	4332	29,7	7,8	42,6	16,6	3,3
" " 2 - 5 000 "	6124	28,9	6,4	46,2	15,7	2,8
" " 1 - 2 000 "	3601	28,3	6,3	46,3	16,0	3,1
Samtliga orter(över 1 000 inv).....	36780	26,8	7,5	45,4	17,1	3,2

Tab. IX:18. Trångbodda hushåll av olika storlekstyper (antal vuxna och barn) fördelade på olika lägenhetskategorier (enligt den totala räkningen).

Antal vuxna	Antal barn	Hela antalet trångbodda lägenheter	Därav i % tillhörande nedanstående lägenhetskategorier					
			1 rum eller kök	1 rum med kokvrå	dubbelletter m.fl.	1 rum och kök	2 rum och kök	3 o.fl. rum och kök
1	2	169	54,4	45,6	-	-	-	-
	3 o. fl.	127	18,1	14,2	4,7	57,5	5,5	-
2	1	4590	41,0	59,0	-	-	-	-
	2	1098	33,7	66,3	-	-	-	-
3	3 o. fl.	6547	1,5	2,8	10,5	72,4	12,1	0,7
	0	2245	35,3	64,7	-	-	-	-
4	1	486	28,0	72,0	-	-	-	-
	2	2872	1,2	2,5	12,2	84,1	-	-
5 o.fl.	3 o. fl.	1961	0,7	1,6	9,9	46,8	38,3	2,7
	0	445	29,0	71,0	-	-	-	-
6	1	3079	0,7	2,2	11,3	85,8	-	-
	2	979	0,6	3,1	12,6	83,7	-	-
7	3 o. fl.	1530	0,2	0,6	7,0	22,1	65,5	4,6
	0	4339	0,6	2,9	11,7	69,6	14,3	0,9
8	1	2274	0,4	1,3	7,7	46,6	41,5	2,5
	2	1792	0,3	0,6	5,4	22,4	65,7	5,6
9	3 o. fl.	1224	0,1	0,5	4,0	15,7	42,6	37,1
	0	35757	10,2	17,4	7,4	46,5	16,2	2,3
Samtliga bostads-hushåll								

Kap. X.

DE BOENDES EKONOMI.1. Begreppet familjeinkomst.

Bostadshushållens storlek och sammansättning är givetvis icke den enda faktor, som påverkar efterfrågan av olika slags lägenheter. Bostadshushållens ekonomi spelar även en väsentlig roll. Denna avgör ju, om en latent efterfrågan aktiveras och inriktas på viss bostadstyp. Medger de ekonomiska förhållandena ej detta, förblir bostadsefterfrågan passiv, vare sig det gäller sådana familjer eller ensamstående personer, som bor kvar hos släktingar eller såsom inneboende delar lägenhet med annan familj eller redan etablerade hushåll, som genom tillväxt blivit i behov av större lägenhet. Å andra sidan ger goda ekonomiska förhållanden möjlighet för nyetablerade hushåll att efterfråga större lägenheter, än vad som i allmänhet motsvarar hushållets storlek, och för decimerade hushåll att kvarstanna i lägenheter, som anskaffats för ett större antal hushållsmedlemmar.

Ett bostadshushålls ekonomi kännetecknas av att budgetens huvudposter, livsmedelskostnader och hyreskostnader, är gemensamma utgifter för samtliga medlemmar. Om flera av familjemedlemmarna är inkomsttagare, får därför de olika inkomstbeloppen läggas samman. Hushåll med tjänare och inneboende kännetecknas av speciella förhållanden bl.a. genom de ekonomiska relationerna mellan de olika hushållsmedlemmarna, vilket motiverat att sådana hushåll i vissa sammanställningar utesluts.

Inkomstuppgifterna har hämtats ur taxeringslängderna och därifrån överförs på bostadsformulären. I de fall då uppgifter i taxeringslängden och på bostadsblanketten ej kunnat identifieras har på den senare antecknats "okänd inkomst". Hushåll som saknar taxerad inkomst, vilket innebär att det taxerade beloppet är 0 eller understiger 600 kr, har även förts under särskild rubrik ("ingen inkomst"). Det är genomgående den sammanräknade nettoinkomsten utan allmänna avdrag som erhållits. Givetvis har det ej varit möjligt att taga hänsyn till frågan om deklarationsuppgifterna överensstämmer med de verkliga förhållandena.

Bearbetningen av inkomstuppgifterna har huvudsakligen begränsats till det mindre, partiella materialet för 45 orter. För samtliga hushåll i detta material redovisas i det följande inkomstfördelningen inom olika ortsgrupper, efter lägenheternas upplåtelseform samt efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder. I övrigt har emellertid bearbetningen inskränkts till dels hushåll i hyreslägenheter, dels hushåll bestående av gift man och hustru (s.k. egentliga familjehushåll) utan inneboende resp. bestående av 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn. Ett flertal sammanställningar avser härvid endast 12 större orter, samtliga med över 30 000 inv.

Observeras bör att medelinkomsten i samtliga tabeller beräknats med uteslutande av hushåll med okänd inkomst och av hushåll utan taxerad inkomst.

2. Familjeinkomst efter ortstyp, upplåtelseform samt hushållstyp.

Tab. X:1 visar samtliga hushålls fördelning efter familjeinkomstens storlek på orter i olika storleksklasser. Tabellen redovisar endast den nominella inkomsten och någon omräkning med hänsyn till orternas dyrortsläge har ej gjorts. Inkomstfördelningen är emellertid tämligen likartad inom de olika ortsgrupperna. Huvudparten av hushållen har en penninginkomst mellan 2. 000 och 5. 000 kr, cirka 10 % har lägre och nära 25 % högre inkomst. Återstående hushåll (13,5 %) fördelar sig på sådana med okänd inkomst (4,3%) resp. utan taxerad inkomst (9,2%).

Mellan hushåll i lägenheter med olika upplåtelseform råder däremot, som tab. X:2 ger vid handen, avsevärda olikheter i avseende på familjeinkomstens storlek. Medelinkomsten är, som synes, högre för hushåll, som bor i egna lägenheter och i lägenheter upplåtna av stat och kommun, bostadsrättsförening eller abbetsgivare, än för hushåll, som hyr i öppna marknaden och i jämförelse med hushåll, vilkas lägenheter upplåtes av anhöriga eller av bostadssociala företag. Av hushållen i bostadssociala lägenheter tillhör endast 2,0 % den högsta inkomstklassen (med över 8.000 kr i taxerad inkomst) mot 12,5 % av hushållen i ägarelägenheter. Vidare saknar 21,1 % av hushållen i bostadssociala lägenheter taxerad inkomst, vilket gäller endast 4,5 % av hushållen i bostadsrättslägenheter. Vid jämförelse mellan inkomstfördelningen för hushåll i lägenheter med olika upplåtelseform bör beaktas den varierande andelen hushåll med okänd inkomst (14,2 % av hushållen i bostadssociala lägenheter mot 2,7 % av hushållen i bostadsrättslägenheter).

Tab. X:3 ger fördelningen på inkomstklasser efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder. De egentliga familjehushållen har, som synes, högre medelinkomst än övriga hushåll och de hushåll, som förestås av män, överlag högre medelinkomst, än de som förestås av kvinnor i samma civilstånd och ålder. Inkomsten stiger med hushållsföreståndarens ålder intill den näst högsta åldersgruppen (50-65 år). Samtidigt ökar emellertid andelen hushåll utan taxerad inkomst, vilka hushåll i

Åldrarna över 65 år utgör den största kategorien, utom bland de egentliga familjehushållen.

De egentliga familjehushållens fördelning på olika inkomstklasser allt efter antalet hushållsmedlemmar framgår av tab. X:4. Endast hushåll utan inboende har här medtagits, varjämte för bättre jämförbarhet hushåll i lägenheter med centralvärme, byggda 1935-1939, hushåll i lägenheter med cv, byggda före 1935, och hushåll i lägenheter utan cv redovisats skilt. Sammanställningen har begränsats till hushåll i hyreslägenheter, d.v.s. lägenheter uthyrda i öppna marknaden. Medelinkomsten för de olika hushållskategorierna har ej beräknats för detta material, utan hänvisas till tab. X:7, som ger motsvarande uppgifter.

Av tab. X:2 framgick att hushåll i hyreslägenheter har lägre medelinkomst än övriga hushåll. Detta förhållande belyses även av tab. X:5, som ger procentuella antalet hushåll i hyreslägenheter av samtliga hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar. Hyreslägenhetshushållen representerar i de lägsta inkomstklasserna, fränsett de fåtaliga hushållen utan taxerad inkomst, 70-72 %, i de högsta 65-68 %. Motsvarande, relativt ringa, differens konstateras mellan hushåll med olika antal barn. Det bör observeras att förekomsten av hyresgästhushåll ej varierar med barnantalet på samma sätt i olika inkomstklasser. Av familjerna med 3 o. fl. barn bebor dock genomgående relativt färre hyreslägenheter, ehuru totalmassan här i vissa fall är av så ringa storlek att säkra slutsatser ej kan dras (vilket markerats genom parentes kring procenttalen), familjerna med 1 barn räknar återigen ett relativt stort antal hyreslägenhetsinnehavare.

Tab. X:6 ger inkomstfördelningen bland hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn i hyreslägenheter. Bland de barnlösa hushållen utgör de ekonomiskt sämst ställda hushållen ett relativt stort antal, medan hushållen med inkomster vid medelnivån är relativt få. Större enhetlighet kännetecknar 1-barnshushållen, bland vilka enheterna med medelstora inkomster är relativt talrika. Vid större barnantal ökar åter variationen. Medelinkomsten är störst för hushåll med 3 och 4 barn och är anmärkningsvärt nog större för de barnlösa hushållen än för 1-barnshushållen.

Medelinkomsten för egentliga familjehushåll med olika antal familjemedlemmar i lägenheter av olika ålder och modernitet redovisas i tab. X:7. Kategorierna är desamma som i tab. X:4, materialet hänför sig emellertid endast till 12 orter, samtliga med över 30 000 inv., varför siffrorna ej är direkt jämförbara med motsvarande i föregående tabeller. Klart framgår emellertid att medelinkomsten är avsevärt större för hushåll i centralvärmelägenheter än för övriga hushåll. Att hushåll i något äldre lägenheter har en större medelinkomst än de som bebor mera nybyggda hus sammanhänger givetvis med hushållsföreståndarens ålder och dess samband med inkomstens storlek.

Vid uppdelning av hushållen speciellt med hänsyn till hushållsföreståndarens ålder samt därjämte efter antalet barn och lägenhetens upplåtelseform erhålles de medelinkomster, vilka framgår av tab. X:8. Siffrorna bör givetvis till följd av det ringa antal enheter, de i vissa fall grundats på, tolkas med försiktighet. Man kan dock konstatera en stegring av familjeinkomsten till dess hushållsföreståndaren uppnår 55 år, varefter sänkning noteras, speciellt för hushållen i hyreslägenheter. Bland de hushåll, vilkas medelinkomster redovisas i tab. X:8, nämligen hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar, föreligger ingen väsentlig skillnad mellan hyresgästhushåll och övriga hushåll, så länge man håller sig till de yngre hushållen och - genom att dessa dominerar - knappast heller bland samtliga hushåll.

3. Familjeinkomst och hyra.

Sambandet mellan inkomst och hyra kan studeras för hushåll av vissa typer i lägenheter uthyrda i öppna marknaden. Närmare diskussion av begreppet hyra utföres i kap. VI, I tab. X:9 redovisas fördelningen av egentliga familjehushåll med olika antal hushållsmedlemmar efter årshyrans storlek. Samma material som för tab. X:4 ligger till grund för denna tabell och särskild redovisning av lägenheter med och utan centralvärme, resp. byggda före och efter 1935 har även här upprätthållits. Medelhyror har ej beräknats för detta material, utan redovisas dylika i tab. X:10. Sistnämnda tabell gäller visserligen endast 12 större orter, men innehåller även uppgifter om medelhyran i olika inkomstklasser.

Större hushåll erlägger som regel större hyra än de mindre. Anmärkningsvärt är dock att 3-personshushållen knappast betalar mer i hyra än 2-personshushållen, snarare, om samtliga lägenhetstyper, moderna och omoderna, tas över ett, mindre. Sistnämnda förhållande torde delvis bero på den i annat sammanhang omvittnade tendensen för större hushåll att bo i lägenheter av lägre kvalitet.

Beträffande medelhyran i olika inkomstklasser framgår av tab. X:10 att variationerna är relativt små i de lägsta inkomstklasserna; först från medelstora inkomster och uppåt visar hyran bestämd tendens uppåt.

Tab. X:11 ger fördelningen på inkomstklasser av hushåll med olika hyres-

Belopp. Tabellen bygger på den partiella undersökningen för 45 orter och avser hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn. Någon uppdelning på olika kvalitetsklasser har ej kunnat genomföras och sambandet mellan inkomst och hyra framträder utan tvivel starkare än det skulle ha gjort inom enskilda kvalitetsgrupper.

För hela massan av hushåll med denna sammansättning gäller emellertid att av lägenheterna med en årshyra överstigande 1400 kr bebos nära hälften av hushåll med över 8000 kr i årsinkomst. Å andra sidan har nära $1/3$ av de hushåll, som bebor lägenheter med en årshyra understigande 200 kr, mindre än 2000 kr i årsinkomst. Att relativt många hushåll i de lägre inkomstklasserna betalar tämligen hög hyra (av hushåll med under 2000 kr i inkomst ger sålunda cirka 5 % ut mer än 1000 kr årligen i hyra) får delvis tillskrivas det förhållandet att en del av lägenheten i sådana fall ofta användes för uthyrning i andra hand. Hushåll med inneboende är ej här eliminerade, ehuru de inneboendes inkomst ej ingår i familjeinkomsten.

Tab. X:12 ger uppgift om den del av inkomsten som tas i anspråk för hyran av hushåll i hyreslägenheter med hushållsföreståndare av olika kön, ålder och civilstånd. Förhållandet mellan hyra och inkomst har uttryckts genom en s.k. hyresprocent, vilken växlar mellan ett par procent och upp till över 50 procent. De fall då uppgift om hyra saknats eller inkomsten redovisats såsom okänd resp. ingen har hänförs till en särskild grupp, som i tab. X:12 upptas under rubriken: hyresprocent av okänd storlek. Antalet i denna grupp är särskilt stort där hushållsföreståndaren är över 65 år. I yngre åldrar sjunker hyresprocenten med åldersåren, vilket innebär att inkomsten växer snabbare än hyran. Manliga hushållsföreståndare har överlag lägre hyresprocent än kvinnliga. Mellan olika civilståndsgrupper föreligger relativt ringa olikheter.

Hyresprocenten för de egentliga familjehushållen utan inneboende med olika antal hushållsmedlemmar redovisas i tab. X:13. Huvudparten av dessa bostadshushåll har som synes en hyresprocent mellan 10 och 20. Den genomsnittliga hyresprocenten sjunker med antalet hushållsmedlemmar. Till tabellen må anmärkas att endast enheter med känd hyresprocent medtagits, vilket innebär att 3.4 % av samtliga bostadshushåll, för vilka hushåll hyresprocenten är av okänd storlek får utproporcioneras på övriga klasser. Denna tabell liksom tab. X:14 och tab. X:15, vilka ger fördelningen på hyresprocenter av olika storlek, resp. genomsnittlig hyresprocent inom olika inkomstklasser, får tolkas med försiktighet, då de bygger på material för allenast 12 större orter. Obestriddligt torde dock vara att, som framgår av tab. X:14, de högre inkomstagarna har lägre hyresprocent än i varje fall de lägst inkomstagarna, vilka i genomsnitt och vanligen ger ut över $1/3$ av årsinkomsten i hyra, i den mån de bebor lägenheter uthyrda i öppna marknaden. Motsvarande tal för hushåll med över 8000 kr i årsinkomst utgör cirka $1/10$.

Tab. X:1. Bostadshushållens fördelning på inkomstklasser (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).

Ortsgrupp	Antal bostads-hushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Medel-inkomst kr.
		okänd ink.	ingen ink.	-1 999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-9 999 kr.	
Göteborg	14974	1,5	11,0	9,9	13,8	20,5	14,5	8,6	9,3	10,9	5169
Malmö	9254	7,9	7,4	10,0	13,0	17,5	15,3	9,5	9,5	9,9	5141
Övriga orter m. Över 30000 inv.	35184	3,3	9,6	12,0	18,0	21,0	13,2	8,0	7,7	7,2	4534
Orter med 20 - 30 000 inv.....	9508	2,3	11,4	12,6	20,2	21,2	11,4	7,3	6,9	7,0	4408
" " 10 - 20 000 "	24153	5,7	8,9	10,4	18,2	20,5	12,2	7,6	8,1	8,4	4739
" " 5 - 10 000 "	14872	5,2	8,1	10,0	16,5	26,3	12,2	7,3	7,7	6,7	4512
" " 1 - 5 000 "	7889	5,8	6,3	11,4	19,5	20,2	13,6	8,2	8,3	6,7	4494
Samtliga orter (över 1 000 inv.) ¹⁾	115834	4,3	9,2	11,0	17,1	21,2	13,1	8,0	8,1	8,0	4689

Tab. X:2. Bostadshushållens fördelning på inkomstklasser efter lägenhetens upplåtelseform (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)¹⁾

Upplåtelseform	Antal bostads-hushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Medel-inkomst kr.
		okänd ink.	ingen ink.	-1 999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-9 999 kr.	
Uthyrda i öppna marknaden...	69165	2,8	9,9	12,6	19,0	22,3	12,6	7,4	6,9	6,5	3920
Upplåtna av stat el, kommun	4291	12,4	8,5	8,4	13,4	19,1	13,2	8,0	8,2	8,8	5026
Upplåtna av bostadsrättsför.	5803	2,7	4,5	6,1	11,0	24,5	20,1	11,8	10,9	8,4	5076
" " bostadssociala företag.....	1392	14,2	21,1	11,0	12,4	20,4	10,5	5,0	3,4	2,0	3631
" " arbetsgivare...	8097	6,8	5,2	6,7	19,3	23,3	12,7	9,0	9,0	8,0	4798
Bebodda av ägaren	24153	5,5	8,5	8,8	13,6	18,4	13,1	8,6	11,0	12,5	5471
Upplåtna till anhöriga samt övr. begagnade lägenheter	3018	12,4	12,2	12,8	19,9	18,6	10,3	5,4	4,0	4,6	4004
Samtliga bostadshushåll.....	115869	4,4	9,1	10,9	17,2	21,4	13,0	7,9	8,1	8,0	4686

1) Vägsda tal. Se kap. III: avsnitt 2.

Tab. X:3. Bostadshushållens fördelning på inkomstklasser efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Antal bostads- hushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Medel- inkomst kr
		okänd ink.	ingen ink.	-1 999 kr	2 000- 2 999 kr	3 000- 3 999 kr	4 000- 4 999 kr	5 000- 5 999 kr	6 000- 7 999 kr	8 000- ω kr	
Män	85326	3,3	4,4	7,5	17,7	24,4	15,0	9,0	9,3	9,4	4934
Gifta	73731	3,0	3,0	6,2	17,1	25,5	15,9	9,5	9,9	9,9	5040
-30 år	8689	2,4	1,7	8,7	29,3	33,2	14,6	5,9	3,0	1,2	3529
30-50 "	40378	2,7	1,5	5,0	17,8	29,7	17,6	9,4	8,9	7,4	4727
50-65 "	18680	3,3	3,0	5,1	10,9	17,0	14,5	11,6	15,9	18,7	6392
65- ω	6002	5,8	14,5	15,7	16,7	13,5	8,6	6,8	7,7	10,7	4943
Förut gifta	4925	5,4	16,9	13,8	17,9	15,2	9,6	6,7	6,3	8,3	4629
-50 år	904	2,4	5,6	11,0	24,2	23,8	13,7	6,4	6,0	6,9	4313
50-65 "	1695	3,6	9,0	9,7	17,9	17,3	12,4	9,9	9,6	10,6	5114
65- ω	2326	8,0	26,8	17,8	15,4	10,2	5,8	4,6	4,1	7,3	4361
Ogifta	6670	4,0	11,0	15,9	23,7	19,3	9,3	5,6	5,5	5,7	4028
-30 år	2003	4,6	6,2	19,1	29,4	20,7	9,3	4,4	4,6	1,7	3326
30-50 "	2965	3,4	7,7	12,9	23,6	22,5	10,7	6,9	6,5	5,8	4168
50-65 "	1270	4,3	17,9	16,3	17,9	14,5	6,6	5,4	5,9	11,2	4880
65- ω	432	6,5	33,9	17,8	13,3	8,1	4,8	3,1	3,6	8,9	4673
Kvinnor	24398	7,4	25,8	23,0	15,2	10,3	6,4	4,2	4,0	3,5	3561
Gifta	1251	7,7	16,7	15,0	14,9	14,2	8,9	7,8	6,2	8,6	4724
Förut gifta	11611	8,8	28,2	19,6	13,6	10,1	6,5	4,6	4,5	4,1	3842
-50 år	2475	4,6	24,5	25,2	17,9	11,6	6,8	4,4	2,8	2,2	3214
50-65 "	4407	5,9	23,1	19,5	14,4	11,6	8,4	6,1	6,2	4,8	4049
65- ω	4730	13,7	34,9	16,7	10,6	7,7	4,7	3,3	3,9	4,5	4048
Ogifta	11536	6,0	24,4	27,3	16,8	10,6	5,9	3,5	3,2	2,3	3159
-30 år	1975	5,8	13,9	47,7	19,6	8,0	3,0	1,0	0,8	0,2	2173
30-50 "	4307	4,2	15,3	26,9	19,8	14,8	7,7	4,8	4,2	2,3	3274
50-65 "	3322	5,8	30,5	20,4	13,4	10,6	7,3	4,2	4,2	3,6	3714
65- ω	1932	13,1	46,2	16,1	11,6	5,1	2,3	1,5	1,4	2,3	3293
Samtliga bostadshushåll	109724	4,2	9,2	10,9	17,1	21,3	13,1	8,0	8,1	8,1	4703

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.X:4. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar fördelade efter familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).¹⁾

A. Hushåll boende i lägenheter med cv, byggda 1935 - 1939.

Antal familjemedlemmar	Antal bostads-hushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek								
		okänd ink.	ingen ink.	- 1999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-ω kr.
2	3 669	3,8	0,8	3,4	15,5	25,9	22,6	12,4	8,5	7,1
3	3 161	4,1	0,9	4,6	16,8	29,1	17,5	9,8	9,7	7,5
4	1 372	4,1	0,5	4,1	13,4	23,3	17,5	11,1	13,4	12,6
5 o.fl.	628	3,7	0,5	3,5	10,5	14,0	15,3	13,9	17,7	20,9
Samtl. bostadshushåll	8 829	3,9	0,8	3,9	15,3	25,8	19,4	11,4	10,4	9,1

B. Hushåll boende i lägenheter med cv, byggda före 1935.

Antal familjemedlemmar	Antal bostads-hushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek								
		okänd ink.	ingen ink.	- 1999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-ω kr.
2	4 277	3,5	1,4	6,2	18,7	24,9	18,7	8,9	8,2	9,5
3	4 748	2,5	0,9	5,6	19,4	26,6	15,9	9,1	9,1	10,9
4	2 884	2,3	0,7	4,3	13,1	19,0	15,8	10,0	14,0	20,8
5 o.fl.	1 669	3,4	0,8	2,9	8,4	13,0	12,9	9,6	17,0	32,0
Samtl. bostadshushåll	13 578	2,9	1,0	5,2	16,5	22,8	16,4	9,3	10,8	15,1

C. Hushåll boende i lägenheter utan cv, byggda före 1935.

Antal familjemedlemmar	Antal bostads-hushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek								
		okänd ink. kr.	ingen ink. kr.	- 1999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-ω kr.
2	4 624	-	6,2	19,8	34,3	26,6	9,0	2,4	1,2	0,5
3	6 268	-	1,7	14,4	34,6	29,0	11,7	5,2	2,6	0,8
4	3 707	-	1,4	12,4	28,0	25,8	13,8	9,0	7,1	2,5
5 o.fl.	2 673	-	2,2	8,1	21,0	20,1	13,5	10,7	14,1	10,3
Samtl. bostadshushåll	17 272	-	2,9	14,4	31,0	26,3	11,7	6,1	5,0	2,6

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.X:5. Procentuella antalet bostadshushåll i hyreslägenheter av samtliga hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn med familjeinkomst av olika storlek (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)

Antal barn	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Samtliga bostads-hushåll
	Okänd ink.	ingen ink.	- 1999 kr	2 000-2 999 kr	3 000-3 999 kr	4 000-4 999 kr	5 000-5 999 kr	6 000-7 999 kr	8 000-ω kr	
0	65,7	62,0	63,3	71,5	67,8	70,4	67,3	66,1	68,6	68,1
1	67,7	(74,4)	81,9	76,0	70,3	64,9	65,6	67,4	70,2	71,2
2	62,4	(64,5)	81,7	73,4	62,6	60,1	59,8	65,6	67,0	66,4
3 o.fl.	(41,2)	(65,1)	60,8	49,1	39,0	41,1	(49,1)	(48,1)	(54,0)	46,3
Samtliga bostadshushåll	64,2	64,2	70,2	71,9	66,3	66,0	65,3	65,6	67,9	67,6

Tab.X:6. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade på inkomstklasser efter antal barn (enligt den partiella undersökningen för 45 orter). 1)

Antal barn	Antal bostadshushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Medelinkomst kr.
		okänd ink.	ingen ink.	-1999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-9 999 kr.	
0	20439	6,1	4,9	16,0	22,3	22,1	13,0	6,3	4,7	4,7	3923
1	11657	3,8	1,7	10,8	29,3	29,8	11,8	4,9	4,0	3,9	3780
2	4913	3,9	1,5	10,7	27,4	26,8	11,4	5,2	5,4	7,7	4288
3	1268	4,5	2,7	10,6	29,3	25,3	10,6	4,3	5,5	9,2	4438
4	280	3,9	5,4	11,1	25,7	26,4	8,6	5,7	3,9	9,3	4446
5 o.fl.	124	9,7	8,1	14,5	26,6	16,1	9,7	2,4	5,6	7,3	4193
Samtliga bostadshushåll	38681	5,1	3,4	13,5	25,3	25,1	12,3	5,6	4,6	5,0	3939

1)Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.X:7. Medelinkomst för bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar boende i lägenheter med och utan cv av olika ålder (enligt den partiella undersökningen för 12 orter).

Antal familjemedlemmar	Bostadshushåll boende i			Samtliga bostadshushåll
	lägenheter med cv		lägenheter utan cv	
	byggda 1935-39	byggda före 1935		
2	4620	5215	2619	4210
3	4610	5225	3261	4292
4	5313	6702	4010	5198
5 o.fl.	6245	9287	5025	6706
Samtl. bostadshushåll	4839	6039	3551	4748

Tab.X:8. Medelinkomst för bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn samt hushållsföreståndare av olika ålder (enligt den partiella undersökningen för 12 orter).

A. Samtliga bostadshushåll						B. Bostadshushåll i hyreslägenheter.						C. Bostadshushåll i övr. lägenheter					
Hushålls- före- ståndarens Ålder	Bostadshushåll med nedanstående antal barn				Samtliga bostads- hushåll	Hushålls- före- ståndarens Ålder	Bostadshushåll med nedanstående antal barn				Samtliga bostads- hushåll	Hushålls- före- ståndarens Ålder	Bostadshushåll med nedanstående antal barn				Samtliga bostads- hushåll
	0	1	2	3 o.fl.			0	1	2	3 o.fl.			0	1	2	3 o.fl.	
- 25 år	3450	2853	2831	3175	3141	- 25 år	3464	2851	2457	3220	3114	- 25 år	3364	2867	5693	3150	3308
25 - 30 "	4007	3229	3017	2896	3590	25 - 30 "	3982	3207	3000	2737	3572	25 - 30 "	4124	3337	3083	3074	3671
30 - 35 "	4195	3719	3442	3068	3822	30 - 35 "	4206	3699	3359	2810	3820	30 - 35 "	4157	3775	3647	3351	3828
35 - 40 "	4193	3858	3882	3460	3922	35 - 40 "	4207	3819	3841	3389	3924	35 - 40 "	4151	3935	3953	3517	3920
40 - 45 "	4399	4163	4361	4296	4297	40 - 45 "	4375	4163	4389	4315	4228	40 - 45 "	4454	4163	4319	4281	4295
45 - 50 "	4217	3979	4858	4495	4258	45 - 50 "	4258	3916	4924	5391	4319	45 - 50 "	4143	4079	4741	3764	4159
50 - 55 "	4571	4759	4244	4662	4591	50 - 55 "	4518	4681	3864	4294	4505	50 - 55 "	4644	4857	4651	4952	4703
55 - 60 "	4286	4263	5849	3203	4314	55 - 60 "	4047	4095	4527	3000	4049	55 - 60 "	4581	4416	6995	3380	4627
60 - 65 "	3771	3580	5069	4449	3789	60 - 65 "	3644	2851	6323	4477	3640	60 - 65 "	3901	4809	3971	4365	3946
65 - 69 "	2482	2331	3700	4396	2492	65 - 69 "	2224	2136	4135	5777	2244	65 - 69 "	2727	2536	3526	2325	2726
Samtliga bostads- hushåll	3950	3733	3861	3671	3851	Samtliga bostads- hushåll	3954	3660	3762	3626	3814	Samtliga bostads- hushåll	3939	3913	4058	3710	3927

Tab.X:9. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal ~~familje~~ familje medlemmar i hyreslägenheter fördelade efter årshyrans storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).

A. Samtliga bostadshushåll.						B. Bostadshushåll i lägenheter med cv byggda 1935 - 1939.						C. Bostadshushåll i lägenheter med cv byggda före 1935.						D. Bostadshushåll i lägenheter utan cv byggda före 1935.					
Årshyra	Bostadshushåll med nedan- stående antal familje- medlemmar				Samtl. bostads- hushåll	Årshyra	Bostadshushåll med nedan- stående antal familje- medlemmar				Samtl. bostads- hushåll	Årshyra	Bostadshushåll med nedan- stående antal familje- medlemmar				Samtl. bostads- hushåll	Årshyra	Bostadshushåll med nedan- stående antal familje- medlemmar				Samtl. bostads- hushåll
	2	3	4	5 o.fl.			2	3	4	5 o.fl.			2	3	4	5 o.fl.			2	3	4	5 o.fl.	
Antal bostadshushåll	12569	14177	7963	4970	39679	Antal bostadshushåll	3668	3161	1372	628	8829	Antal bostadshushåll	4277	4748	2884	1669	13578	Antal bostadshushåll	4624	6268	3707	2673	17252
Därav i % med nedanstående årshyra:						Därav i % med nedanstående årshyra:						Därav i % med nedanstående årshyra:						Därav i % med nedanstående årshyra:					
- 199 kr.	5,6	5,4	5,6	6,1	5,6	- 199 kr.	2,9	3,7	3,8	3,8	3,8	- 199 kr.	10,0	10,9	12,2	14,3	11,4	- 199 kr.	3,4	2,2	1,1	1,5	2,2
200 - 299 "	5,8	5,5	4,2	3,6	5,1	200 - 299 "	0,5	0,7	0,3	0,2	0,5	200 - 299 "	2,7	2,6	1,7	0,7	2,2	200 - 299 "	12,8	9,9	7,6	6,2	9,6
300 - 399 "	14,4	16,4	13,6	12,7	14,7	300 - 399 "	1,6	1,5	1,6	0,8	1,5	300 - 399 "	6,1	6,6	3,3	2,3	5,2	300 - 399 "	31,8	30,8	25,8	21,7	28,6
400 - 499 "	16,2	18,6	17,8	14,5	17,2	400 - 499 "	4,7	5,3	3,2	0,3	4,4	400 - 499 "	10,9	10,2	7,7	4,9	9,2	400 - 499 "	29,7	31,2	30,8	23,7	29,6
500 - 599 "	13,0	12,3	11,8	11,1	12,2	500 - 599 "	12,4	10,5	8,7	6,8	10,8	500 - 599 "	16,0	14,6	11,4	7,8	13,5	500 - 599 "	10,8	11,3	13,1	14,1	12,0
600 - 699 "	15,6	14,2	13,2	14,5	14,5	600 - 699 "	24,7	23,0	18,4	17,5	22,6	600 - 699 "	18,1	16,5	13,7	11,0	15,7	600 - 699 "	6,3	8,3	10,9	16,1	9,6
700 - 799 "	9,2	8,2	8,9	10,1	8,9	700 - 799 "	16,9	15,5	15,4	17,4	16,2	700 - 799 "	10,0	10,1	9,7	10,1	10,0	700 - 799 "	2,5	3,3	5,9	8,5	4,4
800 - 899 "	5,6	5,3	5,6	5,8	5,5	800 - 899 "	10,8	11,4	12,6	13,2	11,5	800 - 899 "	6,3	6,9	7,3	7,3	6,8	800 - 899 "	1,0	1,3	1,9	3,2	1,6
900 - 999 "	3,6	3,2	3,7	4,7	3,7	900 - 999 "	7,0	6,7	7,2	10,7	7,2	900 - 999 "	3,9	4,2	5,4	6,2	4,6	900 - 999 "	0,8	0,9	1,3	2,5	1,2
1000 - 1499 "	4,4	4,1	5,3	4,9	4,5	1000 - 1499 "	7,8	9,1	11,1	9,8	8,9	1000 - 1499 "	6,0	5,8	8,2	8,8	6,8	1000 - 1499 "	0,5	0,4	1,0	1,4	0,7
1200 - 1399 "	2,8	2,7	3,6	3,9	3,1	1200 - 1399 "	5,0	5,7	7,0	7,8	5,7	1200 - 1399 "	3,8	4,2	6,2	7,6	4,9	1200 - 1399 "	0,2	0,2	0,5	0,7	0,3
1400 - ∞	3,8	4,1	6,7	8,1	5,0	1400 - ∞	5,7	6,9	10,7	11,7	7,3	1400 - ∞	6,2	7,4	13,2	19,0	9,7	1400 - ∞	0,2	0,2	0,4	0,4	0,2

Tab.X:10. Medelhyra för bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar samt familjeinkomst av olika storlek (enligt den partiella undersökningen för 12 orter)

A. Samtliga bostadshushåll.

Antal familjemedlemmar.	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek							Samtliga bostadshushåll
	- 1 999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-ω kr.	
2	523	579	665	785	936	1166	1741	786
3	542	565	627	729	922	1128	1850	765
4	579	553	606	696	778	977	1777	818
5 o.fl.	601	580	647	737	812	898	1491	927
Samtl.bostadshushåll.....	547	569	637	742	873	1036	1701	802

B. Bostadshushåll i lägenheter med cv, byggda 1935-1939.

Antal familjemedlemmar	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek							Samtliga bostadshushåll
	- 1 999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-ω kr.	
2	821	772	815	851	966	1166	1661	932
3	839	792	818	890	1058	1281	1735	979
4	875	822	830	961	1079	1239	1895	1081
5 o.fl.	1023	831	959	967	1040	1118	1554	1126
Samtl.bostadshushåll.....	853	790	823	887	1017	1209	1712	985

C. Bostadshushåll i lägenheter med cv, byggda före 1935.

Antal familjemedlemmar	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek							Samtliga bostadshushåll
	- 1 999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-ω kr.	
2	717	690	708	794	948	1219	1813	919
3	715	681	714	799	987	1162	1981	946
4	779	709	751	846	979	1186	1956	1128
5 o.fl.	847	805	815	892	1023	1183	1898	1355
Samtl.bostadshushåll.....	738	696	723	813	977	1187	1916	1026

D. Bostadshushåll i lägenheter utan cv, byggda före 1935.

Antal familjemedlemmar	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek							Samtliga bostadshushåll
	- 1 999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000-ω kr.	
2	409	422	464	540	644	729	1004	455
3	409	425	456	502	575	661	1037	464
4	455	433	446	477	525	601	742	485
5 o.fl.	472	462	501	567	600	596	716	563
Samtl.bostadshushåll.....	423	430	460	510	564	612	761	482

Tab.X:11. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter med och utan cv fördelade efter familjeinkomst och årshyra (enligt den partiella undersökningen för 45 orter) 1)

Årshyra	Antal bostadshushåll	Därav i % med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Medel- inkomst kr.
		okänd ink.	ingen ink.	-1 999 kr.	2 000- 2 999 kr.	3 000- 3 999 kr.	4 000- 4 999 kr.	5 000- 5 999 kr.	6 000- 7 999 kr.	8 000- (u) kr.	
Under 200 kr	611	18,5	9,6	31,1	28,6	9,2	2,1	0,5	0,2	0,2	2323
200 - 299 "	2178	10,6	7,6	32,0	32,5	13,0	2,9	0,8	0,4	0,2	2423
300 - 399 "	5977	6,9	5,7	22,7	36,3	21,6	5,3	1,1	0,4	0,0	2676
400 - 499 "	6276	4,9	3,9	17,5	34,1	28,6	8,1	2,0	0,8	0,1	2923
500 - 599 "	3469	4,2	2,6	13,1	32,2	32,8	10,9	3,0	1,3	0,2	3118
600 - 699 "	4781	3,3	2,4	10,2	27,3	33,6	15,7	5,2	1,9	0,4	3382
700 - 799 "	4427	3,4	1,9	7,3	21,3	34,7	20,9	7,3	2,7	0,5	3639
800 - 999 "	4281	4,4	2,2	7,6	16,4	28,7	21,0	11,2	6,4	2,1	4457
1000 -1199 "	2247	3,1	2,0	6,0	12,6	19,7	20,9	15,4	13,2	7,1	5044
1200 -1399 "	1600	4,9	1,9	5,4	8,2	11,1	16,4	15,3	21,6	15,2	6325
Över 1400 "	2832	3,7	1,6	2,9	4,3	5,5	6,0	7,8	19,1	49,1	9895
Samtliga bostads- hushåll	38681	5,1	3,4	13,5	25,4	25,1	12,3	5,6	4,6	5,0	3941

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.X:12. Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade efter hyresprocent för olika kategorier av hushållsföreståndare (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Antal bo- stads- hus- håll	Därav i % med en hyresprocent av								
		okänd storlek	0	1 - 4	5 - 9	10 - 14	15 - 19	20 - 24	25 - 29	30 - 49
Män	49670	5,0	0,8	12,6	27,7	25,5	13,7	6,0	6,8	1,9
Gifta	42322	4,0	0,7	11,7	28,1	26,8	14,2	6,1	6,6	1,8
- 30 år	1951	3,0	0,3	7,7	27,0	29,8	17,2	7,4	6,5	1,1
30-50 "	24200	3,1	0,5	10,5	29,1	28,8	14,8	5,9	6,0	1,3
50-65 "	1549	4,2	1,3	18,7	29,5	21,5	10,5	4,8	6,6	2,6
65-100 "	2520	14,1	1,3	11,9	17,3	16,7	12,5	8,1	13,1	5,0
Förut gifta	254	14,8	1,1	15,1	22,5	17,2	11,2	6,5	8,9	2,7
- 50 år	120	5,9	0,6	17,0	28,3	21,7	11,6	6,8	6,2	1,9
50-65 "	137	8,4	1,4	20,2	26,2	19,0	11,1	5,0	6,5	2,2
65-100 "	1125	26,0	1,1	9,4	15,6	12,7	11,1	7,7	12,6	3,8
Ogifta	4060	9,2	2,1	18,8	26,7	18,7	10,0	5,2	7,4	1,9
- 30 år	1573	6,0	2,1	17,6	25,7	20,5	11,8	6,0	8,5	1,8
30-50 "	2170	7,3	2,2	20,6	28,2	19,3	9,8	5,0	5,8	1,8
50-65 "	1023	14,0	2,6	19,2	27,2	16,6	6,8	3,6	8,3	1,7
65-100 "	220	28,9	0,3	7,4	16,0	9,1	10,9	7,9	14,6	4,9
Kvinnor	15770	22,6	0,4	5,9	13,3	14,7	11,8	8,1	15,3	7,9
Gifta	530	27,4	0,2	5,0	14,4	12,2	8,3	8,9	16,6	7,0
Förut gifta	1727	25,6	0,4	6,3	11,5	12,2	9,6	7,3	16,8	10,1
- 50 år	1007	21,8	0,2	4,5	10,3	13,6	12,7	8,2	17,7	11,0
50-65 "	2646	19,6	0,4	8,0	14,3	13,9	8,8	7,3	17,9	9,8
65-100 "	2274	35,6	0,5	5,8	9,3	9,2	8,0	6,4	15,6	9,6
Ogifta	1514	19,8	0,4	5,6	14,7	16,9	13,9	8,7	13,7	6,3
- 30 år	1770	10,7	0,4	8,1	19,4	18,9	15,4	9,1	14,4	3,6
30-50 "	3360	11,7	0,4	6,1	16,0	20,2	16,0	8,9	13,1	5,6
50-65 "	2213	25,3	0,3	4,6	11,4	15,5	12,4	8,1	14,1	3,3
65-100 "	1145	46,4	0,3	2,3	4,3	6,6	8,2	8,4	14,7	8,8
Samtliga bostadshushåll	15457	9,2	0,7	11,0	24,3	23,0	13,2	6,5	8,8	3,3

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.X:13.Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende i hyreslägenheter
fördelade efter hyresprocent vid olika antal hushållsmedlemmar
(enligt den partiella undersökningen för 12 orter)

Antal familjemedlemmar	Antal bostadshus - håll	Därav i % med en hyresprocent av						Genom- snittlig hyresprocent
		-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-∞	
2	6814	4,3	29,1	30,2	15,2	6,7	9,4	17,7
3	7482	7,5	30,3	30,9	15,1	6,2	7,3	17,4
4	4629	19,8	28,2	25,7	12,2	5,4	6,8	15,4
5 o.fl.	2593	24,5	31,2	20,6	9,5	4,1	6,9	13,4
Samtliga bo- stadshushåll	21518	11,1	29,6	28,3	13,9	5,9	7,8	16,3

Tab.X:14.Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende i hyreslägenheter
fördelade efter hyresprocent inom olika inkomstklasser (enligt den par-
tiella undersökningen för 12 orter)

Familje- inkomst kr.	Antal bostads- hushåll	Därav i % med en hyresprocent av						Genom- snittlig hyresprocent
		-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-∞	
- 1 999 kr.....	1693	0,5	3,2	9,4	15,6	13,5	57,8	37,8
2-2 999 ".....	4154	2,9	18,9	31,8	22,6	12,7	11,1	22,0
3-3 999 ".....	5657	5,6	33,1	35,3	17,9	4,9	3,2	18,3
4-4 999 ".....	3772	11,2	38,3	35,1	10,0	3,6	1,8	16,7
5-5 999 ".....	2068	17,7	41,6	25,4	9,6	3,8	1,9	16,0
6-7 999 ".....	1998	25,5	36,5	23,7	11,1	2,4	0,8	15,1
8 000-∞".....	2176	33,5	38,6	23,3	3,3	1,1	0,2	11,9
Samtl.bostadshushåll	21518	11,5	30,6	29,3	14,4	6,1	8,1	16,3

Tab.X:15. Genomsnittlig hyresprocent för bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende i hyreslägenheter inom olika inkomstklasser och med olika antal hushållsmedlemmar (enligt den partiella undersökningen för 12 orter).

Antal familjemedlemmar	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek							Samtliga bostadshu- s-håll
	- 1 999 kr.	2 000- 2 999 kr.	3 000 - 3 999 kr.	4 000 - 4 999 kr.	5 000 - 5 999 kr.	6 000 - 6 999 kr.	8 000 - ω kr.	
2	37,8	22,5	19,1	17,6	17,2	17,1	11,7	17,7
3	36,4	21,8	18,1	16,5	17,0	16,6	12,9	17,4
4	38,2	21,5	17,4	15,6	14,2	14,2	12,6	15,4
5 o.fl.	41,9	22,6	18,6	16,4	14,8	12,9	10,6	13,4
Samtliga bostadshushåll	37,8	22,0	18,3	16,7	16,0	15,1	11,9	16,3

Kap. XI.

BOSTADSUTRYMMET OCH DE BOENDES EKONOMI.

I det föregående (kap. VIII) har bostadsutrymmet redovisats för bostadshushållen utan hänsyn till deras ekonomiska förhållanden. Det är emellertid av intresse att se vilket bostadsutrymme hushåll inom olika inkomstklasser förfogar över.

1. Lägenhetsstorlek och familjeinkomst.

I tab. XI:1 redovisas fördelningen på lägenhetskategorier av bostadshushåll med familjeinkomst av olika storlek. Siffrorna upptar endast hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter och bygge liksom övriga tabeller i detta kapitel på det partiella materialet för 45 orter. Av samtliga hushåll i den lägsta inkomstklassen bland dessa bor över 2/3 i 1 rum och kök eller mindre lägenheter. Alltefter som hushållsinkomsten ökar kommer emellertid en mindre andel på dessa små lägenheter. Av hushållen med inkomst överstigande 6000 kr bor endast 14,4 % i lägenheter av denna typ. Av hushållen med större inkomster bor i stället flertalet (61,5 % mot 7,8 % av hushållen i den lägsta inkomstklassen) i lägenheter om 3 och flera rum och kök. Anmärkningsvärt är dock att hushållen med medelstora inkomster i något mindre utsträckning än de sämst ställda hushållen bor i stora lägenheter.

Tab.XI:2 ger genomsnittligt bostadsutrymme, beräknat efter antal eldstäder per lägenhet, för bostadshushåll med olika inkomster på orter inom olika storleksklasser. En viss skillnad mellan orter av olika storlek förekommer, i det att lägenheterna är genomsnittligt större på de små orterna. Väsentligare är dock den skillnad i lägenhetsstorleken som betingas av hushållens ekonomiska förhållanden. Anmärkningsvärt är att lägenheternas storlek endast i ringa mån ökar mellan de lägsta inkomstklasserna, för att därefter från medelstora inkomster och uppåt öka kraftigare. Mellan den näst högsta inkomstklassen 6-8.000 kr och den högsta med över 8.000 kr stiger det genomsnittliga antalet eldstäder per lägenhet med 44 % eller väsentligt mer än vad som motsvarar inkomstökningen,

Tab.XI:3 visar det genomsnittliga bostadsutrymmet på samtliga orter för olika inkomstklasser samt för hushållsföreståndare av olika kategorier. De största lägenheterna disponeras som synes av egentliga familjehushåll i de högre åldrarna. Detta gäller i stort sätt inom alla inkomstklasser. Anmärkningsvärt är att antalet eldstäder per lägenhet är större för de icke gifta kvinnorna mellan 30-65 år, än för de icke gifta männen i samma ålder, medan förhållandet i yngre och äldre åldrar är det motsatta.

2. Lägenhetsstorlek och hyresprocent.

Fördelningen efter hyresprocent av bostadshushållen i hyreslägenheter av olika storlekskategorier redovisas i tab.XI:4. Den genomsnittliga hyresprocenten stiger som synes något med lägenhetens storlek, åtminstone t.o.m. 3 rum och kök. Lägenheter om 4 och flera rum och kök betingar återigen en lägre andel av inkomsten. Av enkelrum och enkelkök betingar 16,7 % mer än 1/4 av inkomsten, av 3 rum och kök tager 26,5 % mer än 1/4 av inkomsten, av 5 och flera rum och kök tager däremot 18,7 % mer än 1/4 av inkomsten. Lägenheter utan angiven hyresprocent representerar 18,0 % av de minsta lägenheterna och 7,7 % av de största.

3. Boendetäthet och familjeinkomst.

Antalet boende per lägenhet redovisades i kap. IX efter lägenhetskategori. I tab. XI:5 visas antalet boende per lägenhet för hushåll i olika inkomstklasser på orter av olika storleksklasser. Undantar man de minsta orterna, sjunker antalet boende per lägenhet inom alla inkomstklasser med orternas storlek. Antalet boende per lägenhet är dubbelt så stort i den högsta inkomstklassen som i den lägsta.

Tab.XI:6 ger antalet boende per lägenhet efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder samt efter familjeinkomst. Vad de egentliga familjehushållen beträffar är antalet boende per lägenhet störst i åldern 50-65 år med 3,8 personer mot 2,8 i genomsnitt i åldern under 30 år. De yngre familjehushållen kännetecknas av att antalet boende med ökad inkomst minskar icke till relativt höga inkomster, medan de äldre familjehushållen företer en jämn stegring av hushållsstorleken. Hushållen med gift man under 30 år som hushållsföreståndare räknar sålunda 3,0 medlemmar, när inkomst saknas, 2,5 i inkomstgruppen 5-6000 kr samt 3,2 i inkomstgruppen över 8000 kr.

Hushållen med gift man över 65 år består däremot av genomsnittligt 2,5, 3,7 och 4,3 personer i motsvarande inkomstklasser. Detta innebär tydligen att de äldre hushållen är mindre än de yngre i de lägsta inkomstklasserna, men större i de högre. Minskning av hushållsstorleken med ökning av inkomsten kännetecknar även hushåll, som förestås av förut gifta kvinnor i lägre åldersklasser.

Tab.XI:7 visar antalet boende per eldstad för hushåll med olika familjeinkomst på orter av olika storleksklasser. Medan antalet boende per lägenhet, som framgick av tab. 5, visar en jämn stegring från lägre till högre inkomstklasser är boendetätheten per eldstad störst i hushållen med medelstora inkomster. Därefter sjunker boendetätheten åter och är i den högsta inkomstklassen lika låg som i hushållen utan taxerad inkomst. På de större orterna är boendetätheten i den högsta inkomstklassen t.o.m. något lägre än i hushållen utan taxerad inkomst.

Tab. XI:8 ger motsvarande relationer för hushåll med föreståndare av olika kategorier. Boendetätheten per eldstad ligger mycket olika till inom olika inkomstklasser, om man går från de egentliga familjehushållen till hushåll som förestås av förut gifta resp. ogifta och från yngre till äldre hushåll. De yngre familjehushållens boendetäthet sjunker, då inkomsten ökar. I den lägsta inkomstklassen bor 1,4 personer per eldstad, i den högsta endast 0,8, vad familjehushåll med föreståndare under 30 år beträffar. De äldre familjehushållens boendetäthet stiger däremot med inkomstnivån, om man undantar den högsta inkomstklassen, inom vilken en markerad nedgång inträder. För hushåll, som förestås av förut gifta och ogifta, gäller i stort sätt samma utveckling som för de äldre familjehushållen. Boendetätheten sjunker med åldern inom samtliga civilståndsgrupper. Den minsta boendetätheten kännetecknar hushåll i den högsta inkomstklassen som förestås av ogifta män över 65 år. Antalet boende per eldstad är för dessa hushåll i genomsnitt endast 0,4.

Tab.XI:1. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade på lägenhetskategorier efter familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)¹⁾

Familjeinkomst kr.	Antal bostadshushåll	Därav i % boende i nedanstående lägenhetskategori				
		högst 1 rum o. kök	2 rum och kök	3 rum och kök	4 rum och kök	5 o.fl. rum o. kök
Okänd inkomst	1955	60,7	28,1	6,9	3,0	1,3
Ingen "	1317	69,6	19,9	7,9	1,6	1,0
- 1 999 kr	5237	68,2	24,0	5,9	1,2	0,7
2 000 - 2 999 "	9798	65,7	27,6	5,2	1,2	0,3
3 000 - 3 999 "	9710	62,6	30,8	5,3	0,8	0,5
4 000 - 4 999 "	4759	57,7	31,9	8,1	1,6	0,7
5 000 - 5 999 "	2175	43,2	36,9	14,3	4,1	1,5
6 000 och däröver	3730	14,4	24,1	26,0	17,6	17,9
Samtliga bostadshushåll	38681	57,9	28,5	8,3	3,0	2,3

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.XI:2. Antal eldstäder per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst (enligt den partiella undersökningen för 45 orter.)

Ortsgrupp	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Samtliga bostadshushåll
	okänd ink.	ingen ink.	-1 999- kr	2 000- 2 999 kr	3 000- 3 999 kr.	4 000- 4 999 kr.	5 000- 5 999 kr.	6 000- 7 999 kr.	8 000- o- kr.	
Göteborg	301	206	206	222	236	253	273	312	463	266
Malmö	289	234	226	239	254	275	294	351	492	290
Övr. orter m. över 30 000 inv	275	215	207	227	243	263	290	329	492	265
Orter m. 20 000-30 000 inv.	295	223	240	263	282	307	334	378	541	298
" " 10 000-20 000 "	263	228	237	246	269	288	299	349	514	289
" " 5 000-10 000 "	255	253	256	278	285	315	339	369	504	306
" " 1 000- 5 000 "	288	275	273	281	297	322	348	398	512	319
Samtl. orter (över 1 000 inv)	273	228	233	249	265	285	306	349	501	284

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.XI:3. Antal eldstäder per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst och hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder(enligt den partiella undersökningen för 45 orter) ¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Samtliga bostads- hushåll
	okänd ink.	ingen ink.	-1 999- kr.	2 000- 2 999 kr.	3 000- 3 999 kr.	4 000- 4 999 kr.	5 000- 5 999 kr.	6 000- 7 999 kr.	8 000 kr.	
Män	304	239	245	251	264	284	304	348	500	297
Giftna	320	270	261	260	270	287	307	351	503	306
-30 år	249	218	217	227	235	237	249	301	397	236
30-50 "	316	284	259	260	268	283	300	349	501	298
50-65 "	359	286	279	289	293	311	322	350	499	347
65-ö "	305	259	283	293	318	335	354	391	555	334
Förut giftna	266	207	241	244	257	283	308	344	522	278
-50 år	293	185	230	220	235	256	279	346	467	257
50-65 "	318	190	217	240	252	273	295	326	501	284
65-ö "	247	213	253	264	284	322	346	374	565	282
Ogiftna	211	180	177	178	190	224	250	298	417	211
-30 år	179	156	155	156	166	201	226	267	292	174
30-50 "	213	181	184	185	195	226	231	278	363	212
50-65 "	246	191	194	189	205	242	311	359	456	245
65-ö "	238	181	203	249	288	316	385	422	625	267
Kvinnor	226	221	218	242	274	296	320	360	509	254
Giftna	289	274	278	290	311	329	339	390	501	320
Förut giftna	235	234	259	279	306	319	336	373	541	281
-50 år	237	239	248	256	292	301	331	345	520	267
50-65 "	268	238	266	282	300	308	322	342	506	289
65-ö "	222	230	262	295	326	349	362	430	582	281
Ogiftna	204	202	184	206	237	265	295	333	454	219
-30 år	139	146	142	152	175	198	223	269	243	151
30-50 "	205	203	180	188	219	248	266	316	405	212
50-65 "	250	219	221	244	268	289	321	346	460	253
65-ö "	198	198	240	286	337	348	396	418	569	241
Samtliga bostadshushåll..	273	228	233	249	265	285	306	349	501	284

1) Vägsda tal. Se kap.III, avsnitt 2.

Tab.XI:4. Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade efter hyresprocent för hushåll i olika lägenhetstyper (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)¹⁾

Lägenhetskategori	Antal bostads-hushåll ²⁾	Därav i % med en hyresprocent av nedanstående storlek								
		Okänd storlek	-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-49	50-∞
Enkelrum, enkelkök m.fl.	53258	18,0	1,8	15,1	20,4	17,0	11,0	6,2	8,4	2,1
Dubbletter m.fl.	23776	9,7	0,7	8,5	22,2	21,0	13,7	7,7	11,3	5,2
1 rum och kök	142746	9,2	0,6	12,9	28,1	23,8	11,3	5,0	7,0	2,1
2 " " "	112414	6,1	0,4	8,8	23,3	24,9	15,8	7,8	9,4	3,5
3 " " "	38777	7,2	0,4	7,3	20,0	23,0	15,6	8,6	12,0	5,9
4 " " "	14501	8,6	0,6	7,5	21,4	23,7	12,6	7,4	11,8	6,4
5 o.fl.rum o. kök.....	11998	7,7	1,6	12,8	25,7	22,1	11,4	5,0	8,8	4,9
Samtl. bostadshushåll...	397470	9,1	0,7	11,0	24,3	23,0	13,1	6,5	8,8	3,3

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.
2) Uppvägda, ej reducerade tal.

Tab.XI:5. Antal boende per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)

Ortsgrupp	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Samtliga bostads-hushåll
	okänd ink.	ingen ink.	-1 999 kr.	2 000-2 999 kr.	3 000-3 999 kr.	4 000-4 999 kr.	5 000-5 999 kr.	6 000-7 999 kr.	8 000 - ∞ kr.	
Göteborg	309	201	223	266	297	309	321	369	426	300
Malmö	278	196	207	251	285	291	314	341	396	286
Övr. orter m. över 30 000 inv.....	280	199	224	276	300	310	399	383	424	296
Orter med 20 000 - 30 000 "	243	193	236	289	312	336	366	387	431	303
" " 10 000 - 20 000 "	259	208	249	287	315	332	344	388	437	311
" " 5 000 - 10 000 "	250	205	249	303	320	351	378	412	458	321
" " 1 000 - 5 000 "	233	217	246	289	312	328	354	382	439	309
Samtl. orter (över 1 000 inv) ...	262	203	236	284	308	324	344	383	432	306

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.XI:6. Antal boende per 100 lägenheter tillhörande bostadshushåll med olika familjeinkomst och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Samtliga bostads- hushåll
	okänd ink,	ingen ink.	-1 999- kr.	2 000- 2 999 kr.	3 000- 3 999 kr.	4 000- 4 999 kr.	5 000- 5 999 kr.	6 000- 7 999 kr.	8 000- " " kr.	
Män	330	242	277	301	317	331	352	390	440	332
Gifta	351	299	315	324	330	340	361	400	455	351
- 30 år	283	296	310	296	287	259	252	269	321	285
30 - 50 "	370	377	349	345	344	350	361	389	441	360
50 - 65 "	380	298	302	308	319	353	383	426	477	377
65 - " " "	280	246	260	273	304	332	373	391	426	309
Förut gifta	208	165	186	213	235	274	305	336	355	236
- 50 år	302	167	221	225	255	271	297	346	319	255
50 - 65 "	283	164	182	204	230	277	313	357	379	259
65 - " " "	173	166	180	213	224	271	296	294	342	212
Ogifta	162	155	162	168	177	205	225	239	241	182
- 30 år	169	168	167	168	170	209	266	283	362	185
30 - 50 "	171	164	166	172	181	204	209	226	239	186
50 - 65 "	146	151	148	156	171	204	230	233	215	174
65 - " " "	145	137	158	170	200	186	175	187	234	165
Kvinnor	180	179	188	209	239	264	288	324	354	214
Gifta	306	267	275	297	334	327	349	376	441	317
Förut gifta	189	196	228	255	291	318	346	369	375	249
- 50 år	326	298	281	279	335	338	375	412	416	308
50 - 65 "	220	199	230	264	296	331	367	396	415	270
65 - " " "	153	156	184	224	253	281	290	313	325	198
Ogifta	149	153	152	161	174	193	198	246	277	166
- 30 år	136	147	143	155	197	250	296	350	357	157
30 - 50 "	165	177	158	157	169	193	190	251	278	173
50 - 65 "	170	157	156	173	175	185	193	223	271	172
65 - " " "	126	134	149	162	169	164	213	267	287	148
Samtliga bostadshushåll ...	262	203	236	284	308	324	344	383	432	306

1) Vägda tal. Se kap.III, avsnitt 2.

Tab.XI:7. Antal boende per 100 eldstäder efter familjeinkomstens storlek
(enligt den partiella undersökningen för 45 orter)

Ortsgrupp	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Samtliga bostads- hushåll
	okänd ink.	ingen ink.	- 1 999 kr.	2 000- 2 999 kr.	3 000- 3 999 kr.	4 000- 4 999 kr.	5 000- 5 999 kr.	6 000- 7 999 kr.	8 000- ω kr.	
Göteborg	103	98	108	120	126	122	118	118	92	113
Malmö	96	84	92	105	112	106	107	97	80	98
Övr. orter med över 30 000 inv	102	93	108	122	123	118	117	117	86	112
Orter med 20 000 - 30 000 "	82	87	98	110	111	109	109	103	80	102
" " 10 000 - 20 000 "	99	91	105	117	117	115	115	111	85	108
" " 5 000 - 10 000 "	98	81	97	109	112	112	111	112	91	105
" " 1 000 - 5 000 "	81	79	90	103	105	102	102	96	86	97
Samtl. orter (över 1 000 inv)	96	89	101	114	116	114	112	110	86	107

1) Vägda tal. Se kap.III, avsnitt 2.

Tab.XI:8. Antal boende per 100 eldstäder efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd
och ålder samt familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersök-
ningen för 45 orter).¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Bostadshushåll med en familjeinkomst av nedanstående storlek									Samtliga bostads- hushåll
	okänd ink.	ingen ink.	- 1 999 kr.	2 000- 2 999 kr.	3 000- 3 999 kr.	4 000- 4 999 kr.	5 000- 5 999 kr.	6 000- 7 999 kr.	8 000- ω kr.	
Män	109	101	113	120	120	117	116	112	88	112
Gifta	110	111	121	124	122	118	118	114	90	115
- 30 år	113	136	143	131	122	109	101	89	61	121
30 - 50 "	117	133	135	133	128	124	120	111	88	121
50 - 65 "	106	104	108	106	109	113	119	122	96	109
65 - ω "	92	95	92	93	96	99	105	100	77	93
Förut gifta	78	80	77	87	91	97	99	98	68	85
- 50 år	103	90	96	103	108	106	107	100	68	99
50 - 65 "	89	86	84	85	91	101	106	110	76	91
65 - ω "	70	78	71	81	79	84	86	78	61	75
Ogifta	77	86	92	95	93	91	90	80	58	86
- 30 år	95	108	108	108	103	104	118	106	124	107
30 - 50 "	80	90	90	93	93	90	91	81	66	88
50 - 65 "	59	79	76	82	84	84	74	65	47	71
65 - ω "	61	76	78	68	69	59	45	44	37	62
Kvinnor	79	81	86	86	87	89	90	90	69	84
Gifta	106	97	99	102	107	99	103	97	88	99
Förut gifta	80	84	88	92	95	100	103	99	69	88
- 50 år	138	125	114	109	115	112	113	120	80	115
50 - 65 "	82	84	87	94	99	107	114	116	82	94
65 - ω "	69	68	70	77	78	81	80	73	56	71
Ogifta	73	76	83	78	73	73	67	74	61	76
- 30 år	98	101	101	102	112	126	133	130	146	104
30 - 50 "	80	87	88	84	77	78	71	80	68	82
50 - 65 "	68	71	71	71	65	64	60	64	59	68
65 - ω "	64	68	62	57	50	47	54	64	50	62
Samtl. bostadshushåll	96	89	101	114	116	114	112	110	86	107

1) Vägda tal. Se kap.III, avsnitt 2.

Kap. XII.

DE BOENDE OCH BOSTADENS KVALITET.

I det föregående har redovisats bostadshushållens fördelning på lägenheter av olika storlek. Fördelningen på lägenheter av olika kvalitet är även av betydande intresse. Även här kan viktiga skillnader påvisas mellan hushåll med olika sammansättning och ekonomisk ställning. Redovisningen har för erhållande av i möjligaste mån homogent material begränsats till hushåll i hyreslägenheter. Det partiella materialet för 45 orter (i vissa fall för 12 orter) har använts.

Tab. XII:1 ger fördelningen på lägenheter av olika storlek i kombination med förekomst av centralvärme för hushåll med föreståndare av olika kategorier. Som synes bor av samtliga hushåll ungefär hälften i centralvärmelägenheter. Bland de olika lägenhetstyperna är det endast de större lägenheterna om 3 och flera rum och kök som räknar övervägande antal moderna enheter.^{*)} Äldre familjehushåll samt hushåll, som förestås av förut gifta, bor oftast i 1 rum och kök utan centralvärme. Yngre familjehushåll återigen har vanligen 1 rum och kök med centralvärme. Äldre ogifta har oftast enkelrum eller enkelkök utan centralvärme, yngre motsvarande lägenhetstyp med centralvärme. Större lägenheter om över 1 rum och kök bebos, som i annat sammanhang redovisas, till största delen av familjehushåll med föreståndare i åldern 30-65 år, vilka hushåll lika ofta har som saknar cv i lägenheten.

I tab. XII:2 har hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar fördelats efter familjeinkomsten. Lägenheternas storlek och kvalitet sammanhänger som synes i väsentlig grad med den ekonomiska ställningen. Hushåll med över 6000 kr. i årsinkomst bor till mer än 9/10 i cv-lägenheter och över hälften av dessa hushåll har 3 eller flera rum och kök med cv. Hushållen i den lägsta inkomstklassen bor till 2/3 i lägenheter utan cv och nära hälften av samtliga hushåll i denna inkomstklass har 1 rum och kök eller mindre utan cv.

Fördelningen på lägenheter med olika utrustning och här även med hänsyn till förekomsten av badrum illustreras även av tab. XII:3. Bäst utrustade är som regel de egentliga familjehushållens lägenheter. Yngre familjehushåll saknar dock ofta tillgång till enskilt badrum, medan de äldre hushållen i relativt stor utsträckning bor i lägenheter utan centralvärme.

Sambandet mellan barnantal och hyreslägenheternas kvalitet visas av tab. XII:4. Det föreligger som synes ett utpräglat negativt samband, i det att flerbarnhushållen i större utsträckning bor i bristlägenheter (jfr kap. V, avsnitt 9). Av hushåll med 3 eller flera barn bor mer än 1/10 i lägenheter med en eller flera brister och utan centralvärme. I fråga om utrustningen med badrum är situationen likväl något gynnsammare för de stora familjerna. Det bör observeras att redovisningen begränsats till hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter om 1-3 rum och kök, varför särfall i viss mån utesluts.

Hyreslägenheternas utrustning med cv samt husens ålder visas i tab. XII:5 i kombination med antalet vuxna familjemedlemmar i egentliga familjehushåll utan inneboende. Tendensen för små hushåll att bo i nyuppförda hus får givetvis ställas i samband med hushållens olika ålder och kräver ej särskild kommentar.

Motsvarande fördelning ges i tab. XII:6 för hushåll i olika inkomstklasser. Även här spelar givetvis hushållsföreståndarens ålder in, men sambandet mellan ålder, inkomst och lägenhetsval är alltför komplicerat för behandling inom föreliggande ram.

Samma anmärkning gäller tab. XII:7, som ger fördelningen på olika lägenhetstyper för hushåll i lägenheter inom olika hyresklasser, varför närmare kommentarer ej heller här må göras.

Tab. XII:8 visar fördelningen på hus av olika ålder av hushåll med dels olika barnantal, dels olika familjeinkomst bland hushåll med 2 vuxna familjemedlemmar på 12 orter. Här må endast framhållas huruom 7,0 % av hushållen med 2 eller flera barn bor i hus byggda före 1880 och 21,5 % i hus byggda 1935-1939, medan för de barnlösa hushållen motsvarande siffror är 4,8 % och 33,0 %. Även mellan familjeinkomst och husets ålder föreligger ett tydligt samband. Mer än 1/10 av de fattigaste familjerna med 2 vuxna familjemedlemmar bor i hus uppförda före 1880 och endast obetydligt flera i de modernaste fastigheterna. Hushåll med över 5000 kr. i årsinkomst bor däremot endast till 1,7 % i de äldsta husen, men till nära hälften i de yngsta.

^{*)}(med cv)

Antalet barn och bostadens belägenhet i förhållande till gata och gård belyses slutligen av tab. XII:9. Mest påfallande är ~~proportionen~~ ~~proportionen~~ hushåll i gatuhus och fristående hus bland de barnlösa hushållen, vilken är ungefär 1:1, i motsats till proportionen bland familjerna med 3 eller flera barn, vilken utgör omkring 1:2.

Tab. XII:1. Bostadshushåll i hyreslägenheter fördelade på lägenheter av olika storlek med och utan centralvärme efter hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).¹⁾

Hushållsföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Antal bostads- hushåll	Därav i % boende i nedanstående lägenhetskategori							
		Med centralvärme				Utan centralvärme			
		Rum el. kök	1 rum o. kök	2 rum o. kök	3 o. fl. rum o. kök	Rum el. kök	1 rum o. kök	2 rum o. kök	3 o. fl. rum o. kök
Män	49678	7.3	18.6	16.0	12.3	6.9	20.7	13.7	4.5
Gifta	42322	5.0	20.0	17.9	13.3	4.3	20.5	14.1	4.9
- 30 år	6951	7.8	33.2	14.5	3.4	6.5	24.0	9.3	1.4
30 - 50 "	24296	4.9	20.8	20.2	12.7	3.7	19.9	13.3	4.5
50 - 65 "	8549	2.8	9.7	16.2	20.4	4.1	17.8	19.5	9.5
65 - 65 "	2526	2.9	8.6	11.3	17.4	6.8	26.6	17.4	9.0
Förut gifta	2548	9.6	10.1	9.5	8.5	17.3	27.6	13.1	4.3
- 30 år	626	16.1	13.1	12.6	8.3	12.9	22.5	11.8	2.6
50 - 65 "	897	8.1	10.7	7.6	8.8	17.7	26.1	16.4	4.6
65 - 65 "	1025	7.1	7.6	9.0	8.2	19.3	32.0	11.6	5.2
Ogifta	4808	26.2	10.6	2.8	5.2	24.3	19.1	10.2	1.6
- 30 år	1578	36.5	11.0	1.6	2.0	23.8	16.2	7.8	1.1
30 - 50 "	2178	26.2	12.2	2.7	4.0	21.6	19.0	12.0	2.3
50 - 65 "	823	11.9	6.9	5.1	9.0	31.0	23.6	9.7	2.8
65 - 65 "	229	7.4	6.6	4.5	8.5	27.4	24.0	12.2	9.4
Kvinnor	15779	19.8	12.2	7.8	9.2	15.2	20.7	11.5	3.6
Gifta	538	13.1	13.6	15.6	16.2	7.0	17.8	10.8	5.9
Förut gifta	6727	9.8	12.8	12.2	12.9	11.4	24.2	11.7	5.0
- 30 år	1807	11.7	15.0	12.0	12.6	10.1	22.6	11.9	4.1
50 - 65 "	2646	8.8	12.1	14.0	12.7	10.1	24.2	12.5	5.6
65 - 65 "	2274	9.4	11.9	10.4	13.4	13.7	25.5	10.7	5.0
Ogifta	8514	28.0	11.7	3.7	6.0	18.8	18.2	11.4	2.2
- 30 år	1770	43.2	8.9	0.6	0.8	30.5	11.6	3.6	6.8
30 - 50 "	3386	29.6	14.1	3.4	5.6	18.0	15.3	12.2	1.8
50 - 65 "	2213	16.6	13.6	6.3	9.7	14.8	20.6	15.0	3.4
65 - 65 "	1145	15.4	14.0	4.4	8.4	17.6	23.0	13.5	3.7
Samtliga bostadshushåll ..	65457	10.3	17.0	14.1	11.5	8.9	20.7	13.1	4.4

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. XII:2. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade på lägenheter av olika storlek med och utan centralvärme efter familjeinkomstens storlek (enligt den partiella undersökningen för 45 orter)¹⁾

Familje- inkomst Kr.	Antal bostads- hushåll	Därav i % boende i nedanstående lägenhetskategori									
		Utan centralvärme					Med centralvärme				
		1 rum o.kök o.mindre	2 rum o.kök	3 rum o.kök	4 rum o.kök	5 o.fl. rum o. kök	1 rum o.kök o.mindre	2 rum o.kök	3 rum o.kök	4 rum o.kök	5 o.fl. rum o. kök
Okänd inkomst	1955	40.2	13.6	2.9	0.7	0.2	20.5	14.5	4.0	2.3	1.1
Ingen inkomst	1317	54.4	12.5	3.2	0.4	0.2	15.2	7.4	4.7	1.2	0.8
- 1.999	5237	42.8	15.5	3.2	0.4	0.3	19.4	8.5	2.7	0.8	0.4
2 - 2.999	9798	38.4	15.1	2.6	0.6	0.1	27.3	12.5	2.6	0.6	0.2
3 - 3.999	9710	27.9	12.1	2.0	0.3	0.1	34.7	18.7	3.3	0.5	0.4
4 - 4.999	4759	16.2	7.3	1.7	0.2	0.1	41.5	24.6	6.4	1.4	0.6
5 - 5.999	2175	8.1	5.6	2.2	0.5	0.2	35.1	31.3	12.1	3.6	1.3
6.000 o. däröver	3730	2.1	2.0	1.7	0.5	0.4	12.3	22.1	24.3	17.1	17.5
Samtliga bostadshushåll	38681	29.9	11.5	2.3	0.4	0.2	28.0	17.0	6.0	2.6	2.1

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. XII:3. Bostadshushåll i hyreslägenheter med hushållsföreståndare av olika kön, civilstånd och ålder fördelade efter förekomst av centralvärme och badrum (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).¹⁾

Husföreståndarens kön, civilstånd och ålder	Antal bostads- hushåll	Därav i % boende i lägenheter till- hörande nedanstående kvalitetsgrupp		
		Med centralvärme		Utan centralvärme
		Med badrum	Utan badrum	
Män	49678	25.9	29.1	45.0
Giftn	42322	27.3	29.3	43.4
- 30 år	6951	22.3	37.5	40.2
30 - 50 "	24296	29.2	30.5	40.3
50 - 65 "	8549	28.1	21.3	50.6
65 - 70 "	2526	20.0	20.8	59.2
Förut giftn	2548	15.4	22.7	61.9
- 50 år	626	22.2	28.3	49.5
50 - 65 "	897	13.3	22.5	64.2
65 - 70 "	1025	13.2	19.3	67.5
Ogifta	4808	19.1	31.1	49.8
- 30 år	1578	17.8	37.8	44.4
30 - 50 "	2178	20.8	32.5	46.7
50 - 65 "	823	17.2	18.6	64.2
65 - 70 "	229	18.3	18.9	62.8
Kvinnor	15779	19.6	33.2	47.2
Giftn	538	28.6	29.9	41.5
Förut giftn	6727	20.7	27.3	52.0
- 50 år	1807	21.2	30.4	48.4
50 - 65 "	2646	21.1	26.5	52.4
65 - 70 "	2274	19.7	25.6	54.7
Ogifta	8514	18.2	38.0	43.8
- 30 år	1770	9.4	45.8	44.8
30 - 50 "	3386	22.3	39.4	38.3
50 - 65 "	2213	20.8	31.7	47.5
65 - 70 "	1145	14.1	34.4	51.5
Santliga bostadshushåll ...	65457	24.4	30.1	45.5

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. XII:4. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn i hyreslägenheter om 1-3 rum och kök fördelade på lägenheter av olika kvalitet (enligt den partiella undersökningen för 45 orter). 1)

Antal barn	Antal bostads-hushåll	Därav i % boende i lägenheter tillhörande nedanstående kvalitetsgrupp					
		Utan brist			Med brist		Utdömda av hälso-vårds-nämnd
		Med centralvärme		Utan central-värme	Med central-värme	Utan central-värme	
		Med badrum	Utan badrum				
0	23976	23.5	30.0	37.0	1.8	7.5	0.2
1	14345	23.8	31.4	36.4	2.0	6.4	0.0
2	6354	23.1	29.2	37.5	2.4	7.7	0.1
3	1884	27.2	22.6	39.0	1.9	9.1	0.2
4	476	31.3	17.4	35.3	3.0	13.0	-
5 o. fl.	276	35.4	13.8	34.1	3.6	12.7	0.4
Samtliga bostads-hushåll	47311	23.9	29.8	36.9	2.0	7.3	0.1

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. XII:5. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende och olika antal familjemedlemmar i hyreslägenheter fördelade efter lägenhetens kvalitet och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter). 1)

Antal familjemedlemmar	Antal bostads-hushåll	Därav i % boende i lägenheter		
		med centralvärme		utan central-värme
		byggda 1935 - 1939	byggda före 1935	
2	12569	28.3	34.5	37.2
3	14177	21.3	33.7	45.0
4	7963	16.7	36.1	47.2
5 o. fl.	4970	12.0	33.7	54.3
Samtliga bostads-hushåll	39679	21.4	34.4	44.2

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab.XII:6. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende med olika familjeinkomst i hyreslägenheter fördelade efter lägenhetens kvalitet och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).¹⁾

Familjeinkomst Kr.	Antal bostads- hushåll	Därav i % boende i		
		lägenheter med centralvärme		lägenheter utan centralvärme byggda före 1935
		byggda 1935 - 1939	byggda före 1935	
Okänd inkomst	730	45.8	54.2	-
Ingen inkomst	714	9.0	19.3	71.7
- 1999 kr.	3567	9.4	19.8	70.8
2 - 2999 kr.	8980	14.5	25.1	60.4
3 - 3999 kr.	9904	22.1	31.4	46.5
4 - 4999 kr.	5940	27.7	37.7	34.6
5 - 5999 kr.	3309	29.2	38.4	32.4
6000 - ω	6535	25.4	54.3	20.3
Santliga bostads- hushåll ...	39679	21.4	33.4	45.2

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. XII:7. Bostadshushåll med gift man och hustru utan inneboende med olika årshyra i hyreslägenheter fördelade efter lägenhetens kvalitet och ålder (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).¹⁾

Årshyra Kr.	Antal bostads- hushåll	Därav i % boende i		
		lägenheter med centralvärme		lägenheter utan centralvärme byggda före 1935
		byggda 1935 - 1939	byggda före 1935	
- 199 kr.	2214	12.9	69.9	17.2
200 - 299 "	2032	2.1	15.0	82.9
300 - 399 "	5849	2.2	12.1	85.7
400 - 499 "	6813	5.5	18.5	76.0
500 - 599 "	4860	18.8	38.0	43.2
600 - 699 "	5742	33.4	37.4	29.2
700 - 799 "	3520	39.1	38.7	22.2
800 - 999 "	3638	43.6	43.0	13.4
1000 - 1199 "	1805	41.9	51.3	6.8
1200 - 1399 "	1218	40.0	55.0	5.0
1400 - ω	1988	31.5	67.1	1.4
Santliga bostads- hushåll	39679	21.4	33.4	45.2

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.

Tab. XII:8. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar, olika antal barn och olika familjeinkomst i hyreslägenheter fördelade på hus av olika ålder (enligt den partiella undersökningen för 12 orter).

Antal barn och familjeinkomst	Antal bostads- hushåll	Därav i % boende i hus						
		byggda år					onbyggda år	för vilka uppgift om bygg- nadsår saknas
		före 1880	1880- 1899	1900- 1919	1920- 1934	1935- 1939		
0 barn	7281	4.8	9.4	16.0	21.4	33.0	9.1	6.3
- 1999 kr.	661	10.4	18.8	25.7	13.9	12.6	9.4	9.2
2 - 2999 "	1421	6.8	15.1	20.6	19.1	22.3	9.1	7.0
3 - 3999 "	1925	3.9	8.8	17.2	22.6	32.0	9.1	6.4
4 - 4999 "	1369	2.3	4.2	9.9	26.4	44.2	7.7	5.3
5 - 5999 "	638	1.9	1.9	8.1	21.6	53.0	8.5	4.2
6000 - ω	763	1.6	2.5	9.2	26.1	45.9	11.2	3.5
1 barn	5166	4.9	9.5	18.3	22.8	29.2	8.7	6.6
- 1999 kr.	393	11.2	15.0	24.7	14.0	16.5	9.2	9.4
2 - 2999 "	1353	7.3	11.3	21.4	23.2	20.3	9.6	6.9
3 - 3999 "	1845	3.8	10.2	20.0	21.5	28.7	8.7	7.1
4 - 4999 "	745	2.6	6.8	12.8	26.6	36.2	8.3	6.7
5 - 5999 "	283	1.8	3.9	8.8	28.3	48.0	6.0	3.2
6000 - ω	341	1.2	1.2	5.3	27.5	51.3	9.7	3.8
2 o.fl. barn	2637	7.0	9.6	21.0	22.3	21.5	11.3	7.6
- 1999 kr.	265	11.3	15.5	27.5	14.7	12.8	9.4	8.7
2 - 2999 "	704	12.1	10.7	24.4	16.9	15.3	10.9	7.7
3 - 3999 "	785	5.0	10.6	22.0	21.4	21.4	10.6	9.0
4 - 4999 "	363	3.0	6.3	15.2	28.9	31.6	10.5	5.5
5 - 5999 "	146	3.4	2.1	9.6	31.5	35.6	11.6	6.2
6000 - ω	235	0.9	3.0	13.2	27.7	31.9	15.7	7.7
Samtliga bostadshushåll.	15084	5.2	9.5	17.7	22.0	29.7	9.3	6.6
- 1999 kr.	1319	10.8	17.0	25.8	14.1	13.8	9.3	9.2
2 - 2999 "	3478	8.1	12.7	21.7	20.6	20.1	9.7	7.1
3 - 3999 "	4555	4.0	9.7	19.2	21.9	28.8	9.2	7.2
4 - 4999 "	2477	2.5	5.3	11.5	26.8	39.8	8.3	5.8
5 - 5999 "	1067	2.1	2.4	8.5	24.7	49.9	8.2	4.2
6000 - ω	1339	1.3	2.2	8.9	26.8	44.9	11.6	4.3

Tab. XII:9. Bostadshushåll med 2 vuxna familjemedlemmar och olika antal barn i hyreslägenheter om 1-3 rum och kök fördelade på hus med olika belägenhet (enligt den partiella undersökningen för 45 orter).¹⁾

Antal barn	Antal bostads- hushåll	Därav i % boende i			
		gathus	gårdshus	fristående hus	hus med okänd belägenhet
0	23976	46.1	3.7	47.0	3.2
1	14345	42.8	3.2	50.1	3.9
2	6354	41.8	3.9	50.4	3.9
3	1804	33.4	4.1	59.5	3.0
4	476	30.5	3.6	62.4	3.5
5 o. fl.	276	29.0	3.6	66.0	1.4
Samtliga bostads- hushåll	47311	43.8	3.6	49.1	3.5

1) Vägda tal. Se kap. III, avsnitt 2.